İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ADLİ TIP ENSTİTÜSÜ
SOSYAL BİLİMLER ANABİLİM DALI

Danışman: **Prof.Dr. M. Fatih YAVUZ**

Cep Telefonu Kullanımının Sosyolojik Boyutu

"Bireysel Güvenlik ve Günlük Hayattaki Yeri"

MİNE ÖZAŞÇILAR

Doktora Tezi

İstanbul, 2009

Teşekkürler

Sosyoloji biliminin “suç”u konu alan alanlarını seçmemde beni yönlendiren ve bana ışık tutan Prof.Dr. Esin Küntay hocama,

Tezimde her zaman yanımda olan, her türlü desteğini esirgemeyen danışmanım, çok değerli hocam Prof. Dr. Fatih Yavuz’a,

Benim bu alandaki her türlü çalışmamda olduğu gibi tezimde de her zaman yanımda olan, her türlü desteğini esirgemeyen çok değerli hocam Yard. Doç. Dr. Neylan Ziyalar’a,

Çalışamalarımda her türlü desteğini esirgemeyen ve tezime ışık tutan çok değerli hocam Prof.Dr. Nilüfer Narlı’ya,

Verilerin istatistikî değerlendirilmesinde yardımcı olan Berçin Doğan’a,

Her konuda beni destekleyen aileme sonsuz teşekürlerimi sunarım…

İÇİNDEKİLER

Tablo Listesi

Bölümler

1. Giriş
2. Cep Telefonunun Tarihi
3. Cep Telefonu Kullanımı ile İlgili Yapılmış Önceki Sosyolojik Çalışmalar
   - **3.1.** Giriş
   - **3.2.** Cep Telefonu Kullanımı ve Genç Bireyler
   - **3.3.** Cep Telefonu Kullanımında Kültürel Farklılıklar
   - **3.4.**Cep Telefonu Kullanımının Bağımlılık Boyutu
   - **3.5.**Cep Telefonu Kullanımı ve Bireysel Güvenlik
   - **3.6.**Cep Telefonu Kullanımının Günlük Hayat Aktivite Koordinasyonundaki Yeri
   - **3.7.**Sosyo-ekonomik Statü Sembolü Olarak Cep Telefonu Kullanımı
   - **3.8.**Kısa Mesaj Servisi ile Oluşan Yeni İletişim Dili
   - **3.9.**Cep Telefonu Kullanımı ile Yeniden Tanımlanan Özel Alan / Kamusal Alan Kavramları
4. Teori
   - **4.1.**Kullanımlar ve Doyumlar Teorisi
   - **4.2.**Araştırma Hipotezleri ve Araştırma Soruları
5. Gereç ve Yöntem
   - **5.1**.Örneklem
   - **5.2.** Veri Toplama Yöntemleri
     - **5.2.1.** Ölçek (Görüşme Formu)
     - **5.2.2.** Odak Grup Çalışması Başlıkları

6. Bulgular

6.1.1. Kantitatif Veri Analizinde Kullanılan İstatistiksel Yöntemler

6.1.1.Güvenilirlik Analizi (Cronbach Alfa Katsayısı)

6.1.2. Kolmogorov Smirnov test

6.1.3. Mann-Whitney U testi

6.1.4. Kruskal-Wallis testi

6.1.5.Ki-kare Testi

6.2. Araştırmadan Elde Edilen Bulgular

6.2.1. Güvenilirlik Analizi Sonuçları

6.2.2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Özet İstatistikler

6.2.2.1.Öğrencilerin Sosyo-Ekonomik Durumları

6.2.3. Cep Telefonu Kullanma ve Kullanmama Nedenleri ile Cep Telefonu Kullanma Yatkınlığına İlişkin Analizler

6.2.3.1. Cep Telefonu Kullanma Nedenlerine İlişkin İfadeler Hakkında Katılımcıların Görüşleri

6.2.3.2. Öğrencilerin Cep Telefonu Kullanma Düzeyleri

6.2.3.3. Cep Telefonu Kullanma Düzeylerinin Cinsiyet, Üniversite, Yaş Grubu ve Sosyo Ekonomik Durum ile İlişkisi

6.2.3.4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cep Telefonu Kullanım Türleri İle Cep Telefonu Kullanma Nedenlerine İlişkin İfadeler Arasındaki İlişki

6.2.4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cep Telefonu Kullanım Sürelerine İlişkin Analizler

6.2.5. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cep Telefonu Kullanım Şekillerine İlişkin Analizler

6.2.5.1. Cep Telefonu Kullanılan Yerlerin Cinsiyet, Üniversite Türü Yaş Grubu ve Sosyo ekonomik Duruma GöreKarşılaştırılması

6.2.5.2. Cep telefonu ile Birine Ulaşmada Tercih Edilen Servisler

6.2.5.3. Cep Telefonu İle Birine Ulaşmada Tercih Edilen Servislerin Cinsiyet, Üniversite Türü, Yaş Grubuna Göre Karşılaştırılması

6.2.5.4. Dışarıdayken Cep Telefonu İle Birine Ulaşmada Tercih Edilen Servisler ve Öğrencilerin Cinsiyeti, Üniversite Türü, Yaş Grubu ve Sosyo-Ekonomik Durum ile İlişkisi

6.2.5.5. Evdeyken Cep Telefonu ile Birine Ulaşmada Tercih Edilen Servisler ve Öğrencilerin Cinsiyeti, Üniversite Türü, Yaş Grubu ve Sosyo-Ekonomik Durum ile İlişkisi

6.2.5.6. Katılımcıların Cep Telefonu İle Aradıkları Kişiler

6.2.5.7. Cep Telefonu İle Aranan Kişilerin Öğrencilerin Cinsiyetine, Üniversite Türüne, Yaş Grubuna ve Sosyo Ekonomik Durumuna Göre Karşılaştırılması

6.2.5.8. Katılımcıların Cep Telefonu Servislerini Kullanım Sıklıkları

6.2.5.9. Cep Telefonu Servislerinin Kullanım Sıklığının Öğrencilerin Cinsiyet, Üniversite Türü, Yaş Grubu ve Sosyo Ekonomik Durumuna Göre Karşılaştırılması

6.2.5.10 Cep Telefonunun Günlük Hayattaki Yerine İlişkin Analizler

6.2.5.11. Cep Telefonunun Günlük Hayattaki Yerine İlişkin İfadelere Verilen Cevapların Cinsiyet, Üniversite Türü, Yaş Grubu ve Sosyo Ekonomik Duruma Göre Farklılığının İncelenmesi

6.2.6. Cep Telefonu Kullanım Stiline İlişkin Analizler

6.2.7. Cep Telefonu Sahipliğinin Kişinin Kendini Güvende Hissetmesine Olan Etkisinin Analizi

6.2.8. Halka Açık Alanlarda Cep Telefonu Kullanımına İlişkin Analizler

6.2.8.1. Katılımcıların Halka Açık Alanlarda Cep Telefonu Kullanılmasından Duydukları Rahatsızlığın Cinsiyet, Üniversite Türü, Yaş Grubu ve Sosyo Ekonomik Duruma Göre Farklılığının İncelenmesi

6.2.8.2. Halka Açık Alanlarda Cep Telefonu Kullanılmasından Duyulan Rahatsızlığa İlişkin İfadelere Katılımcıların Belirttiği Görüşler

6.2.9. Kısa Mesaj Kullanımı ve İçeriğine İlişkin Analizler

6.2.9.1. Gönderilen Kısa Mesaj İçerikleri

6.2.9.2. Alınan Kısa Mesaj İçerikleri

6.2.10. GSM Operatörü ve Cep Telefonu Değiştirme Eğilimi

6.2.10.1. GSM Operatörü Kullanımı ve Değiştirme Nedenleri

6.2.10.2 Cep Telefonu Kullanımı ve Değiştirme Nedenleri

6.2.10.2. Katılımcıların Cep Telefonu Değiştirme Eğilimleri

6.2.11 Diğer Konulara İlişkin Soruların Analizi

6.2.12. Araştırmaya katılan öğrencilerin günlük aktivetelere ayırdıkları zaman ile ilgili analizler

6.3. Kalitatif (Nitel Veriler) Analizler

6.3.1. İlk Cep Telefonu Kullanma Yaşı Ve Kullanmaya Başlama Nedenleri

6.3. 2. Kısa Mesaj Servislerinde Kullanılan Kısaltmalar Ve İfadeler

6.3.3. Medya Teknolojileri Kullanımına Günlük Ayrılan Zaman

6.3.4. Herhangi Bir Acil Durumda Cep Telefonu Kullanımı İle İlgili Bildirilen Olaylar

6.3. 5. Katılımcıların Cep Telefonlarının Çalınma Durumları Ve Çalınma Hikâyeleri

6.3.6. Cep Telefonu Ve Bireysel Güvenlik

6.3.7. Cep Telefonu Kullanımının Günlük Yaşama Etkisi

7. Tartışma ve Sonuç

8. Özetler

9. Ekler

1. Ölçek (Görüşme Formu)

2. Bilgilendirilmiş Onay Formu Örneği

3. Odak Grup Çalışması Soruları

10. Kaynakça

11. Özgeçmiş

Tablo Listesi

Tablo 6. 1. Güvenilirlik Analizi Sonuçları
Tablo 6. 2. Katılımcıların Cinsiyete Göre Dağılımı
Tablo 6. 3. Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı
Tablo 6. 4. Katılımcıların Aylık Bireysel Gelirlerine Göre Dağılımı
Tablo 6. 5. Katılımcıların Medeni Durumlarına Göre Dağılmı
Tablo 6. 6. Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Üniversite Türlerine Göre Dağılımı
Tablo 6. 7. Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Fakültelerin Dağılımı
Tablo 6. 8. Katılımcıların Aylık Hane Gelirlerine Göre Dağılımı
Tablo 6. 9. Katılımcı Annelerinin Eğitim Durumlarına İlişkin Dağılım
Tablo 6.10. Katılımcı Babalarının Eğitim Durumlarına İlişkin Dağılım
Tablo 6.11. Katılımcıların Anne ve Babalarının Meslek Gruplarına Göre Dağılımı
Tablo 6.12. Katılımcı Annelerinin Mesleki Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı
Tablo 6.13. Katılımcı Babalarının Mesleki Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı
Tablo 6.14. Katılımcıların Sosyo-Ekonomik Durumlarına Göre Dağılımı
Tablo 6.15. Katılımcıların Cep Telefonu Kullanma Nedenlerine Göre Dağılımı
Tablo 6.16. Diğer Cep Telefonu Kullanma Nedenleri
Tablo 6.17. Cep Telefonu Kullanım Nedenlerine İlişkin Katılımcıların Görüşleri
Tablo 6.18. Cinsiyet ile Cep Telefonu Kullanma Nedenleri Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Tablosu
Tablo 6.19. Üniversite Türü ile Cep Telefonu Kullanma Nedenleri Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Tablosu
Tablo 6.20. Yaş Grubu ile Cep Telefonu Kullanma Nedenleri Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki- kare Tablosu
Tablo 6.21. Sosyo-ekonomik Durum ile Cep Telefonu Kullanma Nedenleri Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Tablosu
Tablo 6. 22. Cep Telefonu Kullanma Düzeylerine Göre Çalışmaya Katılanların Dağılımı
Tablo 6. 23. Cinsiyet ile Cep Telefonu Kullanma Düzeyleri Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki- kare Sonuçları
Tablo 6. 24.Üniversite Türü ile Cep Telefonu Kullanma Düzeyleri Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları
Tablo 6. 25.Yaş Grupları ile Cep Telefonu Kullanma Düzeyleri Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları

Tablo 6. 26. Sosyo-Ekonomik Durum İle Cep Telefonu Kullanma Düzeyleri Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-Kare Sonuçları
Tablo 6. 27. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cep Telefonu Kullanım Türleri İle Cep Telefonu Kullanma Nedenlerine İlişkin İfadeler Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-Kare Sonuçları
Tablo 6. 27. Cep Telefonu Kullanım Süreleri
Tablo 6. 28. Cep Telefonu Kullanıcı Türleri
Tablo 6. 29. Cep Telefonu Kullanım Nedenleri İle Cep Telefonu Kullanıcı Türleri Arasındaki İlişki
Tablo 6. 30. Katılımcıların Cep Telefonu Kullanma Alanlarına Göre Dağılımı
Tablo 6. 31. Diğer Cep Telefonu Kullanma Alanları
Tablo 6. 32. Cinsiyete Göre Cep Telefonu Kullanma Alanları
Tablo 6. 33. Üniversite Türüne Göre Cep Telefonu Kullanma Alanları
Tablo 6. 34. Yaş Grubuna Göre Cep Telefonu Kullanma Alanları
Tablo 6. 35. Sosyo-Ekonomik Duruma Göre Cep Telefonu Kullanma Alanları
Tablo 6. 36. Katılımcıların Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Ettikleri Servislerin Dağılımı
Tablo 6. 37. Cinsiyete Göre Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servislerin Dağılımı Ve Ki-Kare Sonuçları
Tablo 6. 38. Üniversite Türüne Göre Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servislerin Dağılımı ve Ki-Kare Sonuçları
Tablo 6. 39. Yaş Grubuna Göre Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servislerin Dağılımı ve Ki-kare Sonuçları
Tablo 6. 40. Sosyo-Ekonomik Duruma Göre Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servislerin Dağılımı ve Ki-kare Sonuçları
Tablo 6. 41. Katılımcıların Dışarıdayken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Ettikleri Servislerin Dağılımı
Tablo 6. 42. Cinsiyete Göre Dışarıdayken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servislerin Dağılımı ve Ki-kare Sonuçları
Tablo 6. 43. Üniversite Türüne Göre Dışarıdayken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servislerin Dağılımı ve Ki kare Sonuçları
Tablo 6.44. Yaş Grubuna Göre Dışarıdayken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servislerin Dağılımı ve Ki-kare Sonuçları
Tablo 6. 45. Sosyo-Ekonomik Duruma Göre Dışarıdayken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servislerin Dağılımı ve Ki-kare Sonuçları
Tablo 6. 46. Katılımcıların Evdeyken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Ettikleri Servislerin
Tablo 6. 47. Evdeyken Cep Telefonu İle Birine Ulaşımda Tercih Edilen Diğer Servisler

Tablo 6. 48. Cinsiyete Göre Evdeyken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servislerin Dağılımı ve Ki-kare Sonuçları
Tablo 6. 49. Üniversite Türüne Göre Evdeyken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servislerin Dağılımı ve Ki-kare Sonuçları
Tablo 6. 50. Yaş Grubuna Göre Evdeyken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servislerin Dağılımı ve Ki-kare Sonuçları
Tablo 6. 51. Sosyo-Ekonomik Duruma Göre Evdeyken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servislerin Dağılımı
Tablo 6. 52. Katılımcıların Cep Telefonu ile Aradıkları Kişilerin Dağılımı
Tablo 6. 53 Katılımcıların Cep Telefonu ile Aradıkları Kişilerin Cinsiyete Göre Dağılımı
Tablo 6. 54. Katılımcıların Cep Telefonu ile Aradıkları Kişilerin Üniversite Türüne Göre Dağılımı
Tablo 6. 55. Katılımcıların Cep Telefonu ile Aradıkları Kişilerin Yaş Grubuna Göre Dağılımı
Tablo 6.56. Katılımcıların Cep Telefonu ile Aradıkları Kişilerin Sosyo-Ekonomik Duruma Göre Dağılımı
Tablo 6.57. Cep Telefon Servislerinin Kullanım Sıklıkları
Tablo 6.58. Cinsiyet ile Cep Telefonu Servislerini Kullanım Durumu Arasındaki İlişkiyi Gösteren Mann-Whitney U Testi Sonuçları
Tablo 6.59. Üniversite Türü ile Cep Telefonu Servislerini Kullanım Durumu Arasındaki İlişkiyi Gösteren Mann-Whitney U Testi Sonuçları
Tablo 6.60. Yaş Grubu ile Cep Telefonu Servislerini Kullanım Durumu Arasındaki İlişkiyi Gösteren Kruskal-Wallis Testi Sonuçları
Tablo 6.61. Sosyo-Ekonomik Durum ile Cep Telefonu Servislerini Kullanım Durumu Arasındaki İlişkiyi Gösteren Kruskal-Wallis Testi Sonuçları
Tablo 6.62. Cep Telefonun Günlük Hayattaki Yerine Dair Katılımcıların Görüşleri
Tablo 6.63. Cinsiyete Göre Cep Telefonu Kullanımına İlişkin İfadeler Arasında Fark Analizi
Tablo 6.64. Üniversite Türüne Göre Cep Telefonu Kullanımına İlişkin İfadeler Arasında Fark Analizi
Tablo 6.65. Yaş Grubuna Göre Cep Telefonu Kullanımına İlişkin İfadeler Arasında Fark Analizi
Tablo 6.66. Sosyo-Ekonomik Duruma Göre Cep Telefonu Kullanımına İlişkin İfadeler Arasında Fark Analizi
Tablo 6.67 Cep Telefonu Kullanım Stiline İlişkin Katılımcıların Görüşleri

Tablo 6.68. Cinsiyet ile Cep Telefonu Kullanım Stili Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Arasında Fark Analizi
Tablo 6.69. Üniversite Türü ile Cep Telefonu Kullanım Stili Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Analizi Sonuçları
Tablo 6.70. Yaş Grubu ile Cep Telefonu Kullanım Stili Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Analizi Sonuçları
Tablo 6.71. Sosyo-Ekonomik Durum ile Cep Telefonu Kullanım Stili Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Analizi Sonuçları
Tablo 6.72. Cep Telefonu Sahipliğinin Kişinin Kendini Güvende Hissetmesine Olan Etkisine İlişkin İfadelere Katılımcıların Belirttiği Görüşler
Tablo 6.73. Cep Telefonu Sahipliğinin Kişinin Kendini Güvende Hissettirmesi ile Cinsiyet Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları
Tablo 6.74. Cep Telefonu Sahipliğinin Kişinin Kendini Güvende Hissettirmesi ile Üniversite Tipi Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları
Tablo 6.75. Cep Telefonu Sahipliğinin Kişinin Kendini Güvende Hissettirmesi ile Yaş Grubu Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları
Tablo 6.76. Cep Telefonu Sahipliğinin Kişinin Kendini Güvende Hissettirmesi ile Sosyo-ekonomik Durum Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları
Tablo 6.77 Cep Telefonu Kullanımından Rahatsızlık Duyulan Alanların Dağılımı
Tablo 6.78. Cep Telefonu Kullanımından Rahatsızlık Duyulan Alanların Cinsiyete Göre Dağılımı
Tablo 6.79. Cep Telefonu Kullanımından Rahatsızlık Duyulan Alanların Üniversite Türüne Göre Dağılımı
Tablo 6.80. Cep Telefonu Kullanımından Rahatsızlık Duyulan Alanların Yaş Grubuna Göre Dağılımı
Tablo 6.81. Cep Telefonu Kullanımından Rahatsızlık Duyulan Alanların Sosyo-Ekonomik Duruma Göre Dağılımı
Tablo 6.82. Halka Açık Alanlarda Cep Telefonu Kullanımıyla İlgili İfadelere Katılımcıların Belirttiği Görüşlerin Dağılımı
Tablo 6.83. Cinsiyet ile Halka Açık Alanlarda Cep Telefonu Kullanımıyla İlgili Görüşler Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları
Tablo 6.84. Üniversite Türü ile Halka Açık Alanlarda Cep Telefonu Kullanımıyla İlgili Görüşler Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları

Tablo 6.85. Yaş Grubu ile Halka Açık Alanlarda Cep Telefonu Kullanımıyla İlgili Görüşler Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları
Tablo 6.86. Sosyo-Ekonomik Durum ile Halka Açık Alanlarda Cep Telefonu Kullanımıyla İlgili Görüşler Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları
Tablo 6.87. Katılımcıların Gönderdikleri Kısa Mesajların İçeriklerine Gore Dağılımı
Tablo 6.88. Cinsiyete Göre Gönderilen Kısa Mesaj İçerikleri Arasındaki Farklılık Analizi
Tablo 6.89 Üniversite Türüne Göre Gönderilen Kısa Mesaj İçerikleri Arasındaki Farklılık Analizi
Tablo 6.90. Yaş Grubuna Göre Gönderilen Kısa Mesaj İçerikleri Arasındaki Farklılık Analizi
Tablo 6.91. Sosyo-ekonomik Duruma Göre Gönderilen Kısa Mesaj İçerikleri Arasındaki Farklılık Analizi
Tablo 6.92. Katılımcıların Aldıkları Kısa Mesajların İçeriklerine Gore Dağılımı
Tablo 6.93. Cinsiyete Göre Alınan Kısa Mesaj İçerikleri Arasındaki Farklılık Analizi
Tablo 6.94. Üniversite Türüne Göre Alınan Kısa Mesaj İçerikleri Arasındaki Farklılık Analizi
Tablo 6.95. Yaş Grubuna Göre Alınan Kısa Mesaj İçerikleri Arasındaki Farklılık Analizi
Tablo 6.96. Sosyo-ekonomik Duruma Göre Alınan Kısa Mesaj İçerikleri Arasındaki Farklılık Analizi
Tablo 6.97. Kullanılan GSM Operatörüne Göre Katılımcıların Sayısal ve Oransal Dağılımı
Tablo 6.98. Katılımcıların GSM Operatörü Değiştirme Eğilimi
Tablo 6.99. GSM Operatörünü Değiştiren Katılımcıların Değiştirme Nedenlerine Göre Dağılımı
Tablo 6.100. Çalışmaya Katılanların Sahip Oldukları Cep Telefonu Sayısına Göre Dağılımları
Tablo 6.101. Katılımcılar Tarafından Kullanılan Cep Telefonu Markalarının Sayısal ve Oransal Dağılımı
Tablo 6.102. Cep Telefonu Değiştirme Durumuna Göre Katılımcıların Dağılımı
Tablo 6.103. Değiştirilen Cep Telefonu Sayısına Göre Katılımcıların Dağılımı
Tablo. 6.104. Cep Telefonunun Değiştiren Katılımcıların Cep Telefonu Değiştirme Nedenine Göre Dağılımı
Tablo 6.105. Cep Telefonunun Değiştirmeyi Düşünen Katılımcıların Cep Telefonunu Değiştirmek İsteme Nedenine Göre Dağılımı
Tablo 6.106. Okul Hayatından Memnun Olma Durumuna Göre Katılımcıların Dağılımı
Tablo 6.107. Cep Telefonu Faturasını Ödeyen Kişiye Göre Katılımcıların Dağılımı
Tablo 6.108. Katılımcıların Günlük Aktivitelere Ayırdıkları Ortalama Zaman

Tablo 6. 109. Katılımcıların Günlük Olarak Gerçekleştirdikleri Aktivitelerin Birbirleriyle İlişkileri
Tablo 6.110. Katılımcıların Günlük Olarak Gerçekleştirdikleri Aktivitelerin Cep Telefonu Kullanıcı Türleri İle Olan İlişkisi

1. GİRİŞ

Cep telefonu kullanımı son derece önemli sosyal ve kültürel bir fenomen olarak karşımıza çıkmaktadır. Sosyolojinin temel sorunsalı değişim sürecidir. Çağdaş değişim konuları ile bağdaştırıldığında; cep telefonu kullanımının makro ve mikro düzeydeki analizleri sosyolojik araştırmanın öncelikli konusu haline gelmiştir.

Değişme; sosyolojinin temel konusudur. Sosyoloji bilimi özellikle klasik sosyoloji, modernleşmeye vurgu yapmak amacıyla tarihsel perspektiften geleneksel ile modern arasındaki farklılıkların analizine odaklanmaktadır. Toplumsal hayat önemli ölçüde değişmektedir. Sosyoloji bu değişimi ve değişim ile ortaya çıkan modern durumu anlamayı ve açıklamayı amaçlamaktadır. 20. yüzyılın sonlarında itibaren, sosyoloji odak noktasını "post modern durum" olarak adlandırılan makro düzeydeki değişimlerin dinamiklerine çevirmiştir. Özellikle 21. yüzyılın başlangıcı ile ortaya çıkan dönemsel değişimin isimlendirilmesi konusunda bir çok sosyolojik çalışma yer almaktadır. Değişimi isimlendirmede; "küresel neo-liberalizm", "postmodernizm" ve "enformasyon dönemi" gibi tanımlamalar kullanılmıştır; ancak Manuel Castells'in önemli bir yapıtı olan "Enformasyon dönemi" en dikkat çeken çalışmadır. Castells yapıtında çağdaş değişimlerde enformasyon ve iletişim teknolojilerinin işlevine vurgu yapmaktadır. İletişim biçimleri her türlü sosyal form ile ilişkilidir. Bir başka ifadeyle; her hangi bir toplumu anlamak için; o toplumdaki bireylerin aralarındaki iletişimi ne şekilde kurduklarına bakmak gerekmektedir. Castells's göre; enformasyon çağında, karmaşık iletişim ağı sosyal ilişkileri tanımlamaktadır. Değişen sosyal ilişkiler teknolojik değişimin bir yansımasıdır. Castells, teknolojik determinizmi de göz ardı etmeden, enformasyon teknoloji dönüşümünün sosyal iletişim ağlarını etkilediğini belirtmiştir. Castells; 1970' lerde başlayan enformatik teknolojik dönüşümün (masaüstü bilgisayarlar, internet kullanımı gibi), 1980'lerde kapitalizmin yeniden yapılandırılması (küreselleşme, komünizmin çöküşü, refah devletinin zayıflaması ve sendikacılık, gibi.) ve 1960'larda ortaya çıkan sosyo- kültürel hareketlerin (feminizm, barış ve çevre hareketleri gibi) de sosyal iletişim ağlarını dönüştürdüğünü belirtmiştir (Castells, 1997).

John Urry (2000), Castells'in gibi teknolojik gelişimden çok "mobilite (hareketlilik)" kavramına yoğunlaşarak, mobilitenin sadece bireylerin hareketliliği olmadığını, aynı zamanda diğer fikirlerin, görüntülerin, teknolojilerin ve diğer tüzellerin çeşitli alanlara taşınmasıdır (Urry, 2000). İnternet küreselleşme olarak tanımlandığında, cep telefonu da lokalizasyon olarak tanımlanabilmektedir. Cep telefonu, lokal sosyal bağlar ve yeni teknolojik gelişmeleri birleştirmeye hizmet etmektedir

(McGuigan, 2005). Urry, sadece ulusal düzlemde belirli bir toplumla sınırlı olmayan küresel akışı ele aldığı "Cep Telefonu Sosyolojisi" başlıklı çalışmasında; 1990'lardaki ses ikonunun cep telefonu zil sesi olduğunu belirtmektedir. Birinci nesilden ikinci nesile geçiş –ki cep telefonundan internete ulaşımın sağlanması anlamına gelmektedir- ile cep telefonunun iş alanında da kullanımına paralel biçimde gençlerin boş zaman aracı olma özelliği kazanması ile cep telefonu kullanımında çarpıcı bir artış görülmüştür.

Cep telefonunun, sosyal amacı ve kültürel değeri üzerine çalışmalarda, özellikle cep telefonunun kullanım alanlarının genişlemesine paralel kullanımının artışına, bireylerin günlük hayattaki iletişim tercihlerine ve tercih nedenlerine, sosyal pratik ve ilişkilerine etkisine odaklanılmıştır. Bireylerin günlük hayatlarındaki iletişim kalitesi ve biçimi, bireylerin günlük yaşamına farklı boyutlarda etki etmektedir. Özellikle, Ling (2003) 'in cep telefonu kullanımı üzerine yaptığı sosyolojik araştırmalarda cep telefonu kullanımının bireylerin günlük yaşam alanlarının birçok boyutuna etkisi üzerinde durulmuştur. Ling (2003), "Mobil Bağlantı: Cep Telefonunun Topluma etkisi" ("The Mobile Connection : The Cell Phone's Impact on Society.") başlıklı kitabında cep telefonunun bireylerin ihtiyaç ve amaçlarına uygun biçimde kullanımının günlük hayata etkisi ve cep telefonu kullanımının bireylerin günlük hayat aktivitelerinin nasıl yeniden şekillendiği vurgulanmıştır.

Cep telefonu kullanımının bağımlılık boyutu, bireylerin iletişim biçimi tercihlerine etkisi, bireylerin günlük hayat aktivitelerinin koordinasyonuna etkisi, bireylerin güvende hissetme durumuna etkisi, moda simgesi ve statü sembolü olma özelliği ve cep telefonunun halka açık alanlarda kullanımının yarattığı yeni kamusal alan kavramı gibi cep telefonunun farklı boyutları ile ilgili birçok sosyolojik çalışma gerçekleştirilmiştir.

Cep telefonunun bireylerin günlük hayatlarına girişi Avrupa ülkelerinde 1990'ların başına rastlamaktadır (Ling, 2004, s.3). Cep telefonu teknolojisinin Türkiye ile tanışması 1994 yılında gerçekleşmiştir ve cep telefonu kullanıcı sayısı hızlı bir artış göstermiştir (Özcan ve Koçak, 2003). Türkiye'deki hanelerin % 50,2 'si cep telefonu teknolojisinden yararlanmaktadır (Tübitak-Bilten, 2001). Cep telefonu kullanımı ile ilgili araştırmalarda, cep telefonu kullanıcılarının çoğunlukla üniversite öğrencileri özellikle 18–25 yaşarası grubu bireyler olduğu, bunu takiben kamu çalışanlarının ve işadamlarının cep telefonu kullandığı görülmüştür (Ling, 2004, s. 84; Wilska, 2003). Özcan ve Koçak'ın 2003 yılında Türkiye'de gerçekleştirdikleri "Cep Telefonu Kullanımı İhtiyaç ya da Statü Sembolü mü?" başlıklı 18 yaş ve üstü bireyler arasında gerçekleştirilen çalışmada; cep telefonu kullanıcılarının ağırlıklı olarak 18–25 yaş grubundakiler (% 49,1) olduğu

görülmüştür (Özcan ve Koçak, 2003). Bu sonucun nedenlerini açıklamaya yönelik birçok görüş yer almaktadır. Bu görüşlerden en dikkat çekenler; gençlerin "tipik" tüketim kültürünün özellikleri göstermeleri; genç bireylerin açık görüşlü, hedonist ve sosyal hayatta görünür olarak kabul edildikleridir. Genç bireylerin yeni teknolojileri tüketim biçimi, günümüz "postmodern" yaşam biçimini ve tüketim biçimlerini temsil etmektedir. "Net (Kesintisiz) Jenerasyon"un artan etkisinin sonucu olarak, gençlerin sadece tüketim biçimlerinin görünürlüğünde değil ayrıca tüketim biçimlerinin üretiminde de etkisi artmaktadır (Wilska, 2003). Kısa Mesaj Servisi'ni bir sosyal iletişim aracı olarak ilk kullanmaya başlayan bireyler gençlerdir (Oksman ve Turtainen, 2004). Cep telefonu endüstrisi de mp3 müzik çalar, cep telefonu kameraları, internet ve radyo gibi yeni tasarım ve uygulamaları gençlerin tercihlerine göre belirlemektedir (Thulin ve Vılhelmson, 2007).

Cep telefonu kullanıcılarının çoğunlukta gençler olmasının yanı sıra gündelik hayat aktivitelerine cep telefonu kullanımını en hızlı ve yoğun biçimde adapte eden grup yine gençlerdir. Bu nedenle; cep telefonu kullanımının bireylerin güvende hissetme, günlük hayat aktivitelerini organize etme, günlük iletişim biçimlerini dönüştürmesi bakımından gündelik hayata etkisini belirlemek ve cep telefonunun sembolik anlamlarının analizi amacıyla 18–25 yaş arasındaki grubun uygun olduğu görülmektedir.

Çalışmanın amacı; 18–25 yaş arası üniversite öğrencilerinin günlük hayatlarına iletişim teknolojisi olarak cep telefonu kullanımının etkisi ve sonuçlarını belirlemektir. Bu amaçla, cep telefonu kullanımının güvenlik hissi ve güvenlik önlemi bakımından rolü, mikro düzeydeki günlük hayat koordinasyonlarının düzenlenmesindeki önemi, üniversite öğrencilerinin yaşamlarındaki rolü, kamuya açık alanlarda ses düzeyi bakımından rahatsız edici etkisi, özel alan kamusal alan ayrımının yeniden tanımlanması, cep telefonu kullanımında iletişim biçimi olarak kısa mesaj kullanımının artışı ve günlük hayatta kullanılan iletişim diline etkisi değerlendirilmiştir.

2. Cep Telefonu Tarihi

Çağdaş cep telefonu genel olarak 1800'lerin sonlarında başlayan radyo iletişiminin gelişiminin devamı niteliğindedir. 1890'lardan itibaren, Maxwell, Hertz ve Hughes'in çalışmaları eşliğinde uzak mesafe sinyaller gönderilmeye başlanmıştır. Marconi'nin 1899'da radyo iletişimini sağlayan iki gemi inşa etmesi ile Ingiltere'den Kanada'ya radyo mesajları gönderilebilmekteydi (Ling, 2004).

Bu yeni iletişim biçimi yirminci yüzyılın ilk yıllarında gelişti ve genişlemiştir. Radyo iletişiminin gelişmesi 1906 yılında De Forest'ın vakum tüplerini geliştirmesi ile radyo sinyallerinin güçlenmesini sağlamıştır (Ling, 2004). Deniz taşımacılığı mobil radyo sinyallerinin kullanıldığı ilk alandır (Gristveit and Myhre, 1995; Haddon, 1997). Ticari alanda da kullanılmaya başlanması 1920'lerden itibaren başlamaktadır. Daha sonraları ise, özellikle polislerin iletişiminde kullanılmaya başlanmıştır (Manning, 1996).

İkinci dünya Savaşı sonrası mobil telefon, kişilerarası iletişimde kullanılmasında en belirgin gelişmeyi göstermiştir. 1800'lerin sonlarından itibaren kablolu telefonlarda genelde kadınların görev yaptığı bir operatör aracılığıyla iki kişinin konuşması sağlanmaktaydı. Buna karşın, polislerin, itfaiyecilerin, taksi kuruluşlarının kullandığı radyo temelli iletişim ise doğrudan ve aracısızdı (Manning, 1996).

Geleneksel telefon teknolojisi 1940'ların sonlarında kullanılmaya başlanmıştır. Birey aynı anda sadece tek kişi ile görüşme gerçekleştirebilmekteydi. Özellikle cep telefonlarının gelişimini etkileyen, Bell Labs'ın 1947 yılında, birden fazla hattın birçok kişi tarafından kullanımasını sağlayan sistemin geliştirilmesi olmuştur (Humprehys, 2007). 1960'ların ortalarından itibaren bu sistem geliştirildi. Bir hattı birden fazla hatta yüzlerce kişi paylaşabilir hale geldi. New York'ta 1976 yılında 12 hattı kullanan 550 kullanıcı bulunmaktaydı (Agar, 2003).

1980'lerde gelişmiş mobil telefon sistemlerinin, zaman bölünmeli telefon sistemlerinin gelişmesi ile cep telefonları daha popüler hale gelmiştir. Avrupa'da Nordik Cep Telefonu (NMT) uluslararası kullanıma açık olan ilk başarılı sistemdir. Sistem İsviçre, Danimarka, Norveç ve Finlandiya'da 1980'lerde kurulmuştur. Tek bir telefon hattı ile bireyler bütün bölgede iletişime geçebilmekteydi. İngiltere, Fransa ve diğer ülkeler farklı sistemleri kullanmaları nedeniyle, 1980'lerin sonunda Avrupa Topluluğu ve Avrupa İletişim Standartları Enstitüsü (ETSI) bütün sistemlerin birleşimi olan GSM (Global System for Mobile Communication) sistemini geliştirmiştir. GSM sistemi uluslararası

çekim niteliğine sahip olan ve kablosuz uygulama protokolü (Wireless Application Protocol WAP) ve kısa mesaj servislerini (Short Message System SMS)de içeren bir sistemdir. Bunun yanında, arayan kişinin numarasını gösteren, sesli mesaj gönderme ve alma özelliğine sahip bir sistemdir.

GSM sistemi özellikle 1990'ların ortalarında Avrupa'da oldukça başarılı olmuştur. Cep telefonlarının sadece iş alanında öngörülen yoğun kullanımının yanı sıra hızlı bir biçimde özel alanda da kullanımı yaygınlaşmıştır. Uluslar arası İletişim Birliği'nin 2003 verilerine göre; dünyadaki cep telefonu sahibi kişilerin % 69 'unun GSM sistemini kullandığı bildirilmiştir (Ling, 2004). GSM organizasyonunun 2007 verilerine göre dünyanın % 80'ininden fazlası GSM ağları ile çevrilmiştir. Dünyada 218 ülkede, 2,6 milyar insan GSM teknolojisinden yararlanmaktadır (GSM Association, 2007).

Aynı zamanda, GSM sisteminin ticarileşmesi sonucunda, cep telefonlarının boyutları küçülmüş ve ağırlıkları azalmıştır. Her yerde taşınabilecek, bireylerin cebinde, arabada, yolda taşıyabilecekleri boyutta "taşınabilir" cep telefonları kullanılmaya başlandı. Fonksiyonel olarak, WAP, kısa mesaj servisi, arama kayıtları, renkli ekranlar ve zil sesleri indirme özelliklerine sahip cep telefonları yaygınlaşmıştır. Cep telefonlarının pil ömürleri uzatılmıştır.

Cep telefonlarının gelişimi bilgi akışının sağlanması ve yeni iletişim biçimlerine ulaşım yönünde devam etmiştir (Ling, 2004). Kablosuz yerel bağlantı, internet erişiminin sağlanması ve hızlı bağlantının geliştirilmesini takip eden yenilikler olmuştur. Bu kadar farklı yönlü iletişimin gelişmesine karşın bireyler iletişim biçimi olarak, cep telefonu servislerinden en çok arama gerçekleştirme ve kısa mesaj servislerini tercih etmektedirler.

Cep telefonu son gelişmelerle beraber bireylerin bulundukları yerlerin tespitini sağlayan bir araç olarak da kullanılmaktadır. Cep telefonu kullanıcıları aradıkları kişilerin izni ile onların bulundukları yerleri öğrenebilmektedirler (Ling, 2002).

Cep telefonu fonksiyonel özelliklerinin yanı sıra bireylerarası iletişimin kısa mesaj servisi, internete erişim, görüntü gönderme ve alma ve bulunulan alanın paylaşımının sağlanması ile de bireylerin yaşamında önemli bir yer edinmiştir. Cep telefonunun tarihsel gelişimi bireylerin cep telefonunu anlamlandırma ve cep telefonunu kullanmalarını şekillendirmiştir (Humprehys, 2007). Uluslar arası İletişim Birliği'nin 2003 yılındaki verilerine göre, dünyada 1.162 milyon cep telefonu kullanıcısı bulunmaktadır (ITU, 2003). Dünyada cep telefonu kullanıcıları dağılımına bakıldığında;

kullanıcıların üçte birinin Avrupa'da, % 40'nın Asya'da ve dörtte birden daha azının da Amerika'da olduğu görülmektedir. Kullanıcıların %3'ü Afrika'da ve %1'i ise Okyanusya'da yer almaktadır (ITU, 2003). Nielson Medya araştırması sonuçlarına göre, en fazla cep telefonu kullanım oranı sıralamasında ilk sırada, Hong Kong (% 95) ve ikinci sırada Kuzey Kore (% 93) ile yer almaktadır. Aynı araştırma sonuçlarına göre; cep telefonu kullanım oranı İngiltere'de % 92, Singapur'da % 89, Avustralya'da % 87, Amerika'da % 71, Çin'de % 73 'tür (Nielson Media Research, AFX, 2006).

Dünyada cep telefonu kullanımına ayrılan zaman dilimi hızlı bir artış göstermektedir. Özellikle 2000 yılından 2007 yılına kadar geçen dönemde cep telefonu kullanıcılarının cep telefonu kullanımına ayırdıkları zamanın % 40 oranında arttığı görülmüştür. Daha önceki veriler ışığında, 2010 yılının ilk çeyreğinde, cep telefonu kullanıcı sayısının 4 milyara ulaşması beklenmektedir (GSM Association, 2007).

Türkiye'de cep telefonu kullanımı 1994 yılında başlamıştır. Bu tarihten itibaren Türkiye'de cep telefonu kullanımında hızlı bir artış görülmüştür. Türkiye'de 1994 yılında 80,000 olan cep telefonu kullanıcı sayısı, 2000 yılında 8 milyona ulaşmıştır. Bireylerin cep telefonu kullanım oranı % 23.8 'dir (TUBITAK – BİLTEN, 2001). Cep telefonu kullanıcılarının ağırlıklı olarak 18-25 yaşarası grubundaki bireyler olduğu görülmüştür.

Türkiye'de 2009 yılında toplam 3 GSM operatörü aktif olarak hizmet vermektedir. Bu operatörler, Turkcell, Avea, Vodafone'dür.

3. Cep Telefonu Kullanımı ile ilgili yapılmış önceki sosyolojik Çalışmalar

3.1.Giriş

"Teknoloji toplumu şekillendirir" ve "Toplum teknolojiyi şekillendirir" görüşlerinin tartışıldığı 20 yüzyıl sonlarında, bu iki görüşe orta nokta bulmak amacıyla sağlayıcılık yaklaşımları (affordances approach) ve alıştırma yaklaşımları (domestication approach) üzerine çalışmalar yoğunlaşmıştır.

Yeni medya teknolojilerinden biri olan cep telefonunun, kullanımının yaygınlaşması ile bireylerin günlük yaşamlarına olan etkisi artmıştır. Cep telefonunun kolay ulaşılabilir ve bireylerin her zaman ve her yerde yanlarında bulundurabildikleri bir iletişim aracı olması nedeniyle günlük yaşamda kullanım alanları genişlemiştir (Ling, 2004). Bireylerin cep telefonlarını kullanımları ve kullanım biçimleri birçok sosyolojik araştırmanın temel konusu haline gelmiştir.

Cep telefonu teknolojileri sürekli ve hızlı bir biçimde değişmektedir. Bu değişimle beraber cep telefonunun tanımı yeniden yapılmaktadır. Başlangıçta, cep telefonları kablosuz sesli iletişimi sağlayan bir araç olarak tanımlanırken, günümüzde internete bağlantımızı sağlayan, kısa mesaj servisi ile yazılı iletişimimizi sağlayabilen, fotoğraf video gibi görsel öğeleri gönderebildiğimiz kişilerarası bir iletişim aracı haline gelmiştir. Bunun yanında her geçen gün cep telefonu cihazlarındaki değişim de dikkat çekmektedir. Cep telefonlarının teknolojik özellikleri geliştikçe ağırlıkları hafiflemekte ve boyutları küçülmektedir.

Mobil sosyal iletişim cep telefonları ile sağlanmaktadır. Cep telefonlarının yaygınlaşmasının ve model çeşitliliğinin dışında; cep telefonları mobilite, kendine özgülük ve ulaşılabilirlik özelliklerinden dolayı birçok araştırmanın temel konusu olmuştur.

Cep telefonları mobilite özellikleri (hareketlilik) ile tanımlanmaktadır. Cep telefonlarının hareketlilik özelliğini sağlayan, rahat taşınabilecek boyut ve ağırlıklarda olmasıdır. Bu durum da, cep telefonu kullanımının bireyler için anlamına etki etmektedir. Cep telefonları bireylerin yaşamının her alanında yer almaktadır. Cep telefonlarının en çok evde ve işyerinde kullanıldığı görülmektedir.

Cep telefonları bireysel bir araç olarak görülmektedir. Kablolu telefonlara benzememektedirler ve bireyin bir parçası olmuştur. Bireylerin cep telefonlarını her yerde ve her zaman onları rahatsız etmeyen bir iletişim aracı olarak yanlarındadır. Cep telefonunun bireylerin istediği gibi kullanması ve sahiplenmesinden dolayı cep telefonu kullanımının anlamı bireylerarası farklılıklar

göstermektedir. Cep telefonu bireylerde kimliklerini simgeleyen bir obje olarak ta görülmektedir. Cep telefonu kullanımı sosyal statü sembolü ya da moda sembolü olarak ta bireyler tarafından anlamlandırılmaktadır. Tercih edilen cep telefonun markası, zil sesleri, masaüstünde kullanılan görsel öğeler, cep telefonun modeli, rengi, cep telefonu aksesuarları bireylerin cep telefonlarını kişiselleştirme (personalize) çabalarını göstermektedir.

Cep telefonunun üçüncü temel özelliği; ulaşılabilirliğidir. Birçok cep telefonu kullanıcısı cep telefonları yanlarında olmadığında kendilerini birilerine ulaşamama, iletişim halinde olamama durumundan kaynaklanan yalnız hissetme nedeni ile endişe hissettiklerini bildirmişlerdir (Humprehys, 2003, 2007; Rainie ve Keeter, 2006). Cep telefonu iletişim amaçlı kullanılmadığı zamanlarda oyun oynamak, ajandayı kullanmak gibi hem eğlence amaçlı hem de iş amaçlı kullanılmaktadır. Cep telefonu ile bireyler hemen hemen her yerde ulaşılabilir durumdadır. Cep telefonu, bireylerin bireysel, profesyonel ve toplumsal yaşamlarını etkilemektedir. Ulaşılabilir olma durumu bireyleri sosyal ilişkilerini nasıl yönetmeleri gerektiğine etki etmektedir (Humprehys, 2007). Bireylerin her zaman ulaşılabilir olmaları onların yakınları ya da başkaları tarafından örneğin toplantıda rahatsız edilmelerine neden olmaktadır. Bunun yanında, bireylerin müdürleri ya da iş arkadaşları, bireylere tatildeyken ya da evdeyken ulaşabilmektedirler. Cep telefonu ile ulaşılabilirlik durumu sosyal ilişkiler ağının yaygınlığını ve sıklığını yeniden şekillenmiştir.

Cep telefonunun bu üç temel özelliği mobil sosyal iletişimi şekillendirmiştir. Cep telefonu ile ilgili yapılan sosyolojik çalışmalar, cep telefonunun mobilite, kişiselleştirme ve ulaşılabilirlik özelliklerinden yola çıkılarak gerçekleştirilmiştir. Cep telefonu kullanımı ile ilgi yapılan çalışmaların ağırlıklı olarak gençler üzerinde olduğu görülmüştür. Cep telefonu kullanımı, günlük yaşamlarına en kolay ve en hızlı biçimde adapte eden grubun 16 – 28 yaşarası gençler olduğu görülmüştür (Ling, 2004; Ling ve Yttri, 2002).

Cep telefonları ile ilgili yapılan çalışmalar, cep telefonu kullanımında en çok tercih edilen kısa mesaj servisinin kullanımı ve yeni iletişim dili, bireylerin günlük yaşam aktivitelerine etkisi, cep telefonu kullanımının anlamlandırılmasında karşılaştırılmalı kültürel çalışmalar, cep telefonu kullanımı ve cinsiyet farklılıkları, cep telefonu kullanımı ve bireysel güvenlik, sosyal statü sembolü olarak cep telefonu kullanımı, kamusal alanda cep telefonu kullanımı başlıkları altında toplanmaktadır.

3. 2. Cep Telefonu Kullanımı ve Genç Bireyler

Cep telefonu kullanımı ile ilgili yapılan birçok çalışmada cep telefonu kullanıcılarının genç bireyler olduğu görülmüştür. Özellikle Norveç'te,(Ling, 2003), Japonya'da (Hashimoto, 2002), Finlandiya'da (Kaeseniemi ve Rautiainen, 2002), İtalya'da (Mante ve ark., 2001), İngiltere'de (Harper, 2003), Filipinler'de (Ellwood-Clayton, 2003) ve Kore'de (Bae, 2002) cep telefonu kullan en büyük grubun gençler olduğu görülmüştür.

Genç bireylerin yaşam biçimleri ve tüketim biçimleri daha büyük yaş grupları ile karşılaştırıldığında "geleneksel" olarak adlandırılmamaktadır (Wilska, 2003). Gençlerin tipik tüketim özelliklerini etkileyen, sosyal hayatta görünür ve açık görüşlü olmalarıdır. Birçok araştırmacı için gençlerin tüketim kültürü ve yaşam biçimleri postmodern yaşam biçimi olarak adlandırılmaktadır (Featherstone, 1991). Tüketim biçimi sadece bir ürünü ya da servisi satın almanın ötesinde, bireyin dışa vurumu, kişilik oluşumu ya da yaratıcılıkları olarak görülmektedir (du Gay, 1996; Gabriel ve Lang, 1996; Giddens, 1991). Bu bağlamda, gençlerin cep telefonu kullanım biçimleri ile ilgili birçok çalışma gerçekleştirilmiştir (Wilska, 2003; Ling, 2003; Caronia, 2005; Tutt, 2005; Aoki ve Downes, 2003; Thulin ve Vilhemson, 2007; Yoon, 2003; Lipscomb ve ark., 2005; Caronia ve Caron, 2004; Taylor ve Harper, 2003).

Cep telefonu kullanımının karşılaştırılmalı kültür çalışmalarında cep telefonu kullanan genç bireylerin ortak benzer özelliklerinin olduğu görülmüştür. "Gençlik Mobil İletişim Kültürü" olarak adlandırılan kültür ile mobil iletişimde kendi dışavurum formunu bulan ve bu formu güçlendiren 16 – 25 yaş grubu bireylerden bahsedilmektedir (Castells, 2006). Genç mobil iletişim kültürünün yerel sosyo-ekonomik, kültürel ve politik etkenlerden kaynaklanan belirli farklılıkları bulunmaktadır. Buna karşın yapılan birçok çalışmada genç mobil iletişimin kültürünün temelde belli başlı özellikleri bulunduğu görülmüştür.

Dünyanın her yerinde genç bireyler maddi anlamda karşılayabildikleri sürece mobil teknolojilere çok çabuk adapte olabilmekte ve kullanmaktadır. Genç bireyler mobil teknolojileri günlük hayatlarında her amaca yönelik kullanabilmektedir. Bunun neticesinde, gençler diğer yaş gruplarına oranla kablosuz iletişimi daha fazla kullanan ve günlük yaşamlarını kablosuz iletişim bağlamında düzenleyen temel sosyal grup haline gelmiştir.

Cep telefonu kullanımı dünyada genç kültürü karşılıklı bir süreç halinde değiştirmiştir. Mobil teknoloji genç bireylerin bireysel bağımsızlıklarını otonomilerini sağlarken, aynı zamanda, gençler ve aile gibi geleneksel sosyal kurumlar arasındaki ilişkiyi zayıflatmamıştır. Mobil iletişim olanaklarına sahip farklı ülkelerdeki genç bireylerde ortak bir sorun oluşmuştur: yeni mobil teknolojinin yarattığı otonomi var olan yapısal şartlar bağlamında özellikle aile ve okul ortamında nasıl yönetilecektir.

Yeni değer ve davranış kalıplarını içeren genç mobil iletişim kültürü, iletişim toplumunun tipik özelliklerini taşımaktadır. Bu özellikler, okul ya da mahallelerinde yaratılan yakın çevre gruplarında kendini göstermektedir. Cep telefonu aracılığı ile iletişim, yüz yüze ilişki biçimi ve yakın ilişki kurma biçimi haline gelmiştir. Gençlerin var olan sosyal ağlarını güçlendirmelerinde ve sosyal ağlarını genişletmelerinde mobil iletişim biçimi temel iletişim biçimi olmuştur. Bu iletişim biçimi mobil iletişim olarak adlandırılmaktadır. Sosyal ağları güçlendirme sürecinde gençlerin seçici olduğu görülmüştür. Konu ile ilgili bir çok çalışmada gençlerin yakın arkadaşlarının olduğu küçük sosyal ağlar ile cep telefonu iletişimini tercih ettikleri görülmüştür (Thulin, ve Vilhemson, 2007; Taylor ve Harper, 2003).

Birçok ülkede genç mobil kültürde, özellikle Asya ülkelerinde, cep telefonunun iletişim aracı olarak görülmesinin ötesinde moda / statü sembolü olarak görüldüğü de belirlenmiştir (Katz ve Aakhus, 2002; Katz ve Sugiyama, 2006, Ling ve Yttri, 2002; Green, 2003; Yu ve Tng; 2003). Cep telefonunun moda sembolü olarak görülmesi ve eğlence aracı olarak anlamlandırılması özellikle genç bireylerde yaygındır.

Cep telefonu kullanımının kamusal alanda yaygın oluşu ve genç bireylerin moda sembolü olarak algılamaları ile bağlantılı olarak genç bireyler kimlik oluşumlarını cep telefonu üzerinden gerçekleştirmektedirler. Cep telefonu gençler için, bireysel kimliklerinin yapılandırılmasıdır. Cep telefonu modelleri, zil sesleri, aksesuarları gençlerin cep telefonlarını kişiselleştirmelerini sağlamaktadır. Gençlerin bağımsızlıklarını kanıtlama çabasının en önemli etkisi cep telefonlarını kişiselleştirmeleri ile kendi stillerini yaratma çabaları olmuştur. Bu bağlamda, cep telefonlarının markası, modeli gençler için en önemli cep telefonu tercih nedeni olmuştur (Klein,1999; Quart, 2003).

Küresel düzlemde oluşan yeni ortak kimlik, genç mobil kültürü ortaya çıkarmıştır. Cep telefonu iletişiminde kullanılan dil, kısa mesaj servislerinde kullanılan semboller ile ortak kimlik oluşmakta

ve kimlikler yeniden üretilmektedir. Özellikle gençlerin en çok tercih ettiği cep telefonu servisi olan kısa mesaj servislerinde kullanılan sembollerin Asya, Amerika ve Avrupa'da ortak anlam taşıdıkları görülmüştür (Castells, 2006).

Gençlerin bulundukları sosyal statü grubunun cep telefonu kullanım amaçlarını ve kullanım biçimlerini etkilemektedir. Özellikle ABD ve Çin'de göçmenler üzerine yapılan karşılaştırılmalı çalışmada, Amerikalı gençlerin cep telefonunu eğlence aracı olarak gördükleri ve birçok oyun indirdikleri görülürken, Çinli göçmen gençler için cep telefonu moda / sosyal statü sembolüdür. Gençlerin dahil olduğu ya da kendilerini ait hissettikleri alt kültür gruplar arasında da cep telefonu kullanımında farklılıklar olduğu görülmüştür.

Global genç kültürün ortaya çıkışı, sosyal ilişki ağları ve iletişim arasındaki karşılıklı etkileşim, mobil iletişim teknolojileri ile üretilmektedir. Genç mobil kültür, sosyal ilişki ağları ve iletişim süreçleri birbirileri ile karşılıklı etkileşim halindedir (Castells, 2006).

3.3. Cep Telefonu Kullanımında Kültürel Farklılıklar

Cep telefonu kullanımının kültürel benzerlikler ve farklılıklar içerdiği ile ilgili birçok araştırma yer almaktadır. Çalışmalarda cep telefonu kullanımının bireylerin günlük hayatlarındaki yeri ve kullanım amaçları bakımından değerlendirmeler yapılmıştır (Campbell, 2007; Katz ve Aakhus, 2002; Mante ve Heres, 2003; Hjorth, 2005; Ishii ve Wu, 2006; Kumar ve Thomas, 2006).

Katz ve Aakhus'un karşılaştırılmalı kültürel çalışmalarında kullanım motivasyolarını, kullanım biçimlerini ve cep telefonunun bireyler için anlamını açıklamak amacıyla "apparatgeist" yaklaşımı geliştirmişlerdir (Katz ve Aakhus, 2002). Bu yaklaşım, bireyin dahil olduğu sosyal ağlar, cep telefonu kullanımı ile geleneksel iletişim biçimindeki değişimler, cep telefonu kullanımı ile gelişen beklenmeyen davranış kalıplarını da içeren birçok sosyal bağlamdan ortaya çıkmaktadır. Apparatgeist yaklaşımında, "cep telefonunun gerçek anlamı, aracın teknolojik tasarımını ve kullanıcıların, kullanmayanların ve kullanmaya karşı olanların başlangıçtaki ve sonraki anlamlandırmalarını etkilemektedir" (Katz ve Aakhus, 2002). Bireylerin kullandıkları teknolojiler ve yaşadıkları sosyal durumları birleştirmeleri neticesindeki anlamlandırmaları üzerine yoğunlaşmıştır. Sosyal ve teknolojik zorlamaların bireylerin yeni medya teknoloji kullanım biçimlerini ve algılamalarını etkilemektedir. Sosyal norm ve sosyal değerler bireylerin cep telefonlarını ne şekilde kullanacaklarına rehberlik eden sosyal etkenlerdir (Katz ve Aakhus, 2002).

Bunun yanında, cep telefonunun boyutunun ve tasarımının ve teknolojik görünümünün bireylerin cep telefonunu nasıl kullanacaklarına rehberlik eden diğer etmen olduğu görülmüştür. Katz ve Aakhus, cep telefonunun belirtilen faktörler, farklı kültürlerde cep telefonu kullanım biçimlerini ve bireyler için anlamını açıklamaktadır.

Kültürel özelliklerin bireylerin sosyal gerçekliklerini nasıl yarattıklarında önemli rol oynamaktadır (Geertz, 1983; Halll, 1959). Cep telefonu kullanımının da bu kabul edilmiş gerçeklikten farklı şekilde değerlendirilemez. Farklı ülkelerde cep telefonu kullanımının yayılımının ve kullanım amaçlarının ortak özellikleri olduğu görülmüştür. Cep telefonu kullanıcılarının yaşadıkları yerlerdeki, kültürel özeliklerin cep telefonunun kullanım oranına ve bireylerin kullanım biçimlerine etki ettiği görülmüştür.

Finlandiya'da kültürel karşılaştırılmalı çalışmalara önem verildiği görülmüştür. Finlandiya, dünyada cep telefonu kullanımının en yaygın olduğu ülkedir (Puro, 2002). Bu yüksek kullanım oranı cep telefonu markası 'Nokia'nın etkisinden kaynaklanmaktadır. Finlandiya'da cep telefonu ile gerçekleşen dönüşüm "Nokialaşma" olarak adlandırılmaktadır. Finlilerin yaşamlarında Nokia vazgeçilmez ve gereklidir.

İsrail de cep telefonu kullanımının yaygın olduğu ülkelerden biridir. Schejter ev Cohen çalışmasında, İsraillilerin cep telefonunun yaygın kullanımının onların kültürel özelliklerinden kaynaklandığını belirlemiştir (Schejter ev Cohen, 2002). Cep telefonunun İsraillilerin ilgisini çekmesinin nedenlerini, onların iletişim halinde olmak istemeleri, konuşkan ve cüretkâr mizaçları olarak belirtmiştir.

Cep telefonu kullanımının en yaygın olduğu ülkelerden biri de Kuzey Kore'dir. Kuzey Kore'de cep telefonu kullanımının yaygınlık nedenleri Finlandiya ve İsrail'den farklı olduğu görülmüştür. Kore'de telefon hattının olmayışı nedeniyle, cep telefonuna olan ilgi diğer ülkelere oranla daha yoğundur. Başlangıçta cep telefonunu zengin işadamları kullanmaya başladığından, cep telefonu Koreliler için başarının sembolü olarak algılanmaktadır (Kim, 2002).

Cep telefonu kullanımı oldukça yaygın olan Hollanda'daki çalışmada, Hollandalıların cep telefonu kullanımını gerekli ve vazgeçilmez görülmüştür (Mante ve Heres, 2003). Yeni medya teknolojilerinin kullanımının da Hollanda'da yüksek olduğunu, özellikle eğitim sisteminden

kaynaklanmaktadır. Hollanda'da sınıflarda teknolojik araçların kullanımı yaygındır (Beckers, 2003).

Rusya'da cep telefonu kullanımı sosyal ve ekonomik değişimler neticesinde gerçekleşmiştir. 1980'lere kadar Rusya bilgi teknolojilerinden uzaktı, ancak 1990'lardaki demokratikleşme ve yeniden yapılanma ile internet ve cep telefonu kullanımı yaygınlaşmıştır (Vershinskaya, 2003). Aynı kültürel ve ekonomik nedenlerden, Bulgaristan'da da cep telefonu kullanımı geleceğin önemli bir sembolü olarak görülmektedir (Varbanov, 2002).

Rusya ve Bulgaristan'daki değişimlere benzer, Çin'de de politik ve ekonomik değişimler neticesinde cep telefonu kullanımı yaygınlaşmıştır (Yu ve Tng, 2003). Buna ek olarak, Çinlilerin bireylerarası ilişkileri güçlendirmeye önem vermeleri de cep telefonu kullanımının yaygın olmasına etki etmiştir.

Cep telefonu kullanımının karşılaştırılmalı kültürel anlamları üzerine birçok çalışma yer almaktadır. Oksman ve Rautiainen 'nin Finlandiya ve diğer İskandinav ülkeleri üzerine gerçekleştirdiği çalışmada, cep telefonunu bireylerin sosyal ağlarını yapılandırma amaçlı kullandıklarını bildirmişlerdir. Bunun nedeni, İskandinav ülkelerinde hakim olan iletişim kültürlerinden kaynaklanmaktadır (Oksman ve Rautiainen, 2003). Aynı şekilde, Finli ve Norveçli gençlerin sosyal ağlarını kuvvetlendirmek amacıyla cep telefonu kullandıkları görülmüştür (Katz ve Aakhus, 2002).

Çinli ve Amerikan cep telefonu kullanıcıları üzerine yapılan karşılaştırılmalı çalışmada, Çinli kullanıcılar iş yerlerindeki çalışanlarından iş saatleri dışında arama almayı normal olarak görürken, Amerikalı kullanıcılar ise iş ile ilgili aramaların iş saatleri dışında kabul görür olmadığını bildirmişlerdir (Caporal ve Xie, 2003). Cep telefonu zil sesinin kamusal alanda rahatsız edici oluşu iki kültür arasındaki benzerliktir.

Kuzey Avrupa ülkelerinde karşılaştırılmalı cep telefonu kullanımı çalışmasında, cep telefonu kullanımının sosyal ilişkileri kolaylaştırma düzeyi farklılıkları dikkat çekmektedir (Fortunati, 2002). Özellikle İtalyanlar en yüksek oranda cep telefonunu sosyal ilişkilerini güçlendirmek için kullanmaktadırlar. İtalya'yı takiben; Fransa, İngiltere, İspanya ve Almanya gelmektedir. Özellikle İtalya ve Fransa'da bireylerin cep telefonlarını iş amaçlı değil bireysel iletişim için kullandıkları görülmüştür. Batı Avrupa ülkelerinde bireyler kamusal bir etkinliğe katıldıklarında cep telefonlarını

görünür yerlerde bulundurmadıkları ve cep telefonları ile ilgilenmediklerini belirtmişlerdir (Haddon, 1998).

Hollandalı ve Amerikalı cep telefonu kullanıcılarının karşılaştırılmalı araştırmasında, Koreli kullanıcıları cep telefonunu Amerikalı kullanıcılardan farklı olarak gerekli bir iletişim aracı, moda simgesi ve pahalı bir obje olarak görmektedirler (Mante, 2002). Norveç, Amerika, Kore ve Afrika'da yapılmış çalışmalarda cep telefonu kullanıcıların belirli ortak özellikler taşıdıkları görülmüştür (Katz, 2003).

Farklı çeşitliliklerdeki kültürel özelliklerin ülkelerdeki cep telefonu kullanım pratikleri, psikolojik ya da bireylerarası ilişkisel eğilim, sosyo-ekonomik ve politik durumlar ile bağlantılıdır. Cep telefonu kullanımı ile ilgili sosyo-kültürel karşılaştırılmalı çalışmalar neticesinde; üç benzerlik olduğu görülmüştür (Katz, 2003; Mante, 2002). Cep telefonu kullanımının kıtalararası yayılan enternasyonal bir kültürü vardır. Cep telefonu kullanımının yarattığı enternasyonal bir genç kültürü oluşmuştur. Bireylerin günlük yaşamlarındaki mobil iletişimin önemini algılamaları neticesinde genellemeler ya da yarı genellemeler bulunmaktadır (Katz, 2003).

İletişimin kendisinin bireylere genel bir etkisinin olduğu düşüncesi, bireylerin sosyal yaşamlarında cep telefonunun rolünü belirlemede genellemeler olduğunu kabul edilebilir göstermektedir. Buna karşın, farklı ülke, toplum ve gruplarda iletişim pratiklerinin aynı olmadığı, bireylerarası iletişimin yayılan görünür etkilerinin benzer olduğu söylenebilmektedir (Campbell, 2007).

3.4. Cep Telefonu Kullanımının Bağımlılık Boyutu

Cep telefonu kullanımı son 20 yılda bireylerarası iletişimin en önemli araçlardan biri haline gelmiştir. Cep telefonu kullanımının fonksiyonelliği ile ilgili birçok araştırma yapılmıştır. Buna karşın, cep telefonunun günlük yaşamda kullanımının artması bağlamında, cep telefonu kullanımının bireyler üzerindeki olumsuz etkileri ile ilgili çalışmalara literatürde rastlanmamaktadır. Cep telefonu kullanımının bilinen olumsuz etkilerinden biri olarak, araba kullanırken cep telefonu kullanmanın yarattığı tehlikelerden söz edilmektedir (Gren, 2001). Ayrıca cep telefonu kullanımı sırasında yayılan radyasyonun zararlı etkilerine maruz kalmaları da olumsuz etkilerden birisidir (Sanstron, 2001). Bu etkiler ile ilgili çalışmalar bireylerin fiziksel sağlığı üzerine olabilecek zararlarına odaklanmıştır.

Özellikle Asya'da cep telefonu kullanımının yaygınlığı neticesinde; Kore'de cep telefonu bağımlılığı ile ilgili çalışmalar geçekleştirilmiştir (Lee, 2002). Çalışmada üniversite öğrencilerinin % 75'i cep telefonları yanlarında olmadığında kendilerini rahatsız ve tedirgin hissettiklerini bildirmişlerdir. Bu durum bağımlılık belirtilerine işaret etmektedir. Aynı biçimde, Amerika'da yapılan çalışmalarda da bireylerin cep telefonlarını saplantı ("obsession") halinde her yere taşıdıkları belirlenmiştir (Wikle, 2001; Licoppe ve Heurtin, 2001; Wooldridge, 1999). Cep telefonunun bu kadar fazla kullanımı bağımlılık belirtilerine işaret etmektedir.

Çalışmalar neticesinde, cep telefonu kullanımının bağımlık yaratabileceğine ilişkin bir sonuca varılabilinmektedir. Bağımlık üzerine çalışmalar; bireylerin cep telefonu kullanım davranışlarını ve cep telefonu kullanımının olası sosyal ve psikolojik etkilerini anlamada yaralı olmaktadır.

Bireyler istedikleri her yerde ve her zamanda cep telefonlarını kullanarak iletişime geçebilmektedirler. Ancak, bu durum, bireylerde cep telefonsuz olamayacaklarını hissettirmeye neden olabilmektedir (Ling, 2005).

Bağımlılık, bir iletişim aracına, bir objeye bir kişiye, ya da bir varlığa duyulan önlenemez istek olarak tanımlanmaktadır (Ling, 2005). Son dönemde özellikle internet bağımlılığı ile ilgili çalışmalar önem kazanmıştır (Tarı, 2007; Bingham ve Piotrowski, 1996; Roy, 2009). Cep telefonu kullanımının kullanımlar ve doyumlar teorisi[1] bağlamında incelendiği araştırmalar birbirine benzer ortak kullanım nedenleri belirlenmiştir (Bae, 2002; Kondo, 2004; Özcan ve Koçak, 2003; Sung ve Choi, 2002). Çalışmalarda cep telefonu kullanımının "sosyalleşme", "moda/statü sembolü", "güvende hissetme", "alışkanlık", "ekonomik oluşu", "iletişim sağlama" boyutları olduğu belirlenmiştir.

Cep telefonu kullanımının en önemli ve temel özelliği; bireylerin nerede olurlarsa olsunlar iletişimi sağlamasıdır. Bu özellik ile bireyler yalnızlık endişelerini gidermektedirler (Townsend, 2000). Bireylerin yalnızlıklarını hafifletmek ya da azaltmak amacıyla cep telefonu kullanımları kabul görülebilmektedir, ancak, bireyler karşılanmayan sosyal ihtiyaçlarını cep telefonu ile gidermeye başladıkları noktadan itibaren cep telefonu kullanımının bağımlılık boyutundan söz edilmektedir. Duygusal hazzın devreye girdiği andan itibaren cep telefonu kullanımı iletişimi sağlayan bir araç olmaktan çıkmaktadır (Griffiths ve Dancaster, 1995; Finn, 1997).

[1] Ayrıntılı bilgi için bakınız sayfa 43

Ling'in Kore'de üniversite öğrencileri ile gerçekleştirdiği çalışmada, bireyler cep telefonlarını zaman geçirme ve alışkanlık edinilmiş bir araç olarak görmektedirler. Bireyler cep telefonu konuşmaları neticesinde gelecek olan yüksek faturanın bilincinde olmalarına karşın, cep telefonları ile sık sık arama yaptıkları ve kısa mesaj gönderdikleri görülmüştür. Cep telefonları olamadığı zamanlarda, cep telefonunun yokluğu nedeniyle yüksek endişe ve rahatsızlık duyduklarını bildirmişlerdir. Cep telefonu bağımlısı olarak tanımlanan bireyler eğlence ve bilgi alışverişi özellikleri yerine, cep telefonunu sadece iletişim aracı olarak görmektedirler (Ling, 2005).

3.5. Cep Telefonu Kullanımı ve Bireysel Güvenlik

Bireyler, cep telefonlarını ceplerinde, çantalarında her zaman ulaşabilecekleri yerlerde taşımaktadırlar (Sunderland, 1999). Cep telefonunun yaygın kullanımı gençlerin yaşamlarını sosyal ve coğrafi bakımdan etkilemektedir (Katz, 2003, Kopomaa, 2002). Cep telefonunun bireylerin algıladıkları güvenlik duygusuna etkisi olduğu görülmüştür (Nasar, Hecht ve Wener, 2007). Çalışmalarda, cep telefonu ve güvenlik duygusunun en fazla kadınlar tarafından ilişkilendirildiği görülmüştür (Burgos, 1999; Katz, 2003). Cep telefonu kullanıcılarında ağırlıkta çocuk sahibi olmayan ailelerden çok, çocuk sahibi olan ailelere rastlanmıştır (Katz ve Aspden, 1998; Rice ve Katz, 2003).

Bireylerin cep telefonlarını yanlarında bulundurmaları, bireylerin kendilerini daha güvende hissetmelerini sağlamaktadır. Diğer yandan, cep telefonu bireyleri riskli davranışlara yönlendirmektedir. Cep telefonu bireylerde bulundukları durumun farkındalığı ile ilgili algılarını etkilemektedir. Çalışmalarda, cep telefonu ile konuşmanın kullanıcıların dikkatini dağıttığını ve reaksiyonlarını yavaşlatarak, herhangi bir kazanın gerçekleşme olasılığını artırdığı görülmüştür (McKnight ve McKnight, 1993; Violanti, 1997, 1998, Lamble ve ark., 1999; Parkes ve Hooijmeijer, 2000; Royal, 2003; Kaluer ve ak., 2006). Artan risk davranışları ve içinde bulunulan duruma ilişkin farkındalığının azalması ile bireyler cep telefonu nedeniyle tehlikeli durumlarda bulunmaktadırlar.

Cep telefonu kullanımın iki yönlü güvenlik boyutu bulunmaktadır. Bireyler cep telefonunu acil durumlarda iletişim kurmak için güvenlik amacıyla taşımaktadırlar (Green, 2002). Avustralya'da yapılan çalışmada cep telefonu kullanıcılarının % 5 'inin cep telefonundan bir suç olayını ihbar ettikleri görülmüştür (Chapman ve Schofield, 1998). Avrupa'da yapılan benzer çalışmada da cep

telefonu kullanıcılarının % 82'si, "cep telefonu acil durumlarda çok kullanışlıdır." görüşüne katıldıklarını bildirmişlerdir (Ling, 2003). Özellikle genç kullanıcıların bu görüşe diğer yaş gruplarına oranla daha fazla katıldığı görülmüştür.

Cep telefonu diğer yandan, bireylerin kendilerini yeterince güvende hissetmeleri neticesinde daha fazla risk davranışlarında bulunmalarına neden olmaktadır. Cep telefonu kullanıcıları cep telefonları yanlarında olamadığı zamanlarda gitmeyecekleri yerlere gitmeye başlamaktadırlar. Örneğin; gece yalnız yürümekten çekindikleri yerlere cep telefonları yanlarında olduğu takdirde gitmeye tereddüt etmemektedirler. Yapılan birçok çalışmada bireylerin cep telefonları yanlarında olduğu takdirde tanımadıkları yerlere gideceklerini bildirmiştir (Pain ve ark., 2005).

Cep telefonu ile konuşmanın bireylerin bulundukları durumlardaki farkındalıklarını azaltması özellikle araç kullanan sürücülerin güvenliğini etkilemektedir (Chen, 2006; Liu ve Lee, 2006; Rosenbloom, 2006; Svenson ve Patent, 2005; Lamble ve ark., 2002; Cohen ve Graham, 2003). Sürüş sırasındayken bireylerin cep telefonu ile konuşmaları trafik kazası yapma risklerini artırmakta ve sürüş hızlarını düşürdüğünden diğer sürücülerinde trafik güvenliğini tehdit etmektedir. Cep telefonu kullanan sürücülerinin kişisel özellikleri sürüş yeteneği ve sürüş tecrübesinin de trafik kazası yapma olasılığına etki ettiği belirtilmiştir (Evans, 1991; Briem ve Hedman, 1995).

Cep telefonun güvenlik boyutu bireylere her yerde ve her zaman iletişim imkanı sağlaması ile ilişkilidir. Bireyler herhangi bir acil durumda yardım alabilecekleri kişilere ulaşmalarını sağlaması nedeniyle cep telefonunu güven verici bir obje olarak görmektedirler. Çalışmalarda, özellikle kadınların güvensiz hissettikleri durumlarda kendilerini yalnız hissetmemek amacıyla diğer bireylerle iletişime geçtikleri görülmüştür (Ling, 2003). Bu nedenle cep telefonu bireylerin suç mağduru olma korkularını azaltmak amacıyla taşıdıkları bir araç haline gelmiştir. Suç mağduru olma korkusunun kadınlarda erkeklere oranla daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Ferraro, 1996; Özaşçılar, 2005). Suç mağduru olma korkusu verileriyle paralel olarak cep telefonunu güvenlik amacıyla kullananların ağırlıklı olarak kadınlar olduğu görülmüştür (Ling, 2003; Nasar ve ark., 2007).

Cep telefonu ebeveynlerin çocukları ile ilgili endişelerini de azaltmaktadır. Ebeveynler çocuklarına cep telefonları yanlarında olduğu takdirde, çocuklarına eve dönüş saatleri ya da gidecekleri yerler ile ilgili daha esnek davranmaktadırlar (Pain ve ark., 2005). Gençler yanlarında aileleri olmadan, daha önce gidemedikleri yerlere gidebilmekte, vakitlerinin çoğunluğunu kamusal alanlarda

geçirmeye başlamaktadırlar. Aileler çocuklarının yanlarında olamadıkları zaman onlara istedikleri an ulaşabilecekleri bildikleri takdirde çocuklarının dışarıda olmalarından rahatsızlık duymamaktadırlar. Çocuklarının nerede oldukları bilgisini cep telefonu ile öğrenebilmektedirler. Cep telefonu ile çocuklarını daha fazla kontrol edebildiklerini düşünmektedirler, ancak çocuklar her zaman bulundukları yerler ile ilgili doğru bilgiler vermemektedirler. Gençlerin daha önce gitmedikleri yerlere giderek ve daha geç saatlere kadar dışarıda olmaları neticesinde, fark edilir düzeyde risk alma davranışları sergiledikleri görülmüştür.

Bunun yanında, cep telefonlarının küresel yer gösterim özelliği ile ebeveynler çocuklarının nerede olduklarını öğrenebilmektedirler (Weale, 2002; Jones ve ark., 2003). Gençler cep telefonu ile sosyal bağımsızlıklarını ilan ederken, aileler de çocuklarının nerede oldukları bilgisine ulaşabildikleri için çocukları dışarıda olsalar da çocuklarını kontrol altında tuttuklarını düşünmektedirler. Cep telefonu gençlerin kamusal alanda aileleri tarafından kontrol ve denetimlerini sağlamaktadır.

Cep telefonunun özellikle 11 – 15 yaş grubundaki çocuklar için yeni bir sorunun altını çizmektedir. Cep telefonu kullanan çocuklar cinsel istismara açık duruma gelmişlerdir. Özellikle ailelerin kontrol altında tutamadıkları çocuklarının cep telefonlarında pedofillerin hedefi olma ve cinsel istismar mağduru olma risklerini artmaktadır (Valentine ve Holloway, 2001; Holloway ve Valentine, 2003).

3.6. Cep Telefonu Kullanımının Günlük Hayat Aktivite Koordinasyonundaki Yeri

Cep telefonu bireylerin her zaman ve her yerde kullanabilecekleri bir iletişim aracı olması nedeniyle, zamana bağlı sosyal koordinasyonları yönlendirebilen tamamlayıcı bir iletişim aracı haline gelmiştir. Cep telefonu zaman odaklı koordinasyonlarımızı değiştirmemize ya da organize etmemize yardımcı olmaktadır.

Görüşmelerin, randevuların saatlerin, yerlerin esnekliğini ve interaktifliğini sağlamaktadır. İstenilen zamanda istenilen yerde iletişimi sağlama özelliği ile cep telefonu "son dakika" zamansal değişiklikleri bildirme ve günlük aktiviteleri koordine etme konusunda bireylerarası iletişimde önem kazanmıştır. İstenmeyen ya da beklenmeyen durumların oluşumu ile planların değişimi, mikro koordinasyonun yapılandırılması ya da sosyal etkileşimlerin yönetilmesi cep telefonu ile yapılmaktadır (Ling ve Yttri, 2002). Mikro koordinasyon bireylerin günlük hayatlarındaki bireyler arası iletişim biçimleridir. Cep telefonu bireylerarası sosyal etkileşimi mikro koordinasyonu daha kuvvetli hale getirmektedir.

Cep telefonu günlük aktivitelerin düzenlenmesini ve yeniden planlanmasını sağlamaktadır. Kablolu iletişim gibi önceki iletişim biçimlerinde bireylerin bir bilgi transferi için sabit bir yerde olmaları gerekmekteydi. Cep telefonu ile bireyler trafik ya da hava koşulları nedeniyle geç kalacakları ya da gelemeyecekleri durumlar ile ilgili bilgi alışverişi yapabilmektedirler.

Cep telefonu kullanan bireyler; cep telefonu kullanımını günlük yaşamlarına sağladığı en önemli avantajın günlük hayat aktivitelerini koordinasyon imkanı sunması olduğunu bildirmişlerdir (Ling, 2003; Pan-European Study, 2000). Şehir hayatı, bireylerin günlük yaşamlarına son dakika değişiklikleri yapmalarını gerektiren olumsuz etkilerde bulunmaktadır. Aktivitelerin koordinasyonu sosyal hayatın temel bir parçası olarak görülmektedir. Modern şehir hayatında, bireylerin farklı ve uzak bölgelerde yaşamaları, otomobil odaklı ulaşımın olması ve karmaşık aktivite durumları nedeniyle kablosuz iletişim önem kazanmıştır (Townsend, 2000). Cep telefonu kullanımı modern şehir hayatının vazgeçilmez bir iletişim aracı haline gelmiştir.

Modern şehir hayatında cep telefonu bireylere dinamik bir pozisyon sağlamaktadır. Cep telefonu iletişimi ile bireyler aktiviteleri organize edebilmekte ve gün içinde son dakika değişiklikleri yapabilmektedirler. Özellikle gençlerin ve erkeklerin yakın zaman aktivite koordinasyonları için cep telefonlarını kullandıkları görülmüştür (Ling, 2003).

Cep telefonu kullanımı birçok son dakika olayların yayılımı için de kullanılmaktadır. Örneğin gençlerin Cuma akşamki parti haberini vermek (Ling, 2000), sokak kavgalarını bildirmek (Lien ve Haaland, 1998) ve sosyal protestoları örgütlemek için (Rheingold, 2002) bireylerin cep telefonunu kullandıkları belirlenmiştir (Ling, 1997). Cep telefonu, bireylerin zaman odaklı yaşamalarını durdurarak, bireylere kendiliğinden ve esnek zaman dilimleri içinde sosyal günlük aktivitelerini gerçekleştirme imkanı sağlamaktadır.

3. 7. Sosyo-ekonomik Statü / Moda Sembolü Olarak Cep Telefonu Kullanımı

Kullanımlar ve doyumlar teorisi çerçevesinde bireylerin cep telefonu kullanım nedenlerini belirlemek amacıyla yapılan çalışmalarda; bireylerin cep telefonu seçimlerinde sadece iletişim aracının teknolojik fonksiyonunun en temel öğe olarak gözönünde bulundurmadığı belirlenmiştir (Katz ve Aakhus,2002; Katz ve Sugiyama, 2006). Cep telefonunun “moda” ya uygunluk çerçevesinde tasarımı, sitili, biçimi seçim nedenlerine etki etmektedir. “Moda” kavramının

bireylerin cep telefonu tercihlerinde ve kullanımında etkili olduğu görülmüştür (Fortunati, 2002; Katz ve Aakhus, 2002; Katz ve Sugiyama, 2006, Ling ve Yttri, 2002).

Katz ve Aakhus 'a göre; mobil iletişim faydacı ve semboliktir. Cep telefonunun sembolik yönünün "birey ile aracın sembolik anlamı, sahip olduğu özellikleri ve moda arasındaki ilişkisinin anlaşılması" neticesinde elde edilmektedir (Katz, 2003). Cep telefonunun sembolik yönü, "moda" kavramının bireylerin günlük yaşamlarındaki rolünün anlaşılması ile ortaya çıkmaktadır. Moda kavramını bireyler sadece kendi kimliklerinin dışa vurumu olarak görmemekte aynı zamanda diğer bireyleri anlamak ve kavramak için de kullanmaktadırlar (Crane, 2000; Davis, 1985, 1992; Kaiser, 1997; Rubinstein, 2001; Simmel, 1950, Steele; 1997). Kültürel ürünlerin anlamlarının belirlenmesinde moda temel rol oynamaktadır. Moda kavramının bireyler arasında farklılık gösterdiği ve bu farklılıkların bireylerin yaşından, medeni durumundan, cinsiyetinden, içe vurumcu ya da dışavurumcu olmalarından, uyumlu olmaları ya da başkaldırıcı olmalarından kaynaklandıkları belirlenmiştir (Davis, 1985; Oksman ve Turtiainen, 2004; Katz ve Sugiyama,2006; Fortunati, 2002).

Moda kavramının modern dünyadaki hızlı değişimi nedeniyle yeni teknolojiler bireyleri kendilerinin (self) temsili ve "bireysel duruş (personal front)" larının birikimi olarak simgelemektedirler (Goffman, 1959). Bu yaklaşımdan yola çıkarak; insanlar nasıl ki kol saatlerini tasarımına ve markasına göre seçiyorlarsa; cep telefonlarını da aynı biçimde seçmektedirler (Katz ve Sugiyama, 2006). Cep telefonu bireyler için önemli bir aksesuar haline gelmiştir.

Cep telefonu kullanımının sembolik anlamının incelenmesi; yerel kültürel bağlamda bir incelemeyi gerektirmektedir. Kültürel incelemeler konusunda yapılan çalışamların ağırlıklı olarak Avrupa kökenli olduğu görülmüştür (Ling ve Yttri, 2001; Ling, 2003; Oksman ve Rautiainen, 2003, Fortunati, 2002, Danese, 2003, Green, 2003). Fortunati'nin Italya'da gerçekleştirdiği çalışmada cep telefonunun İtalyan toplumunda üst sınıfı temsil eden bir teknolojik araç olduğu görülmüştür. "Cep telefonu, kullanıcılarının iletişim araçlarıyla ne derece ilgili olduklarını vurgulayarak bireyi tatmin etmesi nedeniyle kullanıcıları değerleştiren bir aksesuardır" (Fortunati, 2002).

Cep telefonu bireyin sadece iletişim amaçlı kullandığı bir araç değil; aynı zamanda kullanıcının sembolik ifadesini temsil eden bir araçtır. Cep telefonu bireylerin diğerlerini bireysel ilişki kurma anlamında nasıl algıladıklarını ya da anlamlandırdıklarını etkilemektedir. Aynı zamanda, bireylerin kendi görünümleri (images) ile cep telefonunu ne şekilde birleştireceklerine karar vermelerine etki

eden bir araçtır (Katz ve Sugiyama, 2006). Yapılan çalışmalarda bireyler bu bağlamda cep telefonlarının zil seslerini, melodilerini, cep telefonu renklerini ya da cep telefonu aksesuarlarını kullanarak cep telefonlarını kişiselleştirmektedirler (Sugiyama, 2006). Bireylerde, cep telefonunun modaya uygun olmasından kaynaklanan tatmin duygusu yaratmaktadır. Bu durum, kişi üzerinde, cep telefonunun araçsal ve fonksiyonel özelliklerini geride bırakan bir etki yaratmaktadır (Fortunati, 2002).

Cep telefonunun sembolik anlamının incelenmesi konusunda Avrupadaki çalışmaların yanısıra, Japon ve Çin gençliği üzerine gerçekleştirilmiş olan çalışmalar da mevcuttur (Yu ve Tng, 2003; Sugiyama,2006). Katz ve Sugiyama'nın Amerikan ve Japon gençliği üzerine gerçekleştirdiği cep telefonu kullanımı ve moda konulu çalışmasında; cep telefonu modelinin bireylerin seçimlerinde modaya uyumlu olmak amacıyla gençlerin cep telefonu tercihlerinde önemli bir rol oynamaktadır. Cep telefonu seçimlerinde, bireylerin içinde bulundukları sosyal grupların ve sosyal algılarının moda kavramını tanımlamalarına etkisi görülmüştür. Moda kavramının yerel anlamının çeşitliliğine bağlı olarak bireylerin cep telefonu seçimlerine etkisi olduğu görülmüştür. Aynı çalışmada cep telefonunu değiştirme sıklığının cep telefonun modeline verilen önemle doğru orantılı olduğu görülmüştür (Katz ve Sugiyama, 2006). Katz ve Aspden'in çalışmasında da cep telefonu kullanımı üst sınıfa ait bir statü sembolü olarak görülmektedir (Katz ve Aspden, 1999).

Cep telefonu kullanımının sembolik anlamının incelenmesi sosyal sınıf bağlamında sosyal statü sembolü olarak da incelenmesini gerektirmektedir (Sugiyama, 2006). Simmel'in belirttiği gibi sosyal sınıfın dışa vurumu modanın bir niteleyicisidir. Başlangıçta moda kavramının kıyafetle bağdaştırılması değişerek, ulaşılması daha zor olan cep telefonu gibi yeni medya teknolojileri kullanılmaktadır. Bu süreç Simmel'in tanımladığı sosyal sınıf bağlamında moda sürecine benzemektedir (Sugiyama, 2006). Günümüzde, cep telefonu sahip olma durumu herhangi bir sosyal sınıf temsili değildir. Bireylerin sahip olduğu cep telefonunun markası sosyal sınıfı temsil etmektedir (Ling, 2003).

Cep telefonunun fonksiyonu, tasarımı ve sitili önemlidir. Cep telefonu bireylerin çantalarında, ceplerinde ya da ellerinde taşıdıkları bir objedir. Bireyler cep telefonunu her yere taşımaya başladıkları andan itibaren vücutlarının bir bütünü haline gelmektedir (Sugiyama,2006). Cep telefonunun görünümü bireyin bir yansıması olarak algılanmaya başlanmıştır. Kimlerin ne tür cep telefonlarını nasıl kullandıkları sorusu önem kazanmaktadır.

Ling ve Yttri'nin Norveç'te gerçekleştirdiği çalışmada, "Hiper-koordinasyon teorisi (Hyper-coordination theory)"ni geliştirmişlerdir. Teori, cep telefonunun fonksiyonel ve enstrümental görünümüne ek olarak, cep telefonunun sembolik görünümünü de vurgulamaktadır. Çalışmada, cep telefonunun emosyonel ve sosyal iletişime geçmelerini sağlayan bir araç olmasının yanında, kullanılan cep telefonunun türü, bireyin nasıl ve nerede taşıdığı ile bağlantılı olarak bireyin kendini sunuşunu temsil etmektedir (Ling ve Yttri, 2002).

Sugiyama'nın Japon gençleri üzerinde gerçekleştirdiği çalışmada, Japon gençleri cep telefonunu bireysel ifadeleri olarak görmekte ve kim oldukları ve hangi sosyal gruba ait oldukları ifade ediş biçimlerini etkilemektedir. Bu süreç, bireylerin kendilerini tanımlamaları, diğerlerini algılamalarını ve bireylerin kendilerini yeniden tanımlamaları olarak görülmektedir. Bunun yanında, bireyler tarafından yapılan iç gözlem süreci cep telefonunun sürekli ve hızlı bir biçimde değişen modası olduğu kavramı ile gerçekleşmektedir. Japon gençler, cep telefonu modasına dahil olarak kendilerini ifade etmektedirler (Sugiyama, 2006).

Cep telefonu modası değişen cep telefonu görünümleri ve aksesuarları ile tanımlanmaktadır. Cep telefonunun sembolik anlamları üzerine yapılan çalışmalardan anlamlı veriler elde etmek için, çalışmaların belli bir yerel kültürde, sosyal sınıfta ya da belirli bir zamanda yapılmış olması gerekmektedir. Cep telefonunun sembolik anlamının her kültürde farklılık göstermesinin yanı sıra aynı kültürün alt kültürlerinde de farklılık göstermekte ve hızlı bir değişim geçirmektedir.

3.8. Kısa Mesaj Servisi Kullanımı ve Yeni İletişim Dili

Dünyanın birçok yerinde bireyler cep telefonlarını bilgi alışveriş ve sosyalleşme aracı olarak kullanmaktadırlar. Özellikle 90'lı yılların sonları ile dünyada GSM (Global System for Mobile Communication) standardını kullanan tüm ülkelerde, bireylerin cep telefonu servislerinden kısa mesaj servisini kullanımları giderek yaygınlaşmaya başlamıştır. Dünyada 218 ülkede, 2,6 milyar insan GSM teknolojisinden yararlanmaktadır (GSM Association, 2007).

Kısa mesaj servisi; cep telefonundan yazılı mesajın gönderilmesi ve alınmasını sağlayan bir servistir. Yazılı mesaj sayılar, rakamlar ve harfler içermektedir. Her kısa mesaj Latin alfabesinin kullanıldığı en fazla 160 karakter, Çin ve Arap alfabeleri gibi Latin alfabesi olmayan en fazla 70 karakteri içermektedir (Buckingham, 2001). İlk kısa mesaj servisi 1992 yılında gönderilmiştir. İlk gönderilen kısa mesaj "mutlu yıllar (merry x mas)"'dır.

Kısa mesaj servisi kullanımı gençlerin sosyal iletişim biçimi haline gelmiştir (Ling, 2004). Gençler ve cep telefonu kullanımı ile ilgili yapılmış çalışmalarda cep telefonu gençler için sadece kısa mesaj servisinin kullanımı olarak görülmektedir (Doering, 2002; Grinter ve Eldridge, 2003; Madell ve Muncer, 2004; Harper, 2001).

Kısa mesaj servisinin özellikle Avrupa ve Japonya 'da hızla yayıldığı görülmektedir. GSM organizasyonun 2001 verilerine göre, dünyada cep telefonlarından gönderilen ortalama mesaj sayısı günde 750 bindir (GSM Association, 2001). 2007 verilerine göre yılda ortalama ise, 2,5 trilyon kısa mesaj gönderilmektedir (GSM Association, 2007).

Dünyada kısa mesaj servisinin nüfusuna oranla en fazla kullanıldığı ülke Norveç'tir. Dört buçuk milyon nüfuslu Norveç'te saatte 335 bin, günde ortalama 8 milyon kısa mesaj gönderilmektedir (Nurmela, 2003). İtalya'da Noel döneminde kişi başına ortalama 2,5 kısa mesaj düşmektedir.

Kısa mesaj servisinin diğer cep telefonu servislerinden daha fazla tercih edilmesinin nedenleri ile ilgili birçok araştırma gerçekleştirilmiştir (Igarash, Takai ve Yoshida, 2005; Pitfield, 2004; Tanaka, 2002). Kısa mesaj servisinin temelinde kullanım yaygınlığını sağlayan en önemli ortak özelliği diğer cep telefonu servislerine göre daha uygun fiyatlı iletişim imkanı sağlamasıdır (Ling, 2003). Özellikle Avrupa'da kısa mesaj kullanımının tercih nedeni olarak diğer servislere oranla uygun fiyatlı oluşu bildirilmiştir (Rheingold, 2002). Kısa mesaj servisi göze çarpmayan bir biçimde yakın arkadaşlar, iş arkadaşları ile iletişimi sağlamaktadır. Diğer bir deyişle, bireyler otobüsteyken, sınıftayken kısaca nerede olursa olsunlar her yerde kısa mesaj servisi ile iletişime geçebilmektedirler. Kısa mesaj servisi "nerdesin?", "ne zaman?" gibi kısa sorular ve cevaplarla günlük hayat aktivitelerimizi koordine etmemize yardımcı olmaktadır. Avrupa'da kısa mesaj servisi arkadaşlık bağının güçlendirilmesini ve devamını sağlayan temel iletişim biçimi olarak görülmektedir (Smoreda ve Thomas, 2001; Crabtree, 2002). Genelde kısa mesaj içeriklerinin temeli kim, nerede, nasıl ve ne zaman sorularına odaklanmaktadır. Diğer yandan, nasıl, neden ve ne hissediliyor soruları ile daha az ilgilenmektedir.

Kısa mesaj kullanımının tercih edilmesinin diğer önemli bir nedeni de sadece iki kişi arasında yazılı olarak gerçekleştirilen bir iletişim biçimi olmasıdır. Cep telefonu ile yapılan aramalar sırasında bireyler kişisel bilgilerini de konuşma gerçekleştirdikleri ortamdaki diğer bireyler ile paylaşmak zorunda kalmaktadırlar. Buna karşın, kısa mesaj servisi kullanımı bireylere bilgi gizliliği

sağlamaktadır (Ling, 2003). Gençlerin çoğunlukla evde ve toplu taşıma araçlarında kısa mesaj servislerini tercih ettikleri görülmektedir (Ling, 2003; 2005). İletişimin başkaları tarafından duyulma olasılığını ortadan kaldırarak bireylerin kişisel (private) iletişime geçmelerine olanak tanımaktadır (Ito ve Daisuke, 2001). Özellikle Asya'da kısa mesaj servisinin gençler tarafından tercih edilmesinin nedeni özel alan sınırlarını belirlemesidir (Pitfield, 2004).

Kısa mesaj servisi diğer bir bireylerarası iletişim biçimi olan elektronik posta servisi ile benzer özellikler taşımaktadır. Ancak elektronik posta servisi ile üç bakımdan farklılıklar göstermektedir. Kısa mesaj servisi sadece iki kişinin karşılıklı iletişimi sağlamaktadır. Kısa mesaj servisi genelde bireylerin tanıdıkları bireyler ile iletişimde kullandıkları bir servis olup bireylerin yeni bireylerle tanışmak için başvurdukları iletişim biçimi değildir (Macromill, 2002; Japan.internet.com ve Infoplant, 2001).

Kısa mesaj servisi eşzamanlı olmayan bir iletişim biçimidir (Ling, 2003). Kısa mesaj alan birey mesaja istediği zaman cevap verebilme durumundadır. Bireyler gece vakti de kısa mesaj gönderebilmektedir. Kısa mesaj alma ile cevaplama süresinin bireylerarası ilişkilere olan etkisi ile ilgili çalışmalar gerçekleştirilmiştir (Ling ve Yttri, 2002). Kısa mesaja verilen cevap süresinin bireylerin yakınlık dereceleri ile ilişki olduğu görülmüştür (Taylor ve Harper, 2001).

Kısa mesaj servislerinin kullanımı bireylerin televizyon ya da radyo programlarına aktif katılımını da sağlamaktadır (Pitfield, 2004). Sıradan bireyler evlerinde televizyondaki herhangi bir yarışma programını izlerken cep telefonlarından kısa mesaj göndererek yarışmaya katılabilmektedir. Özellikle Amerika'da "American Idol" yarışmasında kullanılmaya başlanan seyircini interaktif katılımını sağlayan sistem ile bireyler televizyon programlarındaki yarışmacılara oy gönderebilmektedirler.

Kısa mesaj servisi bireysel ve enformel amaçlar için kullanılmaktadır. Özellikle, gençler kısa mesaj servislerinde hislerini mimik ifadelerini temsil eden şekilleri kullanmayı tercih etmektedirler. Cep telefonu kısa mesaj servisi içerikleri temelde üç başlık altında toplanabilmektedir. Kısa mesajlar; bireyler kendileri ile ilgili bilgi verdikleri "otobüsteyim" gibi mesajlar, duygusal durumlarını bildiren "yorgunum" gibi mesajlar ve günlük hayat aktiviteleri ile ilgili bilgi veren "bugün ders çalışmam gerekiyor" gibi mesajlardır (Nakamura, 2001). Bu tür kısa mesajlar kişilerarası iletişimi güçlendirmektedir (Ling ve Yttri, 2002).

Kısa mesaj servisinin kişilerarası iletişimi güçlendirdiği ile ilgili birçok araştırma yapılmıştır (Ling ve Yttri, 2002; Igarash, Takai ve Yoshida, 2005; Nakamura, 2001; Maenpaa, 2001; Pitfield, 2004; Tanaka, 2002). Bireylerarası ilişkilerin devamının sağlanması ve güçlendirilmesi bakımından özellikle gençlerin kullandığı bir iletişim biçimi olan kısa mesaj servisinin; bireylerarası ilişkilerin uzun vadede, kalıcı ve memnun edici boyuta taşınmasını sağlamaktadır (Tanaka, 2002). Gençlerin karşı cinsle olan duygusal ilişkilerinin başlatılmasında ya da sonlandırılmasında da tercih edilen bir iletişim biçimi olduğu görülmüştür (Bowen, Green ve James, 2008). Tebrik mesajları ("grooming") olarak adlandırılabilecek "iyi bayramlar", "yeni yılınız kutlu olsun" gibi mesajlar birden fazla kişiye gönderilen mesajların özellikle kadınlar tarafından tercih edildiği görülmüştür. Yeni yıl dönemlerinde gönderilen kısa mesaj oranının artış göstermesi bireylerin ağırlıklı olarak kutlama, tebrik mesajlarını yakınlarına gönderdikleri görülmektedir (Faulker ve Culwin, 2005; Ling, 2005).

Kısa mesaj kullanımın cinsiyet farklılığı üzerine yapılan çalışmalarda; genelde kadınların daha fazla kısa mesaj gönderdikleri belirlenmiştir (Ling, 2003; Igarash, Takai ve Yoshida, 2005). Kadınların bireylerarası ilişkilerinin erkeklere oranla daha yakın ve duygusal anlamlar içerdiği, buna bağlı olarak, kadınların erkeklere oranla daha sık yakın çevreleri ile iletişim halinde olduğu görülmüştür (Hays ve Oxley, 1986). Kadınların erkeklere oranla iletişimlerini güçlendirmek ve devam ettirmek amacıyla daha fazla kısa mesaj servisini tercih ettiği görülmüştür (Faulker ve Culwin, 2005). Özellikle kadınların tebrik mesajlarını erkeklere oranla daha fazla gönderdikleri görülmüştür (Ling, 2003).

Kısa mesaj servisinin bireylerarası iletişimde en çok tercih edilen servis olması nedeniyle yeni bir yazılı iletişim dilinin oluştuğu görülmüştür (Ling, 2003, 2005; Segerstad, 2005). Kısa mesaj dili resmi dilbilgisi ve sözdiziminden farklı, çeşitli görsel ifadeleri içermektedir. Bireyler, kısa mesaj servislerinde alfabetik, sembolik ve mesaj içeriğine bağlı olarak değişen dilbilgisi ve sözdizimini kullanmaktadırlar (Tanaka, 2002). Kısa mesajların % 75'i günlük hayat koordinasyonları, sorular, cevaplar ve tebrik mesajları başlıkları altında toplanmaktadır. Geri kalan % 25'lik kısım ise bilgi verme, yer belirtme, bireysel haber verme ve bazı tipik cevapları oluşturmaktadır (Ling, 2005). Erkeklerin daha çok aktivite düzenleme ve çağırma konusunda kısa mesajları tercih ettiği görülmektedir. Kadınlar ağırlıklı olarak kutlama mesajları göndermektedir. Kısa mesajları kurulan cümle yapılarına göre basit ve karışık olarak ikiye ayırıp inceleyen Ling; çalışmasında erkekler daha çok "neredesin?" gibi "tek ifade" içeren basit mesajları tercih ettiğini, kadınların ise karışık duygusal durum ifadelerinin yer aldığı birden fazla ifadeyi içeren karmaşık mesajlar gönderdiğini belirtmiştir (Ling, 2005).

Kısa mesaj servislerinde özellikle gençlerin diğer yaş grubundaki bireylere oranla daha fazla kısaltma ve his ifadeleri ("emoticons") kullandıkları görülmüştür. Genç bireylerde ise, kadınların erkelere oranla daha uzun mesajlar yazdıkları ve daha fazla noktalama işareti kullandıkları görülmüştür (Ling, 2003). Kadınların, noktalama işaretlerini hem kelime aralarında kullandıkları hem de duygusal ifadeler için de kullandıkları görülmüştür. Gülen yüz ifadesi, üzgün yüz ifadesi gibi duygu durumu bildiren ifadelerde noktalama işaretleri kullanılmaktadır. Kopomaa'nın kısa mesaj servislerinde kullanılan semboller ile ilgili çalışmasında en sık kullanılan duygu durumu bildiren noktalama işaretlerinin;

:) gülümseme

:(üzgün yüz ifadesi

;) göz kırpan yüz ifadesi

: II kızgın yüz ifadesi

:'(ağlamaklı yüz ifadesi

: D kahkaha ifadesi

:x öpücük gönderme ifadeleri olduğu görülmüştür (Kopomaa, 2000).

Kısa mesaj servislerinde kullanılan dilin özellikle genç kültürün temel öğesi olduğu görülmektedir. Gençlerin kendi kimliklerinin ifadeleri sadece kıyafetleri, cep telefonu marka ya da modelleri ile olmamaktadır. Bunun yanında, kişilerarası iletişimlerinde kısa mesaj servisini tercih etmeleri ve kısa mesaj servislerinde kullandıkları dil özellikleri gençlerin sosyal gruplara aidiyetlerini simgelemektedir (Pitfield, 2004). Gençlerin kendilerine ait kısaltmaları bulunmaktadır. Ling'in gerçekleştirdiği çalışmada gençlerin kısa mesaj servislerinde kullandıkları kısaltmalar bireylerin diğerleri tarafından "moda" ya da "trend" takipçisi olarak algılanmalarını sağlamaktadır (Ling, 2005).

3.9. Kamusal Alanda Cep Telefonu Kullanımı

Kent yaşamının insan hayatına kattığı çeşitli alanlar, örneğin parklar, kafeler, eğlence mekânları, fabrikalar, devlet kurumları ve benzeri mekânlar kamusal alan olarak nitelendirilir. Jürgen Habermas tarafından tanımlanan kamusal alan kavramı daha sonra pek çok tarihçinin ve çeşitli disiplinlerden kuramcının ilgisini çekmiş, özellikle de 1990'lardan itibaren ivme kazanan 'özel ve kamusal alan' tartışması çeşitli sosyal ve kültürel kurumları da kapsayan yeni kavramlar ve fikirlere

yol açmıştır. Habermas, kamusal alanı "kendi içinde bir anlamda kamuoyuna benzer bir alan oluşturulabilecek, toplumsal yaşamın bir parçası" olarak tanımlamıştır.

Kamusal alan daha çok insanların katılımıyla somutlaşan kurumları kapsamaktadır. Habermas, "burjuva kamusal alan"ı, insanların devlete ve politik makamlara karşı durduğu "özel" bir alan olarak tasarlamış, 17. yüzyılda Avrupa ve Büyük Britanya'da ortaya çıkan kahvehane ve salonları da kamusal alanın yeni kültürel kurumları olarak nitelemiştir (Habermas, 1997). Kamusal alan tanımını kullandığımızda, bireylerin ev dışı fiziksel alanları olarak bilinen lokantalar, kulüpler, barlar, kafeler, sokaklar, meydanlar ve benzeri yerler kastedilmektedir (Humphreys, 2007).

Özel alan kavramı ile bireylerin kent yaşamında en yakınları ile ya da en azından tanıdıkları kişilerle iletişime girdikleri alanlardan bahsedilmektedir. Örneğin aynı evde yaşayan aile üyelerinin ya da arkadaşların arasında kurulan iletişim alanıdır (Lofland,1998).

Yirminci yüzyılın kamusal alanın ve özel alanın karakteristik özeliklerinin ayrımının belirlenmesinde, "çağdaş materyal dünya" ekseninde yer alan yeni medya teknolojileri odaklı incelemeler önem kazanmıştır (Sheller ve Urry, 2003). Peter Dahlgren, Habermas'ın kamusal alan tanımından yola çıkarak bugünün kamusal alanlarına kitle iletişim araçlarının hakim olduğunu vurgulamaktadır (Dahlgren, 1995). Kamusal alandaki bireylerin sosyal etkileşimleri, enformasyonun hızla yayılması ve iletişim teknolojilerinin kullanım yaygınlığı nedeniyle değişim geçirmiştir (Menduni, 2005). Kamusal alan ve özel alan tanımı kitle iletişim araçlarının kullanımına ve kullanım biçimlerine bağlı olarak yeniden tanımlanmaktadır. Son dönemdeki çalışmalardan da yola çıkılarak; cep telefonu kullanımında keskin sınırlarla belirlenmiş özel alan ve kamusal alan tanımı yapmak mümkün değildir. Arnold Modell, kamusal alanı ve özel alanı psikoanalitik model çerçevesinde incelemiştir. Modell, özel alanın bağımsız ve otonom olduğunu buna karşın özel alanın kamusal alanda yaratıldığında toplumsal olarak kurgulandığını belirtmiştir (Humprehys, 2003). Hem sözel hem de sözel olmayan davranışların (beden dili) bir kısmı kamusal alanda özel alan yaratmaya işaret eden davranışlardır. Örneğin; cep telefonunda konuşan kişinin bulunduğu ortamdaki kişilere arkasını dönmesi ya da yere bakması gibi davranışlar kamusal alanda özel alan yaratmaya çalışılan beden dili davranışlar olarak nitelendirilmektedir.

Cep telefonu kullanırken bireylerin, konuşma gerçekleştirdikleri alanın neresi ve toplumsal olarak o alanda ne konumda olduklarını unuttukları görülmüştür. Bireyler cep telefonları ile özel konuşma gerçekleştirirken aslında hala büyük bir etkileşim grubu içinde yer almaya devam etmektedir. Bazı

durumlarda bireyler yine de konuşmalarının içeriklerine bağlı olarak nerede olduklarını unutmamakta ya da bulundukları alandan rahatsızlık duymaktadırlar (Humprehys, 2003).

Cep telefonu kullanımı kamusal alanı özelleştirmektedir. Jukka- Pekka Puro'ya göre, birey cep telefonunda konuşurken konuşmanın içeriği nedeniyle özel alandır. Sosyal etkileşimi ve kontağı azalmakta ya da kapanmaktadır. Bireyler cep telefonu ile konuşurken kamusal alanı özel alan konuları ile doldurmaktadır, bu durum kamusal alan özelliklerinin manipüle edilmesine neden olmaktadır. Özellikle bireylerin cep telefonu konuşma ses tonu yüksekliği ve cep telefonu zil sesi kamusal alanın özelliklerini değiştirerek, kamusal alanı özel alana çevirmektedir. Jukka- Pekka Puro, oluşan yeni durumu özelleştirilen kamusal alan (privatization of public space) olarak tanımlamaktadır (Humprehys, 2003).

Cep telefonunun kamusal alanda kullanımı bireyler arası sınırları bir biçimde kaldırmaktadır. Kamusal alanda yapılan telefon görüşmesinde bireyler kendileri ile ilgili bilgiler vererek, özel bilgilerini kamusal alanda paylaşmaktadırlar (Humprehys, 2003).

Cep telefonunun evde kullanımından çok kamusal alanda kullanımı sosyo kültürel , sosyo-psikolojik alanda yapılan bir çok araştırmaya konu olmuştur (Leung, 1999; Humprehys, 2003, 2005, 2007; Silva, 2004; Lever ve Katz, 2006). Özellikle bireylerin sosyal bağlamda cep telefonu ile diğer bireyler ile nasıl etkileşimde oldukları ve iletişim halindeyken nasıl davrandıkları üzerine çalışmalar yoğunlaşmıştır (Goffman, 1963,1971; Grice, 1972, Hopper,1981; Maynard ve Zimmerman, 1984; Shimanoff, 1980; Sudnow, 1972; Humprehys, 2005). Bu çalışmalar, cep telefonu kullanımı ile gerçekleşen sosyal etkileşimin normatif kuralları üzerine yoğunlaşmaktadır. Özellikle Goffman'ın kamusal alanda gerçekleştirdiği gözlem çalışmaları, kamusal alandaki normatif davranış kalıplarını belirlemede önemli rol oynamıştır (Goffman, 1963).

Goffman'ın belirlediği normatif davranış kalıplarından yola çıkılarak, kamusal alana cep telefonu kullanımının sosyal kullanımı ve kullanımının etkisi araştırılmıştır. Goffman için, kamusal alanda iki tip birey yer almaktadır; yalnız bireyler ve yanında birileri olan bireyler. Goffman için yalnız bireyler kendilerini kamusal alanda yalnız ve sosyal bağlamda iletişimsiz olarak gördüklerinden; kendilerinin yalnızlıklarını haklı gösterme aracı olarak cep telefonunu kullanmaya başlarlar. Burada bireylerin içinde bulunduğu ortama verdiği mesaj "ben yalnız değilim" dir. Yalnız olmayan bireylerde ise, iki taraftan biri cep telefonu ile konuşmaya başladığında karşı taraf kendini yalnız hissetmeye başlayarak, yalnızlığı haklı gösterme aracı olan cep telefonuna ya da savunma objelerine

başvurur ya da konuşulan kişi bireyin tanıdığı biri ise konuşmaya dâhil olmaya çalışır. Taraflardan biri cep telefonu ile konuşurken diğer tarafın konuşmaya dahil olması durumunu, Goffman 'çapraz konuşma' (cross talk) olarak adlandırır (Humprehys, 2005). Özellikle kamusal alanda başkalarının konuşmalarını dinlemenin en temel normatif sosyal kurallardan biri olduğunu düşündüğümüzde; bireylerin kamusal alanda ister istemez diğerlerinin cep telefonu konuşmalarına kulak misafiri olduklarını ve hatta bazı durumlarda dinlemek zorunda kaldıkları görülmüştür. Bu durum, normatif sosyal kuralların değiştiğine işaret eden önemli bir örnektir.

Ling'in araştırmasında bireyler cep telefonları ile konuşurken kullandıkları cep telefonu konuşma yönteminin onların ses düzeylerine etki etmekte ve diğerleri tarafından duyulma durumunu etkilemektedir. Bireyler mikrofondan konuşuyorlar ise bireyler dışarıdaki sesleri duymamakta ve ses düzeylerini düşük tutmaktadır, buna karşın, cep telefonundan doğrudan gerçekleştirilen konuşmalarda konuşmaya bulunulan ortamın ses düzeyi karışmakta ve konuşan kişi sesini yükseltme gereği duymaktadır (Ling, 2004).

Bireyler birçok sosyal durumda cep telefonu kullanımını sinir bozucu, kaba, saygısız, rahatsız edici ve uygunsuz bir davranış olarak algılamaktadırlar. Bu durum, sosyal davranış normları ile açıklanmaktadır. Cep telefonu kullanımının, toplantılarda, iş görüşmelerinde, özel görüşmeler gibi iki kişinin bulunduğu görüşmelerde, kişiler arası ilişkileri olumsuz yönde etkilediği ile ilgili çalışmalar yer almaktadır (Bergvik, 2004; Wei ve Leung, 1999). Rahatsızlık durumuna ve düzeyine, bulunulan sosyal ortam, rahatsız edilme biçimi -cep telefonu konuşması dışında kısa mesaj servis melodisi, gelen çağrı zil sesi gibi-, bireylerin yaşı, cinsiyeti, sosyal normlar, cep telefonu sahip olma durumları, konuşulan ses düzeyi gibi birçok değişken etki etmektedir. Sadece cep telefonu ile yapılan görüşmelerin karşılıklı iletişimi etkilemediği sadece cep telefonu zil sesinin ya da kısa mesaj servisinin ortamdaki diğer bireyleri rahatsız ettiği görülmüştür (Ling, 2004).

Cep telefonunun Amerika'daki üniversite yerleşkesindeki kütüphanelerde kullanımı ile ilgili yapılan bir çalışmada öğrencilerin cep telefonu kullanımlarının rahatsız edici boyuta gelmesi neticesinde uygulanan yasaklamaların ve cezaların arttırıldığı görülmüştür. Hatta, öğrencilerin cep telefonlarını kullanabilecekleri alanların oluşturulduğu görülmüştür (Lever ve Katz, 2006). Hong Kong'ta yapılan bir çalışmada ise bireylerin özellikle toplu taşıma araçlarında cep telefonu kullanımının yasaklanması ile ilgili cezai yaptırımların arttırılmasını ve yasaklanan alanları genişletilmesini istedikleri belirlenmiştir (Wei ve Katz, 1999).

Cep telefonunun sosyal etkileşimin yapısını çeşitli düzeylerde bozma eğiliminde olduğu görülmüştür. Makro düzeyde, cep telefonu sosyal konuma meydan okuyan bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Mikro sosyolojik düzeyde ise, bireylerarası ilişkileri yönetmektedir. Bireylerin kamusal alandaki diğer bireylerin telefon görüşmelerini dinlemeye zorlanmasına giden normatif sosyal kuralların çalkantıya uğramasına neden olmaktadır. Bireylerin kamusal alanda cep telefonu kullanımını sosyal bir sorun olarak görülmektedir.

4. Teori

4. 1. Kullanımlar ve Doyumlar Teorisi

Yeni medya teknolojilerinin kullanımı ile ilgili birçok iletişim kuramı geliştirilmiştir. Yirminci yüzyılda kitle iletşim ile ilgili yapılan çalışamalarda "Kullanımlar ve doyumlar teorisi"ne olan ilginin arttığı görülmektedir (Roy, 2009). Kullanımlar ve doyumlar teorisini özellikle cep telefonu ile ilgili çalışamlarda tercih edildiği görülmüştür (Özcan ve Koçak, 2003; Sugiyama, 2006; Kondo, 2004; Bae, 2001;). Cep telefonu ile ilgili yapılan çalışmalarda "Yeniliğin Yayılımı Kuramı" (Diffusion of Innovation Theory) , "Goffman yaklaşım teorisi" (The Goffmanian theory) ve "Alışma teorisi" (Domestication Theory) ve "Cihaz ruhu teorisi" (Apparageist Theory) lerin kullanıldıkları görülmüştür.

Yeniliğin Yayılımı Kuramı (Diffusion of Innovation Theory), bireylerin cep telefonunu kullanımı davranış değişikliklerini ve bu değişikliklerin cep telefonu ile ilgili teknolojik gelişmeleri etkilemesini ele alan çift yönlü etkileşime odaklanan bir iletişim modelidir. Teori, bireylerin cep telefonu kullanım motivasyonlarını belirlemede yetersiz kalmaktadır (Sugiyama, 2006).

Goffman yaklaşım teorisi, bireylerarası iletişim biçimlerinin cep telefonu kullanımı ile nasıl yenden şekillendğini analiz etmektedir. Bireylerin iletişim davranışlarındaki değişime odaklanarak, bireylerin cep telefonu kullanım neden ve amaçları ile ilgilenmemiştir (Sugiyama, 2006).

Alışma Teorisi (Domestication theory), bireylerin günlük yaşamlarında cep telefonu kullanım biçimlerinin kültürel ve yaşanılan çevre ile etkileşimine odaklanmıştır. Cep telefonunun sosyal bağlamda yapılandırılmasına ve özel alanda cep telefonu kullanımı dinamiklerine ve kullanım süreçlerine odaklanmıştır. Cep telefonunun kamusal alanda kullanımı ile değişen iletişimi ve kullanım biçimlerini açıklamada yetersiz kalmaktadır (Sugiyama, 2006).

Cihaz ruhu teorisi (Apparageist theory), kamusal alanda cep telefonun sembolik anlamı ve kullanımına odaklanmaktadır. Bireylerin cep telefonunu anlamlandırma ve kullanım biçimlerini kültürel bağlamda değerlendirmektedir (Sugiyama, 2006).

Kullanımlar ve doyumlar teorisi temelinde, yeni medya teknolojileri kullanıcılarının iletişim araçlarından gidermeye çalıştıkları karmaşık gereksinimler dizgisine sahip oldukları inancı yer

almaktadır. Teori, bireylerin yeni medya teknolojilerini kullanım biçimlerine ve yeni medya teknolojilerinin kullanıcılar üzerindeki etki ve adaptasyon biçimlerine odaklanmaktadır.

Kullanımlar ve doyumlar teorisinin başlangıcı; araştırmacıların kullanıcıların farklı adaptasyon ve kullanım biçimleri edinmelerini incelemeye başladıkları, 1940'lı yıllara dayanmaktadır (Rugiero, 2000). İletişim aracı kullanıcılarının kullanım amaç ve ihtiyaçlarını giderme noktasında kullanıcıların anlamlı kategorilere ayrılmasını amaçlayan açıklayıcı bir teoridir. Teori, sadece kullanıcıların yeni medya teknolojilerini kullanım neticesindeki doyumlarına odaklanmamakta, aynı zamanda, kullanıcıların araçlara ilişkin tutumları ve araçların içeriklerini de ele almaktadır.

Kullanımlar ve doyumlar teorisi, farklı bireylerin aynı yeni medya teknolojilerini kullanım ve seçimlerinin farklı amaçlara yönelik olabileceğini savunan psikolojik bir iletişim perspektifidir (Roy, 2009). Katz ve Blummer, teoriyi "bireylerin çevrelerindeki iletişim araçlarını kendi ihtiyaç ve amaçları doğrultusunda kullanımlarını açıklamayı amaçlayan" bir yaklaşım olarak tanımlamışlardır (Katz, Blumler ve Gurevitch, 1974).

Kullanımlar ve doyumlar teorisinin temel amacı, bireylerin yeni medya teknolojilerini kullanma nedenlerini şekillendiren ve bireylerin ihtiyaçlarını karşılama doğrultusunda doyuma ulaşmalarını sağlayacak belirli bir iletişim aracı kullanımına yönelik motivasyonlarının ve ihtiyaçlarının anlaşılması ve açıklanmasıdır (Roy,2009). Diğer amacı ise; bireylerin ihtiyaçlarını sağlama neticesinde gerçekleşen yeni medya teknolojilerini kullanış biçimlerini ve bireylerin iletişim aracı kullanımı neticesindeki olumlu ve olumsuz sonuçları belirlemektir. Teori, "aktif kullanıcı" düşüncesi üzerine kurulmuş ve kullanıcıların medya tercihlerinde ve kullanımlarında aktif rol oynadıklarına dayanmaktadır. Aktif kullanıcı tanımı ile, bireylerin iletişim odaklı elde ettikleri faydaları; bireyleri aracı kullanmaya iten birincil motivasyonları; medya teknolojilerinin seçiminde ve içeriğinde etkili olan ilgi ve talepleri vurgulanmaktadır (Kondo, 2004).

Teori; televizyon, gazete, radyo, internet ve cep telefonu gibi farklı yeni medya teknolojilerinin kullanımının incelenmesi için kullanılmıştır (Rugiero, 2000). Özellikle son yıllarda kitle iletişim araçları ile ilgili çalışmalarda bireylerin cep telefonu kullanımı ile ilgili analizlerin kullanımlar ve doyumlar teorisi bağlamında yapıldığı görülmektedir. Cep telefonu çift taraflı bir iletişim kanalı olarak görüldüğünden; aktif araç olarak cep telefonu kullanıcısına kontrol imkanı da vermektedir. Bu nedenle; kullanıcıların bireysel kullanım doyumları aracın kullanımı stili ile iç içe geçmektedir.

Kullanıcıların, kullanım amaçları ve ihtiyaçları doğrultusunda cep telefonu kullanım stilleri şekillenmektedir (Kondo, 2004).

Keller (1977) günlük hayatta cep telefonu kullanımının çeşitli nedenleri bulunduğunu belirtmiş; bunları araçsal (instrumental) ve yerleşik (intrinsic) kullanımı olarak iki genel başlık altında toplamıştır. Araçsal kullanım, gerçekleştirilen aramaların yararı (örneğin; görüşmeler için randevu almak, ürün siparişi vermek, bilgi alışverişi yapmak gibi) ile ilgilidir. Yerleşik kullanım ise, sosyalleşme amacıyla yapılan aramaları (örneğin dedikodu yapmak, aile yakınları ile iletişime geçmek ve güvende hissetmek amacıyla yapılan aramalar) içermektedir. Bu iki perspektif bağlamında, Leung ve Wei cep telefonu kullanımının "moda / statü sembolü", "sosyalleşme/ sohbet", "rahatlama", "mobilite", "anında erişim", "araçsal kullanım" ve "güven hissi yaratma" boyutları olduğunu çalışmalarında belirtmiştir (Leung ve Wei, 2000). Özcan ve Koçak tarafından Türkiye'de yapılan çalışmada, bireylerin cep telefonu kullanımında; "statü", "araçsal kullanım (iş amaçlı)" ve "sosyalleşme ve güvende hissetme" olmak üzere üç temel motivasyonları olduğunu görülmüştür (Özcan ve Koçak, 2003).

Kullanımlar ve doyumlar teorisi geleneksel yaklaşım bağlamından yola çıkarak, cep telefonu birçok özelliği bir arada bulundurması nedeniyle, kullanıcılarının farklı kullanım boyutları bulunduğunu vurgulamaktadır. Bireylerin cep telefonu kullanım biçimlerini ve kullanım amaçlarını belirlemek amacıyla yapılan çalışmada "kullanımlar ve doyumlar teorisi" temel alınmıştır. Araştırma soruları cep telefonu kullanıcılarının cep telefonu kullanım ihtiyaçlarını ve kullanım amaçlarını belirlemeye yöneliktir. Kullanım amaç ve ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla daha önceki çalışmalarda belirlenen "sosyalleşme", "moda/statü sembolü", "güvende hissetme", "alışkanlık", "ekonomik oluşu", "iletişim sağlama" boyutları ele alınmıştır.

Cep telefonu kullanmaya başlama nedenleri bakımından yapılan çalışmalarda kullanıcıların en fazla "bireysel güvenlik" amaçlı cep telefonlarını aldıkları görülmüştür (Ling, 2003; Haddon, 2001). Cep telefonu kullanıcılarının cep telefonu kullanmaları neticesinde kendilerini güvende hissetme durumları ile algıları ve cep telefonunu kendilerini güvende hissetmek amacıyla kullanım hikâyelerine yer veren araştırma sorusu "Üniversite öğrencilerinin cep telefonunu güvenlik amacıyla kullanım durumları nedir?"dir.

Üniversite öğrencilerinin cep telefonu kullanım düzeyleri cep telefonu bağlılıkları ile ilgilidir. Cep telefonu kullanım düzeyini, cep telefondan arama almak ya da kısa mesaj almak, yerine arama gerçekleştirme ya da kısa mesaj göndermek belirlemektedir (Kondo, 2003). Bu noktada, kullanıcının aktif ya da pasif olma durumundan söz edilmektedir. Kullanıcının aktif oluşunu, gerçekleştirdiği arama ve gönderdiği kısa mesaj sayısı belirlerken, pasif olma durumu aldığı arama ve kısa mesaj durumuna bağlıdır.

Kullanımlar ve doyumlar teorisi ise, hangi kullanıcıların neden ve nasıl farklılıklar göstererek daha az ya da daha çok aktif kullanıcı olduklarını ve ne gibi nedenlerin bireylerin bağımlılık düzeyini belirlediğini açıklamaktadır. Kullanıcıların kullanım amaçlarının, kullanım düzeylerini etkilediği belirlenmiştir (Özcan ve Koçak, 2003; Leung ve Wei, 2000; Kondo, 2003). Çalışma, kullanıcıların cep telefonu kullanım düzeyleri ve kullanım amaçları arasındaki ilişki ve cep telefonu kullanım stillerini belirlemeyi amaçlayan araştırma sorusuna da yer vermektedir.

Çalışmada, bireylerin cep telefonu kullanım düzeylerini belirleyen ölçütler aktif olarak cep telefonu ve servislerinin kullanım sürelerinin gün içindeki payına göre belirlenmiştir. Cep telefonu kullanım süresi, cep telefonu ile günde gerçekleştirilen ortalama telefon görüşmesi sayısı, her bir görüşme için ortalama ayrılan süre, günlük ortalama aranma sayısı, günlük gönderilen ortalama kısa mesaj sayısı, günlük alınan ortalama kısa mesaj sayısı, kullanılan GSM operatörü sayısı, sahip olunan cep telefonu sayısı, mesaj paket servisine üye olma durumu bireyin cep telefonu kullanım düzeyini tanımlayan ölçütlerdir.

En çok tercih edilen cep telefonu servislerinden kısa mesaj servisinin kullanımı ile yeni bir yazılı dil oluşmuştur (Ling, 2003). Oluşan yeni yazı dili kullanıcıların kısaltmaları oluşturmakta ve oluşan yeni yazılı dil sadece kısa mesaj servislerinde kullanılmaktadır. Kısa mesaj yazı dilinde kullanılan kısaltmalar ve içeriklerini belirlemek amacıyla "Cep telefonu servislerinden Kısa Mesaj Servisi ile oluşan yeni iletişim dilinin kısaltmaları, kelimeleri, özellikleri nelerdir?" sorusu sorulmaktadır. Araştırma sorusunun kısa mesaj servislerinde kullanılan kısaltmalar ile ilgili verileri odak grup çalışmasından; kısa mesaj içerikleri ve özellikleri de görüşme formundaki verilerden elde edilmektedir.

Literatürde, kullanımlar ve doyumlar teorisi bağlamında cep telefonu kullanımını belirleyen etmenler ile ilgili çalışmalar göz önünde bulundurularak çalışmada cep telefonu kullanıcılarının cinsiyeti, cep telefonu kullanıcılarının sosyo ekonomik statasü, kullanıcıların üniversite türü, cep

telefonu kullanım düzeyleri, kamusal alanda cep telefonu kullanımı, özel alanda cep telefonu kullanımı, cep telefonu kullanım amaçları, cep telefonu kullanım nedenleri, cep telefonu kullanımında tercih edilen servisler, cep telefonu kullanıcı türleri olarak 10 değişken ele alınmıştır.

Kullanıcılar tarafından tercih edilen cep telefonu servislerini belirlemek amacıyla ele alınan bağımsız değişkenler özel alan (ev) ve kamusal alandaki (halka açık alan) cep telefonu kullanımıdır. Bireylerin cep telefonu kullanma nedenleri belirleyen bağımsız değişkenler bireylerin cep telefonu kullanım düzeyleri (çok az, az, normal, sık) ve cep telefonu kullanıcı türleri (eski kullanıcı, yeni kullanıcı) dir. Cep telefonu kullanıcı türleri bireylerin cep telefonunu kullandıkları yıl bakımından yapılan değerlendirmeler neticesinde eski kullanıcı ve yeni kullanıcı olarak kategorize edilmiştir.

Bireylerin cep telefonu kullanma nedenlerini şekillendiren ve bireylerin ihtiyaçlarını karşılama doğrultusunda doyuma ulaşmalarını sağlayacak motivasyonlarını ve ihtiyaçlarını anlamak ve açıklamak amacıyla ele alınan bağımsız değişkenler; cep telefonu kullanıcılarının yaşı, okudukları üniversite türü, cinsiyeti ve sosyo-ekonomik statüleridir.

Bağımlı değişkenler ise; cep telefonu kullanım nedenleri, cep telefonu kullanım stili, cep telefonu kullanım alanları, cep telefonu kullanım düzeyleri, cep telefonu ile aranan kişiler, cep telefonu kullanımı ile ilgili görüşler, kullanılan cep telefonu servisleri, cep telefonu ile kendini güvende hissetme, cep telefonu kullanımı ile ilgili duyulan rahatsızlıkları, cep telefonu servislerini kullanım sıklıkları, cep telefonu kullanım alanları,

Model 1: Kullanımlar ve Doyumlar Teorisi Bağlamında Cep Telefonu Kullanımını Belirleyen Etmenler

4. 2. Araştırma Hipotezleri ve Araştırma Soruları

Teorik çerçevenin belirlenmesi neticesinde, daha önce cep telefonu kullanımının bireylerin günlük hayatına etkisinin kullanımlar ve doyumlar teorisi çerçevesinde araştıran çalışmalar gözden geçirilmiştir. Çalışmada uygulanacak görüşme formu soruları ve odak grup çalışması başlıkları belirlenmiştir.

Araştırma soruları:

1. Cep telefonu İstanbul'daki üniversite öğrencilerinin günlük hayatlarında kullanım nedenleri nelerdir?

2. Üniversite öğrencilerin cep telefonu kullanım düzeyleri ve kullanım stilleri nelerdir?

3. Cep telefonu servislerinden Kısa Mesaj Servisi ile oluşan yeni iletişim dilinin kısaltmaları, kelimeleri, özellikleri nelerdir?

4. Üniversite öğrencilerinin cep telefonunu güvenlik amacıyla kullanım durumları nedir?

Aşağıda araştırmanın kantitatif (nicel) veri analizinde test edilen hipotezler yer almaktadır:

H_1: Üniversite öğrencileri cep telefonu servislerinden en çok kısa mesaj servisini kullanmaktadır.

H_2: Kadınlar erkeklere oranla daha çok kısa mesaj servisimi tercih etmektedirler.

H_3: Üniversite öğrencileri çoğunlukla ev telefonu yerine cep telefonunu tercih etmektedirler.

H_4: Gençlerin diğer medya teknolojilerini kullanmaları ile cep telefonu kullanımları arasında doğtu orantılı bir ilişki bulunmaktadır.

H_5: Halka açık alanlarda cep telefonu kullanımı rahatsız edici davranış olarak görülürken, üniversite öğrencilerinin cep telefonunu en sık kullandıkları alanların halka açık alanlardır.

H_6: Sosyal cinsiyet farkı cep telefonu kullanım nedenlerinde farklılık oluşturmaktadır.

H_7: Üniversite farkı cep telefonu kullanım nedenlerinde farklılık oluşturmaktadır.

H_8: Yaş farklılıkları cep telefonu kullanım nedenlerine ilişkin ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki bulunmaktadır.

H_9: Sosyo-ekonomik statü cep telefonu kullanım nedenlerine ilişkin ifadelere verilen cevaplar bakımından farklılık oluşturmaktadır.

H_{10}: Cep telefonunun güvende hissetmek amacıyla kullanımı kadınlarda daha yüksek orandadır.

H_{11}: Cep telefonu sahibi olma durumu üniversite öğrencilerinde suça karşı kendilerini güvende hissetmelerini sağlamaktadır.

H_{12}: Cinsiyet ile cep telefonu kullanma düzeyleri arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{13}: Üniversite türü ile cep telefonu kullanma düzeyleri arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{14}: Yaş grubu ile cep telefonu kullanma düzeyleri arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{15}: Sosyo-ekonomik durum ile cep telefonu kullanma düzeyleri arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{16}: Cep telefonu kullanıcı türleri ile cep telefonu kullanım nedenlerine ilişkin ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{17}: Sosyal cinsiyet farkı cep telefonu ile birine ulaşmada kullanılan servislerde farklılıklara neden olmaktadır.

H_{18}: Üniversite türü farklılığı cep telefonu ile birine ulaşmada kullanılan servisleri bakımından farklılık oluşturmaktadır.

H_{19}: Yaş farklılığı cep telefonu ile birine ulaşmada kullanılan servislerde farklılıklar yaratmaktadır.

H_{20}: Sosyo-ekonomik statü farklılıkları cep telefonu ile birine ulaşmada kullanılan servislerinde farklılıklar oluşturmaktadır.

H_{21}: Sosyal cinsiyet farklılıkları dışarıdayken cep telefonu ile birine ulaşmada kullanılan servislerinde farklılıklar oluşturmaktadır.

H_{22}: Üniversite türü ile dışarıdayken cep telefonu ile birine ulaşmada kullanılan servisleri arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{23}: Yaş grubu ile dışarıdayken cep telefonu ile birine ulaşmada kullanılan servisleri arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{24}: Sosyo-ekonomik statü ile dışarıdayken cep telefonu ile birine ulaşmada kullanılan servisleri arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{25}: Sosyal cinsiyet ile evdeyken cep telefonu ile birine ulaşmada kullanılan servisleri arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{26}: Üniversite türü ile evdeyken cep telefonu ile birine ulaşmada kullanılan servisleri arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{27}: Yaş grubu farklılıkları evdeyken cep telefonu ile birine ulaşmada kullanılan servislerinde farklılıklar yaratmaktadır.

H_{28}: Sosyo-ekonomik statü farklılıkları ile evdeyken cep telefonu ile birine ulaşmada kullanılan servisleri arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{29}: Sosyal cinsiyet ile cep telefonu servislerinin kullanma sıklığı arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{30}: Üniversite tür farklılığı cep telefonu servislerinin kullanma sıklığı arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{31}: Yaş farklılığı ile cep telefonu servislerinin kullanma sıklığı arasında fark bulunmaktadır.

H_{32}: Sosyo-ekonomik statü ile cep telefonu servislerinin kullanma sıklığı arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{33}: Sosyal cinsiyet farkı ile cep telefonunun günlük hayattaki kullanımına dair yöneltilen ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{34}: Üniversite tür farklılığı ile cep telefonunun günlük hayattaki kullanımına dair yöneltilen ifadelere verilen cevaplar arasında fark bulunmaktadır.

H_{35}: Yaş farklılığı ile cep telefonunun günlük hayattaki kullanımına dair yöneltilen ifadelere verilen cevaplar arasında fark bulunmaktadır.

H_{36}: Sosyo-ekonomik statüye göre cep telefonunun günlük hayattaki kullanımına dair yöneltilen ifadelere verilen cevaplar arasında fark bulunmaktadır.

H_{37}: Sosyal cinsiyet farklılığı ile cep telefonu kullanım stiline ilişkin ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{38}: Üniversite tür farklılığı ile cep telefonu kullanım stiline ilişkin ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{39}: Yaş farklılığı ile cep telefonu kullanım stiline ilişkin ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{40}: Sosyo-ekonomik statü ile cep telefonu kullanım stiline ilişkin ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki bulunmaktadır

H_{41}: Sosyal cinsiyet ile cep telefonu sahipliğinin kişinin kendini güvende hissetmesine dair yöneltilen ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{42}: Üniversite tür farklılığı ile cep telefonu sahipliğinin kişinin kendini güvende hissetmesine dair yöneltilen ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{43}: Yaş farklılığı ile cep telefonu sahipliğinin kişinin kendini güvende hissetmesine dair yöneltilen ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{44}: Sosyo-ekonomik statü ile cep telefonu sahipliğinin kişinin kendini güvende hissetmesine dair yöneltilen ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{45}: Sosyal cinsiyet bakımından halka açık alanlarda cep telefonu kullanılmasından duyulan rahatsızlık arasında fark bulunmaktadır.

H_{46}: Üniversite türü farklılığı ile halka açık alanlarda cep telefonu kullanılmasından duyulan rahatsızlık arasında fark bulunmaktadır.

H_{47}: Yaş farklılığı göre halka açık alanlarda cep telefonu kullanılmasından duyulan rahatsızlık arasında fark bulunmaktadır.

H_{48}: Sosyo-ekonomik statü farklılığı ile halka açık alanlarda cep telefonu kullanılmasından duyulan rahatsızlık arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{49}: Halka açık alanlarda cep telefonu kullanılmasına ilişkin ifadelere verilen cevaplar ile sosyal cinsiyet arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{50}: Halka açık alanlarda cep telefonu kullanılmasına ilişkin ifadelere verilen cevaplar ile öğrencilerin öğrenim gördüğü üniversite türü arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{51}: Halka açık alanlarda cep telefonu kullanılmasına ilişkin ifadelere verilen cevaplar ile öğrencilerin yaşı arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{52}: Halka açık alanlarda cep telefonu kullanılmasına ilişkin ifadelere verilen cevaplar ile öğrencilerin sosyo ekonomik statü arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{53}: Sosyal cinsiyete göre gönderilen kısa mesaj içerikleri arasında fark bulunmaktadır.

H_{54}: Üniversite türü farklılığı ile gönderilen kısa mesaj içerikleri arasında fark bulunmaktadır.

H_{55}: Yaş grubu farklılığı ile gönderilen kısa mesaj içerikleri arasında fark bulunmaktadır.

H_{56}: Sosyo-ekonomik statü farklılığına göre gönderilen kısa mesaj içerikleri arasında fark bulunmaktadır.

H_{57}: Sosyal cinsiyet farklılığı ile alınan kısa mesaj içerikleri arasında ilişki bulunmaktadır.

H_{58}: Üniversite türü farklılığına göre alınan kısa mesaj içerikleri arasında fark bulunmaktadır.

H_{59}: Yaş farklılığı göre alınan kısa mesaj içerikleri arasında fark bulunmaktadır.

H_{60}: Sosyo-ekonomik statü göre alınan kısa mesaj içerikleri arasında fark bulunmaktadır.

H_{61}: Cep telefonu kullanıcı türleri ile katılımcıların günlük gerçekleştirdikleri aktiviteler arasında fark bulunmaktadır.

H_{62}: Cep telefonu kullanım yatkınlığı ile cep telefonu kullanım nedenlerine ilişkin ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki bulunmaktadır.

5. GEREÇ ve YÖNTEM

5. 1. Örneklem

Çalışma 2009 yılının bahar dönemi akademik yarıyılında gerçekleştirilmiştir. Alan çalışması toplam 1280 öğrenciye uygulanmıştır. Görüşme formu yöntemi ile uygulanan alan çalışmasına katılan öğrencilerden 1189'u formu istenilen biçimde cevaplamıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin sadece belirli bir yaş grubunu, belirli sosyal sınıftaki ve sadece İstanbul'da yaşayan üniversite öğrencilerini temsil ettiklerinin farkında olunarak çalışma gerçekleştirilmiştir. Çalışma Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Mimar Sinan Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitelerinde gerçekleştirilmiştir.

Odak grup çalışması Bahçeşehir Üniversitesi ve Koç Üniversitesi'nde öğrenim gören toplam 24 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilere elektronik posta yolu ile odak grup çalışmasına katılımları istenmiştir. Gönüllülük esasına dayanan katılımda öğrencilerin seçiminde kadın erkek ayrımı anlamlı farklılıklar yaratmamıştır; katılımcıların 6'si erkek, 18'i kadındır.

5. 2. Veri Toplama Yöntemleri

5.2.1. Ölçek (Görüşme Formu)

Çalışma, 18–25 yaşarası üniversite öğrencilerinin günlük hayat aktivitelerinde cep telefonu kullanımı biçimleri ve cep telefonu kullanımının bireylerin günlük hayat aktivitelerine etkisini belirlemek amacıyla konuyla ilgili daha önce yapılmış çalışmalar taranmıştır. Daha önce yapılmış çalışmalardan yola çıkılanarak 18–25 yaşarası üniversite öğrencilerinin cep telefonu kullanım amaç ve nedenlerini belirlemeye yönelik bir ölçek oluşturulmuştur. Ölçek (Görüşme formu), 6 bölüm, 49 başlık, 173 sorudan oluşmaktadır. Ölçeğin ilk bölümünde, öğrencilerin sosyo-ekonomik statüsü, demografik verileri ile ilgili sorular yer almaktadır. Katılımcılara yaş, cinsiyet, aylık ortalama hane halkı geliri ve bireysel geliri, medeni durumu, anne-baba eğitimi ve anne-baba mesleği sorulmuştur.

İkinci bölümde, yeni medya teknolojilerini kullanım durumları, bilgisayar, ev telefonu ve cep telefonu sahip olma durumu, cep telefonunu kullandığı süre, kullandığı GSM operatörü, GSM operatörü değiştirme durumu ve değişiklik nedenleri, cep telefonu faturasının kim tarafından ödendiği ile ilgili sorular yer almaktadır. Katılımcıların cep telefonu kullanım düzeyi, günde ortalama gerçekleştirdikleri arama sayısı ve kısa mesaj toplamı, aldıkları arama ve kısa mesaj ve

gerçekleştirdikleri arama ve günde ortalama aldıkları ve gerçekleştirdikleri arama ve kısa mesaj servisi sayısı toplamı ile belirlenmektedir. Yapılan aramalar ve gönderilen kısa mesajlar bireyin aktif kullanıcı olduğunu, aldığı aram ve kısa mesajlar ise bireyin pasif kullanıcı olarak tanımlamaya yönelik verilerdir. Bireyin günlük ortalama aldığı ve gerçekleştirdiği aramaların ve kısa mesajların toplamı ise toplam kullanımı belirlemek amacıyla kullanılmaktadır.

Üçüncü bölümde, bireyin cep telefonunu en sık kullandığı alanlar ve kamusal alan/özel alan ayrımının belirlenmesine yönelik sorular yer almaktadır. Bunun yanı sıra, en sık aranılan kişiler, genel anlamda cep telefonu kullanım nedenleri, sahip olunan cep telefonu modeli ve sayısı, cep telefonu değiştirme durumu ve değişiklik nedenleri, cep telefonu ile ilgili yaşanan herhangi bir çalınma durumu ile ilgili sorulardan oluşmaktadır.

Ölçeğin (Görüşme formunun) dördüncü bölümünde, ağırlıklı olarak cep telefonunun kullanım rahatlığı ve günlük hayattaki fonksiyonel kullanımı ile ilgili sorular yer almaktadır. Kısa mesaj servisinin günde ortalama kullanım sayısı ve üye olunan kısa mesaj servisleri ile ilgili sorular yer almaktadır.

Cep telefonu kullanım stili ile ilgili soruların yer aldığı beşinci bölümde, bireylerin cep telefonu kullanım biçimi üzerinden kendilerini tanımlamaları ve cep telefonunun sembolik anlamlarının analizine yönelik sorular yer almaktadır. Cep telefonu ve güvende hissetme durumları ile ilgili sorular ve cep telefonunun halka açık alanlarda kullanılmasından kaynaklanan rahatsızlık durumları ile ilgili sorular yer almaktadır.

Altıncı bölümde, literatürdeki çalışmaların da desteklediği gibi 18–25 yaşarası üniversite öğrencilerinin en sık kullandığı iletişim biçimi olan kısa mesaj servislerinin içerikleri ile ilgili sorular yer almaktadır. Kısa mesaj servislerinin içerikleri aldıkları ve gönderdikleri olarak değerlendirilmektedir.

Uygulama toplu halde ve anonim olarak gerçekleştirilmiştir. Uygulama yapılacak üniversitelerin Rektörlüklerinden çalışmanın uygulanması ile ilgili gerekli izinler alınmıştır. Uygulama öğrencilerin derslerinin araştırmacının her uygulamada bulunduğu, derslerin başlangıcı ya da bitişinde toplam 25 dakika süre ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya katılan öğrenciler görüşme formunu cevaplandırmadan önce öğrencilere "Bilgilendirilmiş Onay Formu" okunmuştur. Çalışmaya katılımın gönüllülük esasına dayalı olduğu belirtilmiştir.

Sonuçlar SPSS 15.0 programı ile istatistiki bakımdan değerlendirilmiştir.

5. 2. 2. Odak Grup Çalışması

Kalitatif veri toplama yöntemlerinden odak grup çalışması, araştırma konu başlığına uygun olarak seçilen bilimsel amaçla biraraya getirilmiş topluluktan oluşan derinlemesine grup görüşmesinin kullanılmasını içermektedir. Araştırma konu başlığı ile ilgili kişilerin ilgili konuya ilişkin düşünce inanç ve tutumlarını ortaya koymak, seçilmiş konularla ilgili tartışmaları gerçekleştirmek, sonuç olarak focus grubu oluşturan ve katılımcıların anılan konu ile ilgili geniş bilgi toplamasını gerçekleştirebilmek için kurulmuş özel gruplardır. Katılımcılarının temsili olması gerekmemektedir. Odak grup çalışmasında yer alacak katılımcıların, araştırma yapılan başlığa odaklanmış ve başlıkla ilgili anlatacakları olan, benzer sosyo-karakterde olan ve birbirleriyle kolay iletişime geçebilecek bireylerden oluşmaktadır. 18-25 yaşarası üniversite öğrencilerinin cep telefonu kullanımının günlük hayatlarına etkisini belirlemek amacıyla vakıf ve devlet üniversitelerinden olmak üzere 6 kişiden oluşan 4 odak grup çalışması 2009 yılının Mayıs ayında gerçekleştirilmiştir. Odak grup çalışması verilerinin analizlerinin güvenilirliği için belirli bir konu başlığında üç veya dört odak grup çalışmasının yapılması odak grup çalışmasının veri analizleri ile ilgili çalışmalarda önemli olduğu belirtilmektedir (Krueger, 1994; Rabiee, 2004).

Odak grup çalışması Bahçeşehir Üniversitesi'nin Focus Group Laboratory' (Odak Grup Laboratuvarı) sinde gerçekleştirlmiştir. Odak grup çalışmaları literatürde de önerilen şekilde yaklaşık 90 ile 120 dakika sürmüştür (Rabiee, 2004). Çalışmaya başlamadan önce katılımcılar odak grup çalışmasının amacı ve içeriği ile ilgili anlaşılır bir dille bilgilendirilmiştir. Çalışma sırasında ses ve video kaydın yapılması konusunda da katılımcıların onayları alınmıştır. Elde edilen bilgilerin sadece araştırma kapsamında kullanılacağına ve kimlik bilgilerinin veri analzilerinde gizli tutulacağı beliritlmiştir.

Odak grup çalışmasının amacı; üniversite öğrencilerinin cep telefonu kullanım stilleri, cep telefonunun katılımcılar için anlamı, bireysel güvenlik ve cep telefonu ile ilgili algılarının belirlenmesi, kısa mesaj yazım stilleri, herhangi bir acil durumda kullanma durumları, cep telefonu ile bağlantılı suç mağduru olma deneyimlerinin belirlenmesi amacıyla katılımcılarının "cep telefonu hikayeleri"nin belirlenmesidir.

Odak grup çalışması başlıkları;

- Bireysel güvenlik

- Cep telefonu kullanma nedenleri
- Cep telefonu ve günlük hayat aktivite koordinasyonları
- İletişim biçimleri
- Kısa mesaj servisinde kullanılan kelime, kısaltma ve nidalar
- Cep telefonu ile ilgili mağduriyet durumlarıdır.

Odak grup çalışmaları tamamlandıktan sonra kameraya kaydedilen ses kayıtlarının transkripsiyonu gerçekleştirilmiştir. Transkripsiyonu yapılan diyaloglar ve konuşmalar kantitatif analizin başlangıç aşaması olarak ta belirlenen yöntemle birçok kez okunmuştur (Maxwell,1996). Yukarıda belirtilen başlıklar doğrultusunda kayıtlar değerlendirilmiştir.

6. BULGULAR

Araştırmada kentte yaşayan bireylerin cep telefonu kullanımının günlük hayata etkisininin ölçülmesi amaçlanmıştır. Araştırmada veri derleme aracı olarak ölçek yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya 1.189 üniversite öğrencisi katılmış ve görüşme formunda yer alan sorulara dair görüşlerini belirtmişlerdir. Çalışma sonuçlarının analizinde SPSS paket programından yararlanılarak her soru için özet istatistikler (frekans dağılımları) alınmış, öğrencilerden gelen cevapların normal dağılıma uygunluğu test edilmiş, bu doğrultuda öğrencilerin verdiği cevaplar arasında cinsiyete, yaşa, okunan üniversite türüne ve sosyo ekonomik duruma göre farklılık olup olmadığını ortaya koymak için Mann-Whitney U testi, Kruskal-Wallis testi ve Ki kare testleri kullanılmıştır. Ayrıca hazırlanan görüşme formunun güvenilirliği Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı hesaplanarak ölçülmüştür.

Araştırma sonuçlarına geçilmeden önce veri analizinde kullanılan yöntemler kısaca açıklanmıştır.

6.1. Kantitatif Veri Analizinde Kullanılan İstatistiksel Yöntemler

6.1.1.Güvenilirlik Analizi (Cronbach Alfa Katsayısı)

Güvenilirlik analizi, ölçmede kullanılan testlerin, görüşme formlarının ya da ölçeklerin geçerliliğini ve güvenilirliğini değerlendirmek üzere geliştirilmiş bir yöntemdir. Görüşme formunda yer alan soruların birbirleri ile olan tutarlılığını ve kullanılan ölçeğin ilgilenilen sorunu ne derece yansıttığını ifade eder.

Güvenilirlik analizinde kullanılan modeller 5 grupta toplanabilir. Bu modeller; Cronbach Alfa katsayısı (cronbach alpha coefficient), ikiye bölünmüş model (split half), guttman modeli (guttman), paralel (paralllel) model ve kesin paralel (strict parallel) modeldir. Tez çalışmasında, Cronbach Alfa katsayısı kullanılarak güvenilirlik analizi yapılmıştır.

Alfa modeli, ölçekte yer alan k sorunun homojen bir yapı gösteren bir bütünü ifade edip etmediğini araştırır. Ağırlıklı standart değişim ortalamasıdır ve bir ölçekteki k sorunun varyansları toplamının genel varyansa oranlanması ile elde edilir. 0 ile 1 arasında değer alan bu katsayı Cronbach Alfa katsayısı olarak adlandırılır. Sorular arasındaki korelasyon negatif ise, alfa yöntemi ile hesaplanan Cronbach Alfa katsayısı da negatiftir. Alfa(α) katsayısına bağlı olarak ölçeğin güvenilirliği aşağıdaki gibi yorumlanır (Kalaycı,2005).

- $0.00 \leq \alpha < 0.40$ ise ölçek güvenilir değildir.
- $0.40 \leq \alpha < 0.60$ ise ölçeğin güvenilirliği düşüktür.

- $0.60 \leq \alpha < 0.80$ ise ölçek oldukça güvenilirdir.
- $0.80 \leq \alpha < 1.00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir.

6.1.2.Kolmogorov Smirnov testi

Kolmogorov-Smirnov (k-s) testi rasgele elde edilmiş örnek bir verinin belirli bir dağılıma (uniform, normal veya poison) uyup uymadığını test etmek amacıyla kullanılır. Prensip olarak (k-s) testi örnek verinin kümülatif dağılım fonksiyonunun öne sürülen kümülatif dağılım fonksiyonuyla karşılaştırılması esasına dayanır. Bu test yardımıyla bir örneklemden toplanan verilerin normal dağılım sergileyip sergilemediğini incelemek mümkündür.

Hipotezler;

H_o: Veriler normal dağılıma uygun olarak dağılmıştır.

H_1: Veriler normal dağılıma uygun olarak dağılmamıştır.

şeklinde kurulur.

Hipotezler hakkında karar verilirken, analiz sonucu elde edilen p değerini 1. tip hata türü olan α ile karşılaştırmak pratikte tercih edilen bir yaklaşımdır. α türü hata genellikle tıp uygulamaları dışında 0.05 alınmaktadır. p değeri, ingilizce "significant" anlamına gelen anlamlılık katsayısı olarak tanımlanır (Kalaycı, 2005). Böylece, yukarıda kurulan hipotezleri karşılaştırmak için aşağıdaki koşulların sağlanıp sağlanmadığını incelemek yeterlidir.

- $p > 0.05(\alpha)$ ise H_0 hipotezi kabul edilir.
- $p < 0.05(\alpha)$ ise H_0 hipotezi red edilerek H_1 kabul edilir.

Bu çalışmada yapılan Kolmogorov Smirnov testinin sonuçları p değerine bakılarak yorumlanmıştır.

6.1.3.Mann-Whitney U testi

İstatistiksel analize başlamadan önce, verilerin normal dağılıma uyması, varyansların homojen olması gibi bazı varsayımları sağlayıp sağlamadığına bakılması gerekir. Varsayımların sağlandığı durumlarda verilerin analizi için parametrik testler, sağlanmadığı durumlarda ise nonparametrik testler uygulanır. Nonparametrik testlerin daha az koşulun varlığında uygulanabilmesi bir avantaj olarak kabul edilirken, gruplar arasındaki farklılıkların hangi gruptan kaynaklandığına ilişkin net bir istatistik elde edilememesi nonparametrik testlerin eksik yönüdür.

Mann-Whitney U testi aralıksız ölçülen iki bağımsız grup arasındaki farklılıkların testi için kullanılır. Bu test bağımsız örnekler için uygulanan t testlerinin parametrik olmayan alternatifidir. Mann-Whitney U testi grupların medyanlarını karşılaştırır. Sürekli değişkenlerin, iki grup içerisinde, değerlerini sıralı hale dönüştürür. Böylece, iki grup arasındaki sıralamanın farklı olup olmadığını değerlendirir. Değerler sıralı hale dönüştürüldüğü için, değerlerin asıl dağılımları önemli değildir. (Kalaycı,2005)

Çalışmada, yöneticilerin verdikleri cevapların cinsiyet ve eğitim durumu değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediğini ölçmek için Mann-Whitney U testi uygulanmıştır. Cinsiyet ve eğitim durumu değişkenleri, 2 değer alan kategorik değişkenler oldukları ve sorulara verilen cevaplar normal dağılım göstermediği için, bu değişkenlere göre yöneticilerin verdikleri cevaplar arasındaki farklılığı test etmek için en uygun test Mann-Whitney U testidir.

Mann-Whitney U testi analizinde, hipotezler hakkında karar vermek için, aşağıdaki koşulların sağlanıp sağlanmadığı kontrol edilir.

- Hesaplanan W değeri > T tablo değeri ((n_1n_2) serbestlik derecesindeki) ise H_0 hipotezi red edilerek H_1 hipotezi kabul edilir.
- Hesaplanan W değeri < T tablo değeri ((n_1n_2) serbestlik derecesindeki) ise H_0 hipotezi kabul edilerek H_1 hipotezi red edilir.

Ancak her hipotez için n_1n_2 serbestlik derecesinde T tablo değerine bakılarak yukarıdaki koşulları kontrol etmek, uygulamada zor olduğu için, hipotezler hakkında karar verilirken, analiz sonucu elde edilen p değerini 1. tip hata türü olan α ile karşılaştırmak pratikte tercih edilen bir yaklaşımdır. α türü hata genellikle tıp uygulamaları dışında 0.05 alınmaktadır. p değeri, ingilizce "significant" anlamına gelen anlamlılık katsayısı olarak tanımlanır (Kalaycı, 2005). Böylece, yukarıda kurulan hipotezleri karşılaştırmak için sadece aşağıdaki koşulların sağlanıp sağlanmadığını incelemek yeterlidir.

- $p > 0.05(\alpha)$ ise H_0 hipotezi kabul edilir.
- $p < 0.05(\alpha)$ ise H_0 hipotezi red edilerek H_1 kabul edilir.

Bu çalışmada yapılan tüm Mann-Whitney U testlerinin sonuçları p değerine bakılarak yorumlanmıştır.

6.1.4.Kruskal-Wallis testi

Kruskal-Wallis testi gruplar arası tek yönlü varyans analizinin nonparametrik alternatifidir. Bu analiz sürekli değişkenlere sahip üç yada daha fazla grup için karşılaştırma yapmayı sağlar. Değerler sıralı hale çevrilir ve her grup için sıralı ortalamalar karşılaştırılır. Bu bir gruplar arası analizdir, bundan dolayı farklı insanlar farklı grupların her birinde olmalıdır.

Kruskal-Wallis testinde H_0 hipotezi bütün popülasyonların ortalamalarının eşit olduğu şeklindedir (Kalaycı, 2005).

H_0: $\tau_1 = \tau_2 = \tau_3 = \ldots\ldots\ldots\ldots\ldots = \tau_k$

H_1: $\tau_1 \neq \tau_2 \neq \tau_3 \neq \ldots\ldots\ldots\ldots\ldots \neq \tau_k$

Çalışmada, yöneticilerin verdikleri cevapların okulun bulunduğu ilçe, yaş, görev ve yöneticilikteki hizmet süresi değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediğini ölçmek için Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. Okulun bulunduğu ilçe, yaş, görev ve yöneticilikteki hizmet süresi değişkenleri, 2'den fazla değer alan kategorik değişkenler oldukları ve sorulara verilen cevaplar normal dağılım göstermediği için, bu değişkenlere göre yöneticilerin verdikleri cevapların ortalamaları arasındaki farklılığı test etmek en uygun test Kruskal-Wallis testidir.

Kruskal-Wallis testinde hipotezi test etmek için, hesaplanan hesap değeri ile tablo değeri karşılaştırılır. Hesap değeri tablo değerinden küçük ise H_0 hipotezi red edilemez, tablo değerinden büyük ise H_0 hipotezi red edilir.

Ancak tıpkı Mann-Whitney U testinde olduğu gibi, Kruskal-Wallis testinde de her hipotez için tablo değerine bakılarak hipotezler hakkında karar vermek, uygulamada zordur. Bunun yerine, analiz sonucu elde edilen p değerini 1. tip hata türü olan α ile karşılaştırmak pratikte tercih edilen bir yaklaşımdır. Böylece, yukarıda kurulan hipotezleri test etmek için p değerinin 0.05 değinden büyük ya da küçük olduğuna bakılır (Kalaycı,2005).

- $p > 0.05(\alpha)$ ise H_0 hipotezi kabul edilir.
- $p < 0.05(\alpha)$ ise H_0 hipotezi red edilerek H_1 kabul edilir.

Bu çalışmada yapılan tüm Kruskal-Wallis testlerinin sonuçları p değerine bakılarak yorumlanmıştır.

6.1.5.Ki-kare Testi

Ki-kare testi istatistiksel araştırmalarda sıklıkla kullanılan ve uygulama kolaylığı nedeniyle de tercih edilen bir testtir. Nitel iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı ki-kare testi ile araştırılabilir. Ki-kare testi, gözlenen frekanslar(G) ile beklenen frekanslar(B) arasındaki farkın istatistik olarak anlamlı olup olmadığı temeline dayanır. Ki-kare testinde, kategorik veriler kullanılır. Ayrıca, sürekli değişkenler de kategorik hala dönüştürülürse ki-kare testi uygulanabilir. Ki-kare testi genellikle,

a) İki veya daha çok grup arasında fark olup olmadığının testinde,

b) İki değişken arasında ilişki olup olmadığının testinde,

c) Gruplar arası homojenlik testinde,

d) Örneklemden elde edilen dağılımın istenen bir teorik dağılıma uyup uymadığının testinde(Uyum iyiliği testinde),

Çalışmada iki değişken arasında ilişki olup olmadığını test etmek için Ki-kare analizi kullanılmıştır. Burada aşağıdaki hipotezler kurulur.

H_0: iki değişken birbirinden bağımsızdır ya da iki değişken arasında ilişki yoktur.

H_A: iki değişken arasında ilişki vardır.

İki kategorik değişkene ait gözlemlerin aşağıdaki gibi sınıflandırıldığı varsayılsın.

İki kategorik değişkenin gözlemlerinin sınıflandırılması (Kontenjans Tablosu)

	İkinci sınıflandırma kriteri				
Birinci sınıflandırma kriteri	Kategori 1	Kategori 2	...	Kategori c	Toplam
Kategori 1	G_{11}	G_{12}	...	G_{1c}	$n_{1.}$
⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮
Toplam	$n_{.1}$	$n_{.2}$	...	$n_{.c}$	n

G'ler gözlenen frekanslardır. B'ler ise belli bir tanıma göre gerçekleşmesi muhtemel frekanslardır. Başka bir ifade ile beklenen frekanslardır. H_0'ın doğru olduğu varsayımı altında B'ler 1.1 eşitliğindeki gibi hesaplanır.

$$B_{ij} = \frac{n_{i.}.n_{.j}}{n}$$

(1.1)

Tablo 1'de verilen G'lerle, (1.1) eşitliğinde hesaplanan B'ler karşılaştırılır. Eğer B ile G arasındaki farklar küçük ise, hesaplanacak olan ki-kare değeri küçük olacak ve H_0 red edilmeyecektir. Eğer söz konusu farklar büyük ise, kriterler arasında bağımsızlığı ifade eden H_0 red edilecektir. Hipotezler hakkında karar verebilmek için Hesapla elde edilen ki-kare değeri(χ^2_{hes}) ile ilgili serbestlik derecesindeki ki-kare tablosunda bulunan ki-kare değeri(χ^2_{tab}) karşılaştırılır. Eğer $\chi^2_{hes} \geq \chi^2_{tab}$ ise H_0 red edilecektir. Aksi halde, H_0 kabul edilecektir. χ^2_{tab} değeri, önceden belirlenen yanılma olasılığı (α) ve serbestlik derecesine göre ki-kare tablolarından bulunur. Hesapla elde edilen ki-kare değeri (1.2) eşitliği ile hesaplanır.

$$\chi^2_{hes} = \sum_{j=1}^{c}\sum_{i=1}^{r}\frac{(G_{ij}-B_{ij})^2}{B_{ij}} = \sum_{j=1}^{c}\sum_{i=1}^{r}\frac{G_{ij}^2}{B_{ij}} - n \qquad (1.2)$$

Ki-kare tablo değerinin belirlenmesinde önemli olan serbestlik derecesi aşağıdaki gibi belirlenir.

(r-1)(c-1)

(1.3)

Burada r kontenjans tablosundaki satır sayısını c ise kolon sayısını ifade eder. Ancak uygulamada, her hipotez için tablo değerine bakılarak hipotezler hakkında karar vermek zordur. Bunun yerine, analiz sonucu elde edilen p değerini 1. tip hata türü olan α ile karşılaştırmak pratikte tercih edilen bir yaklaşımdır. Böylece, yukarıda kurulan hipotezleri test etmek için p değerinin 0.05 değinden büyük ya da küçük olduğuna bakılır (Kalaycı,2005). Sonuç olarak;

- $p > 0.05(\alpha)$ ise H_0 hipotezi kabul edilir.
- $p < 0.05(\alpha)$ ise H_0 hipotezi red edilerek H_1 kabul edilir.

6.2. Araştırmadan Elde Edilen Bulgular

Araştırmadan elde edilen bulgular 10 alt bölümde değerlendirilmiştir. Birinci bölümde, güvenilirlik analizi sonucu yer almaktadır. İkinci bölümde araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin demografik özelliklerine ilişkin sayısal ve oransal dağılımlar bulunmaktadır. Üçüncü bölümde, araştırmaya katılan öğrencilerin cep telefonu kullanma/kullanmama nedenleri ve cep telefonu kullanma yatkınlıklarına ilişkin analizler, dördüncü bölümde, cep telefonunun kullanım şekline ilişkin analizler, beşinci bölümde cep telefonunun günlük hayattaki yerinin tespitine ilişkin analizler, altıncı bölümde, cep telefonu kullanım stiline ilişkin görüşlerin analizi, yedinci bölümde, cep telefonu sahipliğinin kişinin kendini güvende hissetmesine olan etkisinin analizi, sekizinci bölümde halka açık alanlarda cep telefonu kullanımına ilişkin görüşlerin analizi, dokuzuncu bölümde, öğrenciler tarafından kısa mesaj kullanımı ve içeriğine ilişkin analizler, onuncu bölümde ise öğrencilerin GSM hattı ve cep telefonu değiştirme eğilimlerine ilişkin analiz ve sonuçlar yer almaktadır.

6.2.1. Güvenilirlik Analizi Sonuçları

Bölüm 4, Bölüm 5 ve Bölüm 6'daki 98 görüş sorusu için güvenilirlik analizi Cronbach Alfa uygulanmıştır. Alfa katsayısı 0,8958, standartlaştırılmış alfa katsayısı ise 0,8969 bulunmuştur. Hesaplanan alfa değerleri güvenilirliğin oldukça yüksek olduğunu göstermektedir. Ayrıca analize dahil edilen tüm soruların güvenilirliğe katkısı hesaplanmış ve sonuçlar Tablo 6.1'de verilmiştir. Tablo'da her sorunun ortalaması, standart sapması, kareli çoklu korelasyon değeri ile, ilgili soru formdan çıkarıldığında hesaplanan güvenilirlik katsayısı değerleri yer almaktadır. İlgili soru formdan çıkarıldığında güvenilirlik katsayısı düşüyorsa, bu durum ilgili sorunun güvenilirliği arttırıcı etkiye sahip olduğunu, güvenilirlik katsayısı yükseliyorsa, ilgili sorunun güvenilirliğe önemli katkı sağlamadığını göstermektedir. Örneğin, soru formunun dördüncü bölümünde 1. ifade, cep telefonu sahibi olduğum için pişmanlık duyuyorum ifadesidir. İlgili ifade için katılımcıların verdiği cevapların ortalaması 1,69'dur. Bu ortalama değer katılımcıların ilgili ifadeye genellikle katılmadıklarını cevapların hiçbir zaman ile nadiren arasında yığıldığını göstermektedir. Standart sapma değeri 0,96'dır. Bu değer katılımcıların verdiği cevapların ortalamadan olan sapmalarının kareli ortalamasıdır. Kareli çoklu korelasyon değeri, 0,2733'tür. Bu değer, ilgili sorunun tüm sorular ile ilişki katsayılarının kareli ortalamasıdır. Sorunun diğer sorular ile olan ilişkisinin çok yüksek olmadığını ifade eder. Son olarak alfa katsayısı 0,8973 bulunmuştur. Bu değer, genel alfa değeri olan 0,8958'den büyük bir değerdir. Dolayısıyla ilgili soru formdan çıkarıldığında

güvenilirlik katsayısının bir miktar artacağını, ilgili sorunun güvenilirliği arttırıcı bir etkiye sahip olmadığını gösterir. Ancak bu farklılık sorunun formdan çıkarılmasını gerektirmez. Bu fark olağan bir farktır. Soru formundaki diğer sorularda benzer şekilde yorumlanabilir.

Tablo 6.1. Güvenilirlik Analizi Sonuçları

Görüş Alınan İfadeler	**Ortalama**	**Standart Sapma**	**Kareli Çoklu Korelasyon**	**İlgili Soru Silindiğinde Alfa Değeri**
Cep telefonu sahibi olduğum için pişmanlık duyuyorum	1,69	0,96	0,2733	0,8973
Cep telefonu kullanmaya başladığımdan beri; sabit telefonu ve ankesörlü	2,25	1,01	0,2401	0,8974
Arkadaşlarımı ev telefonları yerine cep telefonlarından ararım	4,12	0,93	0,444	0,8957
Evde iken ev telefonu ile aramak yerine cep telefonunu kullanırım	3,35	1,2	0,4512	0,8953
Cep telefonu ile ilgili yenilikleri takip ederim	2,85	1,19	0,5256	0,8937
Cep telefonu ile mesajlaşırken tek seferde birden fazla mesaj gönderirim	2,72	1,08	0,2898	0,8947
Kısa mesajlarda noktalama işareti kullanırım	3,37	1,25	0,3723	0,8967
Kısa mesajlarda ünlem ya da nida işaretleri kullanırım	3,83	1,15	0,5002	0,8944
Kısa mesajlarda kısaltmalar kullanırım	3,74	1,23	0,3924	0,8946
Tanımadığım kişilerden cinsel anlamda rahatsız edici mesajlar alırım	1,43	0,8	0,4937	0,8956
Tanımadığım kişilerden tanışma amacıyla mesajlar alırım	1,75	0,91	0,4503	0,8955
Kısa Mesaj Servisi Kullanımı	4,37	0,85	0,4037	0,8953
Multimedya Mesaj Servisi Kullanımı	1,95	0,91	0,5981	0,8948
Gprs/Wap Servisi Kullanımı	1,98	1,04	0,6289	0,895
Video Mesaj Servisi Kullanımı	1,59	0,81	0,6246	0,8951
Cep Telefonu İle Arama Yapmak	4,55	0,66	0,2172	0,8962
Cep Telefonu İle Oyun Oynamak	2,41	1	0,2963	0,8954
Birçok kısa mesaj yollamak, almak ve cep telefonu görüşmesi yapmak benim için önemlidir	3,36	1,14	0,51	0,8935
Herzaman kısa mesaj ya da arama olmuş mu diye cep telefonumu kontrol ederim	3,8	1,01	0,4792	0,8939
Çoğu kez belirli bir neden olmadan cep telefonu görüşmesi yaparım	2,7	1,12	0,4698	0,8936
Cep telefonum yanımda değilken; kendimi çok rahatsız hissederim	3,5	1,27	0,5875	0,8931
Cep telefonum yanımda değilken; kendimi hayattan kopuk hissederim	2,83	1,31	0,6075	0,8934
Cep telefonum herzaman açıktır	4,08	1,07	0,3964	0,8947
Cep telefonumdaki bir aramaya yetişemezsem üzülürüm	2,77	1,13	0,4435	0,8941

Tablo 6.1. Güvenilirlik Analizi Sonuçları (Devam)

Görüş Alınan İfadeler	Ortalama	Standart Sapma	Kareli Çoklu Korelasyon	İlgili Soru Silindiğinde Alfa Değeri
Cep telefonumu evde unuttuysam mutlaka almak için geri dönerim	3,29	1,19	0,4573	0,8938
Çoğu kez cep telefonu faturamı ödemede sıkıntı yaşıyorum	2,11	1,11	0,3305	0,8956
Çoğu kez cep telefonumla halka açık alanlarda konuşuyorum	3,06	1,04	0,3268	0,8957
Cep telefonumda internet bağlantısının olması benim için önemlidir	2,28	1,23	0,5887	0,894
Cep telefonumun son teknoloji olması ve modaya uygun olması benim için önemlidir	2,45	1,23	0,7024	0,8935
Cep telefonumun giyim tarzıma ve dış görünüşüme uyum sağlaması benim için önemlidir	2,02	1,11	0,5636	0,8943
Cep telefonumun markası benim için önemlidir	2,9	1,32	0,4912	0,8941
İleride de cep telefonu kullanmaya devam edeceğimi düşünüyorum	4,42	0,84	0,4183	0,8949
Üç yıllık cep telefonu modelinin eski model olduğunu düşünüyorum	2,59	1,16	0,44	0,894
Cep telefonumun sık sık zil sesini değiştiririm	2,26	1,08	0,3246	0,8947
Cep telefonu satın alırken pahalı olması benim için önemli bir unsurdur	1,88	1,01	0,4384	0,8951
En ucuz cep telefonu modeli benim için uygundur	2,43	1,06	0,2537	0,8972
Cep telefonu sadece insanlarla iletişim kurmak için ve günlük hayatı organize etmek için gereklidir	3,8	1,1	0,3809	0,8974
Modaya uyum sağlamak için cep telefonu kullanıyorum	1,69	0,96	0,4943	0,8948
Görüşmelerimi organize etmek için cep telefonu kullanıyorum	3,97	0,92	0,454	0,8952
İnsanlarla iletişim halinde olduğumu hissetmek için cep telefonu kullanıyorum.	3,6	1,03	0,4556	0,8939
Nerede olursam olayım insanlara ulaşabileceğim için cep telefonu kullanıyorum	4,22	0,85	0,6655	0,8945
Nerede olursam olayım insanların bana ulaşabilmeleri için cep telefonu kullanıyorum.	4,21	0,87	0,6158	0,8949
Cep telefonu kullanmak eğlenceli olduğu için cep telefonu kullanıyorum	2,32	1,07	0,5006	0,8939
Acil bir durumda gerekli olduğu için cep telefonu kullanıyorum.	4,27	0,94	0,5015	0,8954
Kendimi güvende hissetmek için cep telefonu kullanıyorum	3,43	1,23	0,5359	0,8934
Herkesin cep telefonu olduğu için cep telefonu kullanıyorum	2,12	1,13	0,3949	0,8947
Cep telefonum yanımda olmadığı zamanlar kendimi yalnız hissediyorum.	2,54	1,25	0,6288	0,8931
Cep telefonu yanımda olduğu için güvenlik nedeniyle normalde gitmeyeceğim yerlere giderim.	2,16	1,07	0,5124	0,8942
Cep telefonu gece dışarıda yalnız yürürken kendimi güvende hissetmemi sağlıyor	2,71	1,22	0,7184	0,8932

Tablo 6.1. Güvenilirlik Analizi Sonuçları (Devam)

Görüş Alınan İfadeler	Ortalama	Standart Sapma	Kareli Çoklu Korelasyon	İlgili Soru Silindiğinde Alfa Değeri
Cep telefonum yanımdayken kendimi daha güvende hissediyorum	2,93	1,2	0,7687	0,8928
Ailemin benim için endişe etmemeleri için cep telefonu kullanıyorum	3,74	1,05	0,5777	0,8942
Cep telefonum yanımdayken ailem benim için daha az endişe etmektedir.	3,64	1,06	0,5271	0,8944
Araba kullanırken cep telefonum yanımdaysa kendimi daha güvende hissediyorum	2,54	1,2	0,5443	0,8934
Cep telefonum yanımda olduğu takdirde ailem istediğim yere gitmeme izin veriyor.	2,31	1,16	0,5064	0,894
Cep telefonum ailemle iletişim halinde olabilmemi sağlıyor	4,14	0,95	0,4675	0,8951
Cep telefonu yüzünden işitme yetimi kaybetmekten korkuyorum	2,52	1,17	0,3298	0,8954
Cep telefonum yanımda olmadığı zamanlar kendimi güvende hissetmiyorum	2,61	1,2	0,6624	0,8929
Suç bakımından güvensiz olduğunu düşündüğüm bölgelerde kendimi güvende hissetmek için cep telefonu taşırım	2,75	1,27	0,6386	0,8933
Konser sırasında birinin cep telefonunun çalması beni çok rahatsız eder	3,52	1,28	0,3848	0,8952
Toplu taşıma araçlarında cep telefonu melodisi ve yüksek sesle konuşma beni çok rahatsız eder	3,98	1,04	0,6042	0,895
İnsanların cep telefonu melodileri ile oynamaları beni çok rahatsız eder	3,86	1,16	0,4967	0,8946
İki kişinin görüşmesinde birinin cep telefonunun çalması ve cep telefonu konuşması iki kişi arasındaki iletişimi bozar	3,69	1,07	0,449	0,8945
Halka açık alanlarda cep telefonuyla yüksek sesle konuşanlar beni çok rahatsız eder	4,13	0,98	0,6265	0,8951
Halka açık alanlarda insanlar cep telefonunu sorumsuzca kullanıyorlar	3,87	1,04	0,5705	0,8948
İnsanların cep telefonu konuşmalarını dinlemek zorunda olmak beni rahatsız eder	3,84	1,08	0,6129	0,8949
Cep telefonumu halka açık alanlarda kullandığımda özelimi paylaştığımı düşünüyorum	3,4	1,15	0,5116	0,8948
Karşımdaki kişinin cep telefonu çaldığında kendimi dışlanmış/reddedilmiş hissederim	2,31	1,15	0,4012	0,895
Kafede/Restoranlarda	2,63	1,08	0,4912	0,8952
Sınıfta (ders sırasında)	3,21	1,28	0,5022	0,8959
Kütüphanelerde	3,41	1,54	0,762	0,8975
Hastanelerde	3,15	1,3	0,4566	0,8955
Camilerde (ibadethanelerde)	3,06	1,63	0,6084	0,8972
Tiyatroda/Konserde	3,4	1,55	0,7127	0,8969
Sokaklarda	2,58	1,33	0,6496	0,8961

Tablo 6.1. Güvenilirlik Analizi Sonuçları (Devam)

Görüş Alınan İfadeler	Ortalama	Standart Sapma	Kareli Çoklu Korelasyon	İlgili Soru Silindiğinde Alfa Değeri
Kendi evinizde	2,57	1,56	0,8205	0,8969
Arkadaşınızın evinde	2,52	1,37	0,8008	0,8959
Alışveriş merkezlerinde	2,48	1,3	0,6824	0,8956
Toplu taşıma araçlarında	3,35	1,2	0,4584	0,8955
Görüşmelerde	3,36	1,41	0,4541	0,8956
Sorular (nerdesin, kiminlesin)	3,79	1,09	0,6369	0,8938
Yakın gelecekteki görüşmelerin organize edilmesi ile ilgili (hatırlatmalar)	3,79	0,99	0,6595	0,8946
Günlük aktivitelerinizin organize edilmesi	3,84	0,99	0,6614	0,8945
Şakalar	2,84	1,12	0,6587	0,8944
Dedikodu	2,51	1,28	0,7735	0,8937
Bireysel bilgi vermek (nerede, kiminle olduğunuzu belirtmek)	3,67	1,06	0,5624	0,8941
Flörtüz mesajlar	3,14	1,42	0,8334	0,894
Boş mesajlar (iyi geceler gibi)	2,83	1,28	0,6485	0,8939
Sorular (nerdesin, kiminlesin)	3,81	1,12	0,6772	0,8936
Yakın gelecekteki görüşmelerin organize edilmesi ile ilgili	3,81	1,05	0,7294	0,8943
Günlük aktivitelerinizin organize edilmesi	3,8	1,02	0,7359	0,8944
Şakalar	2,87	1,16	0,626	0,8943
Dedikodu	2,57	1,27	0,7512	0,8936
Bireysel bilgi vermek (nerede, kiminle olduğunuzu belirtmek)	3,56	1,1	0,552	0,8941
Flörtüz mesajlar	3,11	1,4	0,8231	0,8943
Boş mesajlar (iyi geceler gibi)	2,88	1,26	0,6241	0,8943
Reklamlar (çeşitli banka, mağaza kampanyaları)	3,03	1,22	0,4602	0,8953
Eğlence haberleri	2,66	1,23	0,5873	0,8952
Hatırlatmalar (etkinlik, gösteri, organizasyon)	2,96	1,2	0,4566	0,895

6.2.2.Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Özet İstatistikler

Görüşme Formunun 1. bölümünde yer alan ilk 9 soru katılımcıların kişisel bilgilerine yönelik sorulardır. İlgili sorulara ilişkin sayısal ve oransal dağılımlar bu bölümde verilmiştir. Çalışmaya 1.189 üniversite öğrencisi katılmıştır. Tablo'da katılımcıların cinsiyete göre dağılımı yer almaktadır.

Tablo 6.2'deki sonuçlara göre katılımcıların %61,23'ünü kadınlar, %38,77'sini ise erkekler oluşturmaktadır.

Tablo 6.2. Katılımcıların Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	**Sayı**	**%**
Kadın	728	61,23
Erkek	461	38,77
Toplam	1.189	100

Tablo 6.3'de katılımcıların yaş gruplarına göre sayısal ve oransal dağılım bulunmaktadır. Katılımcıların yaşları 17-21, 22-26 ve 27 ve üstü yaşlar olmak üzere üç kategoride toplanmıştır. Sonuçlara göre, öğrencilerin %62,99'u 17-21 yaşları arasında, %33,64'ü 22-26 yaşları arasında, %2,27'si 27 ve üstü yaşlardadır. 13 katılımcının yaş bilgisi derlenmemiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 21,23 olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların yaşlarına ilişkin detaylı tablo ekte sunulmuştur.

Tablo 6.3. Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Yaş	**Sayı**	**%**
17-21	749	62,99
22-26	400	33,64
27 ve Üstü	27	2,27
Toplam	1.176	98,91
Cevapsız	13	1,09
Genel Toplam	1.189	100

Tablo 6.4'de katılımcıların aylık bireysel gelirlerine ilişkin sayısal ve oransal dağılım verilmiştir. Aylık gelir 0-300 TL, 301-600 TL, 601-1.000 TL, 1.001-2.000 TL ve 2.001 TL ve üstü şeklinde beş kategoride toplanmıştır. Sonuçlara göre, öğrencilerin %24,31'i 0-300 TL, %28,43'ü 301-600 TL, %14,72'si 601-1.000 TL, %4,71'i 1.001-2.000 TL, %1,18'i ise 2.001 TL ve üzerinde aylık gelire sahiptir. Öğrencilerin %26,66'sı aylık gelirlerini belirtmemiştir. 872 öğrencinin aylık geliri dikkate alınarak hesaplanan ortalama sonucunda katılımcıların aylık gelirlerinin ortalaması 591,21 TL olarak belirlenmiştir. Katılımcıların aylık bireysel gelirlerine ilişkin detaylı tablo ekte sunulmuştur.

Tablo 6.4. Katılımcıların Aylık Bireysel Gelirlerine Göre Dağılımı

Bireysel Gelir (TL)	**Sayı**	**%**
0-300	289	24,31
301-600	338	28,43
601-1000	175	14,72
1001-2000	56	4,71
2001 ve üstü	14	1,18
Toplam	872	73,34
Cevapsız	317	26,66
Genel Toplam	1.189	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin medeni durumlarına ilişin bilgiler Tablo 6.5'de verilmiştir. Sonuçlara göre, öğrencilerin %80,66'sı bekar olduğunu, %17,07'si bekar ama ciddi bir ilişki içerisinde bulunduğunu, %1,65'i de evli olduğunu belirtmiştir. 11 katılımcı medeni durum sorusunu yanıtsız bırakmıştır.

Tablo 6.5. Katılımcıların Medeni Durumlarına Göre Dağılmı

Medeni Durum	**Sayı**	**%**
Bekar	959	80,66
Ciddi İlişkide	203	17,07
Evli	16	1,35
Toplam	1.178	99,07
Cevapsız	11	0,93
Genel Toplam	1.189	100

Tablo 6.6'da öğrencilerin okudukları üniversite türlerine ilişkin sayısal ve oransal dağılım yer almaktadır. Katılımcıların %72,33'ü devlet üniversitelerinde, %27,08'i ise vakıf üniversitelerinde öğrenim görmektedirler. Toplamda 7 katılımcı bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 6.6. Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Üniversite Türlerine Göre Dağılımı

Üniversite Türü	**Sayı**	**%**
Vakıf	322	27,08
Devlet	860	72,33
Toplam	1.182	99,41
Cevapsız	7	0,59
Genel Toplam	1.189	100

Tablo 6.7'de öğrencilerin öğrenim gördükleri fakültelere ilişkin sayısal ve oransal dağılım yer almaktadır. Sonuçlara göre, öğrencilerin 350 adedi Edebiyat Fakültesinde, 316 adedi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde, 119 adedi Fen Fakültesinde, 128 adedi Eğitim Fakültesinde, 88 adedi İletişim Fakültesinde, 57 adedi Mühendislik Fakültesinde, 31 adedi Hemşirelik Yüksekokulunda, 28 adedi Mimarlık Fakültesinde, 10 adedi Hukuk Fakültesinde, 3 adedi Tıp Fakültesinde, 1 adedi Güzel Sanatlar Fakültesinde okuduklarını belirtmişlerdir. 58 öğrenci ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere ilişkin detaylı tablo ekte yer almaktadır.

Tablo 6.7. Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Fakültelerin Dağılımı

Fakülte	**Sayı**	**%**
Edebiyat Fakültesi	350	29,44
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	316	26,58
Fen Fakültesi	119	10,01
Eğitim Fakültesi	128	10,77
İletişim Fakültesi	88	7,40
Mühendislik Fakültesi	57	4,79
Hemşirelik Yüksekokulu	31	2,61
Mimarlık Fakültesi	28	2,35
Hukuk Fakültesi	10	0,84
Tıp Fakültesi	3	0,25
Güzel Sanatlar Fakültesi	1	0,08
Toplam	1.131	95,12
Cevapsız	58	4,88
Genel Toplam	1.189	100

Tablo 6. 8'de katılımcıların aylık hane gelirlerine ilişkin sayısal ve oransal dağılım bulunmaktadır. Aylık hane geliri 0-1.000 TL, 1.001-2.000 TL, 2.001-3.000 TL, 3.001-5.000 TL, 5.001-10.000 TL, 10.001-20.000 TL ve 20.001 TL ve üstü şeklinde yedi kategoride toplanmıştır. Sonuçlara göre, öğrencilerin %16,15'i 0-1.000 TL, %25,65'i 1.001-2.000 TL, %11,35'i 2.001-3.000 TL, %10,09'u 3.001-5.000 TL, %5.30'u 5.001-10.000 TL, %1,85'i 10.001- 20.000 TL, %0,25'i ise 20.001 TL ve üzerinde aylık hane gelirine sahiptir. Öğrencilerin %29,35'i aylık hane gelirlerini belirtmemiştir. 840 öğrencinin aylık hane geliri dikkate alınarak hesaplanan ortalama sonucunda katılımcıların aylık hane gelirleri ortalaması 3.115,98 TL olarak belirlenmiştir. Öğrencileri aylık hane gelirlerine ilişkin detaylı tablo ekte sunulmuştur.

Tablo 6.8. Katılımcıların Aylık Hane Gelirlerine Göre Dağılımı

Hane Geliri	**Sayı**	**%**
0-1000	192	16,15
1001-2000	305	25,65
2001-3000	135	11,35
3001-5000	120	10,09
5001-10000	63	5,30
10001-20000	22	1,85
20001 ve üstü	3	0,25
Toplam	840	70,65
Cevapsız	349	29,35
Genel Toplam	1.189	100,00

Tablo 6.9'da öğrenci annelerinin eğitim durumlarını gösterir istatistikler yer almaktadır. Veri analizi sonucuna göre, katılımcı annelerinin %6,48'inin eğitimi bulunmamaktadır. Annelerin %25,48'i ilkokul, %12,20'si ortaokul, %9,42'si meslek lisesi, %21,61'i normal lise, %3,53'ü yüksekokul, %3,28'i açık öğretim fakültesi, %12,28'i üniversite ve %1,60'ı ise lisansüstü eğitimi alarak mezun olmuşlardır. Annelerin eğitim durumları %25,48 oranı ile en sık ilkokul mezunu olarak göze çarpmaktadır. Toplamda 49 katılımcı, annenin eğitim durumu sorusunu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 6.9. Katılımcı Annelerinin Eğitim Durumlarına İlişkin Dağılım

Annenin Eğitim Durumu	**Sayı**	**%**
Eğitimi Yok	77	6,48
İlkokul	303	25,48
Ortaokul	145	12,20
Meslek Lisesi	112	9,42
Normal Lise	257	21,61
Yüksekokul	42	3,53
AÖF	39	3,28
Üniversite	146	12,28
Lisansüstü	19	1,60
Toplam	1.140	95,88
Cevapsız	49	4,12
Genel Toplam	1.189	100

Tablo 6.10‘da öğrenci babalarının eğitim durumlarına ilişkin sayısal ve oransal dağılım yer almaktadır. Sonuçlara göre, katılımcı babalarının %1,18’inin eğitimi bulunmamaktadır. Babaların %16,90’ı ilkokul, %11,77’si ortaokul, %9,76’sı meslek lisesi, %17,83’ü normal lise, %5,38’i yüksekokul, %4,21’i açık öğretim fakültesi, %23,21’i üniversite ve %4,96’sı ise lisansüstü eğitimi alarak mezun olmuşlardır. Babaların eğitim durumu %23,21 oranı ile en sık üniversite mezunu olarak göze çarpmaktadır. Toplamda 57 katılımcı, babanın eğitim durumu sorusunu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 6.10. Katılımcı Babalarının Eğitim Durumlarına İlişkin Dağılım

Babanın Eğitim Durumu	**Sayı**	**%**
Eğitimi Yok	14	1,18
İlkokul	201	16,90
Ortaokul	140	11,77
Meslek Lisesi	116	9,76
Normal Lise	212	17,83
Yüksekokul	64	5,38
AÖF	50	4,21
Üniversite	276	23,21
Lisansüstü	59	4,96
Toplam	1.132	95,21
Cevapsız	57	4,79
Genel Toplam	1.189	100

Tablo 6.11’de katılımcı anne ve babalarının mesleklerine göre sayısal ve oransal dağılımı yer almaktadır. Tablo’da en sık rastlanan ilk 10 mesleğe ilişkin veriler yer alırken, detaylı tablo ekte

sunulmaktadır. Buna göre, annelerin %53,83 oranı ile en sık ev hanımı, babaların ise %18,76 oranı ile en sık serbest meslek grubundan oldukları belirlenmiştir. Katılımcılardan 182 adedi annesinin meslek grubunu, 95 adedi ise babasının meslek grubunu belirtmemişlerdir.

Tablo 6.11. Katılımcıların Anne ve Babalarının Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Annenin Mesleği	**Sayı**	**%**	**Babanın Mesleği**	**Sayı**	**%**
Ev Hanımı	640	53,83	Serbest Meslek	223	18,76
Öğretmen	98	8,24	Emekli	110	9,25
Memur	33	2,78	Memur	96	8,07
Serbest Meslek	30	2,52	İşçi	79	6,64
Bankacı	23	1,93	Öğretmen	71	5,97
Hemşire	23	1,93	Esnaf	69	5,80
Emekli	21	1,77	Mühendis	60	5,05
İşçi	20	1,68	Yönetici	41	3,45
Muhasebeci	13	1,09	Tekstilci	36	3,03
Aşçı	8	0,67	Çiftçi	29	2,44
Cevapsız	182	15,31	Cevapsız	95	7,99

Tablo 6.12'de katılımcı annelerinin mesleki eğitim alıp almama durumlarına ilişkin sayısal ve oransal dağılım yer almaktadır. Sonuçlara göre, öğrenci annelerin %58,62'sinin mesleki eğitim almadığı, %27,84'ünün mesleki eğitim aldığı belirtilirken, %13,54'ü hakkında bilgi verilmemiştir.

Tablo 6.12. Katılımcı Annelerinin Mesleki Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

Annenin Mesleki Eğitimi	**Sayı**	**%**
Mesleki Eğitimi Var	331	27,84
Mesleki Eğitimi Yok	697	58,62
Toplam	1.028	86,46
Cevapsız	161	13,54
Genel Toplam	1.189	100

Tablo 6.13'de katılımcı babalarının mesleki eğitim alıp almama durumlarına ilişkin sayısal ve oransal dağılım yer almaktadır. Sonuçlara göre, öğrenci babalarının %39,44'ünün mesleki eğitim almadığı, %49,87'sinin mesleki eğitim aldığı belirtilirken, %10,68'i hakkında bilgi verilmemiştir.

Tablo 6.13. Katılımcı Babalarının Mesleki Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

Babanın Mesleki Eğitimi	**Sayı**	**%**
Mesleki Eğitimi Var	593	49,87
Mesleki Eğitimi Yok	469	39,44
Toplam	1.062	89,32
Cevapsız	127	10,68
Genel Toplam	1.189	100

6.2.2.1.Öğrencilerin Sosyo-Ekonomik Durumları

Öğrencilerin sosyo-ekonomik durumlarını temsil eden çok sayıda değişken soru formunda yer almaktadır. Çalışmada, görüşme formunda yer alan ve sosyo-ekonomik durumu temsil eden değişkenler belirlenerek her öğrencinin sosyo ekonomik durumuna ilişkin yeni gösterge değişken hesaplanmıştır. Sosyo-ekonomik gösterge değişken yaratılırken, görüşme formunun birinci bölümünde yer alan 3, 7, 8 numaralı sorular ve 9 numaralı sorunun ikinci kısmı ile görüşme formunun ikinci bölümünde yer alan 2, 4, 5 ve 6 numaralı sorular kullanılmıştır. Aynı yönlü olan bu değişkenler, ortalaması 0 varyansı 1 olan standart normal dağılıma dönüştürülmüş, yani, sosyo-ekonomik durumu temsil eden tüm değişkenler standartlaştırılmıştır. Standartlaştırılmış bu değerlerin ortalaması alınarak her öğrencinin sosyo ekonomik durumunu temsil eden yeni bir gösterge oluşturulmuştur. Oluşturulan bu yeni gösterge değişkene kümeleme analizi uygulanmış ve sosyo-ekonomik durum göstergesi alt, orta ve iyi olmak üzere 3 kategoride toplanmıştır.

Tablo 6.14'de öğrencilerin sosyo-ekonomik durumlarına ilişkin sayısal ve oransal dağılım yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre, öğrencilerin %31,29'unun sosyo-ekonomik durumu alt, %40,12'sinin sosyo-ekonomik durumu orta ve %28,60'ının sosyo-ekonomik durumu üst olarak tanımlanmıştır.

Tablo 6.14. Katılımcıların Sosyo-Ekonomik Durumlarına Göre Dağılımı

Sosyo-Ekonomik Durum	**Sayı**	**%**
Alt	372	31,29
Orta	477	40,12
İyi	340	28,60
Toplam	1.189	100

6.2.3. Cep Telefonu Kullanma ve Kullanmama Nedenleri ile Cep Telefonu Kullanma Yatkınlığına İlişkin Analizler

Bu bölümde soru formunun 2. Bölümünde yer alan cep telefonu kullanmama nedenleri ve soru formunun 3. Bölümünde bulunan cep telefonu kullanma nedenleri analiz edilmiştir. Ayrıca bölüm 2'deki 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15. sorular ile Bölüm 3'deki 7. soru ve bölüm 4'deki mesaj paket servisine üyelik soruları öğrencilerin cep telefonu kullanma yatkınlığını gösteren sorular olduğu için bu sorular çalışmada ayrı ayrı analiz edilmek yerine, belirtilen sorular kullanılarak öğrencilerin cep telefonu kullanma yatkınlığı yeni bir gösterge değişken ile temsil edilmiştir. Öğrenciler cep telefonu kullanma sıklığına göre 4 kategoride toplanmışlardır. Bu kategoriler çok az kullanıyor, az kullanıyor, normal ve çok kullanıyor şeklindedir. Öğrencilerin cep telefonu kullanma düzeylerine göre dağılımı bu bölümde verilmiştir.

Araştırma sonuçları göstermiştir ki; çalışmaya katılanların tamamı cep telefonu kullanmaktadır. Sadece bir katılımcı cep telefonunu çaldırmış olması nedeniyle çalışma sırasında cep telefonu kullanmadığını beyan etmiştir. Çalışmaya cep telefonu kullanan katılımcıların, cep telefonu kullanma nedenlerini sıralamaları istenmiştir. Cep telefonu kullanan 1.188 katılımcıdan toplam 5.250 cevap alınmıştır. Cep telefonu kullanan katılımcıların %85.77'si cep telefonu kullanma nedenleri arasında yakınlarımla iletişim kurmak nedenini belirtmişlerdir. Yakınları ile iletişime geçmek için cep telefonu kullandığını belirten 1.019 kişinin 538'i bu nedenin kendileri için birinci önceliğe sahip olduğunu 247 kişi ise ikinci önceliğe sahip olduğunu belirtmişlerdir. Öncelik sırası ortalaması incelendiğinde, katılımcıların cep telefonu kullanma nedenlerinden ilk üçü sırasıyla, yakınlarla iletişime geçmek, cep telefonu kullanımına alışık olmak ve herhangi bir acil durumda ilgili yere haber vermek olarak ifade edilmiştir. Katılımcıların cep telefonu kullanma nedenleri Tablo 6.15'de verilmiştir.

Tablo 6.15. Katılımcıların Cep Telefonu Kullanma Nedenlerine Göre Dağılımı

Cep Telefonu Kullanma Nedenleri	Öncelik Sırası									Cevap Sayısı	Katılımcı Sayısı Içindeki %	Öncelik Sırası Ortalaması
	1	2	3	4	5	6	7	8	9			
Yakınlarımla iletişime geçmek için	538	247	118	45	31	13	8	17	2	1.019	85,77	1,97
%	52,80	24,24	11,58	4,42	3,04	1,28	0,79	1,67	0,20	100		
Cep telefonu kullanmaya alıştığım için	169	222	161	112	53	56	20	7	1	801	67,42	2,93
%	21,10	27,72	20,10	13,98	6,62	6,99	2,50	0,87	0,12	100		
Herhangi bir acil durumda ilgili yerlere haber vermek	157	188	193	130	75	42	13	4	1	803	67,59	2,98
%	19,55	23,41	24,03	16,19	9,34	5,23	1,62	0,50	0,12	100		
Cep telefonundan aramak diğer telefonlara göre daha ucuz	160	133	124	111	81	54	16	12	6	697	58,67	3,20
%	22,96	19,08	17,79	15,93	11,62	7,75	2,30	1,72	0,86	100		
Diğer nedenler	22	7	1	3	4	6	2	2	6	53	4,46	3,60
%	41,51	13,21	1,89	5,66	7,55	11,32	3,77	3,77	11,32	100		
Kendimi güvende hissetmek	34	90	117	126	108	60	40	17	3	595	50,08	4,05
%	5,71	15,13	19,66	21,18	18,15	10,08	6,72	2,86	0,50	100		
Sosyal aktivitelerden haberdar olmak için	23	85	95	79	95	83	71	21	0	552	46,46	4,41
%	4,17	15,40	17,21	14,31	17,21	15,04	12,86	3,80	0	100		
Evde ev telefonu bulundurmamak	46	33	47	31	39	37	59	91	2	385	32,41	5,07
%	11,95	8,57	12,21	8,05	10,13	9,61	15,32	23,64	0,52	100		
Yeni insanlarla tanışmak	10	11	13	26	27	48	95	112	3	345	29,04	6,34
%	2,90	3,19	3,77	7,54	7,83	13,91	27,54	32,46	0,87	100		
Toplam cevap sayısı	1.339	1.163	993	763	597	466	370	322	38	6.050		

Görüşme formunda belirtilen nedenler dışında cep telefonu kullananlarda bulunmaktadır. Diğer seçeneğini işaretleyen katılımcıların yaklaşık yarısı cep telefonunu her zaman yanında olduğu için kullandığını ifade etmektedir. Diğer cep telefonu kullanma nedenleri Tablo 6.16'da verilmiştir.

Tablo 6.16. Diğer Cep Telefonu Kullanma Nedenleri

Diğer Cep Telefonu Kullanma Nedenleri	**Katılımcı sayısı**
Ailem yüzünden kullanıyorum aslında istemiyorum	1
Alışkanlık	1
Eğlenmek için	1
Evden uzakta olduğum için	1
Her zaman yanımda	10
İnternet bağlantısı	1
Kolay	3
Sevgiliye güven vermek	1
SMS	1
Ulaşılabilirlilik	3
Uygun fiyat	1
Toplam	24

6.2.3.1.Cep Telefonu Kullanma Nedenlerine İlişkin İfadeler Hakkında Katılımcıların Görüşleri

Bu bölümde, cep telefonu kullanma nedenlerine ilişkin görüşme formunun 5. bölümünde yer alan görüşlere katılımcıların ne ölçüde katıldıkları incelenmiştir. Tablo 6.17'de çalışmaya katılanların cep telefonu kullanım nedenlerine ilişkin görüşleri yer almaktadır. Sonuçlara gore, "modaya uyum sağlamak için cep telefonu kullanıyorum" ifadesine cevap veren 1.123 katılımcının %56,37'si bu görüşe kesinlikle katılmadıklarını belirtirken, %2,23'ü kesinlikle katıldıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların en fazla katıldıkları ifade "nerede olursam olayım insanlara ulaşabileceğim için cep telefonu kullanıyorum" ifadesi olurken, en az katıldıkları ifade "modaya uyum sağlamak için cep telefonu kullanıyorum" ifadesi olmuştur.

Tablo 6.17. Cep Telefonu Kullanım Nedenlerine İlişkin Katılımcıların Görüşleri

Kullanım Nedenleri ile İlgili İfadeler		Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Katılımcı Sayısı	Katılma Endeksi
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum		
1.Modaya uyum sağlamak için cep telefonu kullanıyorum	Cevap Sayısı	633	336	87	42	25	1.123	1,655
	Cevap Yüzdesi %	56,37	29,92	7,75	3,74	2,23	100	
2.Görüşmelerimi organize etmek için cep telefonu kullanıyorum	Cevap Sayısı	29	58	171	544	319	1.121	3,951
	Cevap Yüzdesi %	2,59	5,17	15,25	48,53	28,46	100	
3.İnsanlarla iletişim halinde olduğumu hissetmek için cep telefonu kullanıyorum	Cevap Sayısı	51	122	316	437	198	1.124	3,542
	Cevap Yüzdesi %	4,54	10,85	28,11	38,88	17,62	100	
4.Nerede olursam olayım insanlara ulaşabileceğim için cep telefonu kullanıyorum	Cevap Sayısı	15	37	113	483	475	1.123	4,216
	Cevap Yüzdesi %	1,34	3,29	10,06	43,01	42,30	100	
5.Nerede olursam olayım insanların bana ulaşabilmeleri için cep telefonu kullanıyorum	Cevap Sayısı	20	38	120	488	459	1.125	4,180
	Cevap Yüzdesi %	1,78	3,38	10,67	43,38	40,80	100	
6.Cep telefonu kullanmak eğlenceli olduğu için cep telefonu kullanıyorum	Cevap Sayısı	294	427	246	108	44	1.119	2,268
	Cevap Yüzdesi %	26,27	38,16	21,98	9,65	3,93	100	
7.Acil bir durumda gerekli olduğu için cep telefonu kullanıyorum	Cevap Sayısı	23	33	120	396	549	1.121	4,262
	Cevap Yüzdesi %	2,05	2,94	10,70	35,33	48,97	100	
8. Kendimi güvende hissetmek için cep telefonu kullanıyorum	Cevap Sayısı	112	148	286	335	238	1.119	3,392
	Cevap Yüzdesi %	10,01	13,23	25,56	29,94	21,27	100	
9.Herkesin cep telefonu olduğu için cep telefonu kullanıyorum	Cevap Sayısı	424	302	235	111	47	1.119	2,155
	Cevap Yüzdesi %	37,89	26,99	21	9,92	4,20	100	
10.Cep telefonum yanımda olmadığı zaman kendimi yalnız hissediyorum	Cevap Sayısı	315	301	269	141	92	1.118	2,458
	Cevap Yüzdesi %	28,18	26,92	24,06	12,61	8,23	100	

Ayrıca katılımcıların verdikleri cevapların, cinsiyet, üniversite tipi, yaş grubu ve sosyo-ekonomik durumdan bağımsız olup olmadıkları da analiz edilmiştir. Katılımcılara yöneltilen ifadelere verilen cevaplar ve katılımcıların kişisel nitelikleri (cinsiyet, üniversite tipi, v.s) kategorik değişkenler olduğu için ki-kare analizi uygulanmıştır. Gerçekleştirilen analiz ile aşağıdaki hipotezler test edilmiştir.

H_0: Cinsiyet ile cep telefonu kullanım nedenlerine ilişkin ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki yoktur.

H_0: Üniversite türü ile cep telefonu kullanım nedenlerine ilişkin ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki yoktur.

H_0: Yaş grubu ile cep telefonu kullanım nedenlerine ilişkin ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki yoktur.

H_0: Sosyo-ekonomik durum ile cep telefonu kullanım nedenlerine ilişkin ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki yoktur.

Yukarıdaki hipotezler, cep telefonu kullanım nedenlerine ilişkin katılımcılara yöneltilen i=1,2,..,10 ifade için ayrı ayrı test edilmiş ve sonuçlar Tablo 6.18 ile 5.21 arasında verilmiştir. Anlamlılık düzeyi 0.05'den küçük tüm ifadeler için hipotezler reddedilmiştir. Hipotezlerin reddedildiği ifadeler koyu renk ile gösterilmiştir. Öğrencilerin kişisel nitelikleri ile ilişkili olan ifadelerde, kişisel niteliklerin cevapları ne yönde etkilediğini ortaya koymak için ilgili görüşe katılma endeksi hesaplanmıştır. Endeks değerleri hesaplanırken 'kesinlikle katılıyorum' cevabına 5 değeri, 'katılıyorum' cevabına 4 değeri, 'biraz katılıyorum' cevabına 3 değeri, 'katılmıyorum' cevabına 2 değeri, 'kesinlikle katılmıyorum' cevabına 1 değeri verilmiş ve her bir ifade için ortalama bir değer bulunmuştur. Hesaplanan ortalamalar yardımıyla grup türlerinin görüşlerinin ne yönde olduğu belirlenmiştir. Ortalamalar 5 üzerinden olup, ortalaması 5 e yakın olan ifadeler öğrencilerin önemle katıldıkları görüşleri, ortalaması 1 e yakın olan ifadeler ise öğrencilerin daha nadir katıldıkları görüşleri ifade etmektedirler.

Tablo 6.18'de cinsiyet ile cep telefonu kullanma nedenlerine ilişkin ifadeler arasındaki ilişkiyi gösteren Ki-kare sonuçları yer almaktadır. Cep telefonu kullanma nedenlerine ilişkin ifadelere verilen cevapların çoğu cinsiyete göre farklılık göstermektedir. Cinsiyete göre değişkenlik göstermeyen ifadeler şunlardır: "Modaya uyum sağlamak için cep telefonu kullanırım.", "Cep telefonu kullanmak eğlenceli olduğu için cep telefonu kullanırım" ve "Cep telefonum yanımda olmadığı zaman kendimi yalnız hissediyorum." Kadın ve erkeklerin hangi ifadelerde farklı görüşler belirttiklerini ortaya koymak için ilgili görüşe katılma endeksi incelenir. Buna gore, "herkesin cep

telefonu olduğu için cep telefonu kullanıyorum" ifadesi dışındaki tüm ifadelere kadınların erkeklere kıyasla daha çok katıldıkları görülmüştür.

Tablo 6.19'da üniversite türü ile cep telefonu kullanma nedenlerine ilişkin ifadeler arasındaki ilişkiyi gösteren Ki-kare sonuçları yer almaktadır. Tablo'daki sonuçlara göre; üniversite türü ile "modaya uyum sağlamak için cep telefonu kullanıyorum", "cep telefonu kullanmak eğlenceli olduğu için cep telefonu kullanıyorum", "acil bir durumda gerekli olduğu için cep telefonu kullanıyorum" ifadelerine verilen cevaplar arasında ilişki vardır. Katılma endekslerine göre bu ifadelerin tamamına vakıf üniversitelerinde okuyan öğrencilerin daha çok katıldıkları görülmektedir. Dolayısıyla,bu ifadelere verilen cevaplar, katılımcıların öğrenim gördükleri üniversite türünden etkilenmektedir. Diğer ifadelere verilen cevaplar üniversite türünden bağımsızdır.

Tablo 6.20'de yaş grubu ile cep telefonu kullanma nedenlerine ilişkin ifadeler arasındaki ilişkiyi gösteren Ki-kare sonuçları yer almaktadır. Cep telefonu kullanma nedenlerine ilişkin ifadelere verilen cevapların çoğunluğu yaş grubuna göre farklılık göstermektedir. Yaş grubuna göre değişkenlik göstermeyen ifadeler şunlardır: "modaya uyum sağlamak için cep telefonu kullanırım.", "görüşmelerimi organize etmek için cep telefonu kullanıyorum", "acil bir durumda gerekli olduğu için cep telefonu kullanırım" ve "herkesin cep telefonu olduğu için cep telefonu kullanıyorum". Yaş grubu ile ilişkili ifadelerde, cevaplardaki farklılığın hangi yaş grubundan kaynaklandığı katılma endeksleri incelenerek belirlenir. Katılma endekslerine göre, yaş grubu arttıkça ifadelere katılma düzeyi düşmektedir. Dolayısıyla, yukarıda belirtilen ifadeler dışındaki tüm ifadelere katılma düzeyi ile yaş grubu arasında ters orantı vardır.

Tablo 6.21'de sosyo-ekonomik durum ile cep telefonu kullanma nedenlerine ilişkin ifadeler arasındaki ilişkiyi gösteren Ki-kare sonuçları yer almaktadır. Tablo'daki sonuçlara göre; sosyo-ekonomik durum ile "nerede olursam olayım insanlara ulaşabileceğim için cep telefonu kullanıyorum" ve "nerede olursam olayım insanların bana ulaşabilmeleri için cep telefonu kullanıyorum" ifadelerine verilen cevaplar arasında ilişki vardır. Katılma endeksleri incelendiğinde, bu ifadelerden ilkine sosyo-ekonomik durumu iyi olanlar daha fazla katılma eğilimi gösterirken, ikincisine sosyo ekonomik durumu kötü ve orta olanların daha fazla katılma eğiliminde oldukları görülmektedir.

Tablo 6.18. Cinsiyet ile Cep Telefonu Kullanma Nedenleri Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Tablosu

Cep Telefonu Kullanım Nedenleri İle İlgili İfadeler	Cinsiyet	Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Toplam	Katılma Endeksi	Ki-Kare Değeri	p
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılmıyorum/ Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum				
1.Modaya uyum sağlamak için cep telefonu kullanıyorum	Kadın	394	224	45	23	14	700	1,63	8,31	0,08
	Erkek	239	112	42	19	11	423	1,70		
	Toplam	633	336	87	42	25	1.123	1,66		
2.Görüşmelerimi organize etmek için cep telefonu kullanıyorum	Kadın	10	20	101	359	207	697	4,05	33,44	**0,00**
	Erkek	19	38	70	185	112	424	3,79		
	Toplam	29	58	171	544	319	1.121	3,95		
3.İnsanlarla iletişim halinde olduğumu hissetmek için cep telefonu kullanıyorum.	Kadın	21	68	174	304	132	699	3,66	30,36	**0,00**
	Erkek	30	54	142	133	66	425	3,36		
	Toplam	51	122	316	437	198	1.124	3,54		
4.Nerede olursam olayım insanlara ulaşabileceğim için cep telefonu kullanıyorum	Kadın	4	16	56	316	306	698	4,30	24,51	**0,00**
	Erkek	11	21	57	167	169	425	4,09		
	Toplam	15	37	113	483	475	1.123	4,22		
5.Nerede olursam olayım insanların bana ulaşabilmeleri için cep telefonu kullanıyorum.	Kadın	11	20	54	323	291	699	4,23	20,586	**0,00**
	Erkek	9	18	66	165	168	426	4,09		
	Toplam	20	38	120	488	459	1.125	4,18		
6.Cep telefonu kullanmak eğlenceli olduğu için cep telefonu kullanıyorum	Kadın	185	271	153	64	23	696	2,24	2,60	0,63
	Erkek	109	156	93	44	21	423	2,32		
	Toplam	294	427	246	108	44	1.119	2,27		
7.Acil bir durumda gerekli olduğu için cep telefonu kullanıyorum.	Kadın	9	11	64	242	373	699	4,37	28,85	**0,00**
	Erkek	14	22	56	154	176	422	4,08		
	Toplam	23	33	120	396	549	1.121	4,26		
8.Kendimi güvende hissetmek için cep telefonu kullanıyorum	Kadın	47	75	163	222	189	696	3,62	63,51	**0,00**
	Erkek	65	73	123	113	49	423	3,02		
	Toplam	112	148	286	335	238	1.119	3,39		
9.Herkesin cep telefonu olduğu için cep telefonu kullanıyorum	Kadın	272	200	147	62	18	699	2,08	16,11	**0,00**
	Erkek	152	102	88	49	29	420	2,29		
	Toplam	424	302	235	111	47	1.119	2,16		
10.Cep telefonum yanımda olmadığı zamanlar kendimi yalnız hissediyorum.	Kadın	186	191	168	97	55	697	2,49	4,37	0,36
	Erkek	129	110	101	44	37	421	2,41		
	Toplam	315	301	269	141	92	1.118	2,46		

Tablo 6.19. Üniversite Türü ile Cep Telefonu Kullanma Nedenleri Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Tablosu

Cep Telefonu Kullanım Nedenleri İle İlgili İfadeler	Üniversite Türü	Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Toplam	Katılma Endeksi	Ki-Kare Değeri	p
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılmıyorum/ Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum				
1.Modaya uyum sağlamak için cep telefonu kullanıyorum	Vakıf	148	92	32	16	13	301	1,85	18,70	**0,00**
	Devlet	481	241	55	26	12	815	1,59		
	Toplam	629	333	87	42	25	1.116	1,66		
2.Görüşmelerimi organize etmek için cep telefonu kullanıyorum	Vakıf	13	21	49	139	77	299	3,82	9,22	0,06
	Devlet	16	37	120	403	240	816	4,00		
	Toplam	29	58	169	542	317	1.115	3,95		
3.İnsanlarla iletişim halinde olduğumu hissetmek için cep telefonu kullanıyorum.	Vakıf	18	37	80	112	53	300	3,48	3,43	0,49
	Devlet	33	83	234	324	143	817	3,56		
	Toplam	51	120	314	436	196	1.117	3,54		
4.Nerede olursam olayım insanlara ulaşabileceğim için cep telefonu kullanıyorum	Vakıf	3	15	37	123	122	300	4,15	6,98	0,14
	Devlet	12	21	76	357	350	816	4,24		
	Toplam	15	36	113	480	472	1.116	4,22		
5.Nerede olursam olayım insanların bana ulaşabilmeleri için cep telefonu kullanıyorum.	Vakıf	5	11	37	125	122	300	4,16	1,43	0,84
	Devlet	15	26	83	359	335	818	4,19		
	Toplam	20	37	120	484	457	1.118	4,18		
6.Cep telefonu kullanmak eğlenceli olduğu için cep telefonu kullanıyorum	Vakıf	73	97	71	39	17	297	2,43	12,86	**0,01**
	Devlet	220	328	173	68	27	816	2,21		
	Toplam	293	425	244	107	44	1.113	2,27		
7.Acil bir durumda gerekli olduğu için cep telefonu kullanıyorum.	Vakıf	6	16	38	96	141	297	4,18	11,35	**0,02**
	Devlet	17	17	79	298	406	817	4,30		
	Toplam	23	33	117	394	547	1.114	4,26		
8.Kendimi güvende hissetmek için cep telefonu kullanıyorum	Vakıf	25	46	72	95	60	298	3,40	3,86	0,43
	Devlet	86	99	214	240	176	815	3,39		
	Toplam	111	145	286	335	236	1.113	3,40		
9.Herkesin cep telefonu olduğu için cep telefonu kullanıyorum	Vakıf	106	82	56	36	17	297	2,25	5,76	0,22
	Devlet	315	217	179	74	30	815	2,13		
	Toplam	421	299	235	110	47	1.112	2,16		
10.Cep telefonum yanımda olmadığı zamanlar kendimi yalnız hissediyorum.	Vakıf	78	82	76	39	22	297	2,48	1,43	0,84
	Devlet	236	217	193	99	69	814	2,44		
	Toplam	314	299	269	138	91	1.111	2,45		

Tablo 6.20. Yaş Grubu ile Cep Telefonu Kullanma Nedenleri Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Tablosu

Cep Telefonu Kullanım Nedenleri İle İlgili İfadeler	Yaş Grubu	Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Toplam	Katılma Endeksi	Ki-Kare Değeri	p	Beşten Az Gözlem Yüzdesi
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılmıyorum/ Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum					
1.Modaya uyum sağlamak için cep telefonu kullanıyorum	17-21	390	208	62	28	21	709	1,71	13,74	0,09	20
	22-26	216	121	24	12	4	377	1,59			
	27 ve üstü	19	3	1	2	0	25	1,44			
	Toplam	625	332	87	42	25	1.111	1,66			
2.Görüşmelerimi organize etmek için cep telefonu kullanıyorum	17-21	21	37	119	333	197	707	3,92	12,75	0,12	20
	22-26	6	17	47	198	110	378	4,03			
	27 ve üstü	1	3	4	7	10	25	3,88			
	Toplam	28	57	170	538	317	1.110	3,95			
3.İnsanlarla iletişim halinde olduğumu hissetmek için cep telefonu kullanıyorum.	17-21	31	73	190	261	155	710	3,61	40,19	**0,00**	20
	22-26	16	41	115	167	38	377	3,45			
	27 ve üstü	4	5	9	2	5	25	2,96			
	Toplam	51	119	314	430	198	1.112	3,54			
4.Nerede olursam olayım insanlara ulaşabileceğim için cep telefonu kullanıyorum	17-21	9	21	66	297	316	709	4,26	16,55	**0,04**	20
	22-26	5	13	42	174	145	379	4,16			
	27 ve üstü	1	3	5	6	9	24	3,79			
	Toplam	15	37	113	477	470	1.112	4,21			
5.Nerede olursam olayım insanların bana ulaşabilmeleri için cep telefonu kullanıyorum.	17-21	12	23	66	297	312	710	4,23	16,75	**0,03**	20
	22-26	6	13	48	176	135	378	4,11			
	27 ve üstü	2	2	4	8	9	25	3,80			
	Toplam	20	38	118	481	456	1.113	4,18			
6.Cep telefonu kullanmak eğlenceli olduğu için cep telefonu kullanıyorum	17-21	170	261	163	81	33	708	2,36	25,99	**0,00**	13,3
	22-26	105	157	78	26	9	375	2,14			
	27 ve üstü	14	5	3	1	2	25	1,88			
	Toplam	289	423	244	108	44	1.108	2,27			
7.Acil bir durumda gerekli olduğu için cep telefonu kullanıyorum.	17-21	18	23	80	237	350	708	4,24	6,46	0,60	20
	22-26	5	8	36	142	185	376	4,31			
	27 ve üstü	0	1	3	11	10	25	4,20			
	Toplam	23	32	119	390	545	1.109	4,26			
8.Kendimi güvende hissetmek için cep telefonu kullanıyorum	17-21	73	94	170	196	175	708	3,43	23,519	**0,003**	13,3
	22-26	32	47	105	130	61	375	3,38			
	27 ve üstü	6	5	7	5	2	25	2,68			
	Toplam	111	146	282	331	238	1.108	3,40			
9.Herkesin cep telefonu olduğu için cep telefonu kullanıyorum	17-21	270	179	157	70	33	709	2,18	11,36	0,18	13,3
	22-26	137	113	72	40	11	373	2,13			
	27 ve üstü	14	3	5	1	2	25	1,96			
	Toplam	421	295	234	111	46	1.107	2,16			
10.Cep telefonum yanımda olmadığı zamanlar kendimi yalnız hissediyorum.	17-21	201	177	160	100	69	707	2,52	26,79	**0,00**	13,3
	22-26	98	116	103	37	20	374	2,37			
	27 ve üstü	14	3	3	2	3	25	2,08			
	Toplam	313	296	266	139	92	1.106	2,46			

Tablo 6.21. Sosyo-ekonomik Durum ile Cep Telefonu Kullanma Nedenleri Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Tablosu

Cep Telefonu Kullanım Nedenleri İle İlgili İfadeler	Sosyo-Ekonomik Durum	Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Toplam	Katılma Endeksi	Ki-Kare Değeri	p	Beşten Az Gözlem Yüzdesi
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılmıyorum/ Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum					
1.Modaya uyum sağlamak için cep telefonu kullanıyorum	Alt	213	108	20	7	5	353	1,54	14,93	0,06	0
	Orta	234	146	37	19	12	448	1,73			
	İyi	186	82	30	16	8	322	1,69			
	Toplam	633	336	87	42	25	1.123	1,66			
2.Görüşmelerimi organize etmek için cep telefonu kullanıyorum	Alt	9	21	51	188	82	351	3,89	14,34	0,07	0
	Orta	13	22	81	197	134	447	3,93			
	İyi	7	15	39	159	103	323	4,04			
	Toplam	29	58	171	544	319	1.121	3,95			
3.İnsanlarla iletişim halinde olduğumu hissetmek için cep telefonu kullanıyorum.	Alt	15	37	93	152	57	354	3,56	7,12	0,52	0
	Orta	18	45	137	162	85	447	3,56			
	İyi	18	40	86	123	56	323	3,49			
	Toplam	51	122	316	437	198	1.124	3,54			
4.Nerede olursam olayım insanlara ulaşabileceğim için cep telefonu kullanıyorum	Alt	5	13	28	166	142	354	4,21	16,35	**0,04**	13,3
	Orta	7	9	48	203	180	447	4,21			
	İyi	3	15	37	114	153	322	4,24			
	Toplam	15	37	113	483	475	1.123	4,22			
5. Nerede olursam olayım insanların bana ulaşabilmeleri için cep telefonu kullanıyorum.	Alt	5	11	28	166	143	353	4,22	16,50	**0,04**	0
	Orta	5	12	51	204	176	448	4,19			
	İyi	10	15	41	118	140	324	4,12			
	Toplam	20	38	120	488	459	1.125	4,18			
6.Cep telefonu kullanmak eğlenceli olduğu için cep telefonu kullanıyorum	Alt	94	143	74	31	8	350	2,19	15,17	0,06	0
	Orta	104	185	93	43	22	447	2,32			
	İyi	96	99	79	34	14	322	2,29			
	Toplam	294	427	246	108	44	1.119	2,27			
7.Acil bir durumda gerekli olduğu için cep telefonu kullanıyorum.	Alt	9	10	34	133	167	353	4,24	3,36	0,91	0
	Orta	8	12	47	157	223	447	4,29			
	İyi	6	11	39	106	159	321	4,25			
	Toplam	23	33	120	396	549	1.121	4,26			
8.Kendimi güvende hissetmek için cep telefonu kullanıyorum	Alt	37	44	88	109	73	351	3,39	3,31	0,913	0
	Orta	44	60	124	124	95	447	3,37			
	İyi	31	44	74	102	70	321	3,42			
	Toplam	112	148	286	335	238	1.119	3,39			
9.Herkesin cep telefonu olduğu için cep telefonu kullanıyorum	Alt	143	90	64	37	17	351	2,13	12,16	0,14	0
	Orta	160	134	90	49	14	447	2,16			
	İyi	121	78	81	25	16	321	2,18			
	Toplam	424	302	235	111	47	1.119	2,16			
10.Cep telefonum yanımda olmadığı zamanlar kendimi yalnız hissediyorum.	Alt	91	91	96	43	29	350	2,51	7,44	0,49	0
	Orta	119	123	105	60	40	447	2,51			
	İyi	105	87	68	38	23	321	2,34			
	Toplam	315	301	269	141	92	1.118	2,46			

6.2.3.2. Öğrencilerin Cep Telefonu Kullanma Düzeyleri

Cep telefonu kullanma düzeyi, görüşme formundaki çeşitli sorular kullanılarak belirlenmiştir. Bu sorular şunlardır:

a- Aktif olarak cep telefonu kullanılan sürenin gün içindeki payı
b- Ne kadar süredir cep telefonu kullanıldığı
c- Gün içinde gerçekleştirilen ortalama telefon görüşmesi sayısı
d- Her bir görüşme için ortalama ayrılan süre
e- Günlük ortalama aranma sayısı
f- Günlük gönderilen ortalama kısa mesaj sayısı
g- Günlük alınan ortalama kısa mesaj sayısı
h- Kullanılan GSM operatörü sayısı
i- Sahip olunan cep telefonu sayısı
j- Mesaj paket servisine üye olma durumu

Yukarıda belirtilen değişkenler önce aynı yöne, daha sonrada ortalaması 0 varyansı 1 olan standart normal dağılıma dönüştürülmüştür. Her katılımcı için hesaplanan standart normal dağılım değerlerinin ortalaması alınmıştır. Elde edilen endeks değer her katılımcının cep telefonu kullanma yatkınlığını temsil etmektedir. Bu endeks değer kullanılarak kümeleme analizi uygulanmış ve cep telefonu kullanma düzeyi için istatistiksel olarak anlamlı 4 küme elde edilmiştir. Cep telefonu kullanma düzeylerine ilişkin kümeler ve bu kümelerdeki katılımcı sayısı Tablo 6.22'de verilmiştir.

Tablo 6.22. Cep Telefonu Kullanma Düzeylerine Göre Çalışmaya Katılanların Dağılımı

Cep Telefonu Kullanma Düzeyleri	**Katılımcı Sayısı**	**%**
Çok Az Kullanıyor	418	35,16
Az Kullanıyor	506	42,56
Normal	230	19,34
Çok Kullanıyor	35	2,94
Toplam	1.189	100

Tablo 6.22'deki sonuçlara göre, katılımcıların % 35,16'sı cep telefonunu çok az kullanmakta, %42,56'sı az kullanmakta, %19,34'ü normal düzeyde kullanmakta, %2,94'ü ise çok fazla düzeyde cep telefonu kullanmaktadır.

6.2.3.3. Cep Telefonu Kullanma Düzeylerinin Cinsiyet, Üniversite, Yaş Grubu ve Sosyo Ekonomik Durum ile İlişkisi

Bu bölümde cep telefonu kullanma düzeyleri ile cinsiyet, üniversite türü, yaş grubu ve sosyo-ekonomik durum değişkenleri arasında ilişki olup olmadığını ortaya koymak için aşağıdaki hipotezler kurulmuş ve bu hipotezler Ki-kare analizi ile test edilmiştir. Analiz sonucu anlamlılık düzeyi p'nin 0.05'den küçük ve eşit olması durumunda H_0 hipotezi reddedilmekte ve iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu kabul edilmektedir.

H_0: Cinsiyet ile cep telefonu kullanma düzeyleri arasında ilişki yoktur.
H_0: Üniversite türü ile cep telefonu kullanma düzeyleri arasında ilişki yoktur.
H_0: Yaş grubu ile cep telefonu kullanma düzeyleri arasında ilişki yoktur.
H_0: Sosyo-ekonomik durum ile cep telefonu kullanma düzeyleri arasında ilişki yoktur.

Tablo 6.23. Cinsiyet ile Cep Telefonu Kullanma Düzeyleri Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları

Cinsiyet	**Cep Telefonu Kullanma Düzeyleri**				**Toplam**	**Ki-kare değeri**	**p**	**Serbestlik derecesi**
	Çok az kullanıyor	**Az kullanıyor**	**Normal seviyede**	**Çok kullanıyor**				
Kadın	236	329	140	23	728			
Erkek	182	177	90	12	461	7,38	0,06	3
Toplam	418	506	230	35	1.189			

Tablo 6.23'deki Ki-kare analizi sonucu incelendiğinde, p değeri 0,05'den büyük olduğu için H_0 hipotezi kabul edilmekte ve cep telefonu kullanma düzeyinin cinsiyet ile ilişkili olmadığı görülmektedir.

Tablo 6.24.Üniversite Türü ile Cep Telefonu Kullanma Düzeyleri Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları

Üniversite Türü	**Cep Telefonu Kullanma Düzeyleri**				**Toplam**	**Ki-kare değeri**	**p**	**Serbestlik derecesi**
	Çok az kullanıyor	**Az kullanıyor**	**Normal seviyede**	**Çok kullanıyor**				
Vakıf	81	132	94	15	322			
Devlet	335	371	134	20	860	39,73	0,00	3
Toplam	416	503	228	35	1.182			

Tablo 6.24'de yer alan Ki-kare analizi sonuçlarına göre, p değeri 0,05'den küçük olduğu için H_0 hipotezi reddedilmektedir. Dolayısıyla, cep telefonu kullanma düzeyi ile üniversite türü arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Hangi üniversitede okuyan öğrencilerin daha çok cep telefonu kullanma eğiliminde olduğunu anlamak için üniversite türü için ortalama cep telefonu kullanma düzeyi hesaplanmıştır. Ortalama cep telefonu kullanma düzeyi hesaplanırken, cep telefonunu çak az kullananlara 1, az kullananlara 2, normal düzeyde kullananlara 3, çok kullananlara 4 değeri verilerek bu değerler kullanan sayısı ile çarpılmış ve toplama bölünmüştür. Böylece vakıf üniversitesinde okuyanların ortalama cep telefonu kullanma düzeyi 2,13 devlet üniversitesinde okuyan öğrencilerin ise 1,81 bulunmuştur. Buna gore vakıf üniversitesinde okuyan öğrencilerin daha fazla cep telefonu kullanma eğiliminde oldukları anlaşılmaktadır.

Tablo 6. 25.Yaş Grupları ile Cep Telefonu Kullanma Düzeyleri Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları

Yaş Grubu	**Cep Telefonu Kullanma Düzeyleri**				**Toplam**	**Ortalama cep telefonu kullanma düzeyi**	**Ki-kare değeri**	**p**
	Çok az kullanıyor	**Az kullanıyor**	**Normal seviyede**	**Çok kullanıyor**				
17-21	266	307	147	29	749	1,92	13,07	0,04
22-26	140	175	80	5	400	1,88		
27 ve üstü	8	17	1	1	27	1,81		
Toplam	414	499	228	35	1.176	1,90		

Tablo 6.25'deki sonuçlar incelendiğinde, cep telefonu kullanma düzeyinin yaş grubu ile ilişkili olduğu görülmektedir. Yaş grupları için ortalama cep telefonu kullanma düzeyleri sırasıyla 1.92 1.82 ve 1.81 olarak hesaplanmıştır. Dolayısıyla öğrencilerin yaşı ilerledikçe cep telefonu kullanma düzeylerinin azaldığı söylenebilmektedir.

Tablo 6.26.Sosyo-Ekonomik Durum ile Cep Telefonu Kullanma Düzeyleri Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları

Sosyo-Ekonomik Durum	**Cep Telefonu Kullanma Düzeyleri**				**Toplam**	**Ortalama Cep Telefonu Kullanma Düzeyi**	**Ki-Kare Değeri**	**p**
	Çok Az Kullanıyor	**Az Kullanıyor**	**Normal Seviyede**	**Çok Kullanıyor**				
Alt	156	153	53	10	372	1.78	19,25	0,00
Orta	166	195	100	16	477	1.93		
Üst	96	158	77	9	340	2.00		
Toplam	418	506	230	35	1.189	1.90		

Tablo 6.26'daki Ki-kare analizi sonucuna göre, p değeri 0,05'den küçük olduğu için H_0 hipotezi reddedilmektedir. Dolayısıyla, cep telefonu kullanma düzeyi ile sosyo-ekonomik durum arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Ortalama kullanma düzeyleri incelendiğinde, sosyo-ekonomik durum arttıkça cep telefonu kullanma eğiliminin (yatkınlığı) arttığı görülmektedir.

6.2.3.4. Araştırmaya katılan öğrencilerin cep telefonu kullanım türleri ile cep telefonu kullanma nedenlerine ilişkin ifadeler arasındaki ilişki

Aşağıdaki tabloda kullanıcı türleri ile cep telefonu kullanma nedenlerine ilişkin ifadeler arasındaki ilişkiyi gösteren Ki-kare sonuçları yer almaktadır. Sonuçlara göre 'modaya uyum sağlamak için cep telefonu kullanıyorum'; 'insanlarla iletişim halinde olduğumu hissetmek için cep telefonu kullanıyorum'; 'nerede olursam olayım insanların bana ulaşabilmeleri için cep telefonu kullanıyorum'; 'cep telefonu kullanmak eğlenceli olduğu için cep telefonu kullanıyorum'; 'cep telefonum yanımda olmadığı zamanlar kendimi yalnız hissediyorum' ifadelerine verilen cevaplar kişinin cep telefonu kullanma yatkınlığına göre farklılık göstermektedir.

Tablo 6.27. Araştırmaya katılan öğrencilerin cep telefonu kullanım türleri ile cep telefonu kullanma nedenlerine ilişkin ifadeler arasındaki ilişkiyi gösteren Ki-kare Sonuçları

Cep Telefonu Kullanım Nedenleri İle İlgili İfadeler	Cep Telefonu Kullanma Yatkınlığı	Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Toplam	Katılma Endeksi	Ki-Kare Değeri	p
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılmıyorum/ Biraz Katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum				
1.Modaya uyum sağlamak için cep telefonu kullanıyorum	Çok az kullanıyor	229	119	23	13	4	388	1,567	22,428	**0,033**
	Az kullanıyor	274	142	36	20	14	486	1,679		
	Normal seviyede kullanıyor	106	70	27	7	5	215	1,767		
	Sık kullanıyor	24	5	1	2	2	34	1,618		
	Toplam	633	336	87	42	25	1.123	1,655		
2.Görüşmelerimi organize etmek için cep telefonu kullanıyorum	Çok az kullanıyor	10	25	54	195	100	384	3,911	15,180	0,232
	Az kullanıyor	17	26	81	230	134	488	3,898		
	Normal seviyede kullanıyor	2	7	32	101	73	215	4,098		
	Sık kullanıyor	0	0	4	18	12	34	4,235		
	Toplam	29	58	171	544	319	1.121	3,951		
3.İnsanlarla iletişim halinde olduğumu hissetmek için cep telefonu kullanıyorum.	Çok az kullanıyor	24	44	122	151	46	387	3,390	25,226	**0,014**
	Az kullanıyor	16	57	135	189	91	488	3,578		
	Normal seviyede kullanıyor	10	20	49	84	52	215	3,688		
	Sık kullanıyor	1	1	10	13	9	34	3,824		
	Toplam	51	122	316	437	198	1.124	3,542		
4.Nerede olursam olayım insanlara ulaşabileceğim için cep telefonu kullanıyorum	Çok az kullanıyor	5	11	42	183	143	384	4,167	17,845	0,120
	Az kullanıyor	7	17	49	206	210	489	4,217		
	Normal seviyede kullanıyor	3	6	17	87	103	216	4,301		
	Sık kullanıyor	0	3	5	7	19	34	4,235		
	Toplam	15	37	113	483	475	1.123	4,216		
5.Nerede olursam olayım insanların bana ulaşabilmeleri için cep telefonu kullanıyorum.	Çok az kullanıyor	8	9	53	191	125	386	4,078	31,830	**0,001**
	Az kullanıyor	7	21	44	207	209	488	4,209		
	Normal seviyede kullanıyor	5	5	20	79	108	217	4,290		
	Sık kullanıyor		3	3	11	17	34	4,235		
	Toplam	20	38	120	488	459	1.125	4,180		

Cep Telefonu Kullanım Nedenleri İle İlgili İfadeler	Cep Telefonu Kullanma Yatkınlığı	Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Toplam	Katılma Endeksi	Ki-Kare Değeri	p
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılmıyorum/ Biraz Katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum				
6.Cep telefonu kullanmak eğlenceli olduğu için cep telefonu kullanıyorum	Çok az kullanıyor	118	162	70	30	4	384	2,063	40,799	**0,000**
	Az kullanıyor	129	179	112	46	21	487	2,283		
	Normal seviyede kullanıyor	38	72	58	30	16	214	2,598		
	Sık kullanıyor	9	14	6	2	3	34	2,294		
	Toplam	294	427	246	108	44	1119	2,268		
7.Acil bir durumda gerekli olduğu için cep telefonu kullanıyorum.	Çok az kullanıyor	7	12	39	154	172	384	4,229	15,041	0,239
	Az kullanıyor	12	14	48	166	248	488	4,279		
	Normal seviyede kullanıyor	3	4	29	68	111	215	4,302		
	Sık kullanıyor	1	3	4	8	18	34	4,147		
	Toplam	23	33	120	396	549	1121	4,262		
8.Kendimi güvende hissetmek için cep telefonu kullanıyorum	Çok az kullanıyor	44	45	107	116	73	385	3,335	14,781	0,254
	Az kullanıyor	39	69	124	154	102	488	3,432		
	Normal seviyede kullanıyor	23	30	46	60	53	212	3,425		
	Sık kullanıyor	6	4	9	5	10	34	3,265		
	Toplam	112	148	286	335	238	1119	3,392		
9.Herkesin cep telefonu olduğu için cep telefonu kullanıyorum	Çok az kullanıyor	152	97	81	44	11	385	2,130	18,567	0,100
	Az kullanıyor	167	147	105	44	23	486	2,195		
	Normal seviyede kullanıyor	84	54	43	22	11	214	2,168		
	Sık kullanıyor	21	4	6	1	2	34	1,794		
	Toplam	424	302	235	111	47	1119	2,155		
10.Cep telefonum yanımda olmadığı zamanlar kendimi yalnız hissediyorum.	Çok az kullanıyor	125	111	82	41	24	383	2,290	37,069	**0,000**
	Az kullanıyor	133	134	128	61	31	487	2,431		
	Normal seviyede kullanıyor	47	48	54	36	29	214	2,776		
	Sık kullanıyor	10	8	5	3	8	34	2,735		
	Toplam	315	301	269	141	92	1118	2,458		

6.2.4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cep Telefonu Kullanım Sürelerine İlişkin Analizler

Katılımcıların cinsiyetlerine göre ve kısıtlama olmaksızın ortalama cep telefonu kullanma süreleri hesaplanmış ve aşağıdaki tabloda sunulmuştur. Sonuçlara göre toplamda katılımcıların ortalama 6.754, kadın katılımcıların 6.802, erkek katılımcıların ise 6.679 yıldır cep telefonu kullandıkları belirlenmiştir.

Tablo 6.27. Cep telefonu kullanım süreleri

Cinsiyet	**Ortalama Cep Telefonu Kullanma Süresi (yıl)**
Kadın	6,802
Erkek	6,679
Toplam Katılımcı	6,754

Ortalama cep telefonu kullanma süresi dikkate alınarak katılımcılar eski ve yeni kullanıcılar şeklinde sınıflandırılmıştır. Kullanıcı türlerine göre sıklıklar aşağıdaki tabloda sunulmuştur. Buna göre, katılımcıların %52'si eski, %46'sı yeni kullanıcı olarak tanımlanmıştır. Toplamda 23 katılımcı ise cep telefonu kullanma sürelerini belirtmemişlerdir.

Tablo 6.28. Cep telefonu kullanıcı türleri

Cep Telefonu Kullanıcı Türleri	**Katılımcı Sayısı**	**Katılımcı Yüzdesi %**
Eski Kullanıcı	619	52,06
Yeni Kullanıcı	547	46,01
Cevapsız	23	1,93
Toplam	1.189	100

Bu bölümde katılımcıların cep telefonu kullanma nedenlerine ilişkin ifadelere verdikleri cevapların kişinin cep telefonu kullanma süresinden bağımsız olup olmadığı analiz edilmiştir. Katılımcılara yöneltilen ifadelere verilen cevaplar ve kullanıcı türleri (eski, yeni) kategorik değişkenler olduğu için ki-kare analizi uygulanmıştır. Gerçekleştirilen analiz ile aşağıdaki hipotez test edilmiştir.

H_0: Cep telefonu kullanıcı türleri ile cep telefonu kullanım nedenlerine ilişkin ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki yoktur.

Anlamlılık düzeyi 0.05'den küçük tüm ifadeler için hipotezler reddedilmiştir. Hipotezlerin reddedildiği ifadeler koyu renk ile gösterilmiştir. Kullanım süresi ile hesaplanan kullanıcı türlerinin cevapları ne yönde etkilediğini ortaya koymak için ilgili görüşe katılma endeksi hesaplanmıştır. Endeks değerleri hesaplanırken 'kesinlikle katılıyorum' cevabına 5 değeri, 'katılıyorum' cevabına 4 değeri, 'biraz katılıyorum' cevabına 3 değeri, 'katılmıyorum' cevabına 2 değeri, 'kesinlikle katılmıyorum' cevabına 1 değeri verilmiş ve her bir ifade için ortalama bir değer bulunmuştur. Hesaplanan ortalamalar yardımıyla grup türlerinin görüşlerinin ne yönde olduğu belirlenmiştir. Ortalamalar 5 üzerinden olup, ortalaması 5 e yakın olan ifadeler öğrencilerin önemle katıldıkları görüşleri, ortalaması 1 e yakın olan ifadeler ise öğrencilerin daha nadir katıldıkları görüşleri ifade etmektedirler.

Tabloda kullanıcı türleri ile cep telefonu kullanma nedenlerine ilişkin ifadeler arasındaki ilişkiyi gösteren Ki-kare sonuçları yer almaktadır. Sonuçlara göre sadece 'modaya uyum sağlamak için cep telefonu kullanıyorum' ifadesine verilen cevaplar kullanıcı türüne göre farklılık göstermektedir. Endeks değerine bakıldığında ise eski kullanıcıların bu görüşe daha çok katıldıkları görülmektedir. Diğer tüm ifadeler için kullanıcı türlerine göre verilen cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır

Tablo 6.29. Cep telefonu kullanım nedenleri ile cep telefonu kullanıcı türleri arasındaki ilişki

Cep Telefonu Kullanım Nedenleri İle İlgili İfadeler	Cep Telefonu Kullanıcı Türleri	Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Toplam	Katılma Endeksi	Ki-Kare Değeri	p
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılmıyorum/ Biraz Katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum				
1.Modaya uyum sağlamak için cep telefonu kullanıyorum	Eski Kullanıcı	325	178	54	17	20	594	1,702	12,880	**0,012**
	Yeni Kullanıcı	298	152	32	24	5	511	1,603		
	Toplam	633	336	87	42	25	1.123	1,655		
2.Görüşmelerimi organize etmek için cep telefonu kullanıyorum	Eski Kullanıcı	18	25	92	295	164	594	3,946	3,986	0,408
	Yeni Kullanıcı	11	32	77	238	151	509	3,955		
	Toplam	29	58	171	544	319	1.121	3,951		
3.İnsanlarla iletişim halinde olduğumu hissetmek için cep telefonu kullanıyorum.	Eski Kullanıcı	26	66	170	227	105	594	3,537	0,458	0,977
	Yeni Kullanıcı	23	53	141	204	91	512	3,561		
	Toplam	51	122	316	437	198	1.124	3,542		
4.Nerede olursam olayım insanlara ulaşabileceğim için cep telefonu kullanıyorum	Eski Kullanıcı	7	16	67	248	255	593	4,228	3,806	0,433
	Yeni Kullanıcı	8	21	46	225	212	512	4,195		
	Toplam	15	37	113	483	475	1.123	4,216		
5.Nerede olursam olayım insanların bana ulaşabilmeleri için cep telefonu kullanıyorum.	Eski Kullanıcı	9	22	67	248	249	595	4,187	2,450	0,654
	Yeni Kullanıcı	11	15	53	231	202	512	4,168		
	Toplam	20	38	120	488	459	1.125	4,180		
6.Cep telefonu kullanmak eğlenceli olduğu için cep telefonu kullanıyorum	Eski Kullanıcı	157	219	126	61	29	592	2,301	4,342	0,362
	Yeni Kullanıcı	131	202	117	44	15	509	2,234		
	Toplam	294	427	246	108	44	1.119	2,268		
7.Acil bir durumda gerekli olduğu için cep telefonu kullanıyorum.	Eski Kullanıcı	13	18	61	208	293	593	4,265	0,536	0,970
	Yeni Kullanıcı	10	14	57	184	245	510	4,255		
	Toplam	23	33	120	396	549	1.121	4,262		
8.Kendimi güvende hissetmek için cep telefonu kullanıyorum	Eski Kullanıcı	55	80	154	178	124	591	3,399	1,342	0,854
	Yeni Kullanıcı	57	64	127	152	110	510	3,380		
	Toplam	112	148	286	335	238	1.119	3,392		
9.Herkesin cep telefonu olduğu için cep telefonu kullanıyorum	Eski Kullanıcı	225	165	122	57	23	592	2,135	1,178	0,882
	Yeni Kullanıcı	194	130	109	52	24	509	2,179		
	Toplam	424	302	235	111	47	1.119	2,155		
10.Cep telefonum yanımda olmadığı zamanlar kendimi yalnız hissediyorum.	Eski Kullanıcı	166	157	138	77	54	592	2,486	2,080	0,721
	Yeni Kullanıcı	143	141	127	61	36	508	2,421		
	Toplam	315	301	269	141	92	1.118	2,458		

6.2.5.Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cep Telefonu Kullanım Şekillerine İlişkin Analizler

Çalışmanın bu bölümünde öğrencilerin cep telefonu kullanım şekillerine ilişkin cevapları analiz edilmiştir. Gerçekleştirilen analizlerde görüşme formunun üçüncü bölümünde yer alan 1, 2, 3, 4 ve 5 numaralı sorulara verilen cevaplar ile dördüncü bölümde yer alan 2 numaralı soruya verilen cevaplar incelenmiştir.

Üçüncü bölümün bir numaralı sorusunda katılımcılara cep telefonunun kullanıldığı yedi farklı alan (sokak, toplu taşıma araçları, alış veriş merkezleri, restoranlar/kafeler, iş, ev, diğer) sorulmuş ve kişilerden cep telefonunu en sık kullandıkları alanları sıralamaları istenmiştir. Gelen cevaplar doğrultusunda, öğrencilerin cep telefonunu en sık kullandıkları alanların belirlenmesiyle amacıyla verilen cevaplar ağırlıklandırılarak ortalaması alınmıştır. Her bir kullanım alanının yedi üzerinden ağırlıklı ortalaması olup, ortalamanın yediye yaklaşması o kullanım alanının öğrenciler tarafından daha sıklıkla tercih edildiğini ifade etmektedir.

Tablo 6.27‘de cep telefonu kullanım alanlarının derecelendirilmesine ilişkin öğrenciler tarafından verilen cevaplar ve hesaplanan ağırlıklı ortalama değeri yer almakta olup, cep telefonunun kullanıldığı alanlar en sık tercih edilenden başlayarak sıralanmıştır. Buna göre, öğrencilerin cep telefonlarını en sık kullandıkları alan ev olarak belirlenirken onu sırasıyla sokak, toplu taşıma araçları, restoran/kafeler, alışveriş merkezleri, iş yeri ve diğer kullanım yerleri izlemektedir.

Tablo 6.30. Katılımcıların Cep Telefonu Kullanma Alanlarına Göre Dağılımı

Kullanım Alanları	Öncelik Sırası							Cevap Sayısı	Katılımcı Sayısı İçindeki Yüzde	Öncelik Sırası Ortalaması
	1	2	3	4	5	6	7			
Evde	661	192	81	47	49	60	8	1.098	92,42	5,686
%	60,20	17,49	7,38	4,28	4,46	5,46	0,73	100		
Sokakta	356	371	145	77	53	27	4	1.033	86,95	5,105
%	34,46	35,91	14,04	7,45	5,13	2,61	0,39	100		
Toplu Taşıma Araçlarında	66	161	201	149	160	153	5	895	75,34	3,268
%	7,37	17,99	22,46	16,65	17,88	17,09	0,56	100		
Restoranlarda/Kafelerde	31	111	207	231	208	73	5	866	72,90	3,094
%	3,58	12,82	23,90	26,67	24,02	8,43	0,58	100		
Alışveriş Merkezlerinde	23	70	194	260	213	78	1	839	70,62	2,897
%	2,74	8,34	23,12	30,99	25,39	9,30	0,12	100		
İş Yerinde	42	101	76	59	90	189	28	585	49,24	1,875
%	7,18	17,26	12,99	10,09	15,38	32,31	4,79	100		
Diğer Yerlerde	56	64	28	12	6	10	12	188	15,82	0,867
%	29,79	34,04	14,89	6,38	3,19	5,32	6,38	100		

Tablo 6.28'de cep telefonunu seçenekler dışında diğer yerlerde kullandıklarını ifade eden 188 katılımcının kullanım alanlarına ilişkin verdikleri cevapların sayısal ve oransal dağılımı yer almaktadır. Sonuçlara göre, 145 öğrenci cep telefonunu okulda, 11 öğrenci yurtta, 5 öğrenci her yerde, 3 öğrenci derste, 3 öğrenci sessiz olan her yerde, 2 öğrenci arabada, 1 öğrenci sıkıldığında, 1 öğrenci de spor salonunda kullandığını ifade etmiştir. 17 öğrenci ise cep telefonunu diğer yerlerde kullandıklarını belirtmelerine rağmen kullanım alanlarına ilişkin bir açıklama yapmamışlardır.

Tablo 6.28. Diğer Cep Telefonu Kullanma Alanları

Cep Telefonu Kullanılan Yerler	Sayı	%
Okul	145	77,13
Yurtta	11	5,85
Her Yerde	5	2,66
Derste	3	1,60
Sessiz Olan Her Yer	3	1,60
Araba	2	1,06
Sıkıldığımda	1	0,53
Spor Salonu	1	0,53
Toplam	171	90,96
Cevapsız	17	9,04
Genel Toplam	188	100

6.2.5.1. Cep Telefonu Kullanılan Yerlerin Cinsiyet, Üniversite Türü, Yaş Grubu ve Sosyo ekonomik Duruma Göre Karşılaştırılması

Cep telefonunun sıklıkla kullanıldığı alanların öğrencilerin cinsiyetine, yaş gruplarına, okudukları üniversitelerin türüne ve sosyo-ekonomik durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amacıyla her bir grup için ayrı ayrı ortalamalar hesaplanarak grupların öncelik sıraları tespit edilmiştir.

Tablo 6.29'da cinsiyetlere göre kullanım alanı tercihlerinin sıralaması yer almaktadır. Buna göre, kullanım alanı tercihlerinin cinsiyete göre fazla değişiklik göstermediği hem kızların hem erkeklerin cep telefonunu en sık evde ve sonra sokakta kullandıkları belirlenmiştir.

Tablo 6.29. Cinsiyete Göre Cep Telefonu Kullanma Alanları

Kadın		**Erkek**	
Kullanım Alanı Tercihi	**Ortalama**	**Kullanım Alanı Tercihi**	**Ortalama**
Evde	5,753	Evde	5,578
Sokakta	5,092	Sokakta	5,127
Toplu Taşıma Araçlarında	3,485	Restoranlarda/Kafelerde	2,922
Restoranlarda/Kafelerde	3,201	Toplu Taşıma Araçlarında	2,917
Alışveriş Merkezlerinde	3,112	Alışveriş Merkezlerinde	2,551
İş Yerinde	1,834	İş Yerinde	1,942
Diğer Yerlerde	0,902	Diğer Yerlerde	0,813

Tablo 6.30'da öğrencilerin okudukları üniversitenin türüne göre kullanım alanı tercihlerinin sıralaması yer almaktadır. Buna göre, kullanım alanı tercihlerinin üniversite türüne göre fazla değişiklik göstermediği hem vakıf üniversitesinde hem devlet üniversitesinde okuyan öğrencilerin cep telefonunu en sık evde ve sonra sokakta kullandıkları belirlenmiştir. Üçüncü sırada ise vakıf üniversitesindeki öğrencilerin alış veriş merkezlerini, devlet üniversitesindekilerin toplu taşıma araçlarını tercih ettikleri göze çarpmaktadır.

Tablo 6.30. Üniversite Türüne Göre Cep Telefonu Kullanma Alanları

Vakıf		Devlet	
Kullanım Alanı Tercihi	**Ortalama**	**Kullanım Alanı Tercihi**	**Ortalama**
Evde	5,521	Evde	5,750
Sokakta	5,268	Sokakta	5,040
Alışveriş Merkezlerinde	3,309	Toplu Taşıma Araçlarında	3,311
Restoranlarda/Kafelerde	3,297	Restoranlarda/Kafelerde	3,011
Toplu Taşıma Araçlarında	3,142	Alışveriş Merkezlerinde	2,731
İş Yerinde	2,095	İş Yerinde	1,781
Diğer Yerlerde	0,770	Diğer Yerlerde	0,911

Tablo 6.31'de öğrencilerin yaş gruplarına göre kullanım alanı tercihlerinin sıralaması yer almaktadır. Buna göre, kullanım alanı tercihlerinin yaş gruplarına göre fazla değişiklik göstermediği hem 17-21 yaş grubundaki öğrencilerin hem 22-26 yaş grubundaki öğrencilerin hem de 27 yaş ve üzerindeki öğrencilerin cep telefonunu en sık evde ve sonra sokakta kullandıkları belirlenmiştir. Üçüncü sırada ise 17-21 yaş grubundaki öğrencilerin toplu taşıma araçlarını, diğer iki gruptaki öğrencilerin ise restoranları/kafeleri tercih ettikleri göze çarpmaktadır.

Tablo 6.31. Yaş Grubuna Göre Cep Telefonu Kullanma Alanları

17-21		22-26		27 Ve Üstü	
Kullanım Alanı Tercihi	**Ortalama**	**Kullanım Alanı Tercihi**	**Ortalama**	**Kullanım Alanı Tercihi**	**Ortalama**
Evde	5,709	Evde	5,662	Evde	5,519
Sokakta	5,034	Sokakta	5,259	Sokakta	4,815
Toplu Taşıma Araçlarında	3,423	Restoranlarda/Kafelerde	3,046	Restoranlarda/Kafelerde	3,111
Restoranlarda/Kafelerde	3,129	Toplu Taşıma Araçlarında	3,023	Toplu Taşıma Araçlarında	2,556
Alışveriş Merkezlerinde	2,916	Alışveriş Merkezlerinde	2,921	Alışveriş Merkezlerinde	2,370
İş Yerinde	1,942	İş Yerinde	1,728	İş Yerinde	2,333
Diğer Yerlerde	0,859	Diğer Yerlerde	0,906	Diğer Yerlerde	0,222

Tablo 6.32'de öğrencilerin sosyo-ekonomik durumlarına göre kullanım alanı tercihlerinin sıralaması yer almaktadır. Buna göre, kullanım alanı tercihlerinin sosyo-ekonomik durumlarına göre fazla değişiklik göstermediği tüm öğrencilerin cep telefonunu en sık evde ve sonra sokakta kullandıkları belirlenmiştir. Üçüncü sırada ise sosyo ekonomik durumu alt ve orta olan öğrencilerin toplu taşıma araçlarını, durumu iyi olan öğrencilerin ise restoranları/kafeleri tercih ettikleri göze çarpmaktadır.

Tablo 6.32. Sosyo-Ekonomik Duruma Göre Cep Telefonu Kullanma Alanları

Alt		Orta		Üst	
Kullanım Alanı Tercihi	**Ortalama**	**Kullanım Alanı Tercihi**	**Ortalama**	**Kullanım Alanı Tercihi**	**Ortalama**
Evde	6,014	Evde	5,578	Evde	5,474
Sokakta	4,900	Sokakta	5,154	Sokakta	5,264
Toplu Taşıma Araçlarında	3,249	Toplu Taşıma Araçlarında	3,302	Restoranlarda/Kafelerde	3,261
Restoranlarda/Kafelerde	2,745	Restoranlarda/Kafelerde	3,251	Toplu Taşıma Araçlarında	3,240
Alışveriş Merkezlerinde	2,602	Alışveriş Merkezlerinde	3,019	Alışveriş Merkezlerinde	3,054
İş Yerinde	1,664	İş Yerinde	1,869	İş Yerinde	2,117
Diğer Yerlerde	0,827	Diğer Yerlerde	0,848	Diğer Yerlerde	0,940

6.2.5.2. Cep telefonu ile Birine Ulaşmada Tercih Edilen Servisler

Tablo 6.33‘de öğrencilerin cep telefonu ile herhangi birine ulaşmak istediklerinde kullanmayı tercih ettikleri servislere ilişkin sayısal ve oransal dağılım yer almaktadır. Sonuçlara göre, öğrencilerin %59,29’u birine ulaşmak istediğinde arama yapmayı, %36,25’i kısa mesaj yollamayı, %1,77’si hem arama yapmayı hem kısa mesaj yollamayı, %0,17’si multimedya mesaj yollamayı tercih etmektedirler. Toplam katılımcıların %2,52’si ise tercihlerini belirtmemişlerdir.

Tablo 6.33. Katılımcıların Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Ettikleri Servislerin Dağılımı

Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servis	**Sayı**	**%**
Aramak	705	59,29
Kısa Mesaj	431	36,25
Aramak ve Kısa Mesaj	21	1,77
Multimedya Mesaj	2	0,17
Toplam	1.159	97,48
Cevapsız	30	2,52
Genel Toplam	1.189	100

6.2.5.3. Cep Telefonu İle Birine Ulaşmada Tercih Edilen Servislerin Cinsiyet, Üniversite Türü, Yaş Grubuna Göre Karşılaştırılması

Öğrencilerin tercih ettikleri cep telefonu servisinin öğrencinin cinsiyetine, yaş grubuna, okuduğu üniversitenin türüne ve sosyo-ekonomik durumuna göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla aşağıdaki hipotezler kurulmuş ve bu hipotezler ki-kare analizi ile test edilmiştir. Analiz sonucu anlamlılık düzeyi p'nin 0.05'den küçük ve eşit olması durumunda H_0 hipotezi reddedilmekte ve iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu kabul edilmektedir.

H_0: Cinsiyet ile cep telefonu ile birine ulaşmada kullanılan servisleri arasında ilişki yoktur.

H_0: Üniversite türü ile cep telefonu ile birine ulaşmada kullanılan servisleri arasında ilişki yoktur.

H_0: Yaş grubu ile cep telefonu ile birine ulaşmada kullanılan servisleri arasında ilişki yoktur.

H_0: Sosyo-ekonomik durum ile cep telefonu ile birine ulaşmada kullanılan servisleri arasında ilişki yoktur.

Multimedya mesaj ve video servislerine ilişkin tercihler tüm öğrenciler tarafından sıklıkla kullanılan servisler olarak ortaya çıkmadığından dolayı, analizlerde farklılığa ilişkin hipotezler test edilirken, kişilerin birine ulaşmak istediklerinde cep telefonu ile arama yaptıkları veya kısa mesaj yolladıkları kabul edilmiştir.

Tablo 6.34'de, katılımcıların cinsiyetlerine göre cep telefonu ile ulaşımda tercih ettikleri servisler arasında farklılık olup olmadığını ortaya koymak için yapılan Ki-kare testi sonuçları verilmektedir. Sonuçlara göre, kadınların %54,37'si birine ulaşmak istediğinde arama yapmayı, %45,63'ü de kısa mesaj yollamayı tercih etmektedir. Erkeklerin ise %73,09'u arama yapmayı tercih ederken, %26,91'i kısa mesaj yollamayı tercih etmektedirler. Yapılan ki-kare analizi sonucunda p değeri α=0.05 değerinden küçük olduğu için H_0 hipotezi reddedilmiştir. Dolayısıyla cep telefonu ile birine ulaşmak için kullanılan servislerin cinsiyete göre farklılık gösterdiği söylenmektedir. Tablo 6.34'deki sonuçlara göre erkeklerin kısa mesaj servisini sıklıkla kullanmayı tercih etmemelerinin farklılığa neden olduğu görülmektedir.

Tablo 6.34. Cinsiyete Göre Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servislerin Dağılımı ve Ki-kare Sonuçları

Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servis	**Dağılım**	**Cinsiyet**		
		Kadın	**Erkek**	**Toplam**
Aramak	Sayı	392	334	726
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	53,99	46,01	100
	Cinsiyet İçindeki Yüzde(%)	54,37	73,09	61,63
Kısa Mesaj	Sayı	329	123	452
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	72,79	27,21	100
	Cinsiyet İçindeki Yüzde(%)	45,63	26,91	38,37
Toplam	Sayı	721	457	1.178
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde (%)	61,21	38,79	100
	Cinsiyet İçindeki Yüzde (%)	100	100	100

Ki kare değeri: 41.43, serbestlik derecesi: 1, p: 0.00

Katılımcıların birine ulaşırken tercih ettikleri cep telefonu servislerinin üniversite türüne göre dağılımı Tablo 6.35'de yer almaktadır. Sonuçlara göre, vakıf üniversitesinde okuyanların %69,28'i birine ulaşmak istediğinde arama yapmayı, %30,72'si de kısa mesaj yollamayı tercih etmektedir. Devlet üniversitesinde okuyanların ise %58,73'ü arama yapmayı tercih ederken, %41,27'si kısa mesaj yollamayı tercih etmektedirler. Yapılan ki-kare analizi sonucunda p değeri α=0.05 değerinden küçük olduğu için H_0 hipotezi reddedilmiştir. Dolayısıyla cep telefonu ile birine ulaşmak için kullanılan servislerin üniversite türüne göre farklılık gösterdiği söylenmektedir. Tablo'daki sonuçlara göre vakıf üniversitesinde okuyanların arama servisini sıklıkla kullanmayı tercih etmelerinin farklılığa neden olduğu görülmektedir.

Tablo 6.35. Üniversite Türüne Göre Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servislerin Dağılımı ve Ki-kare Sonuçları

Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servis	**Dağılım**	**Üniversite Türü**		
		Vakıf	**Devlet**	**Toplam**
Aramak	Sayı	221	501	722
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	30,61	69,39	100
	Üniversite Türü İçindeki Yüzde(%)	69,28	58,73	61,60
Kısa Mesaj	Sayı	98	352	450
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	21,78	78,22	100
	Üniversite Türü İçindeki Yüzde(%)	30,72	41,27	38,40
Toplam	Sayı	319	853	1.172
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	27,22	72,78	100
	Üniversite Türü İçindeki Yüzde(%)	100	100	100

Ki kare değeri: 10.91, serbestlik derecesi: 1, p: 0.00

Katılımcıların birine ulaşırken tercih ettikleri cep telefonu servislerinin yaş grubuna göre dağılımı Tablo 6.36'da yer almaktadır. Sonuçlara göre, 17-21 yaş grubundaki öğrencilerin %54,93'ü birine ulaşmak istediğinde arama yapmayı, %45,07'si kısa mesaj yollamayı tercih etmektedir. 22-26 yaş grubundaki öğrencilerin %72,24'ü birine ulaşmak istediğinde arama yapmayı, %27,76'sı kısa mesaj yollamayı tercih etmektedir. 27 yaş ve üzerindeki öğrencilerin ise %92,59'u arama yapmayı tercih ederken, %7,41'i kısa mesaj yollamayı tercih etmektedirler. Yapılan ki-kare analizi sonucunda p değeri α=0.05 değerinden küçük olduğu için H_0 hipotezi reddedilmiştir. Dolayısıyla cep telefonu ile birine ulaşmak için kullanılan servislerin öğrencilerin yaşlarına göre farklılık gösterdiği söylenmektedir. Tablo'daki sonuçlara göre, öğrencilerin yaşı yükseldikçe kısa mesaj servisi kullanımı düşmekte, onun yerine arama yapmak tercih edilmektedir.

Tablo 6.36. Yaş Grubuna Göre Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servislerin Dağılımı ve Ki-kare Sonuçları

Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servis	**Dağılım**	**Yaş**			**Toplam**
		17-21	**22-26**	**27 ve Üstü**	
Aramak	Sayı	412	281	25	718
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	57,38	39,14	3,48	100
	Yaş İçindeki Yüzde(%)	54,93	72,24	92,59	61,58
Kısa Mesaj	Sayı	338	108	2	448
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	75,45	24,11	0,45	100
	Yaş İçindeki Yüzde(%)	45,07	27,76	7,41	38,42
Toplam	Sayı	750	389	27	1.166
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	64,32	33,36	2,32	100
	Yaş İçindeki Yüzde(%)	100	100	100	100

Ki kare değeri: 43.65, serbestlik derecesi: 2, p: 0.00

Katılımcıların birine ulaşırken tercih ettikleri cep telefonu servislerinin sosyo-ekonomik duruma göre dağılımı Tablo 6.37‘de yer almaktadır. Sonuçlara göre, sosyo-ekonomik durumu alt olan öğrencilerin %58,92’si birine ulaşmak istediğinde arama yapmayı, %41,08’i kısa mesaj yollamayı tercih etmektedir. Sosyo-ekonomik durumu orta olan öğrencilerin %56,69’u birine ulaşmak istediğinde arama yapmayı, %43,31’i kısa mesaj yollamayı tercih etmektedir. Sosyo-ekonomik durumu üst olan öğrencilerin ise %71,51’i arama yapmayı tercih ederken, %28,49’u kısa mesaj yollamayı tercih etmektedirler. Yapılan ki-kare analizi sonucunda p değeri α=0.05 değerinden küçük olduğu için H_0 hipotezi reddedilmiştir. Dolayısıyla cep telefonu ile birine ulaşmak için kullanılan servislerin öğrencilerin sosyo-ekonomik durumuna göre farklılık gösterdiği söylenmektedir. Tablo’daki sonuçlara göre, sosyo-ekonomik durumu alt ve orta olan öğrencilerin kullandıkları servis türleri arasında fark bulunmazken, sosyo ekonomik durumu üst olan öğrenciler kısa mesaj yerine çoğunlukla arama yapmayı tercih etmektedirler.

Tablo 6.37. Sosyo-Ekonomik Duruma Göre Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servislerin Dağılımı ve Ki-kare Sonuçları

Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servis	Dağılım	Sosyo Ekonomik Durum			Toplam
		Alt	Orta	Üst	
Aramak	Sayı	218	267	241	726
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	30,03	36,78	33,20	100
	Sosyo Ekonomik Durum İçindeki Yüzde(%)	58,92	56,69	71,51	61,63
Kısa Mesaj	Sayı	152	204	96	452
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	33,63	45,13	21,24	100
	Sosyo Ekonomik Durum İçindeki Yüzde(%)	41,08	43,31	28,49	38,37
Toplam	Sayı	370	471	337	1.178
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	31,41	39,98	28,61	100
	Sosyo Ekonomik Durum İçindeki Yüzde(%)	100	100	100	100

Ki kare değeri: 19.94, serbestlik derecesi: 2, p: 0.00

6.2.5.4. Dışarıdayken Cep Telefonu İle Birine Ulaşmada Tercih Edilen Servisler ve Öğrencilerin Cinsiyeti, Üniversite Türü, Yaş Grubu ve Sosyo-Ekonomik Durum ile İlişkisi

Tablo 6.38'de öğrencilerin dışarıdayken cep telefonu ile herhangi birine ulaşmak istediklerinde kullanmayı tercih ettikleri servislere ilişkin sayısal ve oransal dağılım yer almaktadır. Sonuçlara göre, öğrencilerin %50,21'i dışarıdayken birine ulaşmak istediğinde kısa mesaj yollamayı, %45,84'ü arama yapmayı, %1,35'i hem arama yapmayı hem kısa mesaj yollamayı, %0,50'si multimedya mesaj yollamayı, %0,08'i hem kısa mesaj hem de multimedya mesaj yollamayı tercih etmektedirler. Toplam katılımcıların %2,02'si ise tercihlerini belirtmemişlerdir.

Tablo 6.38. Katılımcıların Dışarıdayken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Ettikleri Servislerin Dağılımı

Dışarıdayken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servis	Sayı	Yüzde
Kısa Mesaj	597	50,21
Aramak	545	45,84
Aramak ve Kısa Mesaj	16	1,35
Multi Medya Mesaj	6	0,50
Kısa Mesaj ve Multi Medya Mesaj	1	0,08
Toplam	568	97,98
Cevapsız	24	2,02
Genel Toplam	1.189	100

Öğrencilerin dışarıdayken kullanmayı tercih ettikleri cep telefonu servisinin öğrencinin cinsiyetine, yaş grubuna, okuduğu üniversitenin türüne ve sosyo-ekonomik durumuna göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla aşağıdaki hipotezler kurulmuş ve Ki-kare analizi ile test edilmiştir. Analiz sonucu anlamlılık düzeyi p'nin 0.05'den küçük ve eşit olması durumunda H_0 hipotezi reddedilmekte ve iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu kabul edilmektedir.

H_0: Cinsiyet ile dışarıdayken cep telefonu ile birine ulaşmada kullanılan servisleri arasında ilişki yoktur.

H_0: Üniversite türü ile dışarıdayken cep telefonu ile birine ulaşmada kullanılan servisleri arasında ilişki yoktur.

H_0: Yaş grubu ile dışarıdayken cep telefonu ile birine ulaşmada kullanılan servisleri arasında ilişki yoktur.

H_0: Sosyo-ekonomik durum ile dışarıdayken cep telefonu ile birine ulaşmada kullanılan servisleri arasında ilişki yoktur.

Multimedya mesaj ve video servislerine ilişkin tercihler tüm öğrenciler tarafından sıklıkla kullanılan servisler olarak ortaya çıkmadığından dolayı, analizlerde farklılığa ilişkin hipotezler test edilirken, kişilerin dışarıdayken cep telefonu ile arama yaptıkları veya kısa mesaj yolladıkları kabul edilmiştir.

Katılımcıların dışarıda birine ulaşırken tercih ettikleri cep telefonu servislerinin cinsiyete göre dağılımı Tablo 6.39'da yer almaktadır. Sonuçlara göre, kadınların %45,99'u dışarıdayken birine ulaşmak istediğinde arama yapmayı, %54,01'i de kısa mesaj yollamayı tercih etmektedir. Erkeklerin ise %50,55'i arama yapmayı tercih ederken, %49,45'i kısa mesaj yollamayı tercih etmektedirler. Yapılan ki-kare analizi sonucunda p değeri α=0.05 değerinden büyük olduğu için H_0 hipotezi kabul edilmiştir. Dolayısıyla cinsiyet ile dışarıdayken birine ulaşmak için kullanılan cep telefonu servisleri arasında bir ilişki bulunamamıştır. Oransal olarak kadınların daha çok kısa mesaj yollamayı, erkeklerin ise arama yapmayı tercih ettikleri görülmekle beraber gruplar arasında istatistiksel açıdan önemli bir fark tespit edilememiştir.

Tablo 6.39. Cinsiyete Göre Dışarıdayken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servislerin Dağılımı ve Ki kare Sonuçları

Dışarıdayken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servis	**Dağılım**	**Cinsiyet**		
		Kadın	**Erkek**	**Toplam**
Aramak	Sayı	333	228	561
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	59,36	40,64	100
	Cinsiyet İçindeki Yüzde(%)	45,99	50,55	47,74
Kısa Mesaj	Sayı	391	223	614
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	63,68	36,32	100
	Cinsiyet İçindeki Yüzde(%)	54,01	49,45	52,26
Toplam	Sayı	724	451	1.175
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	61,62	38,38	100
	Cinsiyet İçindeki Yüzde(%)	100	100	100

Ki-kare değeri: 2,32: Serbestlik derecesi:1, p: 0.13

Katılımcıların dışarıda birine ulaşırken tercih ettikleri cep telefonu servislerinin üniversite türüne göre dağılımı Tablo 6.40‘da yer almaktadır. Sonuçlara göre, vakıf üniversitesinde okuyanların %51,41’i dışarıdayken birine ulaşmak istediğinde arama yapmayı, %48,59’u da kısa mesaj yollamayı tercih etmektedir. Devlet üniversitesinde okuyanların ise %46,24’ü arama yapmayı tercih ederken, %53,76’sı kısa mesaj yollamayı tercih etmektedirler. Yapılan ki-kare analizi sonucunda p değeri α=0.05 değerinden büyük olduğu için H_0 hipotezi kabul edilmiştir. Dolayısıyla öğrencilerin eğitim gördüğü üniversite ile dışarıdayken birine ulaşmak için kullanılan cep telefonu servisleri arasında bir ilişki bulunamamıştır. Oransal olarak devlet üniversitesinde okuyan öğrencilerin daha sık kısa mesaj yolladıkları, vakıf üniversitesinde okuyanların ise arama yaptıkları göze çarpmakta, ancak bu fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamaktadır.

Tablo 6.40. Üniversite Türüne Göre Dışarıdayken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servislerin Dağılımı ve Ki kare Sonuçları

Dışarıdayken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servis	**Dağılım**	**Üniversite Türü**		
		Vakıf	**Devlet**	**Toplam**
Aramak	Sayı	164	393	557
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	29,44	70,56	100
	Üniversite Türü İçindeki Yüzde(%)	51,41	46,24	47,65
Kısa Mesaj	Sayı	155	457	612
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	25,33	74,67	100
	Üniversite Türü İçindeki Yüzde(%)	48,59	53,76	52,35
Toplam	Sayı	319	850	1.169
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	27,29	72,71	100
	Üniversite Türü İçindeki Yüzde(%)	100	100	100

Ki-kare değeri: 2,49: serbestlik derecesi:1, p: 0.11

Katılımcıların dışarıda birine ulaşırken tercih ettikleri cep telefonu servislerinin yaş grubuna göre dağılımı Tablo 6.41'de yer almaktadır. Sonuçlara göre, 17-21 yaşları arasındaki öğrencilerin %44,34'ü dışarıdayken birine ulaşmak istediğinde arama yapmayı, %55,66'sı da kısa mesaj yollamayı tercih etmektedir. 22-26 yaşları arasındaki öğrencilerin %51,27'si arama yapmayı tercih ederken, %48,73'ü kısa mesaj yollamayı tercih etmektedirler. 27 ve üstü yaş grubunda olan öğrencilerin ise %81,48'i arama yapmayı, %18,52'si de kısa mesaj yollamayı tercih etmektedirler. Yapılan ki-kare analizi sonucunda p değeri α=0.05 değerinden küçük olduğu için H_0 hipotezi reddedilmiştir. Dolayısıyla cep telefonu ile birine ulaşmak için kullanılan servislerin öğrencilerin yaşlarına göre farklılık gösterdiği söylenmektedir. Tablo'daki sonuçlara göre, 27 ve üstü yaşlarda olan katılımcıların dışarıdayken birine ulaşmak için daha çok arama yapmayı tercih ettikleri söylenebilmektedir.

Tablo 6.41. Yaş Grubuna Göre Dışarıdayken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servislerin Dağılımı ve Ki kare Sonuçları

Dışarıdayken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servis	**Dağılım**	**Yaş**			**Toplam**
		17-21	**22-26**	**27 ve Üstü**	
Aramak	Sayı	329	202	22	553
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	59,49	36,53	3,98	100
	Yaş İçindeki Yüzde(%)	44,34	51,27	81,48	47,55
Kısa Mesaj	Sayı	413	192	5	610
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	67,70	31,48	0,82	100
	Yaş İçindeki Yüzde(%)	55,66	48,73	18,52	52,45
Toplam	Sayı	742	394	27	1.163
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	63,80	33,88	2,32	100
	Yaş İçindeki Yüzde(%)	100	100	100	100

Ki-kare değeri: 17,72: serbestlik derecesi:2, p: 0.00

Katılımcıların dışarıda birine ulaşırken tercih ettikleri cep telefonu servislerinin sosyo-ekonomik durumlarına göre dağılımı Tablo 6.42'de yer almaktadır. Sonuçlara göre, sosyo-ekonomik durumu alt olan öğrencilerin %43,75'i dışarıdayken birine ulaşmak istediğinde arama yapmayı, %56,25'i de kısa mesaj yollamayı tercih etmektedir. Sosyo-ekonomik durumu orta düzey olan öğrencilerin %48,61'i arama yapmayı tercih ederken, %51,39'u kısa mesaj yollamayı tercih etmektedirler. Sosyo-ekonomik durumu üst olan öğrencilerin ise %50,89'u arama yapmayı, %49,11'i de kısa mesaj yollamayı tercih etmektedirler. Yapılan ki-kare analizi sonucunda p değeri α=0.05 değerinden büyük olduğu için H_0 hipotezi kabul edilmiştir. Dolayısıyla öğrencilerin sosyo-

ekonomik durumu ile dışarıdayken birine ulaşmak için kullandıkları cep telefonu servisleri arasında bir ilişki bulunamamıştır. Arama yapmayı tercih eden öğrencilerin çoğunluğunu sosyo-ekonomik durumu üst, kısa mesaj yollamayı tercih eden öğrencilerin çoğunluğunu ise sosyo-ekonomik durumu alt olan öğrencilerin oluşturduğu görülmekle beraber gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı sayılabilecek bir farklılık tespit edilememiştir.

Tablo 6.42. Sosyo-Ekonomik Duruma Göre Dışarıdayken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servislerin Dağılımı ve Ki kare Sonuçları

Dışarıdayken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servis	**Dağılım**	**Sosyo-Ekonomik Durum**			
		Alt	**Orta**	**Üst**	**Toplam**
Aramak	Sayı	161	228	172	561
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	28,70	40,64	30,66	100
	Sosyo Ekonomik Durum İçindeki Yüzde(%)	43,75	48,61	50,89	47,74
Kısa Mesaj	Sayı	207	241	166	614
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	33,71	39,25	27,04	100
	Sosyo Ekonomik Durum İçindeki Yüzde(%)	56,25	51,39	49,11	52,26
Toplam	Sayı	368	469	338	1.175
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	31,32	39,91	28,77	100
	Sosyo Ekonomik Durum İçindeki Yüzde(%)	100	100	100	100

Ki-kare değeri: 3,83: serbestlik derecesi:2, p: 0.15

6.2.4.5. Evdeyken Cep Telefonu ile Birine Ulaşmada Tercih Edilen Servisler ve Öğrencilerin Cinsiyeti, Üniversite Türü, Yaş Grubu ve Sosyo-Ekonomik Durum ile İlişkisi

Tablo 6.43‘de öğrencilerin evdeyken cep telefonu ile herhangi birine ulaşmak istediklerinde kullanmayı tercih ettikleri servislere ilişkin sayısal ve oransal dağılım yer almaktadır. Sonuçlara göre, öğrencilerin %47,27’si evdeyken birine ulaşmak istediğinde cep telefonundan arama yapmayı, %25,15’i ev telefonundan arama yapmayı, %16,48’i kısa mesaj yollamayı, %2,52’si hem cep telefonundan arama yapmayı hem kısa mesaj yollamayı, %1,35’i hem ev hem de cep telefonlarından arama yapmayı, %0,76’sı diğer yöntemleri, %0,50’si ev telefonundan arama yapmayı ve kısa mesaj yollamayı, %0,42’si cep telefonundan arama yapmayı ve diğer yöntemleri, %0,17’si multimedya mesaj yollamayı, %0,08’i ise ev telefonundan arama yapmayı ve diğer yöntemleri tercih etmektedirler. Toplam katılımcıların %5,30’u ise tercihlerini belirtmemişlerdir.

Tablo 6.43. Katılımcıların Evdeyken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Ettikleri Servislerin Dağılımı

Evdeyken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servis	**Sayı**	**%**
Cep Telefonundan Arama	562	47,27
Ev Telefonundan Arama	299	25,15
Kısa Mesaj	196	16,48
Cep Telefonu ve Kısa Mesaj	30	2,52
Ev Telefonu ve Cep Telefonu	16	1,35
Diğer	9	0,76
Ev Telefonu ve Kısa Mesaj	6	0,50
Cep Telefonu ve Diğer Yöntemler	5	0,42
Multi Medya Mesaj	2	0,17
Ev Telefonu ve Diğer Yöntemler	1	0,08
Toplam	1.126	94,70
Cevapsız	63	5,30
Genel Toplam	1.189	100

Katılımcıların evdeyken birine ulaşmak istediklerinde tercih ettikleri diğer yöntemlere ilişkin açıklamaları Tablo 6.44'de yer almaktadır. Buna göre, katılımcıların belirttikleri diğer yöntemler internetten ulaşma, ev telefonundan ev telefonunu cep telefonundan cep telefonunu aramak ve kontör durumuna göre değişen tercihler şeklinde sıralanmıştır.

Tablo 6.44. Evdeyken Cep Telefonu İle Birine Ulaşımda Tercih Edilen Diğer Servisler

Evdeyken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Diğer Şekiller	**Sayı**	**%**
İnternet	14	1,18
Evden Evi, Cepten Cebi	3	0,25
Kontör Durumuna Göre	1	0,08
Toplam	18	1,51
Cevapsız	1.171	98,49
Genel Toplam	1.189	100

Öğrencilerin evdeyken kullanmayı tercih ettikleri cep telefonu servisinin öğrencinin cinsiyetine, yaş grubuna, okuduğu üniversitenin türüne ve sosyo-ekonomik durumuna göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla aşağıdaki hipotezler kurulmuş ve Ki kare analizi ile test edilmiştir. Analiz sonucu anlamlılık düzeyi p'nin 0.05'den küçük ve eşit olması durumunda H_0 hipotezi reddedilmekte ve iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu kabul edilmektedir.

H_0: Cinsiyet ile evdeyken cep telefonu ile birine ulaşmada kullanılan servisleri arasında ilişki yoktur.

H_0: Üniversite türü ile evdeyken cep telefonu ile birine ulaşmada kullanılan servisleri arasında ilişki yoktur.

H_0: Yaş grubu ile evdeyken cep telefonu ile birine ulaşmada kullanılan servisleri arasında ilişki yoktur.

H_0: Sosyo-ekonomik durum ile evdeyken cep telefonu ile birine ulaşmada kullanılan servisleri arasında ilişki yoktur.

Multimedya mesaj servisi, video ve diğer yöntemlere ilişkin tercihler tüm öğrenciler tarafından sıklıkla kullanılan servisler olarak ortaya çıkmadığından dolayı, analizlerde farklılığa ilişkin hipotezler test edilirken, kişilerin evdeyken ev telefonu ile arama yaptıkları, cep telefonu ile arama yaptıkları veya kısa mesaj yolladıkları kabul edilmiştir.

Katılımcıların evde birine ulaşırken tercih ettikleri cep telefonu servislerinin cinsiyete göre dağılımı Tablo 6.45'de yer almaktadır. Sonuçlara göre, kadınların %47,69'u evdeyken birine ulaşmak istediğinde cep telefonundan arama yapmayı, %29,23'ü ev telefonundan arama yapmayı, %23,08'i de kısa mesaj yollamayı tercih etmektedir. Erkeklerin ise %60,18'i cep telefonundan arama yapmayı tercih ederken, %25'i ev telefonundan arama yapmayı, %14,82'si de kısa mesaj yollamayı tercih etmektedirler. Yapılan ki-kare analizi sonucunda p değeri α=0.05 değerinden küçük olduğu için H_0 hipotezi reddedilmiştir. Dolayısıyla cep telefonu ile evdeyken birine ulaşmak için kullanılan servislerin öğrencilerin cinsiyetine göre farklılık gösterdiği söylenmektedir. Tablo'daki sonuçlara göre, erkekler kadınlara kıyasla daha çok arama yapmayı tercih ederken, kadınlar ise daha çok kısa mesaj servisini kullanmayı tercih etmektedirler.

Tablo 6.45. Cinsiyete Göre Evdeyken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servislerin Dağılımı ve Ki kare Sonuçları

Evdeyken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servis	**Dağılım**	**Cinsiyet**		**Toplam**
		Kadın	**Erkek**	
Cep Telefonundan Arama	Sayı	341	272	613
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	55,63	44,37	100
	Cinsiyet İçindeki Yüzde(%)	47,69	60,18	52,53
Ev Telefonundan Arama	Sayı	209	113	322
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	64,91	35,09	100
	Cinsiyet İçindeki Yüzde(%)	29,23	25,00	27,59
Kısa Mesaj	Sayı	165	67	232
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	71,12	28,88	100
	Cinsiyet İçindeki Yüzde(%)	23,08	14,82	19,88
Toplam	Sayı	715	452	1.167
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	61,27	38,73	100
	Cinsiyet İçindeki Yüzde(%)	100	100	100

Ki kare değeri: 19,50, serbestlik derecesi: 2, p: 0.00

Katılımcıların evde birine ulaşırken tercih ettikleri cep telefonu servislerinin üniversite türüne göre dağılımı Tablo 6.46'da yer almaktadır. Sonuçlara göre, vakıf üniversitesinde okuyanların %53,72'si evdeyken birine ulaşmak istediğinde cep telefonundan arama yapmayı, %33,01'i ev telefonundan arama yapmayı, %13,27'si de kısa mesaj yollamayı tercih etmektedir. Devlet üniversitesinde okuyanların ise %52'si cep telefonundan arama yapmayı tercih ederken, %25,82'si ev telefonundan arama yapmayı, %22,18'i de kısa mesaj yollamayı tercih etmektedirler. Yapılan ki-kare analizi sonucunda p değeri α=0.05 değerinden küçük olduğu için H_0 hipotezi reddedilmiştir. Dolayısıyla cep telefonu ile evdeyken birine ulaşmak için kullanılan servislerin öğrencilerin öğrenim gördüğü üniversite türüne göre farklılık gösterdiği söylenmektedir. Tablo'daki sonuçlara göre, vakıf üniversitesinde okuyanlar ev telefonundan arama yapmayı tercih ederken, devlet üniversitesinde okuyanlar kısa mesaj yollamayı daha çok tercih etmektedirler.

Tablo 6.46. Üniversite Türüne Göre Evdeyken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servislerin Dağılımı ve Ki kare Sonuçları

Evdeyken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servis	**Dağılım**	**Üniversite Türü**		
		Vakıf	**Devlet**	**Toplam**
Cep Telefonundan Arama	Sayı	166	443	609
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	27,26	72,74	100
	Üniversite Türü İçindeki Yüzde(%)	53,72	52,00	52,45
Ev Telefonundan Arama	Sayı	102	220	322
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	31,68	68,32	100
	Üniversite Türü İçindeki Yüzde(%)	33,01	25,82	27,73
Kısa Mesaj	Sayı	41	189	230
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	17,83	82,17	100
	Üniversite Türü İçindeki Yüzde(%)	13,27	22,18	19,81
Toplam	Sayı	309	852	1.161
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	26,61	73,39	100
	Üniversite Türü İçindeki Yüzde(%)	100	100	100

Ki kare değeri: 13,45, serbestlik derecesi: 2, p: 0.00

Katılımcıların evde birine ulaşırken tercih ettikleri cep telefonu servislerinin yaş grubuna göre dağılımı Tablo 6.47'de yer almaktadır. Sonuçlara göre, 17-21 yaş grubundakilerin %47,90'ı evdeyken birine ulaşmak istediğinde cep telefonundan arama yapmayı, %29,36'sı ev telefonundan arama yapmayı, %22,73'ü de kısa mesaj yollamayı tercih etmektedir. 22-26 yaş grubundakilerin %61,13'ü cep telefonundan arama yapmayı tercih ederken, %23,27'si ev telefonundan arama yapmayı, %15,60'ı da kısa mesaj yollamayı tercih etmektedirler. 27 yaş ve üzerindeki grubun ise %56'sı cep telefonundan arama yapmayı, %40'ı ev telefonundan arama yapmayı, %4'ü de kısa mesaj yollamayı tercih etmektedirler. Yapılan ki-kare analizi sonucunda p değeri α=0.05 değerinden küçük olduğu için H_0 hipotezi reddedilmiştir. Dolayısıyla cep telefonu ile evdeyken birine ulaşmak için kullanılan servislerin öğrencilerin yaşına göre farklılık gösterdiği söylenmektedir. Tablo'daki sonuçlara göre, 17-21 yaş grubunun diğerlerine oranla daha sık kısa mesaj yollaması, 22-26 yaş grubunun diğerlerine oranla daha sık cep telefonu ile arama gerçekleştirmesi ve 27 yaş grubu ve üzerindekilerin ise diğerlerine oranla daha sık ev telefonundan arama yapması farklılığa neden olmaktadır.

Tablo 6.47. Yaş Grubuna Göre Evdeyken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servislerin Dağılımı ve Ki kare Sonuçları

Evdeyken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servis	**Dağılım**	**Yaş**			**Toplam**
		17-21	**22-26**	**27 ve Üstü**	
Cep Telefonu	Sayı	354	239	14	607
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	58,32	39,37	2,31	100
	Yaş İçindeki Yüzde(%)	47,90	61,13	56,00	52,55
Ev Telefonundan Arama	Sayı	217	91	10	318
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	68,24	28,62	3,14	100
	Yaş İçindeki Yüzde(%)	29,36	23,27	40,00	27,53
Kısa Mesaj	Sayı	168	61	1	230
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	73,04	26,52	0,43	100
	Yaş İçindeki Yüzde(%)	22,73	15,60	4,00	19,91
Toplam	Sayı	739	391	25	1.155
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	63,98	33,85	2,16	100
	Yaş İçindeki Yüzde(%)	100	100	100	100

Ki kare değeri: 23,23, serbestlik derecesi: 4, p: 0.00

Katılımcıların evde birine ulaşırken tercih ettikleri cep telefonu servislerinin sosyo-ekonomik duruma göre dağılımı Tablo 6.48'de yer almaktadır. Sonuçlara göre, sosyo-ekonomik durumu alt olanların %56,59'u evdeyken birine ulaşmak istediğinde cep telefonundan arama yapmayı, %20,88'i ev telefonundan arama yapmayı, %22,53'ü de kısa mesaj yollamayı tercih etmektedir. Sosyo-ekonomik durumu orta olan öğrencilerin %48,39'u cep telefonundan arama yapmayı tercih ederken, %30,41'i ev telefonundan arama yapmayı, %21,20'si de kısa mesaj yollamayı tercih etmektedirler. Yapılan ki-kare analizi sonucunda p değeri α=0.05 değerinden küçük olduğu için H_0 hipotezi reddedilmiştir. Dolayısıyla cep telefonu ile evdeyken birine ulaşmak için kullanılan servislerin öğrencilerin sosyo ekonomik durumuna göre farklılık gösterdiği söylenmektedir. Tablo'daki sonuçlara göre, sosyo-ekonomik durumu üst olanların daha çok cep telefonundan arama yapmayı tercih ettiği, sosyo-ekonomik durumu alt olanların ise diğerlerine oranla daha nadir ev telefonundan arama yaptığı görülmektedir.

Tablo 6.48. Sosyo-Ekonomik Duruma Göre Evdeyken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servislerin Dağılımı

Evdeyken Cep Telefonu İle Ulaşımda Tercih Edilen Servis	**Dağılım**	**Sosyo Ekonomik Durum**			
		Alt	**Orta**	**Üst**	**Toplam**
Cep Telefonu	Sayı	206	226	181	613
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	33,61	36,87	29,53	100
	Sosyo Ekonomik Durum İçindeki Yüzde(%)	56,59	48,39	53,87	52,53
Ev Telefonundan Arama	Sayı	76	142	104	322
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	23,60	44,10	32,30	100
	Sosyo Ekonomik Durum İçindeki Yüzde(%)	20,88	30,41	30,95	27,59
Kısa Mesaj	Sayı	82	99	51	232
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	35,34	42,67	21,98	100
	Sosyo Ekonomik Durum İçindeki Yüzde(%)	22,53	21,20	15,18	19,88
Toplam	Sayı	364	467	336	1.167
	Tercih Edilen Servis İçindeki Yüzde(%)	31,19	40,02	28,79	100
	Sosyo Ekonomik Durum İçindeki Yüzde(%)	100	100	100	100

Ki kare değeri: 16,87, serbestlik derecesi: 4, p: 0.00

6.2.5.6. Katılımcıların Cep Telefonu İle Aradıkları Kişiler

Üçüncü bölümün beş numaralı sorusunda katılımcılara cep telefonu ile en çok aradıkları yedi farklı kişi/kişiler (yakın aile üyeleri, arkadaşları, sınıf arkadaşları, iş arkadaşları, erkek/kız arkadaşları, bilgi alınabilecek kişiler, radyo programları) sorulmuş ve öğrencilerden cep telefonu ile en sık aradıkları kişileri sıralamaları istenmiştir. Gelen cevaplar doğrultusunda, öğrencilerin cep telefonu ile en sık görüştükleri kişilerin belirlenmesiyle amacıyla verilen cevaplar ağırlıklandırılarak ortalaması alınmıştır. Elde edilen ortalama öncelik sırası ortalamasıdır. Öncelik sırası ortalamasının büyük olması ilgili kişinin daha sık arandığını ifade etmektedir.

Tablo 6.49'da katılımcıların cep telefonu ile aradıkları kişilerin dağılımı ve öncelik ortalaması verilmiştir. Buna göre, öğrencilerin cep telefonları ile en sık aradıkları kişiler yakın aile üyeleri olarak belirlenirken onu sırasıyla arkadaşlar, sınıf arkadaşları, erkek/kız arkadaşları, bilgi alınabilecek kişiler, iş arkadaşları ve radyo programları izlemektedir.

Tablo 6.49. Katılımcıların Cep Telefonu ile Aradıkları Kişilerin Dağılımı

En Sık Aranan Kişiler	Öncelik Sırası							Cevap Sayısı	Katılımcı Sayısı İçindeki Yüzde	Öncelik Sırası Ortalaması
	1	2	3	4	5	6	7			
Yakın Aile Üyeleri	444	351	222	96	26	5	1	1.145	96,38	5,780
%	38,78	30,66	19,39	8,38	2,27	0,44	0,09	100		
Arkadaşlar	271	443	303	109	7	2	2	1.137	95,71	5,555
%	23,83	38,96	26,65	9,59	0,62	0,18	0,18	100		
Sınıf Arkadaşları	81	227	409	258	39	3	1	1.018	85,69	4,362
%	7,96	22,30	40,18	25,34	3,83	0,29	0,10	100		
Erkek/Kız Arkadaşlar	380	113	60	49	64	36	28	730	61,45	3,509
%	52,05	15,48	8,22	6,71	8,77	4,93	3,84	100		
Bilgi Alınabilecek Kişiler	9	13	36	115	192	229	14	608	51,18	1,555
%	1,48	2,14	5,92	18,91	31,58	37,66	2,30	100		
İş Arkadaşları	8	13	47	157	208	68	7	508	42,76	1,500
%	1,57	2,56	9,25	30,91	40,94	13,39	1,38	100		
Radyo Programları	5	3	2	11	19	67	272	379	31,90	0,485
%	1,32	0,79	0,53	2,90	5,01	17,68	71,77	100		

6.2.5.7. Cep Telefonu İle Aranan Kişilerin Öğrencilerin Cinsiyetine, Üniversite Türüne, Yaş Grubuna ve Sosyo Ekonomik Durumuna Göre Karşılaştırılması

Cep telefonu ile sıklıkla görüşülen kişilerin öğrencilerin cinsiyetine, yaş gruplarına, okudukları üniversitelerin türüne ve sosyo-ekonomik durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amacıyla her bir grup için ayrı ayrı ortalamalar hesaplanarak grupların öncelik sıraları tespit edilmiştir.

Tablo 6.50'de cinsiyetlere göre öncelikle aranan kişilerin sıralaması yer almaktadır. Buna göre, kadınların en sık aradıkları kişiler yakın aile üyeleri olurken, erkeklerin en sık aradıkları kişiler arkadaşları olmuştur.

Tablo 6.50 Katılımcıların Cep Telefonu ile Aradıkları Kişilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Kadın		Erkek	
Aranılan Kişi Tercihi	**Ortalama**	**Aranılan Kişi Tercihi**	**Ortalama**
Yakın Aile Üyelerini	5,914	Arkadaşları	5,673
Arkadaşları	5,481	Yakın Aile Üyelerini	5,567
Sınıf Arkadaşlarını	4,344	Sınıf Arkadaşlarını	4,391
Erkek/Kız Arkadaşlarını	3,576	Erkek/Kız Arkadaşlarını	3,402
Bilgi Alınabilecek Kişileri	1,558	İş Arkadaşlarını	1,673
İş Arkadaşlarını	1,391	Bilgi Alınabilecek Kişileri	1,552
Radyo Programlarını	0,458	Radyo Programlarını	0,527

Tablo 6.51‘de öğrencilerin okudukları üniversitenin türüne göre öncelikle aranan kişilerin sıralaması yer almaktadır. Buna göre, aranan kişi tercihlerinin üniversite türüne göre fazla değişiklik göstermediği hem vakıf üniversitesinde hem devlet üniversitesinde okuyan öğrencilerin cep telefonu ile en sık yakın aile üyelerini ve sonra arkadaşlarını aradıkları belirlenmiştir.

Tablo 6.51. Katılımcıların Cep Telefonu ile Aradıkları Kişilerin Üniversite Türüne Göre Dağılımı

Vakıf		Devlet	
Aranılan Kişi Tercihi	**Ortalama**	**Aranılan Kişi Tercihi**	**Ortalama**
Yakın Aile Üyelerini	5,580	Yakın Aile Üyelerini	5,862
Arkadaşları	5,514	Arkadaşları	5,567
Sınıf Arkadaşlarını	4,375	Sınıf Arkadaşlarını	4,350
Erkek/Kız Arkadaşlarını	4,158	Erkek/Kız Arkadaşlarını	3,268
İş Arkadaşlarını	1,795	Bilgi Alınabilecek Kişileri	1,508
Bilgi Alınabilecek Kişileri	1,675	İş Arkadaşlarını	1,391
Radyo Programlarını	0,552	Radyo Programlarını	0,458

Tablo 6.52’de öğrencilerin yaş gruplarına göre öncelikle aranan kişilerin sıralaması yer almaktadır. Buna göre, aranan kişi tercihlerinin yaş gruplarına göre fazla değişiklik göstermediği tüm yaş gruplarında yer alan öğrencilerin cep telefonu ile en sık yakın aile üyelerini ve sonra arkadaşlarını aradıkları belirlenmiştir. Üçüncü sırada ise 17-21 ve 22-26 yaş grubundaki öğrencilerin sınıf arkadaşlarını aramayı, 27 ve üstü yaş grubundaki öğrencilerin de erkek/kız arkadaşlarını aramayı tercih ettikleri gözlenmiştir.

Tablo 6.52. Katılımcıların Cep Telefonu ile Aradıkları Kişilerin Yaş Grubuna Göre Dağılımı

17-21		22-26		27 ve Üstü	
Aranılan Kişi Tercihi	**Ortalama**	**Aranılan Kişi Tercihi**	**Ortalama**	**Aranılan Kişi Tercihi**	**Ortalama**
Yakın Aile Üyelerini	5,884	Yakın Aile Üyelerini	5,563	Yakın Aile Üyelerini	5,741
Arkadaşları	5,580	Arkadaşları	5,548	Arkadaşları	5,148
Sınıf Arkadaşlarını	4,395	Sınıf Arkadaşlarını	4,383	Erkek/Kız Arkadaşlarını	4,000
Erkek/Kız Arkadaşlarını	3,392	Erkek/Kız Arkadaşlarını	3,701	Sınıf Arkadaşlarını	3,296
Bilgi Alınabilecek Kişileri	1,518	Bilgi Alınabilecek Kişileri	1,624	İş Arkadaşlarını	2,259
İş Arkadaşlarını	1,512	İş Arkadaşlarını	1,429	Bilgi Alınabilecek Kişileri	1,704
Radyo Programlarını	0,504	Radyo Programlarını	0,467	Radyo Programlarını	0,333

Tablo 6.53'de öğrencilerin sosyo-ekonomik durumlarına göre öncelikle aranan kişilerin sıralaması yer almaktadır. Buna göre, aranan kişi tercihlerinin sosyo-ekonomik durumlarına göre fazla değişiklik göstermediği tüm öğrencilerin cep telefonu ile en sık yakın aile üyelerini ve sonra arkadaşlarını aradıkları belirlenmiştir.

Tablo 6.53. Katılımcıların Cep Telefonu ile Aradıkları Kişilerin Sosyo-Ekonomik Duruma Göre Dağılımı

Alt		Orta		Üst	
Aranılan Kişi Tercihi	**Ortalama**	**Aranılan Kişi Tercihi**	**Ortalama**	**Aranılan Kişi Tercihi**	**Ortalama**
Yakın Aile Üyelerini	5,976	Yakın Aile Üyelerini	5,733	Yakın Aile Üyelerini	5,631
Arkadaşları	5,481	Arkadaşları	5,669	Arkadaşları	5,476
Sınıf Arkadaşlarını	4,361	Sınıf Arkadaşlarını	4,439	Sınıf Arkadaşlarını	4,256
Erkek/Kız Arkadaşlarını	3,155	Erkek/Kız Arkadaşlarını	3,400	Erkek/Kız Arkadaşlarını	4,048
Bilgi Alınabilecek Kişileri	1,541	Bilgi Alınabilecek Kişileri	1,496	Bilgi Alınabilecek Kişileri	1,655
İş Arkadaşlarını	1,500	İş Arkadaşlarını	1,441	İş Arkadaşlarını	1,583
Radyo Programlarını	0,457	Radyo Programlarını	0,481	Radyo Programlarını	0,521

6.2.5. 8. Katılımcıların Cep Telefonu Servislerini Kullanım Sıklıkları

Görüşme formunun dördüncü bölümünün ikinci sorusunda katılımcılardan cep telefonu servislerini (kısa mesaj, multimedya mesaj, GPRS/WAP, video mesaj, arama yapmak, oyun oynamak) kullanım sıklıklarını belirtmeleri istenmiştir. Cep telefon servislerinin kullanım sıklıkları ile ilgili olarak katılımcılardan derlenen verilere ait özet istatistikler Tablo 6.54'de verilmiştir.

Tablo 6.54. Cep Telefon Servislerinin Kullanım Sıklıkları

Cep Telefonu Servislerini Kullanım Durumları		Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Katılımcı Sayısı
		Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	
Kısa Mesaj Servisi Kullanımı	Cevap Sayısı	28	34	80	424	561	1.127
	Cevap Yüzdesi %	2,48	3,02	7,10	37,62	49,78	100
Multimedya Mesaj Servisi Kullanımı	Cevap Sayısı	350	248	227	36	12	873
	Cevap Yüzdesi %	40,09	28,41	26	4,12	1,37	100
Gprs/Wap Servisi Kullanımı	Cevap Sayısı	401	190	209	41	24	865
	Cevap Yüzdesi %	46,36	21,97	24,16	4,74	2,77	100
Video Mesaj Servisi Kullanımı	Cevap Sayısı	514	175	118	14	10	831
	Cevap Yüzdesi %	61,85	21,06	14,20	1,68	1,20	100
Cep Telefonu İle Arama Yapmak	Cevap Sayısı	29	13	40	374	686	1.142
	Cevap Yüzdesi %	2,54	1,14	3,50	32,75	60,07	100
Cep Telefonu İle Oyun Oynamak	Cevap Sayısı	170	277	350	82	33	912
	Cevap Yüzdesi %	18,64	30,37	38,38	8,99	3,62	100

Tablodaki sonuçlara göre kısa mesaj servisi kullanımına cevap veren 1.127 kişinin %49,78 herzaman kısa mesaj servisini kullandıklarını ifade ederken %2,48'i hiçbir zaman kısa mesaj servisini kullanmadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların kullandıkları cep telefon servisleri kullanma sıklığına göre şöyle sıralanmaktadır. Arama yapmak, kısa mesaj servisi kullanımı, oyun oynamak, multimedya mesaj servisi kullanımı, GPRS/WAP servisi kullanımı ve video mesaj servisi kullanımıdır.

6.2.4.9. Cep Telefonu Servislerinin Kullanım Sıklığının Öğrencilerin Cinsiyet, Üniversite Türü, Yaş Grubu ve Sosyo Ekonomik Durumuna Göre Karşılaştırılması

Bu kısımda çalışmaya katılan öğrencilerin cep telefonu servislerini kullanma durumlarının cinsiyet, üniversite türü, yaş ve sosyo-ekonomik duruma göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Cinsiyet ve üniversite türü değişkenlerine göre, öğrencilerin cep telefonu servislerini kullanma durumları arasında farklılık olup olmadığını incelemek amacıyla aşağıdaki hipotezler kurulmuş ve Mann-Whitney U testi ile analiz edilmiştir.

H_0: Cinsiyet ile cep telefonu servislerinin kullanma sıklığı arasında fark yoktur.

H_0: Üniversite türü ile cep telefonu servislerinin kullanma sıklığı arasında fark yoktur.

Yaş grubu ve sosyo-ekonomik durum değişkenlerine göre öğrencilerin cep telefonu servislerini kullanma durumları arasında farklılık olup olmadığını ortaya koymak için aşağıdaki hipotezler kurulmuş ve Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır.

H_0: Yaş grubu ile cep telefonu servislerinin kullanma sıklığı arasında fark yoktur.

H_0: Sosyo-ekonomik durum ile cep telefonu servislerinin kullanma sıklığı arasında fark yoktur.

Fark analizi yaparken, cinsiyet ve üniversite türü değişkenleri iki düzey aldığı için Mann-Whitney U testi kullanılmakta, yaş grubu ve sosyo ekonomik durum değişkenleri 2'den çok düzeyli olduğu için Kruskal-Wallis testi kullanılmaktadır. Her iki test de parametrik olmayan testlerdir. Cep telefonu servislerinin kullanım sıklığı normal dağılımı göstermediği için bağımsız t testi ve ANOVA testleri burada kullanılamamaktadır. Normallik varsayımının sağlanmadığına ilişkin gerçekleştirilen Kolmogorov-Simirnov testi sonuçları ekte verilmiştir.

Analiz sonuçlarının yer aldığı tablolarda **koyu** olarak gösterilen p değerleri α=0.05'den küçük olduğu için, ilgili p değerine karşılık gelen hipotezler reddedilmekte, diğer hipotezler ise kabul edilmektedir.

Tablo 6.55'de, katılımcıların cinsiyetlerine göre cep telefonu servislerini kullanım durumları arasında farklılık olup olmadığını ortaya koymak için yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları verilmektedir. Tablo incelendiğinde multimedya mesaj servisi ve video mesaj servisi kullanımı için hesaplanan p değerlerinin α=0.05'den büyük olduğu ve bu servislerin kullanım durumlarına ilişkin olarak kurulan hipotezlerin kabul edildiği, diğer servislerin kullanımı için, hesaplanan p değerlerinin ise 0,05'den küçük olması nedeniyle, kurulan hipotezlerin reddedildiği açıkça görülmektedir. Dolayısıyla, kısa mesaj servisi, GPRS/WAP servisi, arama yapma ve oyun oynama servislerinin kullanım durumu, katılımcıların cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir. Ortalama sıra değerlerine bakıldığında ise kadınların erkeklere göre kısa mesaj servisini daha sık kullandıkları, erkeklerin de GPRS/WAP servisi, arama yapma ve oyun oynama servislerini kadınlara göre daha sık kullandıkları söylenebilmektedir. Diğer servisler için yürütülen araştırmada çalışmaya katılan öğrencilerin görüşme formundaki sorularına verdikleri cevaplar arasında cinsiyete göre bir fark olmadığı, başka bir ifade ile cevapların cinsiyet değişkeninden bağımsız olduğu istatistiksel olarak söylenmektedir.

Tablo 6.55. Cinsiyet ile Cep Telefonu Servislerini Kullanım Durumu Arasındaki İlişkiyi Gösteren Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Cep Telefonu Servis Kullanımları	**Cinsiyet**	**Hiçbir Zaman**	**Nadiren**	**Bazen**	**Sık Sık**	**Her Zaman**	**Ortalama Sıra Değeri**	**M-W-U Test Değeri**	**p Değeri**
Kısa Mesaj Servisi Kullanımı	Kadın	16	23	43	237	388	591,71	128879,50	**0,000**
	Erkek	12	11	37	187	173	517,36		
Multimedya Mesaj Servisi Kullanımı	Kadın	214	150	146	30	8	446,95	83597,00	0,110
	Erkek	136	98	81	6	4	420,22		
Gprs/Wap Servisi Kullanımı	Kadın	274	109	118	21	14	411,40	76594,50	**0,001**
	Erkek	127	81	91	20	10	468,19		
Video Mesaj Servisi Kullanımı	Kadın	328	102	69	10	5	408,15	77433,00	0,166
	Erkek	186	73	49	4	5	428,73		
Cep Telefonu İle Arama Yapmak	Kadın	16	10	29	256	400	550,22	138088,50	**0,001**
	Erkek	13	3	11	118	286	606,61		
Cep Telefonu İle Oyun Oynamak	Kadın	118	183	204	39	18	431,42	84252,50	**0,000**
	Erkek	52	94	146	43	15	496,78		

Tablo 6.56'da, katılımcıların üniversite türlerine göre cep telefonu servislerini kullanım durumları arasında farklılık olup olmadığını ortaya koymak için yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları verilmektedir. Tablo incelendiğinde kısa mesaj servisi ve oyun oynama servisi kullanımı için hesaplanan p değerlerinin α=0.05'den büyük olduğu ve bu servislerin kullanım durumlarına ilişkin olarak kurulan hipotezlerin kabul edildiği, diğer servislerin kullanımı için, hesaplanan p değerinin ise 0,05'den küçük olması nedeniyle, kurulan hipotezlerin reddedildiği açıkça görülmektedir. Dolayısıyla, multimedya mesaj servisi, GPRS/WAP servisi, video mesaj ve arama servislerinin kullanım durumu, katılımcıların üniversite türüne göre farklılık göstermektedir. Ortalama sıra değerlerine bakıldığında ise multimedya mesaj servisi, GPRS/WAP servisi, video mesaj ve arama servisleri devlet üniversitesinde okuyanlara kıyasla vakıf üniversitesinde okuyanlar tarafından daha sık kullanılmaktadır. Diğer servisler için yürütülen araştırmada çalışmaya katılan öğrencilerin görüşme formu sorularına verdikleri cevaplar arasında üniversite türüne göre bir fark olmadığı, başka bir ifade ile cevapların üniversite türü değişkeninden bağımsız olduğu istatistiksel olarak söylenmektedir.

Tablo 6.56. Üniversite Türü ile Cep Telefonu Servislerini Kullanım Durumu Arasındaki İlişkiyi Gösteren Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Cep Telefonu Servis Kullanımları	**Üniversite**	**Hiçbir Zaman**	**Nadiren**	**Bazen**	**Sık Sık**	**Her Zaman**	**Ortalama Sıra Değeri**	**M-W-U Test Değeri**	**p Değeri**
Kısa Mesaj Servisi Kullanımı	Vakıf	7	4	18	122	153	572,91	120563,50	0,408
	Devlet	21	30	61	301	404	556,57		
Multimedya Mesaj Servisi Kullanımı	Vakıf	85	81	87	10	2	472,72	70564,00	**0,003**
	Devlet	265	166	139	26	10	419,94		
Gprs/Wap Servisi Kullanımı	Vakıf	94	78	69	13	9	470,43	68529,00	**0,001**
	Devlet	307	110	140	27	15	414,41		
Video Mesaj Servisi Kullanımı	Vakıf	134	80	38	2	1	444,94	65549,50	**0,006**
	Devlet	380	94	79	12	9	401,70		
Cep Telefonu İle Arama Yapmak	Vakıf	3	2	7	94	205	605,85	116361,00	**0,006**
	Devlet	26	11	32	277	478	553,71		
Cep Telefonu İle Oyun Oynamak	Vakıf	42	93	97	24	12	460,07	84535,50	0,693
	Devlet	128	183	252	57	21	452,88		

Tablo 6.57'de, katılımcıların yaş gruplarına göre cep telefonu servislerini kullanım durumları arasında farklılık olup olmadığını ortaya koymak için yapılan Kruskal-Wallis testi sonuçları verilmektedir. Tablo incelendiğinde tüm servis kullanımları için hesaplanan p değerlerinin α=0.05'den küçük olduğu ve bu servislerin kullanım durumlarına ilişkin olarak kurulan hipotezlerin reddedildiği açıkça görülmektedir. Dolayısıyla, servis kullanım durumları katılımcıların yaş gruplarına göre farklılık göstermektedir. Ortalama sıra değerlerine bakıldığında ise kısa mesaj servisi, multimedya mesaj servisi, video mesaj ve oyun oynama servisleri diğerlerine kıyasla daha sık 17-21 yaş grubundaki öğrenciler tarafından kullanılmaktadır. GPRS/WAP servisi ve arama servisleri ise diğerlerine kıyasla daha sık 27 ve üstü yaş grubundaki katılımcılar tarafından tercih edilmektedir.

Tablo 6.57. Yaş Grubu ile Cep Telefonu Servislerini Kullanım Durumu Arasındaki İlişkiyi Gösteren Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Cep Telefonu Servis Kullanımları	Yaş	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	Ortalama Sıra Değeri	K-W Test Değeri	p Değeri
Kısa Mesaj Servisi Kullanımı	17-21	20	13	32	247	404	599,68	46,53	**0,000**
	22-26	8	19	41	159	147	492,32		
	27 ve Üstü		1	7	13	4	346,82		
Multimedya Mesaj Servisi Kullanımı	17-21	193	165	155	28	9	457,22	15,62	**0,000**
	22-26	147	76	66	8	3	390,08		
	27 ve Üstü	6	5	5			432,25		
Gprs/Wap Servisi Kullanımı	17-21	220	133	154	25	16	454,79	20,73	**0,000**
	22-26	170	52	50	13	8	379,58		
	27 ve Üstü	7	3	4	3		474,56		
Video Mesaj Servisi Kullanımı	17-21	295	121	91	8	8	435,83	19,17	**0,000**
	22-26	205	50	23	6	2	369,41		
	27 ve Üstü	9	3	3			420,70		
Cep Telefonu İle Arama Yapmak	17-21	14	11	26	274	398	538,78	20,60	**0,000**
	22-26	15	2	14	89	263	607,35		
	27 ve Üstü				4	20	702,67		
Cep Telefonu İle Oyun Oynamak	17-21	94	172	247	50	22	468,21	6,66	**0,036**
	22-26	69	99	96	30	9	423,03		
	27 ve Üstü	4	4	6	1	1	436,16		

Tablo 6.58'de, katılımcıların sosyo-ekonomik durumlarına göre cep telefonu servislerini kullanım durumları arasında farklılık olup olmadığını ortaya koymak için yapılan Kruskal-Wallis testi sonuçları verilmektedir. Tablo incelendiğinde, kısa mesaj servisi ve oyun oynama servisi kullanımları için hesaplanan p değerlerinin α=0.05'den büyük olduğu ve bu servislerin kullanım durumlarına ilişkin olarak kurulan hipotezlerin kabul edildiği görülmektedir. Diğer taraftan multimedya mesaj servisi, GPRS/WAP servisi, video mesaj servisi ve arama servisi kullanımları için hesaplanan p değerlerinin α=0.05'den küçük olduğu ve bu servislerin kullanım durumlarına ilişkin olarak kurulan hipotezlerin reddedildiği açıkça görülmektedir. Dolayısıyla, bu servislerin kullanım durumları katılımcıların sosyo-ekonomik durumlarına göre farklılık göstermektedir. Ortalama sıra değerlerine bakıldığında ise multimedya mesaj servisi, GPRS/WAP servisi ve video mesaj servisinin sosyo-ekonomik durumu alt olan öğrenciler tarafından sıklıkla kullanılmaması, arama servisinin ise sosyo-ekonomik durumu üst olan öğrenciler tarafından diğerlerine kıyasla daha sık kullanılması öğrenciler arasında farklılığa neden olmaktadır. Diğer servisler için yürütülen araştırmada çalışmaya katılan öğrencilerin görüşme formu sorularına verdikleri cevaplar arasında

sosyo-ekonomik duruma göre bir fark olmadığı, başka bir ifade ile cevapların sosyo-ekonomik durum değişkeninden bağımsız olduğu istatistiksel olarak söylenmektedir.

Tablo 6.58. Sosyo-Ekonomik Durum ile Cep Telefonu Servislerini Kullanım Durumu Arasındaki İlişkiyi Gösteren Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Cep Telefonu Servis Kullanımları	Sosyo Ekonomik Durum	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	Ortalama Sıra Değeri	K-W Test Değeri	p Değeri
Kısa Mesaj Servisi Kullanımı	Alt	9	5	29	141	167	554,88	1,87	0,393
	Orta	11	13	25	171	236	578,56		
	Üst	8	16	26	112	158	553,25		
Multimedya Mesaj Servisi Kullanımı	Alt	124	76	52	3	4	389,38	15,27	**0,000**
	Orta	127	104	102	20	6	463,33		
	Üst	99	68	73	13	2	448,30		
Gprs/Wap Servisi Kullanımı	Alt	149	50	53	8	2	381,44	18,71	**0,000**
	Orta	152	78	91	19	12	450,16		
	Üst	100	62	65	14	10	462,76		
Video Mesaj Servisi Kullanımı	Alt	172	40	35	3	1	389,79	6,79	**0,034**
	Orta	198	78	52	10	5	434,81		
	Üst	144	57	31	1	4	416,53		
Cep Telefonu İle Arama Yapmak	Alt	2	6	12	128	208	566,82	6,58	**0,037**
	Orta	14	5	23	155	263	551,89		
	Üst	13	2	5	91	215	604,28		
Cep Telefonu İle Oyun Oynamak	Alt	49	70	120	36	7	485,74	5,59	0,061
	Orta	71	123	135	26	15	441,50		
	Üst	50	84	95	20	11	446,13		

6.2.5. Cep Telefonunun Günlük Hayattaki Yerine İlişkin Analizler

Bu bölümde, cep telefonunun günlük hayattaki yerine dair görüşme formunun 4. bölümünde yer alan görüşlere katılımcıların ne ölçüde katıldıkları incelenmiştir. Ayrıca katılımcıların verdikleri cevapların, cinsiyet, üniversite türü, yaş grubu ve sosyo-ekonomik duruma göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. İki grup arasındaki farklılıkların analizinde Mann Withney U testi ve Kruskal Wallis testi kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına gore cep telefonunun günlük hayattaki yerine ilişkin katılımcı görüşleri Tablo 6.59'da verilmiştir. "Cep telefonu sahibi olduğum için pişmanlık duyuyorum ifadesine cevap veren 1.153 kişinin yarısından fazlası (%58,46) bu görüşe hiç bir zaman katılmadıklarını belirtirken, %1,73'ü her zaman bu görüşe katıldıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcıların en çok katıldıkları ifade "arkadaşlarımı ev telefonları yerine cep

telefonundan ararım" ifadesi olurken, en az katıldıkları ifade, "tanımadığım kişilerden cinsel anlamda rahatsız edici mesajlar alırım" ifadesi olmuştur.

Tablo 6.59. Cep Telefonun Günlük Hayattaki Yerine Dair Katılımcıların Görüşleri

Cep Telefonu Kullanımına İlişkin İfadeler		Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Katılımcı Sayısı
		Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	
Cep telefonu sahibi olduğum için pişmanlık duyuyorum	Cevap Sayısı	674	230	200	29	20	1.153
	Cevap Yüzdesi %	58,46	19,95	17,35	2,52	1,73	100
Cep telefonu kullanmaya başladığımdan beri; sabit telefonu ve ankesörlü telefonu kullanırım	Cevap Sayısı	296	394	321	88	35	1.134
	Cevap Yüzdesi %	26,10	34,74	28,31	7,76	3,09	100
Arkadaşlarımı ev telefonları yerine cep telefonlarından ararım	Cevap Sayısı	35	49	135	468	461	1.148
	Cevap Yüzdesi %	3,05	4,27	11,76	40,77	40,16	100
Evde iken ev telefonu ile aramak yerine cep telefonunu kullanırım	Cevap Sayısı	97	202	286	353	197	1.135
	Cevap Yüzdesi %	8,55	17,80	25,20	31,10	17,36	100
Cep telefonu ile ilgili yenilikleri takip ederim	Cevap Sayısı	170	339	344	181	112	1.146
	Cevap Yüzdesi %	14,83	29,58	30,02	15,79	9,77	100
Cep telefonu ile mesajlaşırken tek seferde birden fazla mesaj gönderirim	Cevap Sayısı	149	365	369	207	53	1.143
	Cevap Yüzdesi %	13,04	31,93	32,28	18,11	4,64	100
Kısa mesajlarda noktalama işareti kullanırım	Cevap Sayısı	97	203	248	334	265	1.147
	Cevap Yüzdesi %	8,46	17,70	21,62	29,12	23,10	100
Kısa mesajlarda ünlem ya da nida işaretleri kullanırım	Cevap Sayısı	78	110	177	411	370	1.146
	Cevap Yüzdesi %	6,81	9,60	15,45	35,86	32,29	100
Kısa mesajlarda kısaltmalar kullanırım	Cevap Sayısı	100	141	214	319	372	1.146
	Cevap Yüzdesi %	8,73	12,30	18,67	27,84	32,46	100
Tanımadığım kişilerden cinsel anlamda rahatsız edici mesajlar alırım	Cevap Sayısı	843	213	49	20	12	1.137
	Cevap Yüzdesi %	74,14	18,73	4,31	1,76	1,06	100
Tanımadığım kişilerden tanışma amacıyla mesajlar alırım	Cevap Sayısı	596	362	129	34	16	1.137
	Cevap Yüzdesi %	52,42	31,84	11,35	2,99	1,41	100

6.2.5.1. Cep Telefonunun Günlük Hayattaki Yerine İlişkin İfadelere Verilen Cevapların Cinsiyet, Üniversite Türü, Yaş Grubu ve Sosyo Ekonomik Duruma Göre Farklılığının İncelenmesi

Katılımcıların verdikleri cevapların, cinsiyet ve üniversite türüne gore farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak için aşağıdaki hipotezler kurulmuş ve Mann Withney U testi ile analiz edilmiştir.

H_0: Cinsiyete göre cep telefonunun günlük hayattaki kullanımına dair yöneltilen ifadelere verilen cevaplar arasında fark yoktur.
H_0: Üniversite türüne göre cep telefonunun günlük hayattaki kullanımına dair yöneltilen ifadelere verilen cevaplar arasında fark yoktur.

Katılımcılardan derlenen cevapların yaş grubu ve sosyo-ekonomik duruma göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak için aşağıdaki hipotezler kurulmuş ve Kruskall Wallis testi ile analiz edilmiştir.

H_0: Yaş grubuna göre cep telefonunun günlük hayattaki kullanımına dair yöneltilen ifadelere verilen cevaplar arasında fark yoktur.
H_0: Sosyo-ekonomik duruma göre cep telefonunun günlük hayattaki kullanımına dair yöneltilen ifadelere verilen cevaplar arasında fark yoktur.

Yukarıdaki hipotezler, cep telefonunun günlük hayattaki kullanımına dair katılımcılara yöneltilen tüm ifadeler için ayrı ayrı test edilmiş ve sonuçlar Tablo 6.60 ile 5.63 arasında verilmiştir. Anlamlılık düzeyi 0.05'den küçük tüm ifadeler için hipotezler reddedilmiştir. Hipotezlerin reddedildiği ifadeler koyu renk ile gösterilmiştir.

Tablo 6.60. Cinsiyete Göre Cep Telefonu Kullanımına İlişkin İfadeler Arasında Fark Analizi

Cep Telefonu Kullanımına İlişkin İfadeler	Cinsiyet	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık sık	Her zaman	Ortalama Sıra Değeri	M-W-U Test Değeri	p
Cep telefonu sahibi olduğum için pişmanlık duyuyorum	Kadın	436	137	114	18	12	563,02	146285,5	**0,039**
	Erkek	238	93	86	11	8	599,98		
Cep telefonu kullanmaya başladığımdan beri; sabit telefonu ve ankesörlü telefonu kullanırım	Kadın	189	249	195	50	23	560,00	145788	0,301
	Erkek	107	145	126	38	12	579,87		
Arkadaşlarımı ev telefonları yerine cep telefonlarından ararım	Kadın	15	28	76	305	289	585,02	147574,5	0,139
	Erkek	20	21	59	163	172	557,25		
Evde iken ev telefonu ile aramak yerine cep telefonunu kullanırım	Kadın	59	131	171	227	120	567,76	150990	0,974
	Erkek	38	71	115	126	77	568,39		
Cep telefonu ile ilgili yenilikleri takip ederim	Kadın	111	221	223	106	52	551,72	138834	**0,003**
	Erkek	59	118	121	75	60	609,37		
Cep telefonu ile mesajlaşırken tek seferde birden fazla mesaj gönderirim	Kadın	75	223	236	146	30	594,70	137598	**0,002**
	Erkek	74	142	133	61	23	534,78		
Kısa mesajlarda noktalama işareti kullanırım	Kadın	53	118	154	216	172	589,87	143403	**0,033**
	Erkek	44	85	94	118	93	547,92		
Kısa mesajlarda ünlem ya da nida işaretleri kullanırım	Kadın	36	40	89	280	268	629,70	114293	**0,000**
	Erkek	42	70	88	131	102	480,96		
Kısa mesajlarda kısaltmalar kullanırım	Kadın	47	65	114	212	275	627,96	115535	**0,000**
	Erkek	53	76	100	107	97	483,82		
Tanımadığım kişilerden cinsel anlamda rahatsız edici mesajlar alırım	Kadın	550	128	22	9		546,57	135826,5	**0,000**
	Erkek	293	85	27	11	12	606,15		
Tanımadığım kişilerden tanışma amacıyla mesajlar alırım	Kadın	391	225	76	13	4	547,64	136580,5	**0,002**
	Erkek	205	137	53	21	12	604,39		

Tablo 6.60'daki sonuçlara göre; "Cep telefonu kullanmaya başladığımdan beri, sabit telefonu ve ankesörlü telefonu kullanırım", "Arkadaşlarımı ev telefonları yerine cep telefonlarından ararım" ve "Evde iken ev telefonu ile aramak yerine cep telefonunu kullanırım" ifadelerine verilen cevaplar cinsiyete göre farklılık göstermemektedir. Belirtilen ifadeler dışındaki tüm ifadelere verilen cevaplar cinsiyete göre farklılık göstermektedir. Farklılığın hangi gruptan (kadın ya da erkek) kaynaklandığı ortalama sıra değeri incelenerek görülmektedir. Örneğin, erkekler kadınlara kıyasla cep telefonu sahibi oldukları için daha fazla pişmanlık duymaktadır. Erkekler cep telefonundaki yenilikleri daha fazla takip etme eğiliminde olurken, kadınlar tek seferde birden fazla mesaj gönderme eğilimindedirler. Diğer ifadelerde benzer şekilde yorumlanmaktadır.

Tablo 6.61'deki sonuçlara göre; "Cep telefonu ile ilgili yenilikleri takip ederim", "Kısa mesajlarda noktalama işareti kullanırım", "Tanımadığım kişilerden cinsel anlamda rahatsız edici mesajlar alırım" ve" Tanımadığım kişilerden tanışma amacıyla mesajlar alırım" ifadelerine verilen cevaplar üniversite türüne göre farklılık göstermektedir. Farklılığın hangi üniversite türünden kaynaklandığı ortalama sıra değeri incelenerek görülmektedir. Tablo'daki sonuçlara göre, devlet üniversitesinde

öğrenim gören öğrenciler kısa mesajlarda noktalama işaretlerine daha fazla dikkat etmekte, vakıf üniversitesinde eğitim gören öğrenciler cep telefonundaki yenilikleri daha fazla takip etmekte, tanımadıkları kişilerden cinsel anlamda rahatsız edici mesajlar ve tanışma mesajlarını daha fazla almaktadırlar.

Tablo 6.61. Üniversite Türüne Göre Cep Telefonu Kullanımına İlişkin İfadeler Arasında Fark Analizi

Cep Telefonu Kullanımına İlişkin İfadeler	**Üniversite Türü**	**Hiçbir zaman**	**Nadiren**	**Bazen**	**Sık sık**	**Her zaman**	**Ortalama Sıra Değeri**	**M-W-U Test Değeri**	**p**
Cep telefonu sahibi olduğum için pişmanlık duyuyorum	Vakıf	178	64	57	4	6	577,21	128170,5	0,795
	Devlet	493	165	141	25	13	572,13		
Cep telefonu kullanmaya başladığımdan beri; sabit telefonu ve ankesörlü telefonu kullanırım	Vakıf	94	86	90	22	15	559,20	124396	0,727
	Devlet	198	307	230	66	20	566,48		
Arkadaşlarımı ev telefonları yerine cep telefonlarından ararım	Vakıf	9	19	43	124	116	545,19	121038	0,082
	Devlet	26	30	92	339	343	580,67		
Evde iken ev telefonu ile aramak yerine cep telefonunu kullanırım	Vakıf	24	47	91	92	52	568,85	124739,5	0,803
	Devlet	72	155	194	259	143	563,57		
Cep telefonu ile ilgili yenilikleri takip ederim	Vakıf	38	81	87	60	42	620,28	112487	**0,001**
	Devlet	130	256	254	121	70	551,36		
Cep telefonu ile mesajlaşırken tek seferde birden fazla mesaj gönderirim	Vakıf	33	101	100	57	15	580,92	123191	0,421
	Devlet	114	262	268	150	36	563,92		
Kısa mesajlarda noktalama işareti kullanırım	Vakıf	32	62	74	72	68	533,96	116873	**0,019**
	Devlet	63	141	170	261	197	584,03		
Kısa mesajlarda ünlem ya da nida işaretleri kullanırım	Vakıf	21	32	55	102	97	555,45	123245,5	0,343
	Devlet	56	78	119	307	272	575,37		
Kısa mesajlarda kısaltmalar kullanırım	Vakıf	29	34	64	84	97	561,52	125362,5	0,584
	Devlet	69	106	148	234	274	573,14		
Tanımadığım kişilerden cinsel anlamda rahatsız edici mesajlar alırım	Vakıf	212	65	16	8	3	591,51	117948,5	**0,038**
	Devlet	626	148	32	12	9	556,62		
Tanımadığım kişilerden tanışma amacıyla mesajlar alırım	Vakıf	143	108	42	9	4	598,04	116422	**0,027**
	Devlet	449	253	86	25	12	554,12		

Tablo 6.62'deki sonuçlara göre; "Cep telefonu sahibi olduğum için pişmanlık duyuyorum","cep telefonu ile ilgili yenilikleri takip ederim", "Kısa mesajlarda noktalama işareti kullanırım" ve "kısa mesajlarda kısaltmalar kullanırım" ifadelerine verilen yaş grubuna göre farklılık göstermektedir. Farklılığın hangi yaş grubundan kaynaklandığı ortalama sıra değeri incelenerek görülmektedir. Tablo'daki sonuçlara göre, yaş ilerledikçe cep telefonu sahibi olmaktan duyulan pişmanlık eğilimi ve kısa mesajlarda noktalama işaretlerine dikkat etme eğilimi artmaktadır. Daha küçük yaşlarda ise

cep telefonu ile ilgili yenilikleri takip etme eğilimi ve kısa mesajlarda kısaltma kullanma eğilimi daha fazladır.

Tablo 6.62. Yaş Grubuna Göre Cep Telefonu Kullanımına İlişkin İfadeler Arasında Fark Analizi

Cep Telefonu Kullanımına İlişkin İfadeler	**Yaş Grubu**	**Hiçbir zaman**	**Nadiren**	**Bazen**	**Sık sık**	**Her zaman**	**Ortalama Sıra Değeri**	**K-W Test Değeri**	**p**
Cep telefonu sahibi olduğum için pişmanlık duyuyorum	17-21	460	134	113	15	10	543,28	18,190	**0,000**
	22-26	193	90	79	13	8	616,85		
	27 ve üstü	12	4	6	1	2	657,44		
Cep telefonu kullanmaya başladığımdan beri; sabit telefonu ve ankesörlü telefonu kullanırım	17-21	191	261	195	53	20	550,89	4,388	0,111
	22-26	95	126	112	32	13	574,93		
	27 ve üstü	5	4	12	1	2	668,19		
Arkadaşlarımı ev telefonları yerine cep telefonlarından ararım	17-21	20	31	86	304	286	566,16	3,285	0,193
	22-26	12	17	41	154	160	578,04		
	27 ve üstü	2	1	7	6	8	463,02		
Evde iken ev telefonu ile aramak yerine cep telefonunu kullanırım	17-21	64	130	173	226	125	561,67	0,959	0,619
	22-26	30	61	107	119	64	566,43		
	27 ve üstü	2	9	4	3	6	501,63		
Cep telefonu ile ilgili yenilikleri takip ederim	17-21	100	194	226	125	81	592,24	13,907	**0,001**
	22-26	61	135	105	53	28	526,19		
	27 ve üstü	8	6	7	2	2	457,50		
Cep telefonu ile mesajlaşırken tek seferde birden fazla mesaj gönderirim	17-21	89	231	218	146	39	578,84	4,342	0,114
	22-26	52	121	143	54	12	545,19		
	27 ve üstü	7	7	5	5	1	490,18		
Kısa mesajlarda noktalama işareti kullanırım	17-21	63	140	168	202	152	547,32	13,750	**0,001**
	22-26	30	61	75	121	97	593,69		
	27 ve üstü	3	1	2	5	14	750,58		
Kısa mesajlarda ünlem ya da nida işaretleri kullanırım	17-21	44	74	105	258	243	574,77	1,612	0,447
	22-26	30	34	65	135	120	555,66		
	27 ve üstü	3	2	5	8	7	516,02		
Kısa mesajlarda kısaltmalar kullanırım	17-21	53	74	121	207	269	604,33	35,377	**0,000**
	22-26	42	56	84	104	98	511,82		
	27 ve üstü	5	8	6	3	3	333,50		
Tanımadığım kişilerden cinsel anlamda rahatsız edici mesajlar alırım	17-21	523	142	29	15	10	570,14	1,636	0,441
	22-26	290	67	17	5	2	550,23		
	27 ve üstü	19	4	2			552,34		
Tanımadığım kişilerden tanışma amacıyla mesajlar alırım	17-21	370	230	84	23	12	568,78	0,766	0,682
	22-26	204	122	41	10	4	552,65		
	27 ve üstü	14	6	4	1		554,58		

Tablo 6.63'deki sonuçlara göre; "Arkadaşlarımı ev telefonları yerine cep telefonlarından ararım", "cep telefonu ile ilgili yenilikleri takip ederim", "kısa mesajlarda noktalama işareti kullanırım", "kısa mesajlarda ünlem ve nida işareti kullanırım", "kısa mesajlarda kısaltmalar kullanırım" ve "tanımadığım kişilerden tanışma amacıyla mesaj alırım" ifadelerine verilen cevaplar sosyo

ekonomik duruma göre farklılık göstermektedir. Farklılığın hangi sosyo-ekonomik gruptan kaynaklandığı ortalama sıra değeri incelenerek görülmektedir. Örneğin, sosyo ekeonomik durumu alt olan öğrenciler arkadaşlarını ev telefonu yerine cep telefonundan arama eğilimindedirler, sosyo-ekonomik durumu üst olan öğrenciler cep telefonundaki yenilikleri daha fazla takip etme eğiliminedirler. Diğer ifadelerde benzer şekilde yorumlanmaktadır.

Tablo 6.63. Sosyo-Ekonomik Duruma Göre Cep Telefonu Kullanımına İlişkin İfadeler Arasında Fark Analizi

Cep Telefonu Kullanımına İlişkin İfadeler	**Sosyo-Ekonomik Durum**	**Hiçbir zaman**	**Nadiren**	**Bazen**	**Sık sık**	**Her zaman**	**Ortalama Sıra Değeri**	**K-W Test Değeri**	**p**
Cep telefonu sahibi olduğum için pişmanlık duyuyorum	Alt	212	64	68	13	6	583,45	2,695	0,260
	Orta	277	103	69	7	6	560,20		
	Üst	185	63	63	9	8	593,53		
Cep telefonu kullanmaya başladığımdan beri; sabit telefonu ve ankesörlü telefonu kullanırım	Alt	98	129	96	25	4	541,95	5,375	0,068
	Orta	105	160	138	35	20	592,30		
	Üst	93	105	87	28	11	560,20		
Arkadaşlarımı ev telefonları yerine cep telefonlarından ararım	Alt	13	12	33	124	178	626,69	17,325	**0,000**
	Orta	8	21	55	208	172	564,63		
	Üst	14	16	47	136	111	530,65		
Evde iken ev telefonu ile aramak yerine cep telefonunu kullanırım	Alt	32	56	85	107	73	587,91	2,020	0,364
	Orta	37	96	106	138	78	557,84		
	Üst	28	50	95	108	46	560,65		
Cep telefonu ile ilgili yenilikleri takip ederim	Alt	64	107	115	48	24	535,50	9,135	**0,010**
	Orta	65	136	142	71	46	577,73		
	Üst	41	96	87	62	42	609,04		
Cep telefonu ile mesajlaşırken tek seferde birden fazla mesaj gönderirim	Alt	53	125	104	56	18	543,68	4,867	0,088
	Orta	61	137	159	85	18	576,52		
	Üst	35	103	106	66	17	596,47		
Kısa mesajlarda noktalama işareti kullanırım	Alt	36	75	75	106	67	535,86	8,037	**0,018**
	Orta	39	71	104	139	107	583,15		
	Üst	22	57	69	89	91	602,91		
Kısa mesajlarda ünlem ya da nida işaretleri kullanırım	Alt	24	46	63	123	102	538,68	6,973	**0,031**
	Orta	31	36	58	178	157	597,15		
	Üst	23	28	56	110	111	578,34		
Kısa mesajlarda kısaltmalar kullanırım	Alt	32	43	68	104	111	567,72	7,079	**0,029**
	Orta	30	53	79	138	160	601,43		
	Üst	38	45	67	77	101	540,64		
Tanımadığım kişilerden cinsel anlamda rahatsız edici mesajlar alırım	Alt	274	63	14	4		549,50	4,290	0,117
	Orta	327	88	22	10	10	586,10		
	Üst	242	62	13	6	2	566,26		
Tanımadığım kişilerden tanışma amacıyla mesajlar alırım	Alt	201	104	39	8	3	543,61	6,572	**0,037**
	Orta	219	156	52	18	10	595,68		
	Üst	176	102	38	8	3	559,45		

6.2.6. Cep Telefonu Kullanım Stiline İlişkin Analizler

Çalışmanın bu bölümünde öğrencilerin cep telefonu kullanım stilleri analiz edilmeye çalışılmıştır. İlgili analizlere yönelik olarak bu kısımda görüşme formunun beşinci bölümünde yer alan 1 numaralı soruya verilen cevaplar incelenmiştir. Bu soruda katılımcılara cep telefonu kullanım stili ile ilgili ifadeler sorumuş ve katılımcılardan görüşleri istenmiştir. Katılımcılar, görüşme formunda yer alan ifadelere ilişkin görüşlerini 'kesinlikle katılmıyorum', 'katılmıyorum', 'biraz katılıyorum', 'katılıyorum' ve 'kesinlikle katılıyorum' cevaplarından birini seçerek belirtmişlerdir. Analiz sonuçlarına göre katılımcıların cep telefonu kullanım stiline ilişkin görüşleri Tablo 6.64'de verilmiştir.

Belirtilen konuda katılımcılara yöneltilen "Birçok kısa mesaj yollamak, almak ve cep telefonu görüşmesi yapmak benim için önemlidir" ifadesine cevap veren 1.131 kişinin %14,85'i ilgili görüşe kesinlikle katıldıklarını %32,10'u katıldıklarını, %27,85'i biraz katıldıklarını, %18,04'ü katılmadıklarını, %7,16'sı ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Konuya ilişkin olarak katılımcıların en çok katıldıkları ifade "ileride cep telefonu kullanmaya devam edeceğimi düşünüyorum" ifadesi olurken, en az katıldıkları ifade, "cep telefonu satın alırken pahalı olması benim için önemli bir unsurdur" ifadesi olmuştur.

Tablo 6.64 Cep Telefonu Kullanım Stiline İlişkin Katılımcıların Görüşleri

Kullanım Stiline İlişkin İfadeler		Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Katılımcı Sayısı
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
1.Birçok kısa mesaj yollamak, almak ve cep telefonu görüşmesi yapmak benim için önemlidir	Cevap Sayısı	81	204	315	363	168	1.131
	Cevap Yüzdesi %	7,16	18,04	27,85	32,10	14,85	100
2.Herzaman kısa mesaj ya da arama olmuş mu diye cep telefonumu kontrol ederim	Cevap Sayısı	31	114	258	469	263	1.135
	Cevap Yüzdesi %	2,73	10,04	22,73	41,32	23,17	100
3.Çoğu kez belirli bir neden olmadan cep telefonu görüşmesi yaparım	Cevap Sayısı	166	392	318	194	62	1.132
	Cevap Yüzdesi %	14,66	34,63	28,09	17,14	5,48	100
4.Cep telefonum yanımda değilken; kendimi çok rahatsız hissederim	Cevap Sayısı	107	163	267	327	272	1.136
	Cevap Yüzdesi %	9,42	14,35	23,50	28,79	23,94	100
5.Cep telefonum yanımda değilken; kendimi hayattan kopuk hissederim	Cevap Sayısı	230	301	282	186	136	1.135
	Cevap Yüzdesi %	20,26	26,52	24,85	16,39	11,98	100
6.Cep telefonum herzaman açıktır	Cevap Sayısı	46	75	158	377	478	1.134
	Cevap Yüzdesi %	4,06	6,61	13,93	33,25	42,15	100
7.Cep telefonumdaki bir aramaya yetişemezsem üzülürüm	Cevap Sayısı	165	295	365	220	88	1.133
	Cevap Yüzdesi %	14,56	26,04	32,22	19,42	7,77	100

Tablo 6.64 Cep Telefonu Kullanım Stiline İlişkin Katılımcıların Görüşleri

Kullanım Stiline İlişkin İfadeler		Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Katılımcı Sayısı
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
8.Cep telefonumu evde unuttuysam mutlaka almak için geri dönerim	Cevap Sayısı	102	195	367	265	203	1.132
	Cevap Yüzdesi %	9,01	17,23	32,42	23,41	17,93	100
9.Çoğu kez cep telefonu faturamı ödemede sıkıntı yaşıyorum	Cevap Sayısı	389	378	204	99	53	1.123
	Cevap Yüzdesi %	34,64	33,66	18,17	8,82	4,72	100
10.Çoğu kez cep telefonumla halka açık alanlarda konuşuyorum	Cevap Sayısı	98	247	421	299	70	1.135
	Cevap Yüzdesi %	8,63	21,76	37,09	26,34	6,17	100
11.Cep telefonumda internet bağlantısının olması benim için önemlidir	Cevap Sayısı	395	373	184	110	70	1.132
	Cevap Yüzdesi %	34,89	32,95	16,25	9,72	6,18	100
12.Cep telefonumun son teknoloji olması ve modaya uygun olması benim için önemlidir	Cevap Sayısı	351	278	293	151	59	1.132
	Cevap Yüzdesi %	31,01	24,56	25,88	13,34	5,21	100
13.Cep telefonumun giyim tarzıma ve dış görünüşüme uyum sağlaması benim için önemlidir	Cevap Sayısı	493	339	174	85	41	1.132
	Cevap Yüzdesi %	43,55	29,95	15,37	7,51	3,62	100
14.Cep telefonumun markası benim için önemlidir	Cevap Sayısı	256	209	267	278	122	1.132
	Cevap Yüzdesi %	22,61	18,46	23,59	24,56	10,78	100

Tablo 6.64 Cep Telefonu Kullanım Stiline İlişkin Katılımcıların Görüşleri

Kullanım Stiline İlişkin İfadeler		Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Katılımcı Sayısı
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
15.İleride de cep telefonu kullanmaya devam edeceğimi düşünüyorum	Cevap Sayısı	30	28	73	338	664	1.133
	Cevap Yüzdesi %	2,65	2,47	6,44	29,83	58,61	100
16.Üç yıllık cep telefonu modelinin eski model olduğunu düşünüyorum	Cevap Sayısı	252	300	322	192	65	1.131
	Cevap Yüzdesi %	22,28	26,53	28,47	16,98	5,75	100
17.Cep telefonumun sık sık zil sesini değiştiririm	Cevap Sayısı	298	441	226	115	46	1.126
	Cevap Yüzdesi %	26,47	39,17	20,07	10,21	4,09	100
18.Cep telefonu satın alırken pahalı olması benim için önemli bir unsurdur	Cevap Sayısı	510	378	150	56	32	1.126
	Cevap Yüzdesi %	45,29	33,57	13,32	4,97	2,84	100
19.En ucuz cep telefonu modeli benim için uygundur	Cevap Sayısı	199	426	337	110	57	1.129
	Cevap Yüzdesi %	17,63	37,73	29,85	9,74	5,05	100
20.Cep telefonu sadece insanlarla iletişim kurmak için ve günlük hayatı organize etmek için gereklidir	Cevap Sayısı	50	99	235	370	372	1.126
	Cevap Yüzdesi %	4,44	8,79	20,87	32,86	33,04	100

Kullanım stiline ilişkin görüşlerin katılımcıların cinsiyetine, yaş grubuna, okudukları üniversitenin türüne ve sosyo-ekonomik durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini ölçmek amacıyla aşağıdaki hipotezler kurulmuş ve hipotezlerin testi için ki-kare analizi uygulanmıştır. Cep telefonu kullanma stiline ilişkin soru formunda yer alan i=1,2,…,20 ifade için aşağıdaki hipotezler ayrı ayrı test edilmiştir.

H_0: Cinsiyet ile cep telefonu kullanım stiline ilişkin ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki yoktur.

H_0: Üniversite türü ile cep telefonu kullanım stiline ilişkin ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki yoktur.

H_0: Yaş grubu ile cep telefonu kullanım stiline ilişkin ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki yoktur.

H_0: Sosyo-ekonomik durum ile cep telefonu kullanım stiline ilişkin ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki yoktur

Ki-kare testi sonucunda katılımcıların nitelikleri ile ilişkili bulunan ifadelerde, ne yönde bir ilişki olduğunun belirlenmesi amacıyla katılım endeksi hesaplanmıştır. Endeks değerleri hesaplanırken 'kesinlikle katılıyorum' cevabına 5 değeri, 'katılıyorum' cevabına 4 değeri, 'biraz katılıyorum' cevabına 3 değeri, 'katılmıyorum' cevabına 2 değeri, 'kesinlikle katılmıyorum' cevabına 1 değeri verilmiş ve her bir ifade için ortalama bir değer bulunmuştur. Hesaplanan ortalamalar yardımıyla grup türlerinin görüşlerinin ne yönde olduğu belirlenmiştir. Ortalamalar 5 üzerinden olup, ortalaması 5 e yakın olan ifadeler öğrencilerin önemle katıldıkları görüşleri, ortalaması 1 e yakın olan ifadeler ise öğrencilerin daha nadir katıldıkları görüşleri ifade etmektedirler.

Tablo 6.65'de, katılımcıların cinsiyetleri ile cep telefonu kullanım stillerine ilişkin ifadeler arasında ilişki olup olmadığını ortaya koymak amacıyla hesaplanan ki-kare analizi sonuçları yer almaktadır. Anlamlılık düzeyi p 0.05'den küçük ifadeler için yukarıda kurulan H_0 hipotezi reddedilmektedir. Hipotezlerin reddedildiği ifadeler koyu renk ile gösterilmiştir.

Tablo 6.65 incelendiğinde cep telefonu kullanma stiline ilişkin formda yer alan 4., 5., 6., 7., 8., 12., 13., 14., 16., 17. ifadeler için hesaplanan p değerleri α=0.05'den büyük olduğu için katılımcıların verdikleri cevaplar cinsiyete göre farklılık göstermez. Formdaki 1, 2, 3, 9, 10, 11, 15, 18, 19, 20 inci ifadeler için hesaplanan p değerleri α=0.05'den küçük olduğu için ilgili ifadeler için kurulan

H_0 hipotezi reddedilerek verilen cevaplar ile cinsiyet arasında ilişki olduğu söylenir. Verilen cevaplar ile katılımcıların cinsiyeti arasında nasıl bir ilişki olduğunu ortaya koymak için katılım endeks değerleri incelenmiştir. Buna göre erkeklerin kadınlara kıyasla cep telefonu faturalarını öderken daha çok sıkıntıya düştükleri, internet bağlantısına daha çok önem verdikleri görülmektedir. Kadınlar ise erkeklere oranla kısa mesaj almayı ve yollamayı, cep telefonu ile görüşme yapmayı daha çok önemsemektedirler. Ayrıca kadınlar cep telefonlarına arama veya kısa mesaj gelip gelmediğini daha sık kontrol etmekte, belli bir neden olmadan cep telefonu görüşmesi yapmakta, halka açık alanlarda görüşme yapmayı daha çok tercih etmekte ve cep telefonunun insanlarla iletişim kurmak ve hayatı organize etmek için gerekli olduğu düşüncesine daha çok katılmaktadırlar.

Tablo 6.65. Cinsiyet ile Cep Telefonu Kullanım Stili Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Analizi Sonuçları

Kullanım Stiline İlişkin İfadeler	Cinsiyet	Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Toplam	Endeks	Ki Kare Değeri	p Değeri
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum				
1.Birçok kısa mesaj yollamak, almak ve cep telefonu görüşmesi yapmak benim için önemlidir	Kadın	38	113	215	234	104	704	3,359	17,786	**0,001**
	Erkek	43	91	100	129	64	427	3,187		
	Toplam	81	204	315	363	168	1131	3,294		
2.Her zaman kısa mesaj ya da arama olmuş mu diye cep telefonumu kontrol ederim	Kadın	13	60	147	310	175	705	3,814	17,966	**0,001**
	Erkek	18	54	111	159	88	430	3,570		
	Toplam	31	114	258	469	263	1135	3,722		
3.Çoğu kez belirli bir neden olmadan cep telefonu görüşmesi yaparım	Kadın	90	248	188	138	40	704	2,702	12,698	**0,013**
	Erkek	76	144	130	56	22	428	2,542		
	Toplam	166	392	318	194	62	1132	2,641		
4.Cep telefonum yanımda değilken; kendimi çok rahatsız hissederim	Kadın	55	100	168	204	181	708	3,503	7,606	0,107
	Erkek	52	63	99	123	91	428	3,322		
	Toplam	107	163	267	327	272	1136	3,435		
5.Cep telefonum yanımda değilken; kendimi hayattan kopuk hissederim	Kadın	126	197	177	118	88	706	2,780	7,257	0,123
	Erkek	104	104	105	68	48	429	2,655		
	Toplam	230	301	282	186	136	1135	2,733		
6.Cep telefonum her zaman açıktır	Kadın	26	54	89	244	292	705	4,024	7,279	0,122
	Erkek	20	21	69	133	186	429	4,035		
	Toplam	46	75	158	377	478	1134	4,028		
7.Cep telefonumdaki bir aramaya yetişemezsem üzülürüm	Kadın	92	181	233	146	51	703	2,834	5,694	0,223
	Erkek	73	114	132	74	37	430	2,740		
	Toplam	165	295	365	220	88	1133	2,798		

Tablo 6.65. Cinsiyet ile Cep Telefonu Kullanım Stili Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Analizi Sonuçları(Devam)

Kullanım Stiline İlişkin İfadeler	Cinsiyet	Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Toplam	Endeks	Ki Kare Değeri	p Değeri
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum				
8.Cep telefonumu evde unuttuysam mutlaka almak için geri dönerim	Kadın	58	122	234	164	126	704	3,253	1,639	0,802
	Erkek	44	73	133	101	77	428	3,220		
	Toplam	102	195	367	265	203	1132	3,240		
9.Çoğu kez cep telefonu faturamı ödemede sıkıntı yaşıyorum	Kadın	260	252	114	53	25	704	2,050	18,465	**0,001**
	Erkek	129	126	90	46	28	419	2,327		
	Toplam	389	378	204	99	53	1123	2,153		
10.Çoğu kez cep telefonumla halka açık alanlarda konuşuyorum	Kadın	57	142	267	207	33	706	3,024	16,313	**0,003**
	Erkek	41	105	154	92	37	429	2,951		
	Toplam	98	247	421	299	70	1135	2,996		
11.Cep telefonumda internet bağlantısının olması benim için önemlidir	Kadın	250	263	105	59	29	706	2,085	29,532	**0,000**
	Erkek	145	110	79	51	41	426	2,373		
	Toplam	395	373	184	110	70	1132	2,193		
12.Cep telefonumun son teknoloji olması ve modaya uygun olması benim için önemlidir	Kadın	217	181	182	94	31	705	2,349	3,362	0,499
	Erkek	134	97	111	57	28	427	2,410		
	Toplam	351	278	293	151	59	1132	2,372		
13.Cep telefonumun giyim tarzıma ve dış görünüşüme uyum sağlaması benim için önemlidir	Kadın	310	220	104	49	22	705	1,940	3,604	0,462
	Erkek	183	119	70	36	19	427	2,037		
	Toplam	493	339	174	85	41	1132	1,977		
14.Cep telefonumun markası benim için önemlidir	Kadın	162	121	174	170	78	705	2,831	3,061	0,548
	Erkek	94	88	93	108	44	427	2,813		
	Toplam	256	209	267	278	122	1132	2,824		

Tablo 6.65. Cinsiyet ile Cep Telefonu Kullanım Stili Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Analizi Sonuçları(Devam)

Kullanım Stiline İlişkin İfadeler	Cinsiyet	Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Toplam	Endeks	Ki Kare Değeri	P Değeri
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum				
15.İleride de cep telefonu kullanmaya devam edeceğimi düşünüyorum	Kadın	20	8	31	222	424	705	4,450	28,336	**0,000**
	Erkek	10	20	42	116	240	428	4,299		
	Toplam	30	28	73	338	664	1133	4,393		
16.Üç yıllık cep telefonu modelinin eski model olduğunu düşünüyorum	Kadın	152	199	202	120	31	704	2,544	8,428	0,077
	Erkek	100	101	120	72	34	427	2,623		
	Toplam	252	300	322	192	65	1131	2,574		
17.Cep telefonumun sık sık zil sesini değiştiririm	Kadın	180	287	135	68	29	699	2,255	3,013	0,556
	Erkek	118	154	91	47	17	427	2,276		
	Toplam	298	441	226	115	46	1126	2,263		
18.Cep telefonu satın alırken pahalı olması benim için önemli bir unsurdur	Kadın	312	262	84	28	13	699	1,810	20,659	**0,000**
	Erkek	198	116	66	28	19	427	1,956		
	Toplam	510	378	150	56	32	1126	1,865		
19.En ucuz cep telefonu modeli benim için uygundur	Kadın	116	294	196	72	23	701	2,418	24,081	**0,000**
	Erkek	83	132	141	38	34	428	2,551		
	Toplam	199	426	337	110	57	1129	2,469		
20.Cep telefonu sadece insanlarla iletişim kurmak için ve günlük hayatı organize etmek için gereklidir	Kadın	22	61	146	248	223	700	3,841	11,525	**0,021**
	Erkek	28	38	89	122	149	426	3,765		
	Toplam	50	99	235	370	372	1126	3,813		

Tablo 6.66'da, katılımcıların üniversite türü ile cep telefonu kullanım stillerine ilişkin görüşme formunda yer alan ifadelere verdikleri cevaplar arasında ilişki olup olmadığını ortaya koymak için yapılan Ki-kare testi sonuçları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde cep telefonu kullanma stiline ilişkin formda yer alan 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 18, 20 inci ifadelere verilen cevaplar ile öğrencilerin öğrenim gördüğü üniversite türü arasında ilişki yoktur. Formdaki 6, 11, 12, 17, 19 uncu ifadeler için hesaplanan p değerleri α=0.05'den küçük olduğu için üniversite türü ile ilgili ifadeler arasında ilişki olmadığına dair kurulan hipotezler reddedilmiştir. Dolayısıyla, cep telefonu kullanım stiline ilişkin formdaki 6., 11., 12. 17. ve 19. sorulara verilen cevaplar öğrencilerin öğrenim gördüğü üniversite türüne göre değişkenlik göstermektedir. Cevaplar ile üniversite türü arasında nasıl bir ilişki olduğunu ortaya koymak için katılım endeks değerleri incelendiğinde, vakıf üniversitesinde okuyan öğrencilerin devlet üniversitesindeki öğrencilere kıyasla, cep telefonlarını açık tutmaya daha çok özen gösterdikleri, internet bağlantısına daha çok önem verdikleri, cep telefonlarının son teknolojiye ve modaya uygun olmasına daha çok dikkat ettikleri ve cep telefonlarının zil sesini daha sık değiştirdikleri görülmektedir. Devlet üniversitesinde okuyan öğrenciler ise cep telefonunun ucuz olmasına daha çok dikkat etmektedirler.

Tablo 6.66. Üniversite Türü ile Cep Telefonu Kullanım Stili Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Analizi Sonuçları

Kullanım Stiline İlişkin İfadeler	Üniversite Türü	Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Toplam	Endeks	Ki Kare Değeri	p Değeri
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum				
1.Birçok kısa mesaj yollamak, almak ve cep telefonu görüşmesi yapmak benim için önemlidir	Vakıf	22	52	84	96	49	303	3,323	0,812	0,937
	Devlet	57	151	230	266	117	821	3,286		
	Toplam	79	203	314	362	166	1124	3,296		
2.Her zaman kısa mesaj ya da arama olmuş mu diye cep telefonumu kontrol ederim	Vakıf	11	28	73	131	62	305	3,672	3,615	0,461
	Devlet	19	85	184	336	199	823	3,742		
	Toplam	30	113	257	467	261	1128	3,723		
3.Çoğu kez belirli bir neden olmadan cep telefonu görüşmesi yaparım	Vakıf	39	104	80	65	16	304	2,720	5,874	0,209
	Devlet	126	285	237	128	46	822	2,614		
	Toplam	165	389	317	193	62	1126	2,643		
4.Cep telefonum yanımda değilken; kendimi çok rahatsız hissederim	Vakıf	24	41	76	87	77	305	3,498	1,966	0,742
	Devlet	82	121	190	239	192	824	3,410		
	Toplam	106	162	266	326	269	1129	3,434		
5.Cep telefonum yanımda değilken; kendimi hayattan kopuk hissederim	Vakıf	61	80	75	55	34	305	2,741	0,916	0,922
	Devlet	168	219	206	130	100	823	2,727		
	Toplam	229	299	281	185	134	1128	2,730		
6.Cep telefonum her zaman açıktır	Vakıf	17	11	43	91	143	305	4,089	11,692	**0,020**
	Devlet	29	64	115	282	332	822	4,002		
	Toplam	46	75	158	373	475	1127	4,026		
7.Cep telefonumdaki bir aramaya yetişemezsem üzülürüm	Vakıf	57	76	100	50	22	305	2,685	7,575	0,108
	Devlet	106	216	265	170	65	822	2,844		
	Toplam	163	292	365	220	87	1127	2,801		

Tablo 6.66. Üniversite Türü ile Cep Telefonu Kullanım Stili Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Analizi Sonuçları (Devam)

Kullanım Stiline İlişkin İfadeler	Üniversite Türü	Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Toplam	Endeks	Ki Kare Değeri	p Değeri
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum				
8.Cep telefonumu evde unuttuysam mutlaka almak için geri dönerim	Vakıf	23	56	93	78	54	304	3,276	2,758	0,599
	Devlet	77	137	274	184	149	821	3,233		
	Toplam	100	193	367	262	203	1125	3,244		
9.Çoğu kez cep telefonu faturamı ödemede sıkıntı yaşıyorum	Vakıf	112	102	53	22	13	302	2,079	2,223	0,695
	Devlet	274	272	151	77	40	814	2,186		
	Toplam	386	374	204	99	53	1116	2,157		
10.Çoğu kez cep telefonumla halka açık alanlarda konuşuyorum	Vakıf	25	58	113	82	26	304	3,086	5,541	0,236
	Devlet	73	187	306	215	43	824	2,961		
	Toplam	98	245	419	297	69	1128	2,995		
11.Cep telefonumda internet bağlantısının olması benim için önemlidir	Vakıf	82	80	68	44	30	304	2,539	41,290	**0,000**
	Devlet	310	291	115	65	40	821	2,067		
	Toplam	392	371	183	109	70	1125	2,195		
12.Cep telefonumun son teknoloji olması ve modaya uygun olması benim için önemlidir	Vakıf	85	63	78	57	19	302	2,543	13,704	**0,008**
	Devlet	265	212	213	93	40	823	2,309		
	Toplam	350	275	291	150	59	1125	2,372		
13.Cep telefonumun giyim tarzıma ve dış görünüşüme uyum sağlaması benim için önemlidir	Vakıf	116	97	50	24	16	303	2,099	6,748	0,150
	Devlet	374	238	124	61	25	822	1,936		
	Toplam	490	335	174	85	41	1125	1,980		
14.Cep telefonumun markası benim için önemlidir	Vakıf	61	54	79	70	39	303	2,908	4,379	0,357
	Devlet	194	152	187	207	82	822	2,794		
	Toplam	255	206	266	277	121	1125	2,825		

Tablo 6.66. Üniversite Türü ile Cep Telefonu Kullanım Stili Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Analizi Sonuçları (Devam)

Kullanım Stiline İlişkin İfadeler	Üniversite Türü	Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Toplam	Endeks	Ki Kare Değeri	p Değeri
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum				
15.İleride de cep telefonu kullanmaya devam edeceğimi düşünüyorum	Vakıf	12	6	21	103	162	304	4,306	7,532	0,110
	Devlet	18	22	52	232	498	822	4,423		
	Toplam	30	28	73	335	660	1126	4,392		
16.Üç yıllık cep telefonu modelinin eski model olduğunu düşünüyorum	Vakıf	63	74	86	53	27	303	2,693	8,039	0,090
	Devlet	186	223	235	139	38	821	2,537		
	Toplam	249	297	321	192	65	1124	2,579		
17.Cep telefonumun sık sık zil sesini değiştiririm	Vakıf	78	107	62	35	21	303	2,386	10,427	**0,034**
	Devlet	217	331	164	79	25	816	2,221		
	Toplam	295	438	226	114	46	1119	2,265		
18.Cep telefonu satın alırken pahalı olması benim için önemli bir unsurdur	Vakıf	124	101	52	20	6	303	1,954	9,378	0,052
	Devlet	383	273	98	36	26	816	1,835		
	Toplam	507	374	150	56	32	1119	1,867		
19.En ucuz cep telefonu modeli benim için uygundur	Vakıf	53	103	111	23	13	303	2,472	10,086	**0,039**
	Devlet	145	319	225	86	44	819	2,469		
	Toplam	198	422	336	109	57	1122	2,470		
20.Cep telefonu sadece insanlarla iletişim kurmak için ve günlük hayatı organize etmek için gereklidir	Vakıf	12	24	63	100	105	304	3,862	0,971	0,914
	Devlet	38	74	172	268	263	815	3,790		
	Toplam	50	98	235	368	368	1119	3,810		

Tablo 6.67'de, katılımcıların yaşları ile cep telefonu kullanım stillerine ilişkin görüşme formunda yer alan ifadelere verdikleri cevaplar arasında ilişki olup olmadığını ortaya koymak için yapılan Ki-kare testi sonuçları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde cep telefonu kullanma stiline ilişkin formda yer alan 1, 5, 6, 9, 11, 13, 16, 17, 18, 20 inci ifadelere verilen cevaplar ile öğrencilerin yaşları arasında ilişki olmadığı görülmektedir. Formdaki 6, 11, 12, 17, 19 uncu ifadeler için hesaplanan p değerleri α=0.05'den küçük olduğu için öğrencilerin yaşları ile cep telefonu kullanım stiline ilişkin verilen ifadeler arasında ilişki olmadığına dair kurulan hipotezler reddedilmiştir. Dolayısıyla, cep telefonu kullanım stiline ilişkin formdaki 1, 2, 4, 7, 8, 10, 12, 14, 15, 19 uncu ifadeler için derlenen cevaplar öğrencilerin yaşına göre değişkenlik göstermektedir. Cevaplar ile öğrencilerin yaşları arasında nasıl bir ilişki olduğunu ortaya koymak için katılım endeks değerleri incelenebilir. Bu endeks değerine göre, yaş ortalaması küçüldükçe kişiler cep telefonu kullanımına daha çok önem vermekte, daha fazla cep telefonuna bağlı yaşamakta, cep telefonunun dış görünüşüne, markasına ve son teknoloji olmasına dikkat etmektedirler. 27 ve üstü yaş grubundaki öğrencilerin diğer yaşlardaki öğrencilere kıyasla daha fazla katıldığı görüş, ucuz telefon modelinin kendilerine daha uygun olduğu görüşüdür.

Tablo 6.67. Yaş Grubu ile Cep Telefonu Kullanım Stili Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Analizi Sonuçları

Kullanım Stiline İlişkin İfadeler	Yaş	Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Toplam	Endeks	Ki Kare Değeri	p Değeri
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum				
1.Birçok kısa mesaj yollamak, almak ve cep telefonu görüşmesi yapmak benim için önemlidir	17-21	40	114	213	224	122	713	3,384	24,357	**0,002**
	22-26	35	84	90	130	43	382	3,162		
	27 ve Üstü	4	5	7	5	2	23	2,826		
	Toplam	79	203	310	359	167	1118	3,297		
2.Herzaman kısa mesaj ya da arama olmuş mu diye cep telefonumu kontrol ederim	17-21	15	61	159	299	180	714	3,796	17,087	**0,029**
	22-26	14	48	89	160	73	384	3,599		
	27 ve Üstü	2	4	7	5	6	24	3,375		
	Toplam	31	113	255	464	259	1122	3,719		
3.Çoğu kez belirli bir neden olmadan cep telefonu görüşmesi yaparım	17-21	98	239	201	134	42	714	2,696	7,791	0,454
	22-26	61	137	109	57	18	382	2,565		
	27 ve Üstü	6	9	5	2	2	24	2,375		
	Toplam	165	385	315	193	62	1120	2,645		
4.Cep telefonum yanımda değilken; kendimi çok rahatsız hissederim	17-21	67	99	154	193	202	715	3,509	25,381	**0,001**
	22-26	34	59	107	120	63	383	3,311		
	27 ve Üstü	5	4	3	7	6	25	3,200		
	Toplam	106	162	264	320	271	1123	3,435		
5.Cep telefonum yanımda değilken; kendimi hayattan kopuk hissederim	17-21	142	187	169	121	97	716	2,782	13,915	0,084
	22-26	77	107	105	57	36	382	2,654		
	27 ve Üstü	9	3	3	6	3	24	2,625		
	Toplam	228	297	277	184	136	1122	2,735		
6.Cep telefonum herzaman açıktır	17-21	25	47	106	228	309	715	4,048	6,241	0,620
	22-26	19	25	44	136	158	382	4,018		
	27 ve Üstü	1	1	5	9	8	24	3,917		
	Toplam	45	73	155	373	475	1121	4,035		
7.Cep telefonumdaki bir aramaya yetişemezsem üzülürüm	17-21	93	182	229	143	68	715	2,876	17,634	**0,024**
	22-26	60	104	128	73	17	382	2,694		
	27 ve Üstü	8	5	7	3	1	24	2,333		
	Toplam	161	291	364	219	86	1121	2,802		

Tablo 6.67. Yaş Grubu ile Cep Telefonu Kullanım Stili Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Analizi Sonuçları(Devam)

Kullanım Stiline İlişkin İfadeler	Yaş	Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Toplam	Endeks	Ki Kare Değeri	p Değeri
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum				
8.Cep telefonumu evde unuttuysam mutlaka almak için geri dönerim	17-21	69	117	229	156	145	716	3,267	17,952	**0,022**
	22-26	25	75	128	98	54	380	3,213		
	27 ve Üstü	5	2	5	7	4	23	3,130		
	Toplam	99	194	362	261	203	1119	3,246		
9.Çoğu kez cep telefonu faturamı ödemede sıkıntı yaşıyorum	17-21	256	229	123	62	40	710	2,156	9,114	0,333
	22-26	119	137	75	34	12	377	2,159		
	27 ve Üstü	9	6	6	2		23	2,043		
	Toplam	384	372	204	98	52	1110	2,155		
10.Çoğu kez cep telefonumla halka açık alanlarda konuşuyorum	17-21	60	145	284	179	48	716	3,014	15,992	**0,042**
	22-26	31	94	123	116	19	383	2,995		
	27 ve Üstü	4	4	11	2	2	23	2,739		
	Toplam	95	243	418	297	69	1122	3,002		
11.Cep telefonumda internet bağlantısının olması benim için önemlidir	17-21	253	232	121	68	41	715	2,178	2,563	0,959
	22-26	128	133	57	38	26	382	2,217		
	27 ve Üstü	9	6	4	2	2	23	2,217		
	Toplam	390	371	182	108	69	1120	2,192		
12.Cep telefonumun son teknoloji olması ve modaya uygun olması benim için önemlidir	17-21	219	158	193	95	48	713	2,432	19,433	**0,013**
	22-26	116	113	93	52	9	383	2,282		
	27 ve Üstü	9	6	6		2	23	2,130		
	Toplam	344	277	292	147	59	1119	2,374		
13.Cep telefonumun giyim tarzıma ve dış görünüşüme uyum sağlaması benim için önemlidir	17-21	312	217	100	54	31	714	1,985	10,405	0,238
	22-26	162	112	69	31	8	382	1,982		
	27 ve Üstü	12	6	3		2	23	1,870		
	Toplam	486	335	172	85	41	1119	1,981		
14.Cep telefonumun markası benim için önemlidir	17-21	153	113	174	186	89	715	2,923	19,487	**0,012**
	22-26	91	90	84	85	31	381	2,672		
	27 ve Üstü	8	6	5	3	1	23	2,261		
	Toplam	252	209	263	274	121	1119	2,824		

Tablo 6.67. Yaş Grubu ile Cep Telefonu Kullanım Stili Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Analizi Sonuçları(Devam)

Kullanım Stiline İlişkin İfadeler	Yaş	Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Toplam	Endeks	Ki Kare Değeri	p Değeri
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum				
15.İleride de cep telefonu kullanmaya devam edeceğimi düşünüyorum	17-21	20	14	44	189	448	715	4,442	19,603	**0,012**
	22-26	9	13	25	132	203	382	4,327		
	27 ve Üstü	1	1	4	9	8	23	3,957		
	Toplam	30	28	73	330	659	1120	4,393		
16.Üç yıllık cep telefonu modelinin eski model olduğunu düşünüyorum	17-21	145	193	212	124	41	715	2,613	5,866	0,662
	22-26	96	97	102	61	23	379	2,520		
	27 ve Üstü	8	7	5	4	1	25	2,320		
	Toplam	249	297	319	189	65	1119	2,575		
17.Cep telefonumun sık sık zil sesini değiştiririm	17-21	184	268	146	81	32	711	2,309	7,508	0,483
	22-26	102	155	75	33	13	378	2,206		
	27 ve Üstü	9	12	3	1		25	1,840		
	Toplam	295	435	224	115	45	1114	2,264		
18.Cep telefonu satın alırken pahalı olması benim için önemli bir unsurdur	17-21	306	246	99	33	27	711	1,916	11,408	0,180
	22-26	187	120	45	22	4	378	1,772		
	27 ve Üstü	13	7	3	1	1	25	1,800		
	Toplam	506	373	147	56	32	1114	1,864		
19.En ucuz cep telefonu modeli benim için uygundur	17-21	148	263	214	60	28	713	2,379	24,227	**0,002**
	22-26	46	147	116	46	24	379	2,617		
	27 ve Üstü	5	7	6	3	4	25	2,760		
	Toplam	199	417	336	109	56	1117	2,468		
20.Cep telefonu sadece insanlarla iletişim kurmak için ve günlük hayatı organize etmek için gereklidir	17-21	36	70	156	220	229	711	3,754	11,943	0,154
	22-26	12	26	69	141	130	378	3,929		
	27 ve Üstü	2	2	4	6	11	25	3,880		
	Toplam	50	98	229	367	370	1114	3,816		

Tablo 6.68'de, katılımcıların sosyo-ekonomik durumu ile cep telefonu kullanım stillerine ilişkin görüşme formunda yer alan ifadelere verdikleri cevaplar arasında ilişki olup olmadığını ortaya koymak için yapılan Ki-kare testi sonuçları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde cep telefonu kullanma stiline ilişkin formda yer alan 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 inci ifadelere verilen cevaplar ile öğrencilerin sosyo-ekonomik durumları arasında ilişki olmadığı görülmektedir. Formdaki 9, 11, 12, 13 üncü ifadeler için hesaplanan p değerleri α=0.05'den küçük olduğu için öğrencilerin sosyo ekonomik durumu ile ilgili ifadeler arasında ilişki olmadığına dair kurulan hipotezler reddedilmiştir. Başka bir ifade ile, cep telefonu kullanım stiline ilişkin formda belirtilen 19, 11, 12, 13 üncü ifadelere katılım öğrencilerin sosyo-ekonomik durumuna göre değişkenlik göstermektedir. Öğrencilerin ilgili ifadelere katılım düzeyine ilişkin elde edilen görüşler ile sosyo-ekonomik durumları arasında nasıl bir ilişki olduğunu ortaya koymak için katılım endeks değerleri incelenir. Bu endeks değerine göre, öğrencilerin sosyo-ekonomik durumları iyileştikçe cep telefonunda internet bağlantısı olmasına, cep telefonunun modaya ve son teknolojiye uyumlu olmasına daha çok önem verdikleri görülmektedir. Cep telefonu faturasını ödemekte sıkıntı çektikleri görüşüne ise daha çok sosyo-ekonomik durumu alt olan öğrenciler katılmaktadır.

Tablo 6.68. Sosyo-Ekonomik Durum ile Cep Telefonu Kullanım Stili Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Analizi Sonuçları

Kullanım Stiline İlişkin İfadeler	Sosyo Ekonomik Durum	Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Toplam	Endeks	Ki kare Değeri	p Değeri
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum				
1.Birçok kısa mesaj yollamak, almak ve cep telefonu görüşmesi yapmak benim için önemlidir	Alt	25	57	95	134	45	356	3,329	10,612	0,225
	Orta	29	88	122	137	75	451	3,313		
	Üst	27	59	98	92	48	324	3,231		
	Toplam	81	204	315	363	168	1131	3,294		
2.Herzaman kısa mesaj ya da arama olmuş mu diye cep telefonumu kontrol ederim	Alt	6	39	69	159	83	356	3,770	7,814	0,452
	Orta	14	46	105	180	109	454	3,714		
	Üst	11	29	84	130	71	325	3,680		
	Toplam	31	114	258	469	263	1135	3,722		
3.Çoğu kez belirli bir neden olmadan cep telefonu görüşmesi yaparım	Alt	58	123	100	56	16	353	2,572	4,633	0,796
	Orta	67	154	132	75	28	456	2,656		
	Üst	41	115	86	63	18	323	2,697		
	Toplam	166	392	318	194	62	1132	2,641		
4.Cep telefonum yanımda değilken; kendimi çok rahatsız hissederim	Alt	37	58	85	100	78	358	3,346	3,291	0,915
	Orta	42	64	105	132	112	455	3,457		
	Üst	28	41	77	95	82	323	3,502		
	Toplam	107	163	267	327	272	1136	3,435		
5.Cep telefonum yanımda değilken; kendimi hayattan kopuk hissederim	Alt	71	100	78	67	40	356	2,733	9,652	0,290
	Orta	89	131	112	69	55	456	2,715		
	Üst	70	70	92	50	41	323	2,759		
	Toplam	230	301	282	186	136	1135	2,733		
6.Cep telefonum herzaman açıktır	Alt	14	18	45	132	148	357	4,070	9,543	0,299
	Orta	14	34	72	139	196	455	4,031		
	Üst	18	23	41	106	134	322	3,978		
	Toplam	46	75	158	377	478	1134	4,028		
7.Cep telefonumdaki bir aramaya yetişemezsem üzülürüm	Alt	41	86	116	79	34	356	2,941	14,209	0,076
	Orta	62	118	152	88	33	453	2,806		
	Üst	62	91	97	53	21	324	2,630		
	Toplam	165	295	365	220	88	1133	2,798		

Tablo 6.68. Sosyo-Ekonomik Durum ile Cep Telefonu Kullanım Stili Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Analizi Sonuçları(Devam)

Kullanım Stiline İlişkin İfadeler	Sosyo Ekonomik Durum	Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Toplam	Endeks	Ki Kare Değeri	p Değeri
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum				
8.Cep Telefonumu Evde Unuttuysam Mutlaka Almak İçin Geri Dönerim	Alt	32	66	110	91	56	355	3,206	7,717	0,462
	Orta	35	81	154	95	88	453	3,265		
	Üst	35	48	103	79	59	324	3,244		
	Toplam	102	195	367	265	203	1132	3,240		
9.Çoğu Kez Cep Telefonu Faturamı Ödemede Sıkıntı Yaşıyorum	Alt	100	112	73	42	25	352	2,375	23,288	**0,003**
	Orta	160	163	81	33	14	451	2,064		
	Üst	129	103	50	24	14	320	2,034		
	Toplam	389	378	204	99	53	1123	2,153		
10.Çoğu Kez Cep Telefonumla Halka Açık Alanlarda Konuşuyorum	Alt	38	87	121	86	23	355	2,913	14,969	0,060
	Orta	37	104	173	111	32	457	2,993		
	Üst	23	56	127	102	15	323	3,093		
	Toplam	98	247	421	299	70	1135	2,996		
11.Cep Telefonumda İnternet Bağlantısının Olması Benim İçin Önemlidir	Alt	143	127	47	30	7	354	1,958	40,939	**0,000**
	Orta	154	158	77	40	26	455	2,178		
	Üst	98	88	60	40	37	323	2,474		
	Toplam	395	373	184	110	70	1132	2,193		
12.Cep Telefonumun Son Teknoloji Olması Ve Modaya Uygun Olması Benim İçin Önemlidir	Alt	127	99	80	36	12	354	2,172	28,317	**0,000**
	Orta	132	119	118	67	19	455	2,389		
	Üst	92	60	95	48	28	323	2,567		
	Toplam	351	278	293	151	59	1132	2,372		
13.Cep Telefonumun Güstm Tarzıma Ve Dış Görünüşüme Uyum Sağlaması Benim İçin Önemlidir	Alt	178	104	47	17	8	354	1,794	29,751	**0,000**
	Orta	180	151	69	43	11	454	2,018		
	Üst	135	84	58	25	22	324	2,120		
	Toplam	493	339	174	85	41	1132	1,977		
14.Cep Telefonumun Markası Benim İçin Önemlidir	Alt	96	64	83	86	26	355	2,668	12,176	0,144
	Orta	96	87	105	115	51	454	2,863		
	Üst	64	58	79	77	45	323	2,941		
	Toplam	256	209	267	278	122	1132	2,824		

Tablo 6.68. Sosyo-Ekonomik Durum ile Cep Telefonu Kullanım Stili Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Analizi Sonuçları(Devam)

Kullanım Stiline İlişkin İfadeler	Sosyo Ekonomik Durum	Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Toplam	Endeks	Ki Kare Değeri	p Değeri
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum				
15.İleride de cep telefonu kullanmaya devam edeceğimi düşünüyorum	Alt	7	8	28	115	197	355	4,372	9,610	0,293
	Orta	10	12	22	138	273	455	4,433		
	Üst	13	8	23	85	194	323	4,359		
	Toplam	30	28	73	338	664	1133	4,393		
16.Üç yıllık cep telefonu modelinin eski model olduğunu düşünüyorum	Alt	96	92	89	62	17	356	2,472	9,877	0,274
	Orta	95	122	137	70	27	451	2,583		
	Üst	61	86	96	60	21	324	2,673		
	Toplam	252	300	322	192	65	1131	2,574		
17.Cep telefonumun sık sık zil sesini değiştiririm	Alt	88	146	70	32	19	355	2,290	7,551	0,479
	Orta	115	177	95	48	12	447	2,251		
	Üst	95	118	61	35	15	324	2,250		
	Toplam	298	441	226	115	46	1126	2,263		
18.Cep telefonu satın alırken pahalı olması benim için önemli bir unsurdur	Alt	171	118	35	18	12	354	1,819	11,278	0,186
	Orta	208	144	68	17	11	448	1,837		
	Üst	131	116	47	21	9	324	1,954		
	Toplam	510	378	150	56	32	1126	1,865		
19.En ucuz cep telefonu modeli benim için uygundur	Alt	55	129	112	43	17	356	2,545	9,627	0,292
	Orta	76	177	136	40	19	448	2,440		
	Üst	68	120	89	27	21	325	2,425		
	Toplam	199	426	337	110	57	1129	2,469		
20.Cep telefonu sadece insanlarla iletişim kurmak için ve günlük hayatı organize etmek için gereklidir	Alt	20	34	64	130	107	355	3,761	7,930	0,440
	Orta	16	38	99	138	156	447	3,850		
	Üst	14	27	72	102	109	324	3,818		
	Toplam	50	99	235	370	372	1126	3,813		

6.2.7. Cep Telefonu Sahipliğinin Kişinin Kendini Güvende Hissetmesine Olan Etkisinin Analizi

Bu bölümde, cep telefonu sahipliğinin kişinin kendini güvende hissetmesi üzerindeki etkisine dair görüşme formunun 5. Bölümünde yer alan görüşlere katılımcıların ne ölçüde katıldıkları incelenmiştir. Ayrıca katılımcıların verdikleri cevapların, cinsiyet, üniversite türü, yaş grubu ve sosyo-ekonomik durumdan bağımsız olup olmadıkları da analiz edilmiştir. Tablo 6.69'da, çalışmaya katılan katılımcıların cep telefonu sahipliğinin kişinin kendini güvende hissetmesi ile ilgili ifadelere belirttikleri görüşler yer almaktadır. Sonuçlara gore, "Cep telefonum yanımda olduğu için güvenlik nedeniyle normal zamanda gitmeyeceğim yerlere giderim" ifadesine cevap veren 1.112 katılımcının % 32,73'ü bu görüşe kesinlikle katılmadıklarını, %2.88'i ise kesinlikle katıldıklarını ifade etmişlerdir. Her bir ifade için katılım endeksi hesaplandığında, katılımcıların en fazla katıldıkları ifade "cep telefonu ailem ile iletişim halinde olmamı sağlıyor" olurken, en az katıldıkları ifade "Cep telefonum yanımda olduğu için güvenlik nedeniyle normal zamanda gitmeyeceğim yerlere giderim" olmuştur.

Tablo 6.69. Cep Telefonu Sahipliğinin Kişinin Kendini Güvende Hissetmesine Olan Etkisine İlişkin İfadelere Katılımcıların Belirttiği Görüşler

Cep Telefonu Sahipliği ve Kişinin Kendini Güvende Hissetmesi ile İlgili İfadeler		**Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri**					**Katılımcı Sayısı**
		Kesinlikle Katılmıyorum	**Katılmıyorum**	**Biraz Katılıyorum**	**Katılıyorum**	**Kesinlikle Katılıyorum**	
Cep telefonum yanımda olduğu için güvenlik nedeniyle normal zamanda gitmeyeceğim yerlere giderim	Cevap Sayısı	364	398	231	87	32	1.112
	Cevap Yüzdesi %	32,73	35,79	20,77	7,82	2,88	100
Cep telefonum gece dışarıda yalnız yürürken kendimi güvende hissetmemi sağlıyor	Cevap Sayısı	215	288	306	204	99	1.112
	Cevap Yüzdesi %	19,33	25,90	27,52	18,35	8,90	100
Cep telefonum yanımdayken kendimi daha güvende hissediyorum	Cevap Sayısı	161	237	335	255	126	1.114
	Cevap Yüzdesi %	14,45	21,27	30,07	22,89	11,31	100
Ailemin benim için endişe etmemeleri için cep telefonu kullanıyorum	Cevap Sayısı	52	83	268	424	284	1.111
	Cevap Yüzdesi %	4,68	7,47	24,12	38,16	25,56	100
Cep telefonum yanımdayken ailem benim için daha az endişe etmektedir	Cevap Sayısı	49	103	292	419	250	1.113
	Cevap Yüzdesi %	4,40	9,25	26,24	37,65	22,46	100
Araba kullanırken cep telefonum yanımdaysa kendimi güvende hissediyorum	Cevap Sayısı	269	278	263	169	63	1.042
	Cevap Yüzdesi %	25,82	26,68	25,24	16,22	6,05	100
Cep telefonum yanımda olduğu taktirde ailem istediğim yerlere gitmeme izin veriyor	Cevap Sayısı	319	350	254	111	63	1.097
	Cevap Yüzdesi %	29,08	31,91	23,15	10,12	5,74	100
Cep telefonum ailemle iletişim halinde olabilmemi sağlıyor	Cevap Sayısı	36	42	141	437	455	1.111
	Cevap Yüzdesi %	3,24	3,78	12,69	39,33	40,95	100
Cep telefonu kullanımı yüzünden işitme yetimi kaybetmekten korkuyorum	Cevap Sayısı	275	326	252	162	94	1.109
	Cevap Yüzdesi %	24,80	29,40	22,72	14,61	8,48	100
Cep telefonum yanımda olmadığı zamanlar kendimi güvende hissetmiyorum	Cevap Sayısı	243	306	328	140	90	1.107
	Cevap Yüzdesi %	21,95	27,64	29,63	12,65	8,13	100
Suç bakımından güvensiz olduğunu düşündüğüm bölgelerde kendimi güvende hissetmek için cep telefonu taşırım	Cevap Sayısı	242	274	278	189	118	1.101
	Cevap Yüzdesi %	21,98	24,89	25,25	17,17	10,72	100

Cep telefonu sahipliğinin kişinin kendini güvende hissetmesine dair katılımcıların verdikleri cevaplar ile katılımcıların kişisel nitelikleri arasında ilişki olup olmadığını ortaya koymak için aşağıdaki hipotezler kurulmuştur. Hipotezler ki-kare analizi ile test edilmiştir.

H_0: Cinsiyet ile cep telefonu sahipliğinin kişinin kendini güvende hissetmesine dair yöneltilen ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki yoktur.
H_0: Üniversite türü ile cep telefonu sahipliğinin kişinin kendini güvende hissetmesine dair yöneltilen ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki yoktur.
H_0: Yaş grubu ile cep telefonu sahipliğinin kişinin kendini güvende hissetmesine dair yöneltilen ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki yoktur.
H_0: Sosyo-ekonomik durum ile cep telefonu sahipliğinin kişinin kendini güvende hissetmesine dair yöneltilen ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki yoktur.

Yukarıdaki hipotezler, cep telefonu sahipliğinin kişinin kendisi güvende hissetmesine yönelik tüm ifadeler için ayrı ayrı test edilmiş ve sonuçlar Tablo 6.70 ile 5.73 arasında verilmiştir. Anlamlılık düzeyi 0.05'den küçük tüm ifadeler için hipotezler reddedilmiştir. Hipotezlerin reddedildiği ifadeler koyu renk ile gösterilmiştir.

Tablo 6.70. Cep Telefonu Sahipliğinin Kişinin Kendini Güvende Hissettirmesi ile Cinsiyet Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları

Cep Telefonu Sahipliğinin Kişinin Kendisini Güvende Hissetmesini Sağlamasına İlişkin İfadeler	**Cinsiyet**	**Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri**						**Katılma Endeksi**	**Ki-kare değeri**	**p**	**Beşten az Gözlem Yüzdesi**
		Kesinlikle Katılmıyorum	**Katılmıyorum**	**Biraz Katılmıyorum/ Biraz Katılıyorum**	**Katılıyorum**	**Kesinlikle Katılıyorum**	**Toplam**				
1.Cep telefonu yanımda olduğu için güvenlik nedeniyle normalde gitmeyeceğim yerlere giderim.	Kadın	210	276	144	45	21	696	2,13	16,01	**0,03**	0
	Erkek	154	122	87	42	11	416	2,12			
	Toplam	364	398	231	87	32	1.112	2,12			
2.Cep telefonu gece dışarıda yalnız yürürken kendimi güvende hissetmemi sağlıyor	Kadın	105	161	208	145	77	696	2,90	42,69	**0,00**	0
	Erkek	110	127	98	59	22	416	2,41			
	Toplam	215	288	306	204	99	1.112	2,72			
3.Cep telefonum yanımdayken kendimi daha güvende hissediyorum	Kadın	63	130	223	188	93	697	3,17	66,43	**0,00**	0
	Erkek	98	107	112	67	33	417	2,59			
	Toplam	161	237	335	255	126	1.114	2,95			
4.Ailemin benim için endişe etmemeleri için cep telefonu kullanıyorum	Kadın	16	45	145	285	205	696	3,89	48,28	**0,00**	0
	Erkek	36	38	123	139	79	415	3,45			
	Toplam	52	83	268	424	284	1.111	3,72			
5. Cep telefonum yanımdayken ailem benim için daha az endişe etmektedir.	Kadın	16	62	168	275	177	698	3,77	31,08	**0,00**	0
	Erkek	33	41	124	144	73	415	3,44			
	Toplam	49	103	292	419	250	1.113	3,65			
6.Araba kullanırken cep telefonum yanımdaysa kendimi daha güvende hissediyorum	Kadın	147	166	167	115	42	637	2,59	9,83	**0,04**	0
	Erkek	122	112	96	54	21	405	2,36			
	Toplam	269	278	263	169	63	1.042	2,50			

Tablo 6.70. Cep Telefonu Sahipliğinin Kişinin Kendini Güvende Hissettirmesi ile Cinsiyet Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları

Cep Telefonu Sahipliğinin Kişinin Kendisini Güvende Hissetmesini Sağlamasına İlişkin İfadeler	**Cinsiyet**	**Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri**					**Toplam**	**Endeks**	**Ki-kare değeri**	**p**	**Beşten az Gözlem %si**
		Kesinlikle Katılmıyorum	**Katılmıyorum**	**Biraz Katılmıyorum/ Biraz Katılıyorum**	**Katılıyorum**	**Kesinlikle Katılıyorum**					
7.Cep telefonum yanımda olduğu takdirde ailem istediğim yere gitmeme iizin veriyor.	Kadın	170	234	179	72	34	689	2,37	23,52	0,00	0
	Erkek	149	116	75	39	29	408	2,22			
	Toplam	319	350	254	111	63	1.097	2,32			
8.Cep telefonum ailemle iletişim halinde olabilmemi sağlıyor	Kadın	8	17	65	278	331	699	4,30	70,65	0,00	0
	Erkek	28	25	76	159	124	412	3,79			
	Toplam	36	42	141	437	455	1.111	4,11			
9.Cep telefonu yüzünden işitme yetimi kaybetmekten korkuyorum	Kadın	168	214	161	97	57	697	2,51	2,38	0,67	0
	Erkek	107	112	91	65	37	412	2,55			
	Toplam	275	326	252	162	94	1.109	2,53			
10.Cep telefonum yanımda olmadığı zamanlar kendimi güvende hissetmiyorum	Kadın	124	182	235	98	56	695	2,68	29,96	**0,00**	0
	Erkek	119	124	93	42	34	412	2,39			
	Toplam	243	306	328	140	90	1.107	2,57			
11.Suç bakımından güvensiz olduğunu düşündüğüm bölgelerde kendimi güvende hissetmek için cep telefonu taşırım	Kadın	115	156	192	140	87	690	2,90	49,13	**0,00**	0
	Erkek	127	118	86	49	31	411	2,36			
	Toplam	242	274	278	189	118	1.101	2,70			

Tablo 6.70'deki sonuçlara göre; cinsiyet ile "cep telefonu kullanımı yüzünden işitme yetimi kaybetmekten korkuyorum" ifadesi dışındaki tüm ifadeler için verilen cevaplar arasında ilişki vardır. Dolayısıyla, cep telefonu sahipliğinin kişinin kendini güvende hissetmesi konusunda kadın ve erkek büyük ölçüde farklı görüşlere sahiptir. Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını ortaya koymak için katılma endeks değerleri incelenebilir. Katılma endeks değerlerine göre, cinsiyet ile ilişkili olan tüm ifadelere kadınların katılma eğilimi daha yüksektir.

Tablo 6.71. Cep Telefonu Sahipliğinin Kişinin Kendini Güvende Hissettirmesi ile Üniversite Tipi Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları

Cep Telefonu Sahipliğinin Kişinin Kendisini Güvende Hissetmesini Sağlamasına İlişkin İfadeler	**Üniversite**	**Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri**					**Toplam**	**Endeks**	**Ki-kare değeri**	**P**	**Beşten az Gözlem Yüzdesi**
		Kesinlikle Katılmıyorum	**Katılmıyorum**	**Biraz Katılmıyorum/ Biraz Katılıyorum**	**Katılıyorum**	**Kesinlikle Katılıyorum**					
1.Cep telefonu yanımda olduğu için güvenlik nedeniyle normalde gitmeyeceğim yerlere giderim.	Vakıf	89	103	72	22	9	295	2,18	3,66	0,45	0
	Devlet	273	292	157	65	23	810	2,10			
	Toplam	362	395	229	87	32	1.105	2,12			
2.Cep telefonu gece dışarıda yalnız yürürken kendimi güvende hissetmemi sağlıyor	Vakıf	55	70	96	44	30	295	2,74	7,36	0,12	0
	Devlet	159	213	210	159	69	810	2,71			
	Toplam	214	283	306	203	99	1.105	2,72			
3.Cep telefonum yanımdayken kendimi daha güvende hissediyorum	Vakıf	47	68	88	63	29	295	2,86	2,61	0,62	0
	Devlet	113	166	246	191	97	813	2,99			
	Toplam	160	234	334	254	126	1.108	2,96			
4.Ailemin benim için endişe etmemeleri için cep telefonu kullanıyorum	Vakıf	15	25	76	104	75	295	3,67	2,29	0,68	0
	Devlet	37	56	189	318	209	809	3,75			
	Toplam	52	81	265	422	284	1.104	3,73			
5.Cep telefonum yanımdayken ailem benim için daha az endişe etmektedir.	Vakıf	18	23	79	101	74	295	3,64	6,32	0,18	0
	Devlet	30	80	211	315	175	811	3,65			
	Toplam	48	103	290	416	249	1.106	3,65			
6.Araba kullanırken cep telefonum yanımdaysa kendimi daha güvende hissediyorum	Vakıf	65	63	80	60	20	288	2,68	11,57	**0,02**	0
	Devlet	202	212	182	108	43	747	2,44			
	Toplam	267	275	262	168	63	1.035	2,50			

Tablo 6.71. Cep Telefonu Sahipliğinin Kişinin Kendini Güvende Hissettirmesi ile Üniversite Tipi Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları

Cep Telefonu Sahipliğinin Kişinin Kendisini Güvende Hissetmesini Sağlamasına İlişkin İfadeler	**Üniversite Tipi**	**Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri**					**Toplam**	**Ki-kare değeri**	**p**	**Serbestlik derecesi**	**Beşten az Gözlem Yüzdesi**
		Kesinlikle Katılmıyorum	**Katılmıyorum**	**Biraz Katılmıyorum/ Biraz Katılıyorum**	**Katılıyorum**	**Kesinlikle Katılıyorum**					
7.Cep telefonum yanımda olduğu takdirde ailem istediğim yere gitmeme izin veriyor.	Vakıf	80	86	71	35	19	291	2,41	2,99	0,56	0
	Devlet	237	261	181	76	44	799	2,29			
	Toplam	317	347	252	111	63	1.090	2,32			
8.Cep telefonum ailemle iletişim halinde olabilmemi sağlıyor	Vakıf	13	12	40	110	120	295	4,06	2,50	0,65	0
	Devlet	23	29	99	324	334	809	4,13			
	Toplam	36	41	139	434	454	1.104	4,11			
9.Cep telefonu yüzünden işitme yetimi kaybetmekten korkuyorum	Vakıf	73	84	73	41	24	295	2,52	0,94	0,92	0
	Devlet	202	240	178	117	70	807	2,52			
	Toplam	275	324	251	158	94	1.102	2,52			
10.Cep telefonum yanımda olmadığı zamanlar kendimi güvende hissetmiyorum	Vakıf	72	76	92	34	21	295	2,51	2,73	0,60	0
	Devlet	170	228	235	105	68	806	2,59			
	Toplam	242	304	327	139	89	1.101	2,57			
11.Suç bakımından güvensiz olduğunu düşündüğüm bölgelerde kendimi güvende hissetmek için cep telefonu taşırım	Vakıf	64	81	74	40	35	294	2,66	4,78	0,31	0
	Devlet	176	191	203	149	83	802	2,72			
	Toplam	240	272	277	189	118	1.096	2,70			

Tablo 6.71'deki sonuçlara göre; öğrencilerin öğrenim gördüğü üniversite tipi ile "araba kullanırken cep telefonum yanımdaysa kendimi güvende hissederim" ifadesi dışındaki tüm ifadeler için verilen cevaplar arasında ilişki yoktur. Dolayısıyla, cep telefonu sahipliğinin kişinin kendini güvende hissetmesi konusunda yöneltilen ifadelere verilen cevaplar öğrencilerin öğrenim gördüğü üniversite türünden etkilenmemektedir. Katılma endeksi incelendiğinde, "Araba kullanırken cep telefonum yanımdaysa kendimi daha güvende hissediyorum" ifadesine vakıf üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin daha çok katıldıkları görülmektedir.

Tablo 6.72. Cep Telefonu Sahipliğinin Kişinin Kendini Güvende Hissettirmesi ile Yaş Grubu Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları

Cep Telefonu Sahipliğinin Kişinin Kendisini Güvende Hissetmesini Sağlamasına İlişkin İfadeler	**Yaş Grubu**	**Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri**					**Toplam**	**Endeks**	**Ki-kare değeri**	**p**	**Beşten az Gözlem Yüzdesi**
		Kesinlikle Katılmıyorum	**Katılmıyorum**	**Biraz Katılmıyorum/ Biraz Katılıyorum**	**Katılıyorum**	**Kesinlikle Katılıyorum**					
1.Cep telefonu yanımda olduğu için güvenlik nedeniyle normalde gitmeyeceğim yerlere giderim.	17-21	207	245	166	58	26	702	2,22	21,23	**0,01**	13,3
	22-26	138	141	61	27	6	373	1,99			
	27 ve üstü	13	9	2	1	0	25	1,64			
	Toplam	358	395	229	86	32	1.100	2,13			
2.Cep telefonu gece dışarıda yalnız yürürken kendimi güvende hissetmemi sağlıyor	17-21	122	175	199	137	69	702	2,79	9,57	0,30	20
	22-26	83	99	100	61	30	373	2,61			
	27 ve üstü	7	8	6	4	0	25	2,28			
	Toplam	212	282	305	202	99	1.100	2,72			
3.Cep telefonum yanımdayken kendimi daha güvende hissediyorum	17-21	92	134	214	174	90	704	3,05	17,58	**0,03**	13
	22-26	62	91	111	77	33	374	2,81			
	27 ve üstü	6	8	7	1	3	25	2,48			
	Toplam	160	233	332	252	126	1.103	2,96			
4.Ailemin benim için endişe etmemeleri için cep telefonu kullanıyorum	17-21	30	52	152	270	196	700	3,79	37,59	**0,00**	13,3
	22-26	16	27	106	146	79	374	3,66			
	27 ve üstü	6	4	6	2	7	25	3,00			
	Toplam	52	83	264	418	282	1.099	3,72			
5.Cep telefonum yanımdayken ailem benim için daha az endişe etmektedir.	17-21	30	59	179	270	167	705	3,69	10,02	0,26	13,3
	22-26	17	39	104	139	73	372	3,57			
	27 ve üstü	2	5	6	5	7	25	3,40			
	Toplam	49	103	289	414	247	1.102	3,64			
6.Araba kullanırken cep telefonum yanımdaysa kendimi daha güvende hissediyorum	17-21	171	162	175	110	40	658	2,52	6,06	0,64	13,3
	22-26	89	104	80	56	21	350	2,47			
	27 ve üstü	7	9	5	2	1	24	2,21			
	Toplam	267	275	260	168	62	1.032	2,50			

Tablo 6.72. Cep Telefonu Sahipliğinin Kişinin Kendini Güvende Hissettirmesi ile Yaş Grubu Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları

Cep Telefonu Sahipliğinin Kişinin Kendisini Güvende Hissetmesini Sağlamasına İlişkin İfadeler	**Yaş Grubu**	**Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri**					**Toplam**	**Endeks**	**Ki-kare değeri**	**P**	**Beşten az Gözlem Yüzdesi**
		Kesinlikle Katılmıyorum	**Katılmıyorum**	**Biraz Katılmıyorum/ Biraz Katılıyorum**	**Katılıyorum**	**Kesinlikle Katılıyorum**					
7.Cep telefonum yanımda olduğu takdirde ailem istediğim yere gitmeme izin veriyor.	17-21	179	212	182	72	50	695	2,43	28,15	**0,00**	13,3
	22-26	126	127	65	37	11	366	2,13			
	27 ve üstü	12	8	2	2	1	25	1,88			
	Toplam	317	347	249	111	62	1.086	2,31			
8.Cep telefonum ailemle iletişim halinde olabilmemi sağlıyor	17-21	22	23	87	255	315	702	4,17	37,01	**0,00**	13,3
	22-26	9	17	50	168	129	373	4,05			
	27 ve üstü	5	2	3	7	8	25	3,44			
	Toplam	36	42	140	430	452	1.100	4,11			
9.Cep telefonu yüzünden işitme yetimi kaybetmekten korkuyorum	17-21	161	208	159	101	72	701	2,59	19,756	**0,011**	20
	22-26	103	110	83	58	18	372	2,40			
	27 ve üstü	8	2	10	2	3	25	2,60			
	Toplam	272	320	252	161	93	1.098	2,53			
10.Cep telefonum yanımda olmadığı zamanlar kendimi güvende hissetmiyorum	17-21	143	185	208	96	68	700	2,66	22,397	**0,004**	13,3
	22-26	85	113	111	41	22	372	2,47			
	27 ve üstü	13	5	4	3	0	25	1,88			
	Toplam	241	303	323	140	90	1.097	2,58			
11.Suç bakımından güvensiz olduğunu düşündüğüm bölgelerde kendimi güvende hissetmek için cep telefonu taşırım	17-21	130	171	185	125	85	696	2,80	21,332	**0,006**	13,3
	22-26	104	86	87	60	33	370	2,55			
	27 ve üstü	6	11	4	4	0	25	2,24			
	Toplam	240	268	276	189	118	1.091	2,70			

Tablo 6.72'deki sonuçlara göre; öğrencilerin yaşı ile cep telefonu kullanımının kişinin kendini güvende hissetmesine yönelik ifadelere verilen cevaplardan büyük bir çoğunluğu arasında ilişki vardır. Öğrencinin yaşı ile ilişkisi olmayan ifadeler şunlardır: "cep telefonum gece yalnız dışarıda yürürken kendimi güvende hissetmemi sağlıyor.", "cep telefonum yanımdayken ailem benim için daha az endişe ediyor.", "araba kullanırken cep telefonum yanımdaysa kendimi güvende hissederim." Katılma endeksi incelendiğinde, "cep telefonu kullanımı yüzünden işitme yetimi kaybetmekten korkuyorum" ifadesi dışında, yaş grubu ile ilişkili olan ifadelerin tamamında yaş ile ifadeye katılma düzeyi arasında ters orantı olduğu görülmektedir. Başka bir ifade ile katılımcıların yaşı büyüdükçe ilgili ifadelere katılma eğilimi düşmektedir.

Tablo 6.73. Cep Telefonu Sahipliğinin Kişinin Kendini Güvende Hissettirmesi ile Sosyo-ekonomik Durum Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları

Cep Telefonu Sahipliğinin Kişinin Kendisini Güvende Hissetmesini Sağlamasına İlişkin İfadeler	**Sosyo-ekonomik durum**	**Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri**					**Toplam**	**Endeks**	**Ki-kare değeri**	**p**	**Beşten Az Gözlem Yüzdesi**
		Kesinlikle Katılmıyorum	**Katılmıyorum**	**Biraz Katılmıyorum/ Biraz Katılıyorum**	**Katılıyorum**	**Kesinlikle Katılıyorum**					
1.Cep telefonu yanımda olduğu için güvenlik nedeniyle normalde gitmeyeceğim yerlere giderim.	Alt	118	131	52	30	15	346	2,11	14,92	0,06	0
	Orta	140	162	99	35	9	445	2,13			
	Üst	106	105	80	22	8	321	2,13			
	Toplam	364	398	231	87	32	1.112	2,12			
2.Cep telefonu gece dışarıda yalnız yürürken kendimi güvende hissetmemi sağlıyor	Alt	78	112	82	48	27	347	2,52	32,56	**0,00**	0
	Orta	79	119	122	92	32	444	2,73			
	Üst	58	57	102	64	40	321	2,91			
	Toplam	215	288	306	204	99	1.112	2,72			
3.Cep telefonum yanımdayken kendimi daha güvende hissediyorum	Alt	56	86	97	71	40	350	2,87	17,69	**0,02**	0
	Orta	58	100	128	116	41	443	2,96			
	Üst	47	51	110	68	45	321	3,04			
	Toplam	161	237	335	255	126	1.114	2,95			
4.Ailemin benim için endişe etmemeleri için cep telefonu kullanıyorum	Alt	17	28	73	147	81	346	3,71	8,39	0,40	0
	Orta	23	36	114	159	112	444	3,68			
	Üst	12	19	81	118	91	321	3,80			
	Toplam	52	83	268	424	284	1.111	3,72			
5.Cep telefonum yanımdayken ailem benim için daha az endişe etmektedir.	Alt	16	30	87	143	72	348	3,65	7,40	0,49	0
	Orta	17	50	121	155	101	444	3,61			
	Üst	16	23	84	121	77	321	3,69			
	Toplam	49	103	292	419	250	1.113	3,65			
6.Araba kullanırken cep telefonum yanımdaysa kendimi daha güvende hissediyorum	Alt	91	95	81	35	18	320	2,36	25,41	**0,00**	0
	Orta	102	125	104	70	19	420	2,47			
	Üst	76	58	78	64	26	302	2,69			
	Toplam	269	278	263	169	63	1.042	2,50			

Tablo 6.73. Cep Telefonu Sahipliğinin Kişinin Kendini Güvende Hissettirmesi ile Sosyo-ekonomik Durum Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları

Cep Telefonu Sahipliğinin Kişinin Kendisini Güvende Hissetmesini Sağlamasına İlişkin İfadeler	**Sosyo-ekonomik durum**	**Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri**					**Toplam**	**Endeks**	**Ki-kare değeri**	**P**	**Beşten Az Gözlem Yüzdesi**
		Kesinlikle Katılmıyorum	**Katılmıyorum**	**Biraz Katılmıyorum/ Biraz Katılıyorum**	**Katılıyorum**	**Kesinlikle Katılıyorum**					
7.Cep telefonum yanımda olduğu takdirde ailem istediğim yere gitmeme izin veriyor.	Alt	102	111	83	30	18	344	2,28	9,72	0,29	0
	Orta	120	154	100	40	23	437	2,30			
	Üst	97	85	71	41	22	316	2,39			
	Toplam	319	350	254	111	63	1.097	2,32			
8.Cep telefonum ailemle iletişim halinde olabilmemi sağlıyor	Alt	12	13	40	142	140	347	4,11	2,132	0,98	0
	Orta	12	17	62	171	181	443	4,11			
	Üst	12	12	39	124	134	321	4,11			
	Toplam	36	42	141	437	455	1.111	4,11			
9.Cep telefonu yüzünden işitme yetimi kaybetmekten korkuyorum	Alt	82	97	75	58	36	348	2,62	5,45	0,71	0
	Orta	107	134	104	63	34	442	2,51			
	Üst	86	95	73	41	24	319	2,44			
	Toplam	275	326	252	162	94	1.109	2,53			
10.Cep telefonum yanımda olmadığı zamanlar kendimi güvende hissetmiyorum	Alt	86	98	92	43	27	346	2,50	10,451	0,24	0
	Orta	88	134	138	50	32	442	2,56			
	Üst	69	74	98	47	31	319	2,68			
	Toplam	243	306	328	140	90	1.107	2,57			
11.Suç bakımından güvensiz olduğunu düşündüğüm bölgelerde kendimi güvende hissetmek için cep telefonu taşırım	Alt	84	94	74	58	37	347	2,63	10,418	0,24	0
	Orta	93	109	115	82	39	438	2,69			
	Üst	65	71	89	49	42	316	2,78			
	Toplam	242	274	278	189	118	1.101	2,70			

Tablo 6.73'deki sonuçlara göre; öğrencilerin sosyo-ekonomik durumu ile cep telefonu kullanımının kişinin kendini güvende hissetmesine yönelik ifadelere verilen cevaplardan çoğunluğu arasında ilişki yoktur. Öğrencilerin sosyo-ekonomik durumu ile ilişkisi olan ifadeler şunlardır: "cep telefonum gece yalnız dışarıda yürürken kendimi güvende hissetmemi sağlıyor.", " cep telefonum yanımdayken kendimi daha güvende hissediyorum.", "araba kullanırken cep telefonum yanımdaysa kendimi güvende hissederim." Katılma endeksi incelendiğinde, yukarıda belirtilen üç ifadeye katılma eğilimi sosyo ekonomik durum iyileştikçe artmaktadır. Dolayısıyla belirtilen ifadeler ile sosyo-ekonomik durum arasında doğrusal bir ilişki olduğu söylenir.

6.2.8. Halka Açık Alanlarda Cep Telefonu Kullanımına İlişkin Analizler

Çalışmanın bu bölümünde öğrencilerin halka açık alanlarda cep telefonu kullanımı ve bundan rahatsızlık dereceleri analiz edilmiştir. İlgili analizlere yönelik olarak bu kısımda görüşme formunun beşinci bölümünde yer alan 4 numaralı ve altıncı bölümünde yer alan 1 numaralı sorulara verilen cevaplar incelenmiştir.

Görüşme formunun altıncı bölümünün birinci sorusunda halka açık alanlardan bazıları sıralanmış (kafe/restoran, sınıf, kütüphane, hastane, cami, tiyatro/konser, sokak, kendi evi, arkadaşının evi, alışveriş merkezi, toplu taşıma araçları, görüşmeler) ve katılımcılardan bu alanlarda cep telefonu kullanımından duydukları rahatsızlıkları derecelendirmeleri istenmiştir. İlgili soruya verilen cevaplar 'her zaman', 'sık sık', 'bazen', 'nadiren', 'hiçbir zaman' şeklinde düzenlenmiştir. Katılımcıların cep telefonu kullanımından en fazla rahatsızlık duydukları alanların sıralamasını belirlemek amacıyla belirtilen halka açık alanlar için cep telefonu kullanımından rahatsız olma endeksi hesaplanmıştır. Endeks değerler hesaplanırken 'her zaman' cevabına 5 değeri, 'sık sık' cevabına 4 değeri, 'bazen' cevabına 3 değeri, 'nadiren' cevabına 2 değeri, 'hiçbir zaman' cevabına 1 değeri verilmiş ve her bir alan için ortalama bir değer bulunmuştur. Hesaplanan ortalamalar sıralanarak en çok rahatsızlık duyulan yerler belirlenmiştir. Ortalamalar 5 üzerinden olup, ortalaması 5 e yakın olan alanlar öğrencilerin cep telefonu kullanımından daha çok rahatsız oldukları yerleri, ortalaması 1 e yakın olan alanlar ise öğrencilerin daha nadir rahatsızlık duydukları yerleri ifade etmektedirler.

Tablo 6.74'de öğrencilerin cep telefonu kullanımından rahatsızlık duydukları alanlara ilişkin verdikleri cevapların dağılımı yer almaktadır. Sonuçlara göre, katılımcıların cep telefonu kullanımından en çok rahatsız oldukları alanlar halka açık kütüphanelerdir. Bunu sırasıyla tiyatro/konser alanlarında, görüşme esnasında, toplu taşıma araçlarında, sınıfta, hastanelerde, camilerde, kafelerde/restoranlarda, sokakta, kendi evinde, arkadaşının evinde ve alışveriş merkezlerinde cep telefonu kullanımı izlemektedir.

Tablo 6.74 Cep Telefonu Kullanımından Rahatsızlık Duyulan Alanların Dağılımı

Halka Açık Alanlar		Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Katılımcı Sayısı	Endeks
		Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman		
Kafede/Restoranlarda	Cevap Sayısı	204	299	410	140	53	1.106	2,583
	Cevap Yüzdesi %	18,44	27,03	37,07	12,66	4,79	100	
Sınıfta (ders sırasında)	Cevap Sayısı	128	246	260	215	258	1.107	3,207
	Cevap Yüzdesi %	11,56	22,22	23,49	19,42	23,31	100	
Kütüphanelerde	Cevap Sayısı	196	149	138	195	437	1.115	3,474
	Cevap Yüzdesi %	17,58	13,36	12,38	17,49	39,19	100	
Hastanelerde	Cevap Sayısı	123	224	314	208	227	1.096	3,175
	Cevap Yüzdesi %	11,22	20,44	28,65	18,98	20,71	100	
Camilerde (ibadethanelerde)	Cevap Sayısı	285	107	137	151	321	1.001	3,116
	Cevap Yüzdesi %	28,47	10,69	13,69	15,08	32,07	100	
Tiyatroda/Konserde	Cevap Sayısı	197	155	135	174	440	1.101	3,459
	Cevap Yüzdesi %	17,89	14,08	12,26	15,80	39,96	100	
Sokaklarda	Cevap Sayısı	323	251	249	175	100	1.098	2,525
	Cevap Yüzdesi %	29,42	22,86	22,68	15,94	9,11	100	
Kendi evinizde	Cevap Sayısı	436	189	148	122	207	1.102	2,524
	Cevap Yüzdesi %	39,56	17,15	13,43	11,07	18,78	100	
Arkadaşınızın evinde	Cevap Sayısı	354	267	203	160	111	1.095	2,458
	Cevap Yüzdesi %	32,33	24,38	18,54	14,61	10,14	100	
Alışveriş merkezlerinde	Cevap Sayısı	346	257	259	134	100	1.096	2,439
	Cevap Yüzdesi %	31,57	23,45	23,63	12,23	9,12	100	
Toplu taşıma araçlarında	Cevap Sayısı	85	201	335	260	222	1.103	3,302
	Cevap Yüzdesi %	7,71	18,22	30,37	23,57	20,13	100	
Görüşmelerde	Cevap Sayısı	149	165	228	232	313	1.087	3,363
	Cevap Yüzdesi %	13,71	15,18	20,98	21,34	28,79	100	

6.2.8.1. Katılımcıların Halka Açık Alanlarda Cep Telefonu Kullanılmasından Duydukları Rahatsızlığın Cinsiyet, Üniversite Türü, Yaş Grubu ve Sosyo Ekonomik Duruma Göre Farklılığının İncelenmesi

Çalışmaya katılan öğrencilerin halka açık alanlarda cep telefonu kullanımından duydukları rahatsızlıkların cinsiyet, üniversite türü, yaş ve sosyo-ekonomik duruma göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Belirtilen konuda katılımcıların verdikleri cevapların, cinsiyet ve üniversite türüne gore farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak için aşağıdaki hipotezler kurulmuş ve Mann Withney U testi ile analiz edilmiştir.

H_0: Cinsiyete göre halka açık alanlarda cep telefonu kullanılmasından duyulan rahatsızlık arasında fark yoktur.
H_0: Üniversite türüne göre halka açık alanlarda cep telefonu kullanılmasından duyulan rahatsızlık arasında fark yoktur.

Halka açık alanlarda cep telefonu kullanılmasından duyulan rahatsızlığa ilişkin katılımcılardan derlenen cevapların yaş grubu ve sosyo-ekonomik duruma göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak için aşağıdaki hipotezler kurulmuş ve Kruskall Wallis testi ile analiz edilmiştir.

H_0: Yaş grubuna göre halka açık alanlarda cep telefonu kullanılmasından duyulan rahatsızlık arasında fark yoktur.
H_0: Sosyo-ekonomik duruma göre halka açık alanlarda cep telefonu kullanılmasından duyulan rahatsızlık arasında fark yoktur.

Yukarıdaki hipotezler, görüşme formunda belirtilen tüm halka açık alanlar için için ayrı ayrı test edilmiş ve sonuçlar Tablo 6.75 ile 5.78 arasında verilmiştir. Anlamlılık düzeyi 0.05'den küçük tüm ifadeler için hipotezler reddedilmiştir. Hipotezlerin reddedildiği ifadeler koyu renk ile gösterilmiştir.

Tablo 6.75'de, katılımcıların cinsiyetlerine göre halka açık alanlarda cep telefonu kullanımından duydukları rahatsızlık arasında farklılık olup olmadığını ortaya koymak için yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları verilmektedir. Tablodaki sonuçlarına göre, kafede/restoranda, sınıfta (ders sırasında), hastanelerde, sokaklarda, kendinizin veya arkadaşınızın evinde, alışveriş merkezlerinde, toplu taşıma araçlarında cep telefonu kullanımından duyulan rahatsızlık katılımcıların cinsiyetine göre farklılık göstermezken, kütüphanelere, camilerde, tiyatroda/konserde ve görüşme sırasında cep telefonu kullanımından duyulan rahatsızlık, katılımcıların cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir. Ortalama sıra değerleri incelendiğinde, kütüphanelerde, tiyatroda/konserde ve görüşme sırasında cep telefonu kullanımı kadınları, camilerde cep telefonu kullanımı ise erkekleri daha çok rahatsız etmektedir. Diğer alanlar için, yürütülen araştırmada çalışmaya katılan öğrencilerin görüşme formu sorularına verdikleri cevaplar arasında cinsiyete göre bir fark olmadığı, başka bir ifade ile cevapların cinsiyet değişkeninden bağımsız olduğu istatistiksel olarak söylenmektedir.

Tablo 6.75. Cep Telefonu Kullanımından Rahatsızlık Duyulan Alanların Cinsiyete Göre Dağılımı

Halka Açık Alanlar	Cinsiyet	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	Ortalama Sıra Değeri	M-W-U Test Değeri	p Değeri
Kafede/Restoranlarda	Kadın	118	190	262	90	32	560,78	138209	0,307
	Erkek	86	109	148	50	21	541,34		
Sınıfta (ders sırasında)	Kadın	71	154	164	134	168	564,20	136678	0,161
	Erkek	57	92	96	81	90	537,05		
Kütüphanelerde	Kadın	110	90	81	130	286	575,14	133728	**0,017**
	Erkek	86	59	57	65	151	529,42		
Hastanelerde	Kadın	67	136	200	137	143	560,07	133141	0,111
	Erkek	56	88	114	71	84	529,37		
Camilerde (ibadethanelerde)	Kadın	176	71	91	97	173	485,80	110230	**0,033**
	Erkek	109	36	46	54	148	524,52		
Tiyatroda/Konserde	Kadın	110	99	76	108	296	570,40	128568	**0,006**
	Erkek	87	56	59	66	144	518,56		
Sokaklarda	Kadın	192	159	162	112	58	554,29	138453	0,509
	Erkek	131	92	87	63	42	541,62		
Kendi evinizde	Kadın	277	135	65	77	133	545,56	138473	0,407
	Erkek	159	54	83	45	74	561,33		
Arkadaşınızın evinde	Kadın	216	170	123	98	77	554,02	136444	0,402
	Erkek	138	97	80	62	34	537,98		
Alışveriş merkezlerinde	Kadın	224	161	158	77	64	540,50	135431	0,266
	Erkek	122	96	101	57	36	561,79		
Toplu taşıma araçlarında	Kadın	40	125	226	161	135	556,85	139567	0,504
	Erkek	45	76	109	99	87	544,00		
Görüşmelerde	Kadın	87	94	140	146	214	563,43	125009	**0,007**
	Erkek	62	71	88	86	99	511,40		

Tablo 6.76'da, katılımcıların üniversite türüne göre halka açık alanlarda cep telefonu kullanımından duydukları rahatsızlık arasında farklılık olup olmadığını ortaya koymak için yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları verilmektedir. Tablo incelendiğinde, tüm alanlar için hesaplanan p değerinin α=0.05'den büyük olduğu ve yürütülen araştırmada çalışmaya katılan öğrencilerin ilgili sorulara verdikleri cevaplar arasında üniversite türüne göre bir fark olmadığı, başka bir ifade ile cevapların üniversite türü değişkeninden bağımsız olduğu istatistiksel olarak söylenmektedir.

Tablo 6.76. Cep Telefonu Kullanımından Rahatsızlık Duyulan Alanların Üniversite Türüne Göre Dağılımı

Halka Açık Alanlar	Üniversite Türü	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	Ortalama Sıra Değeri	M-W-U Test Değeri	p Değeri
Kafede/Restoranlarda	Vakıf	72	68	98	40	17	534,62	114053	0,296
	Devlet	131	230	308	100	36	556,32		
Sınıfta (ders sırasında)	Vakıf	35	66	62	62	69	553,80	117806	0,857
	Devlet	92	180	197	149	189	549,98		
Kütüphanelerde	Vakıf	51	47	39	54	105	536,31	114791	0,223
	Devlet	144	102	98	140	329	561,81		
Hastanelerde	Vakıf	30	59	81	60	60	553,79	113597	0,592
	Devlet	91	165	231	148	165	542,50		
Camilerde (ibadethanelerde)	Vakıf	75	25	47	41	79	492,91	95828	0,726
	Devlet	210	82	88	109	239	499,87		
Tiyatroda/Konserde	Vakıf	51	37	43	47	114	548,32	117146	0,983
	Devlet	146	117	92	125	323	547,89		
Sokaklarda	Vakıf	93	57	65	48	30	546,62	117019	0,994
	Devlet	228	191	183	127	70	546,46		
Kendi evinizde	Vakıf	123	39	45	34	53	542,85	116232	0,709
	Devlet	312	148	102	86	154	550,57		
Arkadaşınızın evinde	Vakıf	101	60	47	47	37	552,50	114173	0,624
	Devlet	252	204	155	113	73	542,25		
Alışveriş merkezlerinde	Vakıf	101	44	71	47	31	563,64	111680	0,233
	Devlet	244	210	187	87	68	538,80		
Toplu taşıma araçlarında	Vakıf	31	48	93	71	51	529,25	112236	0,199
	Devlet	54	152	239	188	170	556,23		
Görüşmelerde	Vakıf	50	41	54	61	88	535,88	114183	0,735
	Devlet	98	123	173	169	224	542,91		

Tablo 6.77'de, katılımcıların yaş gruplarına göre halka açık alanlarda cep telefonu kullanımından duydukları rahatsızlık arasında farklılık olup olmadığını ortaya koymak için yapılan Kruskal-Wallis testi sonuçları verilmektedir. Tablo incelendiğinde, sınıfta ve kütüphanelerde cep telefonu kullanımından duyulan rahatsızlığın öğrencilerin yaşına göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Sınıf ve kütüphane dışındaki alanlarda cep telefonu kullanımından duylan rahatsızlık yaş grubundan bağımsızdır. Ortalama sıra değerlerine göre, öğrencilerin yaşları arttıkça sınıfta ve kütüphanede cep telefonu kullanılmasından duyulan rahatsızlık artmaktadır.

Tablo 6.77. Cep Telefonu Kullanımından Rahatsızlık Duyulan Alanların Yaş Grubuna Göre Dağılımı

Halka Açık Alanlar	Yaş	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	Ortalama Sıra Değeri	K-W Test Değeri	p Değeri
Kafede/Restoranlarda	17-21	137	186	250	88	36	543,30	2,104	0,349
	22-26	61	108	144	48	14	551,40		
	27 ve üstü	5	1	11	4	2	635,00		
Sınıfta (ders sırasında)	17-21	94	157	168	127	152	530,71	10,993	**0,004**
	22-26	32	86	85	80	92	571,45		
	27 ve üstü	1	3	3	6	10	714,39		
Kütüphanelerde	17-21	142	93	95	116	258	531,71	12,396	**0,002**
	22-26	51	54	40	73	159	582,05		
	27 ve üstü	2	2	1	3	15	704,59		
Hastanelerde	17-21	84	150	194	128	139	532,42	2,705	0,259
	22-26	34	67	113	76	77	564,26		
	27 ve üstü	4	6	3	4	6	523,33		
Camilerde (ibadethanelerde)	17-21	190	67	81	91	211	495,33	0,125	0,939
	22-26	90	33	51	54	103	499,77		
	27 ve üstü	4	5	2	6	4	480,76		
Tiyatroda/Konserde	17-21	139	102	90	94	271	530,54	5,014	0,082
	22-26	52	49	44	75	151	569,84		
	27 ve üstü	6	1		3	13	605,43		
Sokaklarda	17-21	199	143	159	117	74	559,79	5,092	0,078
	22-26	115	97	80	56	24	516,43		
	27 ve üstü	7	5	8	1	2	514,89		
Kendi evinizde	17-21	270	110	91	80	144	556,75	3,667	0,160
	22-26	149	72	52	39	61	531,36		
	27 ve üstü	12	3	4	2	2	458,61		
Arkadaşınızın evinde	17-21	212	164	142	94	78	552,94	2,501	0,286
	22-26	127	94	58	61	31	526,16		
	27 ve üstü	9	6	3	3	2	492,91		
Alışveriş merkezlerinde	17-21	215	155	158	88	76	554,93	3,016	0,221
	22-26	120	92	93	44	21	522,98		
	27 ve üstü	7	7	7		2	505,98		
Toplu taşıma araçlarında	17-21	61	131	219	147	138	533,62	3,636	0,162
	22-26	22	67	104	103	77	571,04		
	27 ve üstü	2	3	9	5	4	538,20		
Görüşmelerde	17-21	107	107	139	144	191	526,96	3,139	0,208
	22-26	41	55	79	79	112	558,86		
	27 ve üstü	1	2	8	6	6	583,13		

Tablo 6.78'de, katılımcıların sosyo-ekonomik durumlarına göre halka açık alanlarda cep telefonu kullanımından duydukları rahatsızlık arasında farklılık olup olmadığını ortaya koymak için yapılan Kruskal-Wallis testi sonuçları verilmektedir. Sonuçlara göre, tiyatroda/konserde cep telefonu kullanımından duyulan rahatsızlık, katılımcıların sosyo-ekonomik durumuna göre farklılık göstermektedir. Ortalama sıra değerlerine bakıldığında ise öğrencilerin sosyo-ekonomik durumları iyileştikçe bu alanlarda cep telefonu kullanımından duydukları rahatsızlığın arttığı söylenebilmektedir. Tiyatro/konser dışındaki alanlarda cep telefonu kullanımından duylan rahatsızlık öğrencilerin sosyo ekonomik durumundan bağımsızıdır.

Tablo 6.78. Cep Telefonu Kullanımından Rahatsızlık Duyulan Alanların Sosyo-Ekonomik Duruma Göre Dağılımı

Halka Açık Alanlar	Sosyo Ekonomik Durum	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	Ortalama Sıra Değeri	K-W Test Değeri	p Değeri
Kafede/Restoranlarda	Alt	57	105	129	38	15	546,46	0,605	0,739
	Orta	79	121	156	66	21	562,19		
	Üst	68	73	125	36	17	549,03		
Sınıfta (ders sırasında)	Alt	47	73	81	68	75	540,99	3,396	0,183
	Orta	54	100	109	80	101	544,62		
	Üst	27	73	70	67	82	581,09		
Kütüphanelerde	Alt	67	50	38	63	131	544,44	0,974	0,614
	Orta	80	58	57	66	185	563,94		
	Üst	49	41	43	66	121	564,51		
Hastanelerde	Alt	34	79	101	67	60	533,54	1,496	0,473
	Orta	53	84	131	79	95	549,81		
	Üst	36	61	82	62	72	562,95		
Camilerde (ibadethanelerde)	Alt	78	44	44	48	106	514,19	3,536	0,171
	Orta	114	37	57	61	135	508,82		
	Üst	93	26	36	42	80	474,36		
Tiyatroda/Konserde	Alt	65	55	43	65	115	519,93	6,556	**0,038**
	Orta	79	62	59	59	183	553,98		
	Üst	53	38	33	50	142	580,55		
Sokaklarda	Alt	90	80	87	52	32	563,74	1,284	0,526
	Orta	133	105	87	70	46	547,63		
	Üst	100	66	75	53	22	536,74		
Kendi evinizde	Alt	132	58	51	34	67	557,37	0,340	0,844
	Orta	181	73	46	52	91	552,58		
	Üst	123	58	51	36	49	543,66		
Arkadaşınızın evinde	Alt	101	95	62	52	28	548,13	0,795	0,672
	Orta	141	110	72	60	58	556,36		
	Üst	112	62	69	48	25	536,20		
Alışveriş merkezlerinde	Alt	98	87	91	41	22	549,15	1,753	0,416
	Orta	134	107	98	46	56	560,70		
	Üst	114	63	70	47	22	530,77		
Toplu taşıma araçlarında	Alt	23	83	94	73	72	537,46	1,648	0,439
	Orta	36	73	128	109	95	565,62		
	Üst	26	45	113	78	55	548,88		
Görüşmelerde	Alt	45	53	68	87	84	535,02	0,466	0,792
	Orta	65	68	86	76	139	545,98		
	Üst	39	44	74	69	90	550,85		

6.2.8.2. Halka Açık Alanlarda Cep Telefonu Kullanılmasından Duyulan Rahatsızlığa İlişkin İfadelere Katılımcıların Belirttiği Görüşler

Beşinci bölümün 4 numaralı sorusunda katılımcılara cep telefonunun halka açık alanlarda kullanımından doğan rahatsızlıklara ilişkin ifadeler sorumuş ve katılımcıların görüşleri derlenmiştir. Soru formunda yer alan ifadelere ilişkin katılımcı görüşler 5 düzeyde derlenmiştir. Bu düzeyler ilgili görüşer 'kesinlikle katılmıyorum', 'katılmıyorum', 'biraz katılıyorum', 'katılıyorum' ve 'kesinlikle katılıyorum' şeklindedir. Katılımcıların en fazla hangi görüşe katıldığı, katılımcıların görüşleri arasındaki farklılıkların katılımcıların hangi kişisel özelliklerinden etkilendiğini ortaya koymak için her ifade için katılım endeksi hesaplanmıştır. Endeks değerleri hesaplanırken 'kesinlikle katılıyorum' cevabına 5 değeri, 'katılıyorum' cevabına 4 değeri, 'biraz katılıyorum' cevabına 3 değeri, 'katılmıyorum' cevabına 2 değeri, 'kesinlikle katılmıyorum' cevabına 1 değeri verilmiş ve her bir ifade için ortalama bir değer bulunmuştur. Ortalamalar 5 üzerinden olup, ortalaması 5'e yakın olan ifadeler öğrencilerin en fazla katıldığı ifadeleri, 1'e yakın olanlar ise öğrencilerin katılmadığı ifadeleri nitelemektedir. Halka açık alanlarda cep telefonu kullanımından doğan rahatsızlıklara ilişkin ifadelere katılımcıların belirttiği görüşleri dağılımı Tablo 6.79'da verilmiştir. Sonuçlara göre, "konser sırasında birinin cep telefonunun çalması beni rahatsız eder" ifadesine cevap veren 1.110 kişinin %29,55'i bu görüşe kesinlikle katıldığını belirtirken, %26,22'isi bu görüşe katıldıklarını, %20,812i bazen katıldıklarını %15,05'i katılmadıklarını %8,382i ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcılar en fazla insanların cep telefonunu halka açık alanlarda sorumsuzca kullandığı görüşüne katılırken, en az karşılarındaki birinin cep telefonu çaldığında kendilerinin dışlandığı hissine kapıldıkları görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo 6.79. Halka Açık Alanlarda Cep Telefonu Kullanımıyla İlgili İfadelere Katılımcıların Belirttiği Görüşlerin Dağılımı

Halka Açık Alanlarda Cep Telefonu Kullanımına İlişkin İfadeler		Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Katılımcı Sayısı
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
1.Konser sırasında birinin cep telefonunun çalması beni çok rahatsız eder	Cevap Sayısı	93	167	231	291	328	1.110
	Cevap Yüzdesi %	8,38	15,05	20,81	26,22	29,55	100
2.Toplu taşıma araçlarında cep telefonu melodisi ve yüksek sesle konuşma beni çok rahatsız eder	Cevap Sayısı	35	74	184	401	411	1.105
	Cevap Yüzdesi %	3,17	6,70	16,65	36,29	37,19	100
3.İnsanların cep telefonu melodileri ile oynamaları beni çok rahatsız eder	Cevap Sayısı	56	102	200	321	424	1.103
	Cevap Yüzdesi %	5,08	9,25	18,13	29,10	38,44	100
4.İki kişinin görüşmesinde birinin cep telefonunun çalması ve cep telefonu konuşması iki kişi arasındaki iletişimi bozar	Cevap Sayısı	43	107	321	352	276	1.099
	Cevap Yüzdesi %	3,91	9,74	29,21	32,03	25,11	100
5.Halka açık alanlarda cep telefonuyla yüksek sesle konuşanlar beni çok rahatsız eder	Cevap Sayısı	28	48	172	380	480	1.108
	Cevap Yüzdesi %	2,53	4,33	15,52	34,30	43,32	100
6.Halka açık alanlarda insanlar cep telefonunu sorumsuzca kullanıyorlar	Cevap Sayısı	35	63	271	385	348	1.102
	Cevap Yüzdesi %	3,18	5,72	24,59	34,94	31,58	100
7.İnsanların cep telefonu konuşmalarını dinlemek zorunda olmak beni rahatsız eder	Cevap Sayısı	36	76	244	392	354	1.102
	Cevap Yüzdesi %	3,27	6,90	22,14	35,57	32,12	100
8.Cep telefonumu halka açık alanlarda kullandığımda özelimi paylaştığımı düşünüyorum	Cevap Sayısı	72	151	339	321	219	1.102
	Cevap Yüzdesi %	6,53	13,70	30,76	29,13	19,87	100
9.Karşımdaki kişinin cep telefonu çaldığında kendimi dışlanmış/reddedilmiş hissederim	Cevap Sayısı	356	344	254	89	58	1.101
	Cevap Yüzdesi %	32,33	31,24	23,07	8,08	5,27	100

Çalışmada ayrıca, halka açık alanlarda cep telefonu kullanımından duyulan rahatsızlığa ilişkin katılımcılara yöneltilen ifadeler için derlenen görüşlerin katılımcıların cinsiyetine, üniversite türüne, yaşlarına ve sosyo-ekonomik duruma göre farklılık gösterip göstermediği de incelenmiştir. Belirtilen konuda katılımcıların verdikleri cevapların, onların kişisel niteliklerine gore nasıl farklılaştığını ortaya koymak için aşağıdaki hipotezler kurulmuştur. Hipotezler Ki-kare ile analiz edilmiştir.

H_0: Halka açık alanlarda cep telefonu kullanılmasına ilişkin ifadelere verilen cevaplar ile cinsiyet arasında ilişki yoktur.
H_0: Halka açık alanlarda cep telefonu kullanılmasına ilişkin ifadelere verilen cevaplar ile öğrencilerin öğrenim gördüğü üniversite türü arasında ilişki yoktur.
H_0: Halka açık alanlarda cep telefonu kullanılmasına ilişkin ifadelere verilen cevaplar ile öğrencilerin yaşı arasında ilişki yoktur.
H_0: Halka açık alanlarda cep telefonu kullanılmasına ilişkin ifadelere verilen cevaplar ile öğrencilerin sosyo ekonomik durumu arasında ilişki yoktur.

Yukarıdaki hipotezler, görüşme formunda belirtilen i=1,2,,,9 ifade için ayrı ayrı test edilmiş ve sonuçlar Tablo 6.80 ile 5.83 arasında verilmiştir. Anlamlılık düzeyi 0.05'den küçük tüm ifadeler için hipotezler reddedilmiştir. Hipotezlerin reddedildiği ifadeler koyu renk ile gösterilmiştir.

Tablo 6.80'de, katılımcıların cinsiyetlerine göre halka açık alanlarda cep telefonu kullanılmasına ilişkin görüşme formunda belirtilen ifadelere verdikleri cevaplar arasında farklılık olup olmadığını ortaya koymak için yapılan Ki kare testi sonuçları yer almaktadır. Tablodaki sonuçlarına göre, 1. ve 9. ifade için kadın ve erkek katılımcıların belirttikleri görüşler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmazken, diğer ifadelere verilen cevaplar ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. İlgili konuda belirtilen görüşlerin cinsiyete göre nasıl farklılaştığını görmek amacıyla katılım endeksi incelenebilir. Katılım endeks değerlerine göre, cinsiyet ile ilişkili olan tüm ifadelerde kadınlar erkeklere kıyasla daha fazla katılım eğiliminde olmuşlardır. Başka bir ifade ile kadınlar toplu taşıma araçlarında cep telefonu melodisinden, yüksek ses ile konuşulmasından, insanların cep telefonu melodisi ile oynamalarından, yüksek ses ile halka açık alanlarda konuşulmasından, başkalarının cep telefonu konuşmalarını dinlemek zorunda olmaktan erkeklere kıyasla daha çok rahatsız olduklarını belirten görüşler bildirmişlerdir.

Tablo 6.80. Cinsiyet ile Halka Açık Alanlarda Cep Telefonu Kullanımıyla İlgili Görüşler Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları

Halka Açık Alanlarda Cep Telefonu Kullanımına İlişkin İfadeler	Cinsiyet	Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Toplam	Katılım Endeksi	Ki Kare Değeri	p Değeri
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum				
1.Konser sırasında birinin cep telefonunun çalması beni çok rahatsız eder	Kadın	51	98	137	196	215	697	3,611	8,585	0,072
	Erkek	42	69	94	95	113	413	3,407		
	Toplam	93	167	231	291	328	1110	3,535		
2.Toplu taşıma araçlarında cep telefonu melodisi ve yüksek sesle konuşma beni çok rahatsız eder	Kadın	16	38	108	265	268	695	4,052	12,732	**0,013**
	Erkek	19	36	76	136	143	410	3,849		
	Toplam	35	74	184	401	411	1105	3,976		
3.İnsanların cep telefonu melodileri ile oynamaları beni çok rahatsız eder	Kadın	27	65	111	205	285	693	3,947	13,399	**0,009**
	Erkek	29	37	89	116	139	410	3,729		
	Toplam	56	102	200	321	424	1103	3,866		
4.İki kişinin görüşmesinde birinin cep telefonunun çalması ve cep telefonu konuşması iki kişi arasındaki iletişimi bozar	Kadın	17	69	193	228	186	693	3,717	14,162	**0,007**
	Erkek	26	38	128	124	90	406	3,527		
	Toplam	43	107	321	352	276	1099	3,647		
5.Halka açık alanlarda cep telefonuyla yüksek sesle konuşanlar beni çok rahatsız eder	Kadın	14	25	94	246	318	697	4,189	12,277	**0,015**
	Erkek	14	23	78	134	162	411	3,990		
	Toplam	28	48	172	380	480	1108	4,116		
6.Halka açık alanlarda insanlar cep telefonunu sorumsuzca kullanıyorlar	Kadın	15	29	178	245	228	695	3,924	15,733	**0,003**
	Erkek	20	34	93	140	120	407	3,752		
	Toplam	35	63	271	385	348	1102	3,860		
7.İnsanların cep telefonu konuşmalarını dinlemek zorunda olmak beni rahatsız eder	Kadın	15	42	159	250	227	693	3,912	9,745	**0,045**
	Erkek	21	34	85	142	127	409	3,782		
	Toplam	36	76	244	392	354	1102	3,864		
8.Cep telefonumu halka açık alanlarda kullandığımda özelimi paylaştığımı düşünüyorum	Kadın	36	81	221	212	145	695	3,502	13,843	**0,008**
	Erkek	36	70	118	109	74	407	3,283		
	Toplam	72	151	339	321	219	1102	3,421		
9.Karşımdaki kişinin cep telefonu çaldığında kendimi dışlanmış/reddedilmiş hissederim	Kadın	222	226	165	53	28	694	2,192	7,406	0,116
	Erkek	134	118	89	36	30	407	2,287		
	Toplam	356	344	254	89	58	1101	2,227		

Tablo 6.81'de, katılımcıların üniversite türüne göre halka açık alanlarda cep telefonu kullanılmasına ilişkin görüşme formunda belirtilen ifadelere verdikleri cevaplar arasında farklılık olup olmadığını ortaya koymak için yapılan Ki kare testi sonuçları yer almaktadır. Tablodaki sonuçlarına göre, sadece 7. ifadeye katılımcıların belirttikleri görüşler ile öğrencilerin öğrenim gördüğü üniversite türü arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki varken, diğer ifadelere verilen cevapların öğrencilerin öğrenim gördüğü üniversite türünden bağımsız olduğu anlaşılmaktadır. İlgili ifade için belirtilen görüşlerin üniversite türüne göre nasıl farklılaştığını görmek için katılım endeksi incelenebilir. Katılım endeks değerlerine göre, devlet üniversitesinde öğrenim gören öğrenciler insanların cep telefonu konuşmalarını dinlemek zorunda olmaktan daha çok rahatsız olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 6.81. Üniversite Türü ile Halka Açık Alanlarda Cep Telefonu Kullanımıyla İlgili Görüşler Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları

Halka Açık Alanlarda Cep Telefonu Kullanımına İlişkin İfadeler	Üniversite Türü	Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Toplam	Katılım Endeksi	Ki Kare Değeri	p Değeri
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum				
1.Konser sırasında birinin cep telefonunun çalması beni çok rahatsız eder	Vakıf	29	50	72	68	77	296	3,385	7,222	0,125
	Devlet	63	117	159	218	250	807	3,589		
	Toplam	92	167	231	286	327	1103	3,534		
2.Toplu taşıma araçlarında cep telefonu melodisi ve yüksek sesle konuşma beni çok rahatsız eder	Vakıf	9	21	57	108	100	295	3,912	3,248	0,517
	Devlet	26	53	125	289	310	803	4,001		
	Toplam	35	74	182	397	410	1098	3,977		
3.İnsanların cep telefonu melodileri ile oynamaları beni çok rahatsız eder	Vakıf	19	21	67	79	107	293	3,799	8,907	0,063
	Devlet	37	80	133	237	316	803	3,890		
	Toplam	56	101	200	316	423	1096	3,866		
4.İki kişinin görüşmesinde birinin cep telefonunun çalması ve cep telefonu konuşması iki kişi arasındaki iletişimi bozar	Vakıf	17	29	81	100	65	292	3,572	5,915	0,206
	Devlet	26	77	238	249	210	800	3,675		
	Toplam	43	106	319	349	275	1092	3,647		
5.Halka açık alanlarda cep telefonuyla yüksek sesle konuşanlar beni çok rahatsız eder	Vakıf	6	13	56	101	118	294	4,061	4,479	0,345
	Devlet	22	35	116	273	361	807	4,135		
	Toplam	28	48	172	374	479	1101	4,115		
6.Halka açık alanlarda insanlar cep telefonunu sorumsuzca kullanıyorlar	Vakıf	9	21	81	99	84	294	3,776	4,322	0,364
	Devlet	26	41	189	282	263	801	3,893		
	Toplam	35	62	270	381	347	1095	3,861		
7.İnsanların cep telefonu konuşmalarını dinlemek zorunda olmak beni rahatsız eder	Vakıf	10	27	75	107	75	294	3,714	10,860	**0,028**
	Devlet	26	48	169	280	278	801	3,919		
	Toplam	36	75	244	387	353	1095	3,864		
8.Cep telefonumu halka açık alanlarda kullandığımda özelimi paylaştığımı düşünüyorum	Vakıf	25	48	90	78	52	293	3,287	6,904	0,141
	Devlet	46	100	248	241	167	802	3,478		
	Toplam	71	148	338	319	219	1095	3,426		
9.Karşımdaki kişinin cep telefonu çaldığında kendimi dışlanmış/reddedilmiş hissederim	Vakıf	108	85	62	26	13	294	2,153	4,643	0,326
	Devlet	247	256	191	61	45	800	2,251		
	Toplam	355	341	253	87	58	1094	2,225		

Tablo 6.82'de, katılımcıların yaşlarına göre halka açık alanlarda cep telefonu kullanılmasına ilişkin görüşme formunda belirtilen ifadelere verdikleri cevaplar arasında farklılık olup olmadığını ortaya koymak için yapılan Ki kare testi sonuçları yer almaktadır. Tablodaki sonuçlarına göre, sadece 3. ifadeye katılımcıların belirttikleri görüşler ile yaşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki varken, diğer ifadelere verilen cevapların öğrencilerin yaşından bağımsız olduğu anlaşılmaktadır. İlgili ifade için belirtilen görüşlerin öğrencilerin yaşına göre nasıl farklılaştığını görmek için katılım endeksi incelenebilir. Katılım endeks değerlerine göre, öğrencilerin yaşı ile ilgili ifadeye katılımı arasında doğrusal bir ilişki vardır. Başka bir ifade ile öğrencilerin yaşı arttıkça, insanların cep telefonu melodileri ile oynamalarından duyulan rahatsızlık artmaktadır.

Tablo 6.82. Yaş Grubu ile Halka Açık Alanlarda Cep Telefonu Kullanımıyla İlgili Görüşler Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları

Halka Açık Alanlarda Cep Telefonu Kullanımına İlişkin İfadeler	**Yaş**	**Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri**					**Toplam**	**Katılım Endeksi**	**Ki kare Değeri**	**p Değeri**
		Kesinlikle Katılmıyorum	**Katılmıyorum**	**Biraz Katılıyorum**	**Katılıyorum**	**Kesinlikle Katılıyorum**				
1.Konser sırasında birinin cep telefonunun çalması beni çok rahatsız eder	17-21	62	113	143	178	204	700	3,499	6,672	0,572
	22-26	28	50	79	106	111	374	3,594		
	27 ve üstü	3	2	5	4	11	25	3,720		
	Toplam	93	165	227	288	326	1099	3,536		
2.Toplu taşıma araçlarında cep telefonu melodisi ve yüksek sesle konuşma beni çok rahatsız eder	17-21	26	48	127	239	257	697	3,937	7,294	0,505
	22-26	9	23	53	145	143	373	4,046		
	27 ve üstü		2	3	11	8	24	4,042		
	Toplam	35	73	183	395	408	1094	3,976		
3.İnsanların cep telefonu melodileri ile oynamaları beni çok rahatsız eder	17-21	36	69	148	178	264	695	3,813	25,108	**0,001**
	22-26	20	27	46	135	145	373	3,960		
	27 ve üstü		3	4	5	12	24	4,083		
	Toplam	56	99	198	318	421	1092	3,869		
4.İki kişinin görüşmesinde birinin cep telefonunun çalması ve cep telefonu konuşması iki kişi arasındaki iletişimi bozar	17-21	30	71	197	214	182	694	3,644	10,081	0,259
	22-26	11	33	108	134	84	370	3,668		
	27 ve üstü	1	2	9	3	9	24	3,708		
	Toplam	42	106	314	351	275	1088	3,653		
5.Halka açık alanlarda cep telefonuyla yüksek sesle konuşanlar beni çok rahatsız eder	17-21	24	32	116	229	300	701	4,068	9,885	0,273
	22-26	4	13	51	137	167	372	4,210		
	27 ve üstü		1	5	7	11	24	4,167		
	Toplam	28	46	172	373	478	1097	4,119		

Tablo 6.82. Yaş Grubu ile Halka Açık Alanlarda Cep Telefonu Kullanımıyla İlgili Görüşler Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları

Halka Açık Alanlarda Cep Telefonu Kullanımına İlişkin İfadeler	Yaş	Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Toplam	Katılım Endeksi	Ki kare Değeri	p Değeri
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum				
6.Halka açık alanlarda insanlar cep telefonunu sorumsuzca kullanıyorlar	17-21	24	49	177	232	214	696	3,809	13,888	0,085
	22-26	9	10	87	142	123	371	3,970		
	27 ve üstü	2	1	5	8	8	24	3,792		
	Toplam	35	60	269	382	345	1091	3,863		
7.İnsanların cep telefonu konuşmalarını dinlemek zorunda olmak beni rahatsız eder	17-21	27	52	164	227	226	696	3,823	11,243	0,188
	22-26	8	19	75	153	116	371	3,943		
	27 ve üstü	1	2	5	7	9	24	3,875		
	Toplam	36	73	244	387	351	1091	3,865		
8.Cep telefonumu halka açık alanlarda kullandığımda özelimi paylaştığımı düşünüyorum	17-21	47	99	201	206	143	696	3,430	5,538	0,699
	22-26	23	45	124	108	71	371	3,429		
	27 ve üstü	1	3	11	5	4	24	3,333		
	Toplam	71	147	336	319	218	1091	3,427		
9.Karşımdaki kişinin cep telefonu çaldığında kendimi dışlanmış/reddedilmiş hissederim	17-21	231	206	159	62	37	695	2,235	4,753	0,784
	22-26	111	125	91	25	19	371	2,235		
	27 ve üstü	8	8	4	2	2	24	2,250		
	Toplam	350	339	254	89	58	1090	2,235		

Tablo 6.83'de, katılımcıların sosyo-ekonomik durumuna göre halka açık alanlarda cep telefonu kullanılmasına ilişkin görüşme formunda belirtilen ifadelere verdikleri cevaplar arasında farklılık olup olmadığını ortaya koymak için yapılan Ki kare testi sonuçları yer almaktadır. Tablodaki sonuçlarına göre, sadece 1. ifadede için katılımcıların belirttikleri görüşler ile sosyo-ekonomik durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunurken, diğer ifadelere verilen cevapların öğrencilerin sosyo-ekonomik durumundan bağımsız olduğu anlaşılmaktadır. İlgili ifade için belirtilen görüşlerin öğrencilerin sosyo ekonomik duruma göre nasıl farklılaştığını görmek için katılım endeksi incelenebilir. Katılım endeks değerlerine göre, sosyo ekonomik gelişmişlik ile ilgili ifadeye katılımı arasında doğrusal bir ilişki vardır. Başka bir ifade ile öğrencilerin sosyo ekonomik durumu arttıkça, konser sırasında birinin cep telefonunun çalmasından duydukları rahatsızlık artmaktadır.

Tablo 6.83. Sosyo-Ekonomik Durum ile Halka Açık Alanlarda Cep Telefonu Kullanımıyla İlgili Görüşler Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Sonuçları

Halka Açık Alanlarda Cep Telefonu Kullanımına İlişkin İfadeler	Sosyo Ekonomik Durum	Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Toplam	Katılım Endeksi	Ki kare Değeri	p Değeri
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum				
1.Konser sırasında birinin cep telefonunun çalması beni çok rahatsız eder	Alt	36	57	83	89	83	348	3,362	19,576	**0,012**
	Orta	30	71	98	107	138	444	3,568		
	Üst	27	39	50	95	107	318	3,679		
	Toplam	93	167	231	291	328	1110	3,535		
2.Toplu taşıma araçlarında cep telefonu melodisi ve yüksek sesle konuşma beni çok rahatsız eder	Alt	14	24	52	138	118	346	3,931	5,952	0,653
	Orta	11	31	76	151	174	443	4,007		
	Üst	10	19	56	112	119	316	3,984		
	Toplam	35	74	184	401	411	1105	3,976		
3.İnsanların cep telefonu melodileri ile oynamaları beni çok rahatsız eder	Alt	21	41	49	113	123	347	3,795	15,489	0,050
	Orta	18	34	87	116	187	442	3,950		
	Üst	17	27	64	92	114	314	3,825		
	Toplam	56	102	200	321	424	1103	3,866		
4.İki kişinin görüşmesinde birinin cep telefonunun çalması ve cep telefonu konuşması iki kişi arasındaki iletişimi bozar	Alt	14	29	100	118	83	344	3,660	6,352	0,608
	Orta	12	47	128	135	119	441	3,685		
	Üst	17	31	93	99	74	314	3,580		
	Toplam	43	107	321	352	276	1099	3,647		
5.Halka açık alanlarda cep telefonuyla yüksek sesle konuşanlar beni çok rahatsız eder	Alt	10	12	57	125	144	348	4,095	6,059	0,641
	Orta	13	17	70	151	193	444	4,113		
	Üst	5	19	45	104	143	316	4,142		
	Toplam	28	48	172	380	480	1108	4,116		

Tablo 6.83. Sosyo-Ekonomik Durum ile Halka Açık Alanlarda Cep Telefonu Kullanımıyla İlgili Görüşler Arasındaki İlişküst Gösteren Ki-kare Sonuçları

Halka Açık Alanlarda Cep Telefonu Kullanımına İlişkin İfadeler	Sosyo Ekonomik Durum	Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Toplam	Endeks	Ki kare Değeri	p Değeri
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum				
6.Halka açık alanlarda insanlar cep telefonunu sorumsuzca kullanıyorlar	Alt	10	16	81	127	110	344	3,904	3,169	0,923
	Orta	14	26	106	155	142	443	3,869		
	Üst	11	21	84	103	96	315	3,800		
	Toplam	35	63	271	385	348	1102	3,860		
7.İnsanların cep telefonu konuşmalarını dinlemek zorunda olmak beni rahatsız eder	Alt	15	20	57	131	121	344	3,939	13,748	0,089
	Orta	12	29	109	151	142	443	3,862		
	Üst	9	27	78	110	91	315	3,784		
	Toplam	36	76	244	392	354	1102	3,864		
8.Cep telefonumu halka açık alanlarda kullandığımda özelimi paylaştığımı düşünüyorum	Alt	17	49	91	115	73	345	3,516	10,148	0,255
	Orta	32	56	143	120	91	442	3,412		
	Üst	23	46	105	86	55	315	3,330		
	Toplam	72	151	339	321	219	1102	3,421		
9.Karşımdaki kişinin cep telefonu çaldığında kendimi dışlanmış/reddedilmiş hissederim	Alt	99	113	78	34	20	344	2,311	8,499	0,386
	Orta	143	142	98	33	26	442	2,224		
	Üst	114	89	78	22	12	315	2,140		
	Toplam	356	344	254	89	58	1101	2,227		

6.2.9. Kısa Mesaj Kullanımı ve İçeriğine İlişkin Analizler

Bu bölümde, kısa mesaj kullanımı konusunda katılımcıların verdiği cevaplar, gönderilen ve alınan kısa mesaj içerikleri için ayrı ayrı incelenmiştir.

6.2.9.1. Gönderilen Kısa Mesaj İçerikleri

Bu bölümde içerikleri bakımından gönderilen kısa mesajlar incelenmiş ve katılımcıların belirtilen içerikteki mesajları kullanma düzeyleri özetlenmiştir. Analiz sonuçlarına gore katılımcıların gönderdikleri kısa mesajların içeriklerine gore dağılımı Tablo 6.84'de yer almaktadır. Soru içerikli kısa mesaj gönderimi konusunda görüş belirten 1.086 öğrencinin %32.14'ü her zaman soru içerikli mesaj gönderdiklerini belirtirken, %4,79'u ise hiç bir zaman soru içerikli mesaj göndermediklerini ifade etmişlerdir. Katılımcılar en fazla günlük aktivitelerin organize edilmesi için kısa mesaj gönderirken, en az dedikodu yapmak amacıyla kısa mesaj göndermektedirler.

Tablo 6.84. Katılımcıların Gönderdikleri Kısa Mesajların İçeriklerine Gore Dağılımı

Gönderilen Kısa Mesaj İçerikleri		**Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri**					**Katılımcı Sayısı**
		Hiçbir Zaman	**Nadiren**	**Bazen**	**Sık Sık**	**Her Zaman**	
Sorular (nerdesin, kiminlesin)	Cevap Sayısı	52	86	229	370	349	1.086
	Cevap Yüzdesi %	4,79	7,92	21,09	34,07	32,14	100
Yakın gelecekteki görüşmelerin organize edilmesi ile ilgili (hatırlatmalar)	Cevap Sayısı	32	76	228	450	309	1.095
	Cevap Yüzdesi %	2,92	6,94	20,82	41,10	28,22	100
Günlük aktivitelerinizin organize edilmesi	Cevap Sayısı	36	56	204	458	332	1.086
	Cevap Yüzdesi %	3,31	5,16	18,78	42,17	30,57	100
Şakalar	Cevap Sayısı	135	279	308	230	89	1.041
	Cevap Yüzdesi %	12,97	26,80	29,59	22,09	8,55	100
Dedikodu	Cevap Sayısı	300	246	244	163	78	1.031
	Cevap Yüzdesi %	29,10	23,86	23,67	15,81	7,57	100
Bireysel bilgi vermek (nerede, kiminle olduğunuzu belirtmek)	Cevap Sayısı	54	99	261	411	253	1.078
	Cevap Yüzdesi %	5,01	9,18	24,21	38,13	23,47	100
Flörtüz mesajlar	Cevap Sayısı	208	124	231	235	211	1.009
	Cevap Yüzdesi %	20,61	12,29	22,89	23,29	20,91	100
Boş mesajlar (iyi geceler gibi)	Cevap Sayısı	201	232	274	197	120	1.024
	Cevap Yüzdesi %	19,63	22,66	26,76	19,24	11,72	100

Çalışmada ayrıca, katılımcıların gönderdikleri kısa mesaj içerikleri ile cinsiyet, üniversite türü, yaş grubu ve sosyo-ekonomik durum arasında farklılık olup olmadığı analiz edilmiştir. Gönderilen kısa mesaj içerikleri konusunda katılımcıların verdikleri cevapların katılımcıların kişisel niteliklerine göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak için aşağıdaki hipotezler kurulmuş ve hipotezler Mann-Whitney U testi ve Kruskal Walis ile analiz edilmiştir.

H_0: Cinsiyete göre gönderilen kısa mesaj içerikleri arasında fark yoktur.
H_0: Üniversite türüne göre gönderilen kısa mesaj içerikleri arasında fark yoktur.
H_0: Yaş grubuna göre gönderilen kısa mesaj içerikleri arasında fark yoktur.
H_0: Sosyo-ekonomik duruma göre gönderilen kısa mesaj içerikleri arasında fark yoktur.

Yukarıdaki hipotezler, gönderilen kısa mesaj içerikleri için ayrı ayrı test edilmiş ve sonuçlar Tablo 6.85 ile 5.88 arasında verilmiştir. Anlamlılık düzeyi 0.05'den küçük tüm ifadeler için hipotezler reddedilmiştir. Hipotezlerin reddedildiği ifadeler koyu renk ile gösterilmiştir.

Tablo 6.85. Cinsiyete Göre Gönderilen Kısa Mesaj İçerikleri Arasındaki Farklılık Analizi

Gönderilen Kısa Mesaj İçerikleri	**Cinsiyet**	**Hiçbir zaman**	**Nadiren**	**Bazen**	**Sık sık**	**Her zaman**	**Ortalama Sıra Değeri**	**M-W-U Test Değeri**	**p**
Sorular (nerdesin, kiminlesin)	Kadın	26	54	123	243	240	568,66	119938,5	**0,000**
	Erkek	26	32	106	127	109	500,35		
Yakın gelecekteki görüşmelerin organize edilmesi ile ilgili (hatırlatmalar)	Kadın	13	37	126	302	213	580,12	117386	**0,000**
	Erkek	19	39	102	148	96	493,06		
Günlük aktivitelerinizin organize edilmesi	Kadın	14	29	116	285	242	579,04	112821	**0,000**
	Erkek	22	27	88	173	90	482,55		
Şakalar	Kadın	86	178	201	144	54	518,11	123388,5	0,672
	Erkek	49	101	107	86	35	526,08		
Dedikodu	Kadın	148	162	175	123	50	554,33	97495,5	**0,000**
	Erkek	152	84	69	40	28	448,38		
Bireysel bilgi vermek (nerede, kiminle olduğunuzu belirtmek)	Kadın	18	59	142	271	190	582,15	106321	**0,000**
	Erkek	36	40	119	140	63	466,64		
Flörtüz mesajlar	Kadın	141	82	147	128	134	492,21	111047,5	0,065
	Erkek	67	42	84	107	77	526,44		
Boş mesajlar (iyi geceler gibi)	Kadın	111	156	176	127	77	522,07	115769,5	0,165
	Erkek	90	76	98	70	43	496,08		

Tablo 6.85'de, gönderilen kısa mesaj içeriklerinden "Şakalar", "Flörtüz mesajlar" ve "boş mesajlar" dışındaki tüm mesaj içeriklerinin kullanımı konusunda kadın ve erkek arasında fark vardır. Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığı ortalama sıra değeri incelenerek görülebilir. Tablo'daki sonuçlara göre, farklılık bulunan tüm mesaj içeriklerini kadınlar erkeklere göre daha

fazla kullanma eğilimindedir. Başka bir ifade ile, kadınlar soru mesajlarını, hatırlatma ve dedikodu içeren mesajları daha sıklıkla kullanmaktadırlar.

Tablo 6.86 Üniversite Türüne Göre Gönderilen Kısa Mesaj İçerikleri Arasındaki Farklılık Analizi

Gönderilen Kısa Mesaj İçerikleri	**Üniversite Türü**	**Hiçbir zaman**	**Nadiren**	**Bazen**	**Sık sık**	**Her zaman**	**Ortalama Sıra Değeri**	**M-W-U Test Değeri**	**p**
Sorular (nerdesin, kiminlesin)	Vakıf	17	22	51	101	102	557,46	110033,5	0,241
	Devlet	34	64	176	269	243	533,49		
Yakın gelecekteki görüşmelerin organize edilmesi ile ilgili (hatırlatmalar)	Vakıf	9	22	65	117	81	534,07	113650,5	0,482
	Devlet	22	53	163	330	226	548,36		
Günlük aktivitelerinizin organize edilmesi	Vakıf	9	9	62	116	99	555,76	111581	0,313
	Devlet	25	47	142	340	232	535,46		
Şakalar	Vakıf	30	67	89	77	25	553,51	97629,5	**0,016**
	Devlet	103	211	217	153	64	505,02		
Dedikodu	Vakıf	68	70	66	57	23	548,22	95504,5	**0,017**
	Devlet	231	174	176	106	55	500,21		
Bireysel bilgi vermek (nerede, kiminle olduğunuzu belirtmek)	Vakıf	13	17	71	116	75	562,33	106044,5	0,075
	Devlet	40	81	188	292	178	526,13		
Flörtüz mesajlar	Vakıf	36	25	71	76	73	566,89	83488	**0,000**
	Devlet	170	99	160	157	137	477,47		
Boş mesajlar (iyi geceler gibi)	Vakıf	46	59	80	55	44	545,83	94195	**0,013**
	Devlet	154	171	194	141	75	496,16		

Tablo 6.86'daki sonuçlara göre; üniversite türüne göre gönderilen kısa mesaj içeriklerinden "Şakalar", "Dedikodu", "Flörtüz mesajlar" ve "boş mesajlar" ın kullanımı arasında farklılık vardır. Farklılığın hangi üniversite türünden kaynaklandığı ortaya koymak için, ortalama sıra değeri incelendiğinde, vakıf üniversitelerinde öğrenim gören öğrencilerin şaka ve dedikodu içerikli mesajlar ile flörtüz mesajlar ve boş mesajları devlet üniversitelerinde öğrenim gören öğrencilere göre daha fazla kullandıkları görülmektedir.

Tablo 6.87. Yaş Grubuna Göre Gönderilen Kısa Mesaj İçerikleri Arasındaki Farklılık Analizi

Gönderilen Kısa Mesaj İçerikleri	**Yaş Grubu**	**Hiçbir zaman**	**Nadiren**	**Bazen**	**Sık sık**	**Her zaman**	**Ortalama Sıra Değeri**	**K-W Test Değeri**	**p**
Sorular (nerdesin, kiminlesin)	17-21	28	53	136	233	234	553,74	11,017217	**0,004**
	22-26	22	29	81	129	106	517,76		
	27 ve üstü	2	4	9	4	4	369,50		
Yakın gelecekteki görüşmelerin organize edilmesi ile ilgili (hatırlatmalar)	17-21	20	44	145	287	192	542,90	1,0280896	0,598
	22-26	11	29	70	156	106	545,64		
	27 ve üstü	1	1	10	5	7	482,40		
Günlük aktivitelerinizin organize edilmesi	17-21	20	38	129	268	226	547,33	1,9945097	0,369
	22-26	13	15	65	184	94	525,36		
	27 ve üstü	2	2	7	4	9	491,04		
Şakalar	17-21	74	162	190	162	70	545,81	24,071774	**0,000**
	22-26	54	105	108	65	19	471,53		
	27 ve üstü	6	8	7	1		333,80		
Dedikodu	17-21	171	155	154	114	56	530,70	9,1437726	**0,010**
	22-26	118	79	83	47	22	479,58		
	27 ve üstü	7	8	5	2		427,32		
Bireysel bilgi vermek (nerede, kiminle olduğunuzu belirtmek)	17-21	30	62	161	256	168	541,90	2,2914827	0,318
	22-26	20	32	92	143	80	523,96		
	27 ve üstü	3	2	6	8	4	461,74		
Flörtüz mesajlar	17-21	137	90	140	134	139	492,54	2,4559744	0,293
	22-26	64	30	87	96	61	510,78		
	27 ve üstü	4	3	3	3	9	574,20		
Boş mesajlar (iyi geceler gibi)	17-21	114	154	182	115	88	518,44	2,8187285	0,244
	22-26	80	73	82	75	29	486,31		
	27 ve üstü	5	4	6	4	3	509,39		

Tablo 6.87'de, yaş grubuna göre öğrencilerin gönderdiği mesaj içerikleri arasında farklılık olup olmadığı ortaya konmuştur. Sonuçlara göre; yaş grupları ile soru, şaka ve dedikodu içeren mesajların gönderimi arasında farklılık bulunmaktadır. Ortalama sıra değerleri incelendiğinde küçük yaşlarda belirtilen içeriklerdeki mesajları kullanma eğilimi artmaktadır.

Tablo 6.88. Sosyo-ekonomik Duruma Göre Gönderilen Kısa Mesaj İçerikleri Arasındaki Farklılık Analizi

Gönderilen Kısa Mesaj İçerikleri	Sosyo-Ekonomik Durum	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık sık	Her zaman	Ortalama Sıra Değeri	K-W Test Değeri	p
Sorular (nerdesin, kiminlesin)	Alt	19	32	69	106	107	532,03	0,809	0,667
	Orta	17	28	92	169	136	551,60		
	Üst	16	26	68	95	106	544,28		
Yakın gelecekteki görüşmelerin organize edilmesi ile ilgili (hatırlatmalar)	Alt	5	34	79	138	82	516,88	5,415	0,067
	Orta	16	21	89	192	126	558,38		
	Üst	11	21	60	120	101	566,88		
Günlük aktivitelerinizin organize edilmesi	Alt	13	21	69	149	84	507,85	7,124	**0,028**
	Orta	14	16	79	190	138	557,28		
	Üst	9	19	56	119	110	562,54		
Şakalar	Alt	49	102	84	63	23	482,33	11,819	**0,003**
	Orta	51	117	131	90	36	520,90		
	Üst	35	60	93	77	30	563,21		
Dedikodu	Alt	108	73	71	46	21	487,74	9,803	**0,007**
	Orta	121	113	90	65	30	507,60		
	Üst	71	60	83	52	27	558,78		
Bireysel bilgi vermek (nerede, kiminle olduğunuzu belirtmek)	Alt	19	34	80	134	65	517,28	3,504	0,173
	Orta	22	35	112	165	103	540,98		
	Üst	13	30	69	112	85	561,27		
Flörtüz mesajlar	Alt	85	42	67	61	58	460,81	12,924	**0,002**
	Orta	80	53	84	108	83	512,03		
	Üst	43	29	80	66	70	543,07		
Boş mesajlar (üst geceler gibi)	Alt	76	84	73	58	27	467,87	16,658	**0,000**
	Orta	76	103	106	84	44	510,88		
	Üst	49	45	95	55	49	563,22		

Tablo 6.88'de, sosyo-ekonomik duruma göre içerikleri bakımından öğrencilerin gönderdiği kısa mesajlar arasında farklılık olup olmadığı ortaya konmuştur. Sonuçlara göre; sosyo-ekonomik durum ile şaka ve dedikodu içeren mesajlar ile flörtüz mesajlar, boş mesajlar ve günlük aktivitelerin organize edilmesine yönelik mesajların kullanımı arasında farklılık bulunmaktadır. Ortalama sıra değerleri incelendiğinde, sosyo-ekonomik durum iyileştikçe belirtilen içerikteki mesajların gönderilme eğilimi artmaktadır.

6.2.9.2. Alınan Kısa Mesaj İçerikleri

Bu bölümde içerikleri bakımından alınan kısa mesajlar incelenmiş ve katılımcıların belirtilen içerikteki mesajları alma düzeyleri özetlenmiştir. Katılımcıların aldıkları kısa mesajların içeriklerine gore dağılımı Tablo 6.89'da verilmiştir.

Tablo 6.89. Katılımcıların Aldıkları Kısa Mesajların İçeriklerine Gore Dağılımı

Alınan Kısa Mesaj İçerikleri		Belirtilen Görüşe Katılma Düzeyleri					Katılımcı Sayısı
		Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	
Sorular (nerdesin, kiminlesin)	Cevap Sayısı	56	89	209	361	370	1.085
	Cevap Yüzdesi %	5,16	8,20	19,26	33,27	34,10	100
Yakın gelecekteki görüşmelerin organize edilmesi ile ilgili	Cevap Sayısı	39	70	232	419	324	1.084
	Cevap Yüzdesi %	3,60	6,46	21,40	38,65	29,89	100
Günlük aktivitelerinizin organize edilmesi	Cevap Sayısı	39	57	232	428	325	1.081
	Cevap Yüzdesi %	3,61	5,27	21,46	39,59	30,06	100
Şakalar	Cevap Sayısı	119	264	333	213	107	1.036
	Cevap Yüzdesi %	11,49	25,48	32,14	20,56	10,33	100
Dedikodu	Cevap Sayısı	256	275	244	161	92	1.028
	Cevap Yüzdesi %	24,90	26,75	23,74	15,66	8,95	100
Bireysel bilgi vermek (nerede, kiminle olduğunuzu belirtmek)	Cevap Sayısı	63	111	259	398	236	1.067
	Cevap Yüzdesi %	5,90	10,40	24,27	37,30	22,12	100
Flörtüz mesajlar	Cevap Sayısı	206	141	229	223	206	1.005
	Cevap Yüzdesi %	20,50	14,03	22,79	22,19	20,50	100
Boş mesajlar (iyi geceler gibi)	Cevap Sayısı	176	250	279	196	120	1.021
	Cevap Yüzdesi %	17,24	24,49	27,33	19,20	11,75	100
Reklamlar (çeşitli banka, mağaza kampanyaları)	Cevap Sayısı	133	225	302	245	131	1.036
	Cevap Yüzdesi %	12,84	21,72	29,15	23,65	12,64	100
Eğlence haberleri	Cevap Sayısı	210	299	265	145	85	1.004
	Cevap Yüzdesi %	20,92	29,78	26,39	14,44	8,47	100
Hatırlatmalar (etkinlik, gösteri, organizasyon)	Cevap Sayısı	112	265	315	220	123	1.035
	Cevap Yüzdesi %	10,82	25,60	30,43	21,26	11,88	100

Analiz sonuçlarına gore, soru içerikli kısa mesaj alımı konusunda görüş belirten 1.085 öğrencinin %34.10'u her zaman soru içerikli mesaj aldıklarını belirtirken, %5,16'sı ise hiç bir zaman soru içerikli mesaj almadıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcılar en fazla günlük aktivitelerin organize edilmesine yönelik kısa mesajlar alırken, en az dedikodu amaçlı mesajlar almaktadır.

Çalışmada ayrıca katılımcıların verdikleri cevaplar ile cinsiyet, üniversite türü, yaş grubu ve sosyo-ekonomik durum arasında farklılık olup olmadığı analiz edilmiştir. Alınan kısa mesaj içerikleri konusunda katılımcıların verdikleri cevapların katılımcıların kişisel niteliklerine göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak için aşağıdaki hipotezler kurulmuş ve hipotezler Mann-Whitney U testi ve Kruskal Walis ile analiz edilmiştir.

H_0: Cinsiyete göre alınan kısa mesaj içerikleri arasında fark yoktur.

H_0: Üniversite türüne göre alınan kısa mesaj içerikleri arasında fark yoktur.

H_0: Yaş grubuna göre alınan kısa mesaj içerikleri arasında fark yoktur.

H_0: Sosyo-ekonomik duruma göre alınan kısa mesaj içerikleri arasında fark yoktur.

Yukarıdaki hipotezler, alınan kısa mesaj içerikleri için ayrı ayrı test edilmiş ve sonuçlar Tablo 6.90 ile 5.93 arasında verilmiştir. Anlamlılık düzeyi 0.05'den küçük tüm ifadeler için hipotezler reddedilmiştir. Hipotezlerin reddedildiği ifadeler koyu renk ile gösterilmiştir.

Tablo 6.90. Cinsiyete Göre Alınan Kısa Mesaj İçerikleri Arasındaki Farklılık Analizi

Alınan Kısa Mesaj İçerikleri	**Cinsiyet**	**Hiçbir zaman**	**Nadiren**	**Bazen**	**Sık sık**	**Her zaman**	**Ortalama Sıra Değeri**	**M-W-U Test Değeri**	**p**
Sorular (nerdesin, kiminlesin)	Kadın	28	58	120	230	248	559,99	125524	**0,015**
	Erkek	28	31	89	131	122	514,03		
Yakın gelecekteki görüşmelerin organize edilmesi ile ilgili	Kadın	17	33	134	280	222	571,56	116578,5	**0,000**
	Erkek	22	37	98	139	102	492,41		
Günlük aktivitelerinizin organize edilmesi	Kadın	16	27	133	277	226	572,00	115433	**0,000**
	Erkek	23	30	99	151	99	488,65		
Şakalar	Kadın	76	172	205	135	71	518,16	123996	0,960
	Erkek	43	92	128	78	36	519,10		
Dedikodu	Kadın	123	184	160	118	67	551,68	98333	**0,000**
	Erkek	133	91	84	43	25	450,02		
Bireysel bilgi vermek (nerede, kiminle olduğunuzu belirtmek)	Kadın	25	66	146	266	175	571,45	106477,5	**0,000**
	Erkek	38	45	113	132	61	468,72		
Flörtüz mesajlar	Kadın	141	97	131	132	130	491,48	110729,5	0,095
	Erkek	65	44	98	91	76	522,43		
Boş mesajlar (iyi geceler gibi)	Kadın	98	162	174	126	83	524,18	113054,5	0,056
	Erkek	78	88	105	70	37	488,59		
Reklamlar (çeşitli banka, mağaza kampanyaları)	Kadın	74	142	199	150	90	528,43	118274,5	0,150
	Erkek	59	83	103	95	41	501,43		
Eğlence haberleri	Kadın	135	182	180	89	45	497,62	114599,5	0,475
	Erkek	75	117	85	56	40	510,76		
Hatırlatmalar (etkinlik, gösteri, organizasyon)	Kadın	70	169	202	138	73	514,23	122399	0,585
	Erkek	42	96	113	82	50	524,42		

Tablo 6.90'da, cinsiyete göre öğrencilerin aldığı kısa mesajlar arasında farklılık olup olmadığı ortaya konmuştur. Sonuçlara göre; soru mesajlarının, yakın gelecekteki görüşmelerin organize edilmesine yönelik mesajların, günlük aktivitelerin organize edilmesine yönelik mesajların, bireysel bilgi verme amaçlı mesajların ve dedikodu içerikli mesajların alınması arasında cinsiyete göre farklılık bulunmaktadır. Ortalama sıra değerleri incelendiğinde, kadınların belirtilen içerikteki mesajları alma eğilimlerinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 6.91. Üniversite Türüne Göre Alınan Kısa Mesaj İçerikleri Arasındaki Farklılık Analizi

Alınan Kısa Mesaj İçerikleri	Üniversite Türü	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık sık	Her zaman	Ortalama Sıra Değeri	M-W-U Test Değeri	P
Sorular (nerdesin, kiminlesin)	Vakıf	13	14	61	92	108	564,41	106586	0,097
	Devlet	42	75	146	269	258	530,42		
Yakın gelecekteki görüşmelerin organize edilmesi ile ilgili	Vakıf	9	15	71	109	85	535,53	112863,5	0,790
	Devlet	29	54	160	309	237	540,95		
Günlük aktivitelerinizin organize edilmesi	Vakıf	9	17	63	103	95	547,00	110494	0,546
	Devlet	29	40	169	321	229	534,72		
Şakalar	Vakıf	33	68	83	64	37	537,22	100256	0,144
	Devlet	85	195	249	149	68	507,89		
Dedikodu	Vakıf	60	79	62	56	25	536,10	97684,5	0,098
	Devlet	195	195	180	105	66	502,83		
Bireysel bilgi vermek (nerede, kiminle olduğunuzu belirtmek)	Vakıf	13	26	76	105	66	540,56	108091,5	0,520
	Devlet	48	84	182	293	168	527,47		
Flörtüz mesajlar	Vakıf	36	32	74	69	66	552,69	85955	**0,000**
	Devlet	168	109	155	152	140	481,22		
Boş mesajlar (iyi geceler gibi)	Vakıf	42	69	78	56	36	524,78	98411,5	0,247
	Devlet	133	179	201	138	83	501,58		
Reklamlar (çeşitli banka, mağaza kampanyaları)	Vakıf	35	56	80	73	41	537,54	100167,5	0,140
	Devlet	96	169	222	171	88	507,77		
Eğlence haberleri	Vakıf	45	86	74	37	33	529,77	91364	**0,038**
	Devlet	164	212	190	107	51	488,69		
Hatırlatmalar (etkinlik, gösteri, organizasyon)	Vakıf	25	73	86	60	38	530,53	100946,5	0,289
	Devlet	86	191	227	159	84	509,14		

Tablo 6.91'de, üniversite türüne göre öğrencilerin aldığı kısa mesajlar arasında farklılık olup olmadığı ortaya konmuştur. Sonuçlara göre; eğlence haberleri ve flörtüz mesajları dışındaki mesaj içeriklerinin kullanımı konusunda vakıf ve devlet üniversitelerindeki öğrenciler arasında fark yoktur. Farklılığın hangi üniversite türünden kaynaklandığını ortaya koymak için ortalama sıra değerleri incelendiğinde, vakıf üniversitelerinde öğrenim gören öğrencilerin eğlence haberleri içerikli mesajları ve flörtüz mesajları devlet üniversitelerindeki öğrencilere kıyasla daha fazla aldıkları anlaşılmaktadır.

Tablo 6.92. Yaş Grubuna Göre Alınan Kısa Mesaj İçerikleri Arasındaki Farklılık Analizi

Alınan Kısa Mesaj İçerikleri	Yaş Grubu	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık sık	Her zaman	Ortalama Sıra Değeri	K-W Test Değeri	P
Sorular (nerdesin, kiminlesin)	17-21	35	50	122	223	254	557,27	11,590	**0,003**
	22-26	19	35	76	133	104	507,49		
	27 ve üstü	2	4	7	4	5	399,05		
Yakın gelecekteki görüşmelerin organize edilmesi ile ilgili (hatırlatmalar)	17-21	27	44	148	254	208	536,67	0,598	0,742
	22-26	11	25	71	158	106	541,71		
	27 ve üstü	1		10	4	7	492,27		
Günlük aktivitelerinizin organize edilmesi	17-21	23	38	147	255	220	544,17	1,719	0,423
	22-26	15	18	75	163	95	523,46		
	27 ve üstü	1	1	7	7	6	490,77		
Şakalar	17-21	65	152	209	152	81	543,18	21,496	**0,000**
	22-26	46	104	114	56	25	465,32		
	27 ve üstü	7	4	8	2	1	380,20		
Dedikodu	17-21	147	172	153	111	69	529,06	8,517	**0,014**
	22-26	101	90	83	49	22	475,50		
	27 ve üstü	5	7	7	1	1	460,83		
Bireysel bilgi vermek (nerede, kiminle olduğunuzu belirtmek)	17-21	40	60	157	246	164	545,41	6,047	**0,049**
	22-26	19	46	96	144	62	499,56		
	27 ve üstü	4	2	4	6	6	498,41		
Flörtüz mesajlar	17-21	133	101	140	129	134	491,28	1,205	0,548
	22-26	63	37	85	90	63	512,07		
	27 ve üstü	7	2	2	3	7	499,10		
Boş mesajlar (iyi geceler gibi)	17-21	101	172	179	112	89	512,95	1,113	0,573
	22-26	69	73	91	77	27	492,87		
	27 ve üstü	6	3	4	5	3	500,57		
Reklamlar (çeşitli banka, mağaza kampanyaları)	17-21	90	156	185	149	78	498,74	6,350	**0,042**
	22-26	40	63	110	87	47	537,01		
	27 ve üstü	2	3	6	6	5	607,50		
Eğlence haberleri	17-21	132	186	175	94	55	501,68	1,965	0,374
	22-26	67	107	82	50	28	495,87		
	27 ve üstü	8	3	5	1	2	411,32		
Hatırlatmalar (etkinlik, gösteri, organizasyon)	17-21	64	172	197	139	81	517,44	0,470	0,790
	22-26	45	86	103	77	39	504,45		
	27 ve üstü	2	4	11	2	3	517,27		

Tablo 6.92'de, yaş grubuna göre öğrencilerin aldığı kısa mesajlar içerikleri arasında farklılık olup olmadığı ortaya konmuştur. Sonuçlara göre; soru mesajlarının, şaka, dedikodu ve reklam içerikli mesajların ve bireysel bilgi vermek amaçlı mesajların alınması öğrencilerin yaşına göre değişkenlik göstermektedir. Farklılığın hangi yaş grubundan kaynaklandığını ortaya koymak için ortalama sıra değerleri incelenebilir. Ortalama sıra değerlerine göre, daha küçük yaştaki öğrencilerin soru içerikli, şaka ve dedikodu içerikli mesajları alma eğilimi daha fazlayken, ileri yaştaki öğrencilerin

reklam içerikli ve bireysel bilgi verme amaçlı mesajları alma eğilimi daha yüksektir. Alınan diğer mesaj içerikleri bakımından yaş grupları arasında fark bulunmamaktadır.

Tablo 6.93. Sosyo-ekonomik Duruma Göre Alınan Kısa Mesaj İçerikleri Arasındaki Farklılık Analizi

Alınan Kısa Mesaj İçerikleri	**Sosyo-Ekonomik Durum**	**Hiçbir zaman**	**Nadiren**	**Bazen**	**Sık sık**	**Her zaman**	**Ortalama Sıra Değeri**	**M-W-U Test Değeri**	**p**
Sorular (nerdesin, kiminlesin)	Alt	23	33	62	101	118	533,48	0,895	0,639
	Orta	16	32	95	154	142	541,46		
	Üst	17	24	52	106	110	555,58		
Yakın gelecekteki görüşmelerin organize edilmesi ile ilgili (hatırlatmalar)	Alt	17	34	74	121	91	504,98	7,848	**0,020**
	Orta	12	21	87	191	127	556,67		
	Üst	10	15	71	107	106	563,33		
Günlük aktivitelerinizin organize edilmesi	Alt	15	27	83	129	83	492,68	14,863	**0,001**
	Orta	13	18	89	188	128	550,50		
	Üst	11	12	60	111	114	580,42		
Şakalar	Alt	36	94	107	63	25	495,62	3,637	0,162
	Orta	48	104	135	91	41	521,44		
	Üst	35	66	91	59	41	539,76		
Dedikodu	Alt	94	78	81	40	27	489,10	9,677	**0,008**
	Orta	101	131	82	67	34	503,46		
	Üst	61	66	81	54	31	557,88		
Bireysel bilgi vermek (nerede, kiminle olduğunuzu belirtmek)	Alt	20	44	83	126	56	498,40	7,286	**0,026**
	Orta	25	41	103	163	100	544,07		
	Üst	18	26	73	109	80	558,05		
Flörtüz mesajlar	Alt	76	51	64	61	62	476,06	6,219	**0,045**
	Orta	85	55	91	94	81	502,09		
	Üst	45	35	74	68	63	533,97		
Boş mesajlar (iyi geceler gibi)	Alt	67	82	88	53	30	474,66	9,898	**0,007**
	Orta	66	104	112	81	46	513,21		
	Üst	43	64	79	62	44	547,73		
Reklamlar (çeşitli banka, mağaza kampanyaları)	Alt	56	79	83	67	36	476,30	12,967	**0,002**
	Orta	48	93	127	97	52	520,97		
	Üst	29	53	92	81	43	560,51		
Eğlence haberleri	Alt	73	98	74	48	19	478,92	3,594	0,166
	Orta	82	120	114	53	38	507,34		
	Üst	55	81	77	44	28	521,41		
Hatırlatmalar (etkinlik, gösteri, organizasyon)	Alt	49	77	93	73	32	497,34	2,893	0,235
	Orta	38	117	124	81	56	520,91		
	Üst	25	71	98	66	35	536,58		

Tablo 6.93'de, sosyo-ekonomik duruma göre öğrencilerin aldığı kısa mesaj içerikleri arasında farklılık olup olmadığı ortaya konmuştur. Sonuçlara göre içerikleri bakımından alınan kısa mesajların çoğu sosyo-ekonomik duruma göre farklılık göstermektedir. Sosyo-ekonomik duruma göre farklılık gösteren mesaj içerikleri şunlardır:

- Yakın gelecekteki görüşmelerin organize edilmesi
- Günlük aktivitelerin organize edilmesi
- Dedikodu mesajları
- Bireysel bilgi vermeye yönelik mesajlar,
- Flörtüz mesajlar,
- Boş mesajlar
- Reklam içerikli mesajlar

Yukarıda belirtilen mesaj içerikleri için farklılığın hangi sosyo-ekonomik gruptan kaynaklandığını ortaya koymak için ortalama sıra değerleri incelenir. Ortalama sıra değerlerine göre, farklılık oluşturan ve yukarıda belirtilen içerikteki mesajların sosyo-ekonomik durumu üst olan öğrenciler tarafından alınma eğilimi daha fazladır.

6.2.10. GSM Operatörü ve Cep Telefonu Değiştirme Eğilimi

Bu bölümde katılımcıların GSM operatörü ve cep telefonu değiştirme eğilimleri ölçülmeye çalışılmıştır. Çalışma sonucu elde edilen verilere göre katılımcılar tarafından kullanılan GSM operatörlerinin dağılımı Tablo 6.94'de verilmiştir.

Tablo 6.94. Kullanılan GSM Operatörüne Göre Katılımcıların Sayısal ve Oransal Dağılımı

GSM Operatörü	Katılımcı Sayısı	%
Avea	304	25,57
Telsim	8	0,67
Turkcell	407	34,23
Vodafone	52	4,37
Avea ve telsim	12	1,01
Avea ve vodafone	18	1,51
Turkcell ve avea	147	12,36
Turkcell ve telsim	10	0,84
Turkcell ve vodafone	19	1,60
Diğer	1	0,08
Cevapsız	211	17,75
Toplam	1.189	100

Tablo 6.94'deki sonuçlara göre, katılımcıların %34,23'ü tek başına Turkcell, %25,57'si ise tek başına Avea kullanmaktadır. Hem Turkcel hem de Avea kullanan katılımcıların oranı ise %12,36'dır. 211 katılımcı kullandığı GSM operatörünün adını belirtmemiştir.

6.2.10.1. GSM Operatörü Kullanımı ve Değiştirme Nedenleri

Tablo 6.95'deki sonuçlar göstermiştir ki; katılımcıların %39,44'ü hiç GSM operatörü değiştirmemiştir. %19.09'u 1. Kez, %16,15'i ise 2 kez GSM operatörü değiştirmiştir. 3 ve daha fazla kez GSM operatörü değiştirenlerin oranı da %22,37 ile oldukça yüksektir.

Tablo 6.95. Katılımcıların GSM Operatörü Değiştirme Eğilimi

Operatör Değiştirme	**Katılımcı Sayısı**	**%**
Hiç	469	39,44
Bir defa	227	19,09
İki defa	192	16,15
Üç ve daha fazla	266	22,37
Cevapsız	35	2,94
Toplam	1.189	100

Cinsiyet ve sosyo ekonomik durum değişkenleri ile operatör değiştirme arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlıdır. Üniversite ve yaş grubu değişkenleri ile operatör değiştirme arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

Tablo 6.96'da GSM operatörü değiştirme nedenleri verilmiştir. Sonuçlara göre, ilk 3 sırada yer alan GSM operatörü değiştirme nedenleri; daha uygun fiyat, artık ihtiyaç duyulmaması ve sınırlı kapsama alanıdır. GSM operatörü değiştirenlerin %77,22'si, daha uygun fiyat ile operatör değiştirdiklerini belirtmişlerdir. Bu nedeni 1. öncelikli olarak gösterenleri oranı ise %62,50'dir. Ayrıca katılımcıların %93,19'u 1. tercihlerini belirtmişlerdir. Diğerleri de benzer şekilde yorumlanmaktadır.

Tablo 6.96. GSM Operatörünü Değiştiren Katılımcıların Değiştirme Nedenlerine Göre Dağılımı

Operatör Değiştirme Nedenleri	Öncelik Sırası							Cevap sayısı	Öncelik Sırası Ortalaması
	1	2	3	4	5	6	7		
Daha uygun fiyat	450	53	23	14	7	8	1	556	1,39
%	62,50	7,36	3,19	1,94	0,97	1,11	0,14	77,22	
Artık ihtiyaç duyulmaması	76	116	53	49	35	31	3	363	2,88
%	10,56	16,11	7,36	6,81	4,86	4,31	0,42	50,42	
Sınırlı Kapsama Alanı	44	139	60	31	16	15	2	307	2,64
%	6,11	19,31	8,33	4,31	2,22	2,08	0,28	42,64	
Yetersiz müşteri hizmetleri	17	51	62	45	44	30	2	251	3,58
%	2,36	7,08	8,61	6,25	6,11	4,17	0,28	34,86	
Kötü ses kalitesi	14	26	51	57	63	25	2	238	3,89
%	1,94	3,61	7,08	7,92	8,75	3,47	0,28	33,06	
Cep telefonu hediyesi	12	14	22	33	42	88	10	221	4,73
%	1,67	1,94	3,06	4,58	5,83	12,22	1,39	30,69	
Diğer	58	18	8	2	1	1	4	92	1,79
%	8,06	2,50	1,11	0,28	0,14	0,14	0,56	12,78	
Cevap Sayısı	671	417	279	231	208	198	24	2028	
%	93,19	57,92	38,75	32,08	28,89	27,50	3,33	281,67	

6.2.10.1 Cep Telefonu Kullanımı ve Değiştirme Nedenleri

Bu bölümde, çalışmaya katılanların cep telefonu kullanma ve değiştirmelerine yönelik istatistikler yer almaktadır. Tablo 6.97 çalışmaya katılanların sahip olduğu cep telefon sayısına göre dağılımlarını göstermektedir. Katılımcıların %62,83'ü tek telefona sahip iken, %32,38'i 2 telefona, % 2.61'i ise 3 telefona sahip olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 6.97. Çalışmaya Katılanların Sahip Oldukları Cep Telefonu Sayısına Göre Dağılımları

Sahip Olunan Cep Telefonu Sayısı	Katılımcı Sayısı	%
1	747	62,83
2	385	32,38
3	31	2,61
4	8	0,67
7	1	0,08
12	1	0,08
Cevapsız	16	1,26
Toplam	1.189	100

Tablo 6.98. Katılımcılar Tarafından Kullanılan Cep Telefonu Markalarının Sayısal ve Oransal Dağılımı

Kullanılan Cep Telefonu Markaları	**Katılımcı Sayısı**	**%**
Nokia	542	45,58
Samsung	244	20,52
Sony Ericcson	75	6,31
Nokia ve Samsung	62	5,21
Diğer	34	2,86
Motorola	23	1,93
Nokia ve Sony Ericcson	15	1,26
Apple	13	1,09
LG	13	1,09
Nokia ve Motorola	12	1,01
Siemens	12	1,01
Nokia ve diğer	5	0,42
Samsung ve LG	5	0,42
Motorola ve diğer	4	0,34
Nokia veApple	4	0,34
Nokia ve LG	4	0,34
Nokia ve Siemens	4	0,34
Samsung ve Siemens	4	0,34
Sony ericcson ve samsung	3	0,25
Motorola ve Apple	2	0,17
Samsung ve Apple	2	0,17
Samsung ve Motorola	2	0,17
Sony Ericcson ve diğer	2	0,17
Sony Ericcson ve Siemens	2	0,17
Apple ve diğer	1	0,08
LG ve Apple	1	0,08
Nokia, Sony Ericcson ve Samsung	1	0,08
Samsung ve diğer	1	0,08
Siemens ve LG	1	0,08
Sony Ericcson ve Apple	1	0,08
Cevapsız	95	7,99
Toplam	1.189	100

Tablo 6.98, katılımcıların kullandıkları cep telefonu markasına göre dağılımını vermektedir. Sonuçlar göstermektedir ki, katılımcıların hemen hemen yarısı Nokia marka cep telefonu kullanmaktadır. Dolayısıyla Nokia açık ara fark ile en çok tercih edilen telefon markası olmaktadır. Nokia marka cep telefonunu %20,52 ile Samsung izlemektedir.

6.2.10.2. Katılımcıların Cep Telefonu Değiştirme Eğilimleri

Tablo 6.99, katılımcıların %89,49'unun en az bir kez cep telefonu değiştirdiğini göstermektedir.

Tablo 6.99. Cep Telefonu Değiştirme Durumuna Göre Katılımcıların Dağılımı

Cep Telefonu Değiştirme Durumu	Katılımcı Sayısı	%
Cep Telefonu Değiştiren	1.064	89,49
Cep Telefonu Değiştirmeyen	98	8,24
Cevapsız	27	2,27
Toplam	1.189	100

Cep telefonu değiştirme sıklığına göre katılımcıların dağılımı incelendiğinde, katılımcıların %11,69'u bir kez, %18'i 2 kez, %21,36'ısı 3 kez ve %15,31'i ise 4 kez cep telefonu değiştirdiğini belirtmiştir. 10'dan daha fazla telefon değiştiren katılımcı sayısı 42'dir.

Tablo 6.100. Değiştirilen Cep Telefonu Sayısına Göre Katılımcıların Dağılımı

Cep Telefonu Değiştirme Sıklığı	Katılımcı Sayısı	%
1	139	11,69
2	214	18,00
3	254	21,36
4	182	15,31
5	125	10,51
6	50	4,21
7	21	1,77
8	17	1,43
9	2	0,17
10+	42	3,53
Cevapsız	143	12,03
Toplam	1.189	100

Cep telefonu değiştirenlerin cep telefonu değiştirme nedenine göre dağılımı Tablo 6.101'de verilmiştir. Öncelik sırasına göre cep telefonu değiştirme nedenine bakılırsa, cep telefonu değiştirmeye götüren öncelikli ilk üç neden sırasıyla, cep telefonunun bozulması, eski model olması, kaba dış görünümü ve ağırlığıdır.

Tablo. 6.101. Cep Telefonunun Değiştiren Katılımcıların Cep Telefonu Değiştirme Nedenine Göre Dağılımı

Cep Telefonu Değiştirme Nedeni	**Öncelik Sırası**								**Toplam**	**Öncelik Sırası Ortalaması**
	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**		
Bozulması Nedeniyle	457	249	71	31	25	2	2		837	1,72
%	42,95	23,40	6,67	2,91	2,35	0,19	0,19	0,00	78,67	
Eski Model Olması	371	221	108	41	29	17	11		798	2,04
%	34,87	20,77	10,15	3,85	2,73	1,60	1,03	0,00	75,00	
Kaban dış görünümü ve ağırlığı nedeniyle	62	145	157	91	44	36	17	2	554	3,17
%	5,83	13,63	14,76	8,55	4,14	3,38	1,60	0,19	52,07	
Kötü Ses Kalitesi	24	77	112	120	79	30	12	4	458	3,67
%	2,26	7,24	10,53	11,28	7,42	2,82	1,13	0,38	43,05	
Yetersiz Kapsama Alanı	25	38	54	100	95	41	29	2	384	4,17
%	2,35	3,57	5,08	9,40	8,93	3,85	2,73	0,19	36,09	
Çalınması nedeniyle	63	58	46	18	28	22	123	3	361	4,28
%	5,92	5,45	4,32	1,69	2,63	2,07	11,56	0,28	33,93	
Kaybolması Nedeniyle	41	64	58	27	35	90	22	3	340	3,95
%	3,85	6,02	5,45	2,54	3,29	8,46	2,07	0,28	31,95	
Diğer	20	6	4	1	2	4		7	44	3,13
%	1,88	0,56	0,38	0,09	0,19	0,38	0,00	0,66	4,14	
Cevap Sayısı	1.063	858	610	429	337	242	216	21	3.776	3,14
%	99,91	80,64	57,33	40,32	31,67	22,74	20,30	1,97	354,89	

Cep telefonunu değiştirmeyi düşünenlerin öncelikli ilk 3 nedeni, Tablo 6.102'den görüldüğü gibi, bozulması, eski model olması ve kaba dış görünümüdür

Tablo 6.102. Cep Telefonunun Değiştirmeyi Düşünen Katılımcıların Cep Telefonunu Değiştirmek İsteme Nedenine Göre Dağılımı

Değiştirme nedenleri	Öncelik Sırası						Toplam	Öncelik Sırası Ortalaması
	1	2	3	4	5	6		
Bozulması	645	202	77	41	28	2	995	1,60
%	54	17	6	3	2	0	84	
Eski model olması	293	268	100	127	97	1	886	2,40
%	25	23	8	11	8	0	75	
Kaba dış görünümü ve ağırlığı	69	150	197	116	195	5	732	3,32
%	6	13	17	10	16	0	62	
Kötü ses kalitesi	39	191	222	186	60	3	701	3,07
%	3	16	19	16	5	0	59	
Yetersiz kapsama alanı	58	108	183	145	164	3	661	3,39
%	5	9	15	12	14	0	56	
Diğer	13	8	3		3	17	44	3,52
%	1	1	0	0	0	1	4	
Cevap sayısı	1.210	1.004	848	667	593	32	4.353	
%	102	84	71	56	50	3	366	

6.2.11 Diğer Konulara İlişkin Soruların Analizi

İkinci bölümün üç numaralı sorusunda katılımcılara okul hayatlarının kendilerini memnun edip etmediğine ilişkin soru yöneltilmiştir. Katılımcıların bu yöndeki görüşlerine ilişkin sayısal ve oransal dağılım Tablo 6.103'de yer almaktadır. Sonuçlara göre, katılımcıların %11,61'i her zaman, %30,53'ü sık sık, %41,30'u bazen, %11,94'ü nadiren okul hayatlarının memnun edici olduğunu belirtirken, %4,37'si ise hiçbir zaman okul hayatından memnun kalmadıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 6.103. Okul Hayatından Memnun Olma Durumuna Göre Katılımcıların Dağılımı

Okul Hayatınızın Memnuniyet Verici Olduğunu Düşünüyor Musunuz?	Katılımcı Sayısı	Katılımcı Yüzdesi
Her Zaman	138	11,61
Sık Sık	363	30,53
Bazen	491	41,30
Nadiren	142	11,94
Hiçbir Zaman	52	4,37
Toplam	1.186	99,75
Cevapsız	3	0,25
Genel Toplam	1.189	100

İkinci bölümün dokuz numaralı sorusunda katılımcılara cep telefonu faturalarının kim tarafından ödendiği sorusu yöneltilmiştir. Faturaları ödeyen kişilere ilişkin sayısal ve oransal dağılım Tablo 6.104'de yer almaktadır. Sonuçlara göre, katılımcıların %45,08'inin cep telefonu faturasını ailesi öderken, %47,43'ü faturasını kendisi ödemektedir. Katılımcıların yaklaşık % 1'i faturasını ailesi ile birlikte ödediğini, %0,93'ü ise faturasının diğer şekilde ödendiğini ifade etmiştir. Katılımcıların %5,63'ü ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 6.104. Cep Telefonu Faturasını Ödeyen Kişiye Göre Katılımcıların Dağılımı

Cep Telefonu Faturasını Ödeyen Kişi	**Katılımcı Sayısı**	**Katılımcı Yüzdesi**
Ailem	536	45,08
Kendim	564	47,43
Hem Ailem Hem Kendim	11	0,93
Diğer	11	0,93
Toplam	1.122	94,37
Cevapsız	67	5,63
Genel Toplam	1.189	100

Cep telefonu faturalarının diğer kişiler tarafından ödendiğini ifade eden katılımcılardan 4'ü faturasının eşi tarafından, 2'si şirket tarafından ödendiğini belirtirken, 2'si ise burs yardımı ile faturasını ödeyebildiğini ifade etmişlerdir.

6.2.12. Araştırmaya katılan öğrencilerin günlük aktivetelere ayırdıkları zaman ile ilgili analziler

Tablo 6.105. Katılımcıların Günlük Aktivitelere Ayırdıkları Ortalama Zaman

Aktiviteler	**Ortalama Günlük Aktivitelere Ayrılan Zaman (saat)**
Televizyon izlemek	1,39
İnternet kullanımı	2,46
Video oyunları oynamak	0,32
Kitap okumak	1,23
Cep telefonu kullanmak	3,13
Ders çalışmak	1,50
Telefonda konuşmak	0,86

Tablo 6.105'de katılımcıların günlük olarak, katılımcıların, cep telefonu kullanmak, televizyon izlemek, ders çalışmak, internet kullanmak gibi faaliyetler için ayırdıkları ortalama zaman verilmiştir. Sonuçlara göre, katılımcılar bir günde ortalama 3,13 saat cep telefonu kullanmakta 2.46 saat internet kullanmakta 1,50 saat ders çalışmakta, 1,39 saat televizyon izlemekte ve 1,23 saat kitap okumaktadır. Diğer zamanları ise telefonda konuşarak (0,86 saat) ve video oyunu oynayarak (0,32 saat) geçirmektedirler.

Aşağıdaki tabloda katılımcıların günlük olarak gerçekleştirdikleri aktivitelerin birbirleriyle olan ilişkilerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen korelasyon analizi sonuçları yer almaktadır. Sonuçlara göre * ile gösterilen ilişkiler %95 güven düzeyinde, ** ile gösterilen ilişkiler de %99 güven düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Tablo 6. 106. Katılımcıların günlük olarak gerçekleştirdikleri aktivitelerin birbirleriyle ilişkileri

Aktiviteler	Televizyon izlemek	İnternet kullanımı	Video oyunları oynamak	Kitap okumak	Cep telefonu kullanmak	Ders çalışmak	Telefonda konuşmak
Televizyon izlemek	-	**0,248	**0,131	-0,063	**0,158	0,029	**0,177
İnternet kullanımı		-	**0,238	-0,032	**0,164	0,048	**0,159
Video oyunları oynamak			-	*-0,090	-0,005	-0,058	**0,126
Kitap okumak				-	-0,041	**0,393	0,047
Cep telefonu kullanmak					-	0,041	**0,387
Ders çalışmak						-	*0,085
Telefonda konuşmak							-

*p= 0,05; **p=0,01

Katılımcıların günlük gerçekleştirdikleri aktivitelerin cep telefonu kullanıcı türüne göre farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesi amacıyla aşağıdaki hipotez kurulmuş ve Mann-Whitney U testi ile analiz edilmiştir.

H_0: Kullanıcı türleri ile katılımcıların günlük gerçekleştirdikleri aktiviteler arasında fark yoktur.

Katılımcıların günlük gerçekleştirdikleri aktivitelerin dağılımı normal dağılım göstermemektedir. Bu nedenle fark analizi için parametrik olmayan testlerden Mann-Whitney U testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarının yer aldığı aşağıdaki tabloda **koyu** olarak gösterilen p değerleri α=0.05'den küçük olduğu için, ilgili p değerine karşılık gelen hipotezler reddedilmekte, diğer hipotezler ise kabul edilmektedir. Tablo incelendiğinde televizyon seyretmek, internet kullanmak, kitap okumak, cep telefonu kullanmak ve telefonda konuşmak aktivitelerinin kullanıcı türlerine göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Aktivitelere ayrılan ortalama sürelere bakıldığında ise yeni kullanıcılar eskilere oranla kitap okumaya daha çok vakit ayırmaktadırlar. Farklılık olduğu tespit edilen diğer tüm aktivitelerde ise eski kullanıcıların yenilere kıyasla ilgili aktiviteye daha çok zaman ayırdığı söylenebilmektedir. Video oyunlarına ve ders çalışmaya ayrılan vaktin ise kullanıcı türüne göre değişmediği diğer bir ifadeyle bu aktivitelere ayrılan zamanın kullanıcı türü değişkeninden bağımsız olduğu istatistiksel olarak söylenmektedir.

Tablo 6. 107. Katılımcıların günlük olarak gerçekleştirdikleri aktivitelerin cep telefonu kullanıcı türleri ile olan ilişkisi

Aktiviteler	**Cep Telefonu Kullanıcı Türleri**	**Ortalama Günlük Aktivitelere Ayrılan Zaman (saat)**	**M-W-U Test Değeri**	**p değeri**
Televizyon izlemek	Eski Kullanıcı	1,761	105912,5	**0,000**
	Yeni Kullanıcı	1,519		
İnternet kullanımı	Eski Kullanıcı	3,093	105408	**0,000**
	Yeni Kullanıcı	2,289		
Video oyunları oynamak	Eski Kullanıcı	0,674	43240,5	0,119
	Yeni Kullanıcı	0,554		
Kitap okumak	Eski Kullanıcı	1,364	106840	**0,005**
	Yeni Kullanıcı	1,597		
Cep telefonu kullanmak	Eski Kullanıcı	4,566	93091	**0,000**
	Yeni Kullanıcı	3,189		
Ders çalışmak	Eski Kullanıcı	1,715	115705,5	0,328
	Yeni Kullanıcı	1,852		
Telefonda konuşmak	Eski Kullanıcı	1,321	76882,5	**0,001**
	Yeni Kullanıcı	1,040		

Bu bölümde katılımcıların cep telefonu kullanma nedenlerine ilişkin ifadelere verdikleri cevapların kişinin cep telefonu kullanma yatkınlığından bağımsız olup olmadığı analiz edilmiştir. Katılımcılara yöneltilen ifadelere verilen cevaplar ve cep telefonu kullanma yatkınlığı kategorik değişkenler olduğu için ki-kare analizi uygulanmıştır. Gerçekleştirilen analiz ile aşağıdaki hipotez test edilmiştir.

H_0: Cep telefonu kullanma yatkınlığı ile cep telefonu kullanım nedenlerine ilişkin ifadelere verilen cevaplar arasında ilişki yoktur.

Anlamlılık düzeyi 0.05'den küçük tüm ifadeler için hipotezler reddedilmiştir. Hipotezlerin reddedildiği ifadeler koyu renk ile gösterilmiştir. Cep telefonu kullanma yatkınlığını ifade eden kullanıcı düzeylerinin cevapları ne yönde etkilediğini ortaya koymak için ilgili görüşe katılma endeksi hesaplanmıştır. Endeks değerleri hesaplanırken 'kesinlikle katılıyorum' cevabına 5 değeri, 'katılıyorum' cevabına 4 değeri, 'biraz katılıyorum' cevabına 3 değeri, 'katılmıyorum' cevabına 2 değeri, 'kesinlikle katılmıyorum' cevabına 1 değeri verilmiş ve her bir ifade için ortalama bir değer bulunmuştur. Hesaplanan ortalamalar yardımıyla grup türlerinin görüşlerinin ne yönde olduğu belirlenmiştir. Ortalamalar 5 üzerinden olup, ortalaması 5 e yakın olan ifadeler öğrencilerin önemle katıldıkları görüşleri, ortalaması 1 e yakın olan ifadeler ise öğrencilerin daha nadir katıldıkları görüşleri ifade etmektedirler.

6.3.Kalitatif (Nitel Veriler) Analizler

İstanbul'da 2009 yılının Mayıs ayında 4 odak grup çalışması gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya İstanbul'da Bahçeşehir Üniversitesi ve Koç Üniversitesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencileri katılmıştır. Her bir odak grup çalışmasında 6 öğrenci yer almaktadır. Öğrencilerin yaş ve cinsiye dağılımı Tablo 6. 108 de yer almaktadır. Odak grup çalışmasına 18 kadın, 6 erkek katılmıştır. Odak grup çalışmasına katılanların ortalama yaşı 21'dir.

Tablo 6.108. Odak Grup çalışmasına katılan öğrencilerin yaş ve cinsiyet dağılımı

#	Odak grup çalışması	Yaş	Cinsiyet
1	1	20	Kadın
2	1	18	Kadın
3	1	19	Kadın
4	1	18	Kadın
5	1	20	Kadın
6	1	20	Kadın
7	2	20	Erkek
8	2	19	Erkek
9	2	20	Kadın
10	2	20	Kadın
11	2	20	Kadın
12	2	20	Kadın
13	3	19	Erkek
14	3	19	Erkek
15	3	18	Kadın
16	3	20	Kadın
17	3	19	Kadın
18	3	19	Kadın
19	4	19	Erkek
20	4	21	Erkek
21	4	18	Kadın
22	4	19	Kadın
23	4	19	Kadın
24	4	20	Kadın

6.3.1. İlk Cep Telefonu Kullanma Yaşı Ve Kullanmaya Başlama Nedenleri

İlk cep telefonu kullanım yaşları sorulduğunda katılımcıların 3'ü ilk 16 yaşında cep telefonu kullanmaya başladıklarını bildirmiştir. Katılımcıların 3'ü 15 yaşında, 9 'u 13 yaşında, 2'si 12 yaşında, 2'si 11 yaşında ve 1'i 10 yaşında cep telefonu kullanmaya başladıklarını bildirmişleridir. Katılımcıların 3''ü ilk 14 yaşında cep telefonu kullanmaya başladıklarını bildirmişlerdir.

Katılımcıların cep telefonu alış nedenleri sorulduğunda "herkeste olduğu için", "arkadaşlarımla ve ailemle iletişimde olmak için", "sosyal statü", "büyüdüğümü hissetmek için", "ailem bende bulunmasını istedi" ifadelerinin başlıklarında değerlendirileceği görülmektedir. Katılımcıların güvenlik, sosyal statü, iletişim halinde olma istekleri doğrultusunda cep telefonu kullanmaya başladıkları görülmektedir. Katılımcıların çoğunluğu (9 katılımcı) cep telefonu kullanma nedeni olarak "herkeste olduğu için" cevabını bildirmiştir.

Cep telefonu kullanma nedenini katılımcıların deyişiyle "heves" olarak belirtenlerin cep telefonu kullanımını gerekli görmedikleri sadece herkeste olduğu için aldıkları görülmüştür.
Odak Grup 1 Kadın : "herkesin var benimde olsun hem o dönem erkek arkadaşım da vardı onunla da konuşmak için"
Odak Grup 2 Erkek : "çocukluk hevesi çok lazım değildi",
Odak Grup 4 Kadın : "herkes aldığı için aldım, çok gerekli değildi",

Katılımcıların 8 'i ailelerinin kendileriyle her an iletişimde olmalarını ve güvenliklerini sağlayan bir araç olarak görmeleri nedeniyle ailelerin isteğiyle cep telefonu kullanmaya başladıklarını bildirmişlerdir.
Odak Grup 2 Kadın : "deprem olduğu dönemde annem bana ulaşabilmek için almıştı bana"
Odak Grup 2 Kadın : "dershaneye başlamıştım evden uzaktı, annem bana ulaşmak için cep telefonu aldı"
Odak Grup 2 Kadın : "dışarı çıkmaya başladığım zamandı, ailem yanımda cep teleonu bulunmasını istediler"
Odak Grup 4 Kadın : "hafta sonları dershaneye gidiyordum, hafta sonları kullanıyordum hafta içi benden alıyorlardı"

Katılımcılardan 3'ü sosyal statü olarak cep telefonu kullanmaya başladıklarını bildirmiştir. Cep telefonu sosyal statü olarak gören katılımcıların 2'si erkektir.

Odak Grup 1 Kadın : "Cep telefonu lükstü ama ben, sosyal statüyü temsil ediyordu, kendi harçlığımla aldım"

Odak Grup 3 Erkek : "ortama giriyorum erkeksin herkesin elinde var, dedim anneme bende istiyorum, bir statü yani"

Katılımcıların 3'ü iletişim amaçlı cep telefonu kullanmaya başladıklarını bildirmişlerdir. Katılımcıların arkadaşları ya da aileleri ile iletişim kurma istekleri doğrultusunda ilk cep telefonu kullanmaya başladıkları görülmüştür.

Odak Grup 4 Kadın : "arkadaşlarımla daha iyi iletişime geçmek için"

Odak Grup 3Kadın : "arkadaşlarımla istediğim gibi iletişime geçmek için"

Katılımcılardan 1'i büyüdüğünü hissetmek için cep telefonu kullanmaya başladığını belirtmiştir.

Odak Grup 1 Kadın : "annemlere çok ısrar ettim karne ödülü olarak aldılar, büyüdüğümü hissetmek için"

6.3. 2. Kısa Mesaj Servislerinde Kullanılan Kısaltmalar Ve İfadeler

Odak grup çalışmasına katılan öğrencilere kısa mesaj servislerinde kullandıkları kısaltmaları bir kâğıda yazmaları istenmiştir. Katılımcılardan 3'ü genel olarak kısa mesaj servisi kullanmadığını belirtmiştir. Ancak kontörlerinin az olduğu durumlarda kullandıklarını belirtmişleridir. Katılımcılardan 1'i gerekmedikçe kısaltmalar kullanmak istemediğini bildirmiştir. Katılımcılardan 1'i kısa mesaj servislerinde kelimeleri okunduğu gibi yazdığını sadece acelesi olduğu durumlarda sesli harfleri yazmadığını ya da cümlelerin sonlarında kısaltmalar kullandığını bildirmiştir. Katılımcıların 1'i "çok mesaj kullanmıyorum. Kullandığımda da az kelimeli evet, hayır gibi metinler gönderiyorum. Kelimeleri kısaltmıyorum" yanıtını vermiştir.

grsrz : görüşürüz

bk@13 : Burger King'te saat 13:00 'da

optm : öptüm

Katılımcıların 15'i kısaltmalar kullandıklarını bildirmiştir. Aşağıda katılımcıların kullandıklarını belirttikleri kısaltmalar yer almaktadır. Kısaltma kullandığını bildiren katılımcıların tamamı genellikle sesli harfleri kullanmadıklarını belirtmişlerdir. Kısa mesaj servislerindeki kısaltmaları da yollayacakları mesajları tek kısa mesaja sığdırmak amacıyla kısaltmalar kullandıklarını bildirmişlerdir.

Nbr: ne haber (8 katılımcı)
Kib: kendine iyi bak (8 katılımcı)
Slm: selam (6 katılımcı)
Grs: görüşürüz (1 katılımcı)
Grsrz : görüşürüz (3 katılımcı)
Yazıorum: yazıyorum (1 katılımcı)
Geliorum : geliyorum (2 katılımcı)
Nslsn : nasılsın (2 katılımcı)
Cnm : canım (5 katılımcı)
Aeo : Allah'a emanet ol (4 katılımcı)
Sçs : seni çok seviyorum (3 katılımcı)
Knt : kontör (1 katılımcı)
İim : iyiyim (1 katılımcı)
Sa : selamun aleyküm (1 katılımcı)
As : aleyküm selam (1 katılımcı)
Kisses : öptüm (1 katılımcı)
Ashkım : aşkım (1 katılımcı)
Ozr : özür dilerim (1 katılımcı)
Bai bai : güle güle (1 katılımcı)
Nrdsn: nerdesin (8 katılımcı)
Fln : filan (1 katılımcı)
Glymsn : geliyor musun (2 katılımcı)
Nrdsn : nerdesin (5 katılımcı)
İns : inşallah (1 katılımcı)
Nie : niye (2 katılımcı)
Bn : ben (1 katılımcı)

Kısa mesaj servisinde en çok kullanılan kısaltmaların nbr, kib, slm, cnm olduğu görülmüştür. Kısa mesaj servislerinde kullanılan semboller değerlendirilmiştir. Katılımcıların sıklıkla öpücük anlamına gelen " :* " işaretini ve gülümseme anlamına gelen " :) " işaretini, üzgün sürat ifadesini temsilen de " :(" ifadelerini kullandıkları görülmüştür.

6.3.3. Medya Teknolojileri Kullanımına Günlük Ayrılan Zaman

Katılımcılar günlük olarak ortalama 1.06 saat televizyon izlediklerini belirtmişlerdir. Katılımcıların 11'i televizyon izlemediklerini bildirmişlerdir.

Günlük internet kullanımına katılımcıların ortalama 3.18 saat ayırdıkları görülmüştür. Günlük internet kullanımını günde 7 saat ile bir katılımcı ve günde 6 saat ile 3 katılımcı belirtmiştir. Katılımcılara günlük olarak cep telefonu kullanım düzeyleri sorulduğunda katılımcıların 23'ü cep telefonlarının 24 saat açık olduğunu belirtmişlerdir. Sadece 1 katılımcı sadece gündüzleri cep telefonunun açık olduğunu belirtmiş ve "geceleri zararlı olduğu için kapatıyorum" yanıtını vermiştir. Diğer katılımcıların cep telefonlarına günlük ayırdıkları zaman ile ilgili cevaplar aşağıda yer almaktadır:

"iletişim için hep yanımda taşıyorum mp3 çalar olarak ta kullanıyorum hem de akşamları yatarken çalar saat olarak kullandığım için yakınımda olmasına dikkat ediyorum"
"hep açık alarm için de akşamları açık tutuyorum"
"24 saat açıktır ama az konuşurum"
"gece de yanımda açık olur ulaşabileceğim bir yerde"

6.3.4. Herhangi Bir Acil Durumda Cep Telefonu Kullanımı İle İlgili Bildirilen Olaylar

Herhangi bir acil durumda cep telefonu ile yardım istediğiniz ya da cep telefonunu kullandığınız bir durumun olup olmadığı katılımcılara sorulduğunda 14 katılımcı böyle bir durum ile karşılaşmadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların 10'u cep telefonunu acil durumda kullandıklarını bildirmişlerdir. Katılımcıların cep telefonunu acil durumda kullanma hikâyeleri aşağıda yar almaktadır:
"teyzem kanserdi, onun hastalığı için kan gerekiyordu, arkadaşlarıma telefon açtım"

"bir kere trafik kazası geçirmiştik, kötü bir kazaydı, ambulansı ve ailemi aradım cep telefonundan"
"Her ihtiyacım olan her şeyi cep telefonu ile sağlıyorum, acil para isteğimde ailemi arıyorum"
"evime su bastığında cep telefonuyla tesisatçıyı aradım"
"bir kere yolda giderken bir araba motosiklete çarpmıştı hemen ambulansı aradım"
"bir yakımın rahatsızdı, kalp krizi geçiriyordu, ambulansı aramıştım"
"çok oldu aslında, bir kere asansörde kaldığımda haber verdim arkadaşıma, bir kere kavga çıkmıştı, bir kere de yangın olduğunda itfaiyeye haber vermiştim"
"trafik kazası yaptım o zaman aradım"
"asansörde kalmıştım o zaman aradım"

6.3. 5. Katılımcıların Cep Telefonlarının Çalınma Durumları Ve Çalınma Hikâyeleri

Katılımcılara daha önce hiç cep telefonlarının çalınıp çalınmadığı sorulduğunda; katılımcıların 4'ünün cep telefonlarının çalındığı görülmüştür. Katılımcıların cep telefonlarını nerede ve e şekilde çaldırdıkları ile ilgili verdikleri yanıtlar aşağıda yer almaktadır:
Odak grup 1 Kadın : "otobüste cebimden çaldılar, polise şikayet ettik"
Odak grup 2 Erkek : "kafede otururken masanın üzerinde çalındı nasıl oldu anlamadım"
Odak grup 3 Kadın : "elimden direk kaptı ve kaçtı anlık bir şeydi, anlamadım bende aldı ve gitti"

Cep telefonu hırsızlığına karşı önlem olarak cep telefonlarını nerede taşıdıkları ile ilgili yapılan değerlendirmelerde katılımcılar herhangi bir önlem almadıklarını bildirmişlerdir. Kadın katılımcıların cep telefonlarını genelde çantalarında taşıdıkları, erkek katılımcıların ise genelde cep telefonlarını ceplerinde taşıdıkları görülmüştür.
Odak grup 1Kadın : "çalınmaması için herhangi bir önlem almıyorum, ama yine de ön gözde taşımıyorum ama kolay ulaşabileceğim yerde taşıyorum"
Odak grup 1 Kadın : "dikkat etmeye çalışıyorum güvenlik açısından en az tehlikeli neredeyse orada tutmaya çalışıyorum ama cebimde taşıyorum kolay ulaşabilmek için"
Odak grup 1 Kadın : "çalındı, çalınmadı korkum yok, aile hattım cebimde olur, çünkü annem biraz pinpirikli bir insan hani eyvah eyvah kızıma ulaşamadın diye olay olur, ailemin ulaşması için cebimde taşıyorum"

Odak grup 2 Erkek : "telefonu ilk aldığımda korkum vardı ama şu an yok cebimde taşırım"

Cep telefonun çalınmaması için ceplerinde ya da çantalarında cep telefonlarının çalınıp çalınmadığını sürekli kontrol ettiklerini ya da çok pahalı model almadıklarını belirtmişleridir. Buna karşın yeni bir model cep telefonu alırken de "iyisini" almak istediklerini bildirmişleridir.

Odak grup 2 Kadın : "maddi değeri çok yükse tercih etmiyorum, çünkü her an her yerde elimde"

Odak grup 2 Kadın : "bir keresinde babam bana hediye almıştı, o zaman için çok güzel bir telefondu, rahatsızlık duyuyordum, birkaç kere düşürdüm, unuttum ama dertti, sorumluluk ama yine de alırken iyisini almak istiyorum"

Odak grup 3 Kadın : "cep telefonum çalınmadı çünkü kullanıp hemen cebime koyarım, çünkü tahrik oluyor hırsızlara karşı elimde çok fazla tutmam"

Odak grup 1 Kadın : "cep telefonunu ilk aldığım zaman önemliydi ama şimdi titreşimini duyabileceğim şekilde ya çantamda ya da cebimde taşıyorum"

6.3.6. Cep Telefonu Ve Bireysel Güvenlik

Cep telefonu kullanmaya başlama nedenlerinde belirtildiği katılımcıların belirttiği gibi katılımcıların yarısına yakını cep telefonunu güvenlik aracı olarak görmektedir. Cep telefonunu güvenlik aracı olarak görenlerin tamamı kadındır.

Cep telefonu katılımcıların kendilerini güvende hissetmedikleri zamanlarda ellerinde bulundurdukları ve genellikle de konuşmak için aile üyelerinden birini ya da yakın arkadaşlarını, erkek arkadaşlarını aradıkları görülmüştür. Katılımcılardan biri "erkek arkadaşımı ararım direk sadece onun sesini duymak bile bana ayrı cesaret veriyor" biçiminde cep telefonunun yakınlarının sesini duymanın katılımcıların kendilerini güvende hissetmelerine yaramaktadır. Katılımcıların bir bölümü(4 katılımcı) özellikle gece eve yalnız dönerken taksiye bindiklerinde yakınlarına ya da arkadaşlarına taksinin plakasını mesaj attıklarını bildirmiştir.

Odak grup 3 Kadın : "geceleri taksiye bindiğimde muhakkak taksinin plakasını birkaç arkadaşıma mesaj atarım"

Kadın katılımcıların çoğunluğu (8 katılımcı) geceleri eve yalnız dönerken cep telefonu ile konuşur gibi yaptıklarını bildirmişlerdir. Kadın katılımcıların (3 katılımcı) özellikle sokakta takip edilme durumlarında yakınlarına ulaştıklarını ya da konuşuyormuş gibi yaptıkları görülmüştür.

Odak Grup 1 Kadın : "akşam eve dönerken evime çok yakın değildim, ummadığım bir yerde otobüs bıraktı, erkek arkadaşımı aradım direk, sadece onun sesini duymak bile bana ayrı cesaret veriyor"

Odak Grup 1 Kadın : "yolda yürürken gece vakti özellikle biriyle konuşursam ya da konuşuyormuş numarası yapıyorum"

Odak grup 1 Kadın : "bir şey olduğunda arayabileceğim bir araç olması güven veriyor, telefon zaten hep yanımda bakkala gittiğimde bile taşıyorum"

Odak grup 2 Kadın : "kış döneminde cep telefonumun yanımda olması önemli birinden tedirgin olduğumda telefonumu elime alıyorum, yalnız değilim yardım alabileceğim birilerinin olduğunu bilsinler diye"

Odak grup 1 Kadın : "eve dönerken akşamları babam beni sokağın başından alıyor, cep telefonu olmadan onunla iletişim kuramam"

Odak Grup 1 Kadın :"bir gün peşime biri takılmıştı evimize çok yakın bir yerdi, 1 sokak aşağıdaydı, bende ne yapacağımı bilemedim hemen annemi aradım, gelip beni alın diye"

Katılımcıların cep telefonları olmadığı zamanlarda kendilerini güvende hissetmeme durumlarını değerlendirmeleri istendiğinde; katılımcıların çoğunluğu (18 katılımcı) cep telefonlarını güvenlik arası olarak görmediklerini ancak cep telefonları olmadığı zamanlarda yakınlarıyla iletişim kuramama bakımından rahatsızlık duyduklarını bildirmişlerdir.

Odak grup 1 Kadın : "bir şey olduğunda arayabileceğim araç olması güven veriyor"

Odak Grup 1 Kadın: "Kendimi daha güvende hissetmemi sağlıyor ama beni koruyabileceğini düşündüğüm insanlara ulaşabilmemi sağlayan çok büyük bir araç"

Odak grup 3 Kadın : "cep telefonu güven veriyor ama şu anlamda bir şey olduğunda arayabileceğimi bilmek bakımından"

Katılımcılardan 1'i cep telefonunu güvenlik aracı olarak sadece sert bir cisim olarak savunma aracı olarak kullanabileceğini bildirmiştir.

Odak Grup 1 Kadın : "cep telefonunu güvenlik için ancak birinin kafasına atarım"

Katılımcıların 2'si cep telefonunun zararlı olduğunu bu nedenle akşamları yatarken kapattıkları ve ailelerinin çok fazla konuşma gerçekleştirmelerini istemediklerini bildirmektedir.

Katılımcıların 4'ü cep telefonu kullandıkları ya da cep telefonları yanlarında olduğu takdirde ailelerin katılımcıların istedikleri yere gitmelerine izin verdiğini bildirmiştir.
Odak Grup 4 Kadın : "ailem evden çımadan önce mutlaka cep telefonunu yanımda bulundurmamı tembihler"

Katılımcılardan 1'i "telefondan sinyallerle insanların yerlerini daha kolay buluyorlar" ifadesiyle cep telefonunu nasıl bir güvenlik aracı olarak gördüğünü bildirmiştir.
Katılımcılardan 1'i "cep telefonumu elimde ya da cebimde taşırım çantam çalındığında gitmesin ki ilgili yerleri arayabileyim" şeklindeki ifadesiyle cep telefonunun güvenlik boyutunun başka bir algısını belirtmiştir.

6.3.7. Cep Telefonu Kullanımının Günlük Yaşama Etkisi

Katılımcılara cep telefonu kullanımından memnuniyet durumları ve aileleri ve arkadaşları ile olan ilişkilerini ne yönde etkiledikleri ile ilgili görüşleri sorulmuştur. Katılımcıların çoğunluğu cep telefonu kullanımından memnun olduklarını bildirmişlerdir. Sadece 3 katılımcı cep telefonu kullanımından rahatsız olduklarını belirtmiştir. Bu durumu da aşağıdaki ifadelerle belirtmişlerdir:
Odak Grup 2 Erkek : "cep telefonumun devamlı açık olması ve yanımda olması beni rahatsız ediyor, nerede olduğumun bilinmesi beni rahatsız ediyor"
Odak grup 3 Erkek : "ilk cep telefonum özentiyle başladı ama şu an başka seçeneğim olsa kullanmam, insanların benim ne yaptığımı, nerede olduğumu bilme lüksü olsun istemiyorum"
Odak grup 1 Kadın : "insanlar arasındaki perdeyi kaldırıyor, şeffaflık getirdi"

Katılımcılara cep telefonu kullanımının günlük yaşamlarını kolaylaştırma durumu ile ilgili görüşleri sorulmuştur. Katılımcılar cep telefonu kullanımının günlük yaşamı kolaylaştırdığını bildirmiştir, ancak ifadelerinde bu konuda kararsız kaldıkları görülmüştür. Cep telefonu kullanımının günlük hayat koordinasyonları bakımından bir yandan kolaylaştırıcılığını diğer yandan da program değişikliklerinin kolay ve hızlı yapılabilir oluşundan duydukları memnuniyetsizliklerini bildirmişleridir.

Odak grup 1 Kadın : "cep telefonu olduğu için planlarımızı çok çabuk bozuyoruz, son anda iptal ediyoruz, eskiden bu şekilde değildi, insanlar bir güne karar verince mutlaka o gün o şey yapılırdı"
Odak grup 1 Kadın : "tabii ki avantajları var ama insanlar artık çok çabuk arayıp ben gelemiyorum deyip, gelmiyorlar, sen bir plan yapıyorsun onu hemen bozabiliyorlar, verilen sözlerden dönülüyor"

Katılımcılardan 1'i cep telefonunun kişilerle ilgili olan merakını giderdiğini bildirmiştir.
Odak grup 1 Kadın : "benim merakımı gideriyor……karşı taraf o an ne yapıyor merakımı gideriyor"

Cep telefonu kullanımı ile yakın çevresindeki kişilerle olan ilişkilerindeki değişimi değerlendirmeleri istendiğinde; katılımcılar özellikle aileleri ile olan ilişkilerinde bir yandan istedikleri yere gitme bakımından bir değişimi diğer yandan da katılımcıların aileleri tarafından sürekli takipte olmaları ve nerede olduklarının biliniyor olunmasından duydukları rahatsızlığı bildirmişlerdir.
Odak Grup 1 Kadın : "cep telefonu olduğu için ailem benim her yere gitmem izin veriyor ama devamlı nerdeyim aramaları rahatsız da ediyor"
Odak grup 3 Erkek : "cep telefonu ile arkadaşlarımı arıyorum neredelerse yanlarına gidiyorum"
Odak 3 Kadın : "ailemin devamlı nerede ve kiminle olduğumu bilmesi beni rahatsız ediyor"

Cep telefonlarını evde unuttuklarında eve geri dönme durumlarında katılımcıların çoğunluğu mesafe yakın ise geri döndüklerini ya da dönebileceklerini belirtişlerdir. Katılımcılar cep telefonlarını evde unuttuklarında ise mutlaka ailelerine unuttuklarını bildirmek amacıyla haber verdiklerini bildirmişlerdir.
Odak grup 1 Kadın : "unuttuğumda haber veriyorum arkadaşlarımdan telefonundan"
Odak grup 2 Kadın : "evden çıkarken bir anahtarlara bir de cep telefonuma bakarım"
Odak grup 1 Kadın : "eğer çok uzaklaşmadıysam mutlaka geri dönerim hatta bir keresinde otobüsten inmiştim ama daha kalkmamıştı"

7. Tartışma ve Sonuç

Çalışmaya katılanların % 61'i kadındır. Üniversite öğrencilerinin yaş ortalaması 20 ve yaşa bağlı gruplama yapıldığında öğrencilerin ağırlıklı olarak 17 – 21 yaş grubunda bulundukları belirlenmiştir. Katılımcıların çoğunluğunun aylık bireysel gelirlerinin 300–600 TL arası olduğu görülmüştür. Çoğunluğu devlet üniversitelerinde okuyan öğrencilerin hane halkı gelirlerinin ortalama 1000 -2000 arası TL olduğu görülmüştür. Katılımcıların çoğunluğunun sosyo–ekonomik statüleri orta sınıf olarak belirlenmiştir. Katılımcıların ortalama 6 yıldır cep telefonu kullandıkları görülmüştür. Bu durumda, cep telefonu kullanmaya başlama yaşlarının yaklaşık 14 olduğu görülmektedir.

Katılımcıların cep telefonu kullanım nedenleri sıralamasında bireylerin yakınlarıyla iletişime geçmek için cep telefonunu kullanmaları ilk sırada yer almaktadır. İkinci sırada, bireyler herhangi bir acil durumda ilgili yerlere haber vermek için, üçüncü sırada ise cep telefonu kullanmaya alıştıkları için cep telefonu kullandıklarını bildirmişlerdir. Kullanım nedenlerine ilişkin görüşlere katılım durumları sorulduğunda bireylerin en fazla katıldığı görüşün acil bir durumda gerekli olduğu için cep telefonu kullanıyorum ifadesidir. Daha önceki cep telefonu kullanım nedenleri ile ilgili çalışmalarda da benzer sonuçlar elde edilmiştir (Ling, 2003; Chapman ve Schofield, 1998). Katılımcıların cep telefonu kullanım nedenleri sıralamasında nerede olurlarsa olsunlar insanlara ulaşmak amacıyla cep telefonu kullandıklarını ve üçüncü sırada da insanların kendilerine ulaşımı sağladığı için cep telefonunu kullandıklarını bildirmişleridir.

Cep telefonu kulanım nedenleri cinsiyet farklılığı bakımından değerlendirildiğinde, kadınların erkeklere oranla daha fazla katıldıkları görüşler, acil bir durumda gereklilik, nerede olurlarsa olsunlar hem ulaşma hem de iletişime geçebilmek, görüşmelerini organize edebilmek, kendilerini güvende hissetmek, insanlarla iletişimde olduklarını hissetmektir. Erkek katılımcılar ise, cep telefonunu kadınlara daha yüksek oranla herkeste olduğu için kullandıklarını bildirmişlerdir. Literatürdeki diğer çalışmalarda da kadınların erkeklere oranla cep telefonunu daha yüksek oranda acil durumda ve kendilerini güvende hissetmek amacıyla kullandıklarını belirtikleri görülmüştür (Ling, 2001, 2003; Nasar ve ark., 2007; Pain ve ark., 2005).

Sosyo –ekonomik statü ile cep telefonu kullanım nedenleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Vakıf üniversitelerinde öğrenim gören öğrenciler devlet üniversitesindekilere oranla cep telefonunu modaya uyum sağlamak ve eğlenceli olduğu için cep telefonu kullanıyorum ifadelerine daha fazla katılmaktadırlar. Devlet üniversitesindeki öğrenciler ise acil durumda gerekli olduğu için cep telefonu kullanıyorum ifadesine vakıf üniversitelerindekine oranla daha fazla katıldıkları görülmüştür. Sosyo-ekonomik statü düzeyinin doğrudan etki etmediği görülse de vakıf üniversitelerindeki öğrencilerin cep telefonunu moda simgesi ve boş vakit değerlendirme aracı olarak gördükleri, devlet üniversitesindeki öğrencilerin ise acil durumda gerekli iletişim aracı olarak görmektedirler.

Cep telefonu kullanıcılarının kullanım düzeyleri; cinsiyet ve üniversite türü açısından değerlendirildiğinde herhangi bir ilişki olmadığı görülmüştür. Katılımcıların cep telefonu kullanım durumları ile kullanım nedenleri arasında "moda", "iletişim", "eğlence aracı" ve "bireylerin yalnız hissetme durumları" bakımından anlamlı ilişki olduğu görülmüştür. Cep telefonunu sık kullanan olarak adlandırılan kullanıcıların cep telefonunu diğer kullanıcılara oranla en fazla "iletişim aracı" olarak gördükleri belirlenmiştir. Cep telefonunu çok az kullanan bireylerinde diğer kullanıcılara oranla cep telefonunu moda sembolü olarak en az gördükleri belirlenmiştir.

Cep telefonu kullanıcı türleri bakımından kullanım nedenleri değerlendirildiğinde sadece modaya uyum konusunda farklılıklar görülmüştür. Eski kullanıcı olarak adlandırılan bireylerin yeni kullanıcılara oranla daha fazla modaya uyum sağlamak amacıyla cep telefonu kullanıyorum görüşüne katıldıkları belirlenmiştir.

Katılımcıların cep telefonlarını en sık evde kullandıkları, ikinci sırada ise sokakta kullandıkları görülmüştür. Üçüncü sırada toplu taşıma araçları, dördüncü sırada restoranlarda/kâffelerde kullanım ve beşinci sırada alışveriş merkezleri yer almaktadır. Kullanım alanları sıralamasının üniversite öğrencilerinin yaşam biçimlerini yansıttığı görülmektedir. Cep telefonu kullanım alanları cinsiyet bakımından herhangi bir farklılık göstermemektedir. Üniversite türüne göre yapılan değerlendirmelerde cep telefonu kullanım alanlarında devlet üniversite öğrencilerinin toplu taşıma araçlarını vakıf üniversitesindekilere oranla daha fazla kullandıklarını gösteren sıralama farklılıkları belirlenmiştir.

Cep telefonu ile ulaşımda en çok tercih edilen servis aramaktır. Literatürdeki diğer çalışmalarda ise kısa mesaj servisi olarak belirlenmiştir (Igarash, Takai ve Yoshida, 2005; Pitfield, 2004; Tanaka, 2002; Ling, 2003). Ülkelerin kullandıkları GSM operatörlerinin kullanıcılarına sağladığı avantajlı konuşma ya da kısa mesaj servis paketleri ile ilgili olarak tercih ettikleri servislerin değişiklik gösterdiği belirlenmiştir. Bireylerin kullandığı operatörlerin sağladığı avantajlı paketler doğrultusunda en çok tercih edilen cep telefonu servisleri ülkeden ülkeye ve zaman bakımından farklılıklar göstermektedir.

Tercih edilen cep telefonu servisleri cinsiyet bakımından farklılıklar göstermektedir. Kısa mesaj servisi ile ilgili çalışmalarda da görüldüğü üzere kadınların kısa mesaj servislerini erkeklere oranla daha fazla tercih ettikleri görülmüştür (Ling, 2003; Igarash, Takai ve Yoshida, 2005; Faulker ve Culwin, 2005). Çalışmada kadınların % 45, 63'ü, erkeklerin % 26,9'u kısa mesaj servisini kullanmayı tercih etmektedir. Katılımcıların daha önceki çalışmalara benzer olarak dışarıdayken daha çok kısa mesaj servislerini tercih ettikleri görülmüştür (Ling, 2003; 2005; Ito ve Daisuke, 2001). Dışardayken kısa mesaj servislerinin tercih edilme nedeni olarak konuşmalarının herkes tarafından duyulma durumundan kaynaklanan rahatsızlıktır. Bireyler halka açık alanalrda cep telefonu kullanımı ile igili verilerde ilk sırada halka açık alanlarda cep telefonuyla yüksek sesle konuşanların bireyleri rahatsız etmesidir. Özellikle kadınlar erkeklere oranla cep telefonunun halka açık alanlarda kullanımından daha fazla rahatsoz olduklarını bildirmişlerdir. Özellikle kadınların dışarıdayken erkeklere oranla daha çok kısa mesajı tercih ettikleri görülmüştür. Bu durum kadınların genel olarak kısa mesaj servisini tercih etme durumlarından da kaynaklanmaktadır. Erkeklerin ise kadınlara oranla daha fazla GPRS / WAP servisini tercih ettikleri görülmüştür.

Cep telefonu servisleri ve cinsiyet üzerine yapılan çalışmalarda benzer sonuçlar elde edilmiştir (Thulin ve Vilhemson, 2007; Thulin ve Vilhemson, 2005). Cep telefonu "cinsiyetleşmiş"tir. Kadınların kısa mesaj servislerini kullandıkları, erkeklerin ise internet temelli iletişimi tercih ettikleri görülmektedir. Erkeklerin benzer biçimde kadınlara oranla daha fazla cep telefonlarında internet bağlantılarının olmasının önemli olduğu görüşüne katıldıkları görülmüştür. Bu verileri destekler nitelikte, kadınların erkeklere oranla daha fazla cep telefonunun sadece insanlarla iletişim ve günlük hayatı organize etmek için olduğu görüşüne katıldıkları görülmüştür. Yapılan çalışmalarda da kadınların cep telefonunu öncelikle iletişim ve günlük hayat aktivitelerinin koordinasyonu için kullandıklarını bildirdikleri görülmüştür (Ling, 2003; Ling ve Yttri, 2002).

Erkeklerin cep telefonu satın alırken kadınlara oranla daha fazla pahalılık unsuruna önem verdikleri görülmüştür. Bu veriler, odak grup çalışmasında erkeklerin cep telefonunu statü sembolü olarak gördükleri ve kullanmaya başlama nedenlerinde de herkeste olduğu için cep telefonu kullanmaya başladıkları görülmüştür.

Üniversite türü bakımından ise vakıf üniversitesindekilerin dışarıdayken daha çok aramayı tercih ettikleri, devlet üniversitesindekilerin ise daha çok kısa mesaj servisini tercih ettikleri görülmüştür. Vakıf üniversitesindeki öğrencilerin daha fazla GPRS / WAP servislerini, MMS ve Video mesaj servislerin tercih etikleri görülmüştür. Cep telefonu kullanım nedenlerinde vakıf üniversitesindekilerin devlet üniversitesindekilere oranla cep telefonunu daha yüksek oranda eğlenceli olduğu için kullandıkları sonucunu destekler niteliktedir.

Cep telefonu kullanım alanları sıralamasındaki verileri doğrular nitelikteki evdeyken birine ulaşımda tercih edilen aracın ilk sırasında cep telefonundan aramak gelmektedir. Thulin ve Vilhemson 'ın çalışmasında da cep telefonu kullanımının kablolu telefon iletişiminin olduğu alanlarda da en çok tercih edilen iletişim aracı olduğu görülmüştür (Thulin ve Vilhemson, 2007). Çalışmada katılımcıların evdeyken özellikle arama gerçekleştirdikleri görülmüştür. Literatürdeki benzer çalışmada ise evdeyken tercih edilen iletişim aracının cep telefonu kısa mesaj servisi olduğu görülmüştür (Ling, 2001;2003). Evdeyken tercih edilen servislerde cinsiyet bakımından bir farklılık görülmemiştir. İlk sırada cep telefonundan arama yapmak, ikinci sırada ev telefonunda arama ve üçüncü sırada ise kısa mesaj servisi gelmektedir. Ancak erkeklerin çoğunlukta cep telefonundan aramayı tercih ettikleri görülmüştür. Veriler, cep telefonu kısa mesaj servisinin daha çok kadınlar tarafından tercih edildiğini desteklemektedir.

Kısa mesaj içerikleri değerlendirildiğinde; kullanıcıların en fazla günlük aktivitelerin organize edilmesi amaçlı içerikleri kullandıkları görülmüştür. Literatürdeki çalışmalarda, bireylerin cep telefonu kullanım nedenleri arasında ilk sırada günlük hayat aktivitelerinin koordinasyonu yer almaktadır (Ling ve Yttri, 2002; Townsend, 2000). Kısa mesaj içerikleri sıralaması diğer çalışmaları destekler niteliktedir. İkinci sırada sorular, üçüncü sırada yakın gelecekteki görüşmelerin organize edilmesi ile ilgili içerikler yer almaktadır. En son sırada ise dedikodu içerikli mesajlar yer almaktadır.

Cinsiyet bakımından yapılan değerlendirmelerde ise, kadınların erkeklere oranla daha fazla dedikodu, bireysel bilgi veren, iyi geceler gibi boş mesajlar, neredesin gibi soruları içeren ve yakın gelecekteki organizasyonların yapılmasını içeren kısa mesajlar gönderdikleri belirlenmiştir. Erkekler ise, daha çok kur amaçlı mesajlar ve şakalar içeren mesajlar göndermektedirler. Literatürde kısa mesaj içeriklerinin cinsiyet farklılığı bakımından yapılan çalışmalarda özellikle erkeklerin kısa mesaj içeriklerinde daha fazla yakın gelecekteki aktivite organizasyonlarına rastlandığı görülmüştür (Ling, 2003; Ling ve Yttri, 2002). Buna karşın erkeklerin kadınlara oranla daha az kullandıkları verisinden yola çıkılarak erkeklerin yakın gelecekteki planlarını yaparken aramayı tercih ettikleri söylenebilmektedir. Kadınların ise özellikle, günlük hayat aktivite organizasyonlarında, aileleriyle iletişimde olamk amacıyla cep telefonlarını kullandıklarını bildirmeleri ile bağlantılı olarak kısa mesaj servislerinde çoğunlukla nerdesin gibi soruları içeren ve bireysel bilgi veren içerikler yer almaktadır. Kadınların, iyi geceler gibi mesajları daha fazla tercih etmeleri literatürdeki diğer çalışmalarla benzerlik göstermektedir (Faulker ve Culwin, 2005; Segerstad, 2005; Humprehys, 2005).

Katılımcıların aldıkları ve gönderdikleri kısa mesaj içerikleri sıralaması bakımından belirgin bir farklılık görülmemiştir. İlk sırada günlük aktivitelerin organize edilmesi, ikinci sırada yakın gelecekteki görüşmelerin organizasyonu ve üçüncü sırada sorular yer almaktadır. Kadınların en fazla nerdesin gibi sorular ile ilgili kısa mesaj içerikleri aldıkları, erkeklerin ise en fazla etkinlik, gösteri organizasyon hatırlatmaları ile ilgili mesajlar aldıkları görülmüştür. Veriler, erkeklerin kadınlara oranla yakın gelecekti planları organize etmeleri ile ilgili görüşü destekler niteliktedir. Aynı biçimde, kadınların en fazla nerdesin gibi soruları içeren kısa mesaj servisi almaları, onların aileleriyle daha fazla iletişimde olmaları ve ailelerinin cep telefonlarını yanlarında olduğunda onlar için daha az endişe ettiklerini bildirdikleri cep telefonu ve bireysel güvenlik ile ilgili verileri destekler niteliktedir.

Katılımcıların cep telefonundan aradıkları kişilerin ilk sırasında, yakın aile üyeleri, ikinci sırada arkadaşlar ve üçüncü sırada sınıf arkadaşları yer almaktadır. Bu veriler, katılımcıların cep telefonu kullanım nedenlerinde yakınlarıyla iletişime geçmek amacıyla kullanma durumlarını destekler niteliktedir. Daha önceki çalışmalarda da benzer sonuçlar elde edilmiştir (Taylor ve Harper, 2003; Yoon, 2003; Ling, 2003). Katılımcıların cep telefonu ile aradıkları kişilerin ilk sırasında yakın aile üyeleri, erkeklerin ise yakın arkadaşları yer almaktadır. Bu durum, kadınların cep telefonunu güvenlik amacıyla kullanmakta oldukları gerçeğini yansıtmaktadır. Kadınlar aileleri ile iletişime geçerek ve ailelerinin onlarla ilgili endişelerini

gidermektedirler. Cep telefonu bireysel güvenlik konusunun farklı bir boyutu olan ailelerin çocuklarının özellikle kız çocuklarının nerede olduklarını takip etmek amacıyla cep telefonu bir güvenlik aracı olarak kullanmaktadırlar. Literatürde de benzer sonuçlar elde edilmiştir (Pain ve ark., 2005; Weale, 2002; Jones ve ark., 2003).

Katılımcıların büyük bir çoğunluğu (%94,7) cep telefonu kullandıkları için memnun olduklarını bildirmişlerdir. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu (% 92) arkadaşlarına ulaşımda arkadaşlarının ev telefonları yerine cep telefonlarından aradıklarını bildirmişlerdir. Arkadaşlarında ulaşımda cep telefonu tercih nedeninde ise odak grup çalışmasındaki verilerle benzer sonuçlar elde edilmiştir. Nedeni sorulduğunda ise cep telefonundan ulaşma ihtimallerinin çok daha yüksek olduğunu ve aradıklarında telefona sadece arkadaşlarının cevap verme olasılığının çok daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Literatürde de buna benzer nedenlerin gençler tarafından bildirildiği görülmüştür (Ling, 2003; Tutt, 2005). Bu durum cep telefonunun iletişim gizliliği özelliğinden kaynaklanmaktadır (Gov, 2005).

Cep telefonu servislerinden kısa mesaj servisleri kullanımı ile ilgili olarak kısa mesajlarda çoğunlukta ünlem ya da nida işaretleri kullandıklarını, kısaltmalar ve noktalama işaretleri kullandıklarını bildirmişlerdir. Verileri destekler sonuçlar odak grup çalışmasında da görülmüştür. Öğrencilerin genelde kısaltmalar kullandıkları ve noktalama işaretlerini kendi duygu ifadelerini bildirmek amacıyla kullandıkları görülmüştür. Literatürde de kısa mesaj servislerinde gençlerin özellikle kısaltmalar kullandıkları görülmüştür (Ling 2003; Kopomaa, 2000).

Cep telefonunun kullanımı cinsiyet farklılıkları bakımından değerlendirildiğinde; erkeklerin cep telefonu ile ilgili yenilikleri kadınlara oranla daha fazla takip ettikleri görülmüştür. Bu veriler erkeklerin cep telefonunu internet odaklı kullanımlarını destekler niteliktedir. Sosyo-ekonomik farklılıkların cep telefonu yeniliklerinin takibi durumuna etki ettiği görülmüştür. İyi olarak tanımlanan gruptaki bireylerin diğerlerine oranla daha fazla cep telefonu ile ilgili yenilikleri takip ettiği görülmektedir. Bu durum, vakıf üniversitesindeki öğrencilerin devlet üniversitesindekilere oranla cep telefonunu eğlence ve moda sembolü olarak kullanmaları ile benzer sosyo-ekonomik etmenlerden kaynaklanmaktadır.

Erkeklerin, kadınlara oranla daha fazla cinsel anlamda rahatsız edici ve tanımadığı kişilerden tanışmak amacıyla mesajlar aldıkları görülmüştür. Daha önceki verileri destekler nitelikte

kadınların kısa mesajlarda erkeklere oranla daha fazla noktalama işaretleri, ünlem ya da nida işaretleri, kısaltmalar kullandıkları görülmüştür. Bu veriler, kadınların kısa mesaj servislerini erkeklere oranla daha fazla tercih etmeleri neticesidir.

Katılımcıların cep telefonu kullanım stilleri değerlendirildiğinde katılımcıların cep telefonlarını her zaman açık tuttukları, sık sık aranı aranmadıkalrını kontrol ettiklerini ve cep telefonları yanlarında olmadıklarında kendilerini çok rahatsız hissettiklerini bildirmişlerdir. Cep telefonunun her zaman açık olduğunu bildirenler katılımcıların % 90 'ıdır. Katılımcıların % 52,73'ü cep telefonu yanlarında olmadıklarında kendilerini çok rahatsız hissettiklerini bildirmişlerdir. Bireylerin cep telefonlarını her zaman açık tutmaları ve sık sık cep telefonlarında arama olup olmadığını kontrol etme durumları bireylerin cep telefonu bağımlısı olma kriterleri ile benzerlikler göstermektedir (Wikle, 2001; Licoppe ve Heurtin, 2001; Wooldridge, 1999). Çalışmalarda da bireylerin cep telefonlarını saplantı ("obsession") halinde her yere taşıdıkları belirlenmiştir.

Cep telefonu kullanım stili ve cinsiyet farklılığı neticesinde kadınların erkeklere oranla birçok kısa mesaj yollamanın, almanın ve cep telefonu görüşmesi yapmanın önemli olduğunu bildirmiştir. Kadınların erkeklere oranla daha fazla neden olmadan cep telefonundan arama yaptıkları görülmüştür. Özellikle kadınların erkeklere oranla daha fazla kısa mesaj ya da arama olmuş mu diye cep telefonlarını kontrol ettiklerini bildirmişlerdir.

Kadınların erkeklere oranla cep telefonu kullandıkları için daha fazla memnun oldukları görülmüştür. Aynı biçimde ileride de cep telefonu kullanmaya devam edeceğini daha fazla oranda kadınlar bildirmiştir.

Cep telefonu ve güvende hissetme durumları ile ilgili yapılan değerlendirmelerde bireylerin en fazla oranda cep telefonunu aileleri ile iletişimde olabilmelerini sağladığı görüşüne katıldıkları görülmüştür. Sonucu destekler nitelikte ikinci sırada ailelerinin kendileri için daha az endişe etmemeleri için cep telefonu kullandıklarını ve üçüncü sırada cep telefonlarını yanlarında olduklarında ailelerinin kendileri için daha az endişe ettiklerini bildirmişlerdir. Bireylerin cep telefonu ve güvenlik nedenlerinin sıralaması birbirlerini tamamlar niteliktedir. Cep telefonu ve bireysel güvenlik ile ilgili çalışmalarda da benzer sonuçlar elde edilmiştir (Ling, 2003; Weale, 2002; Jones ve ark., 2003; Pain ve ark., 2005). Buna karşın, dördüncü sırada katılımcılar cep telefonu ile kendilerini daha güvende hissettiklerini bildirmişlerdir.

Katılımcıların % 34,2'si cep telefonu ile kendilerini daha güvende hissettiklerini bildirmişlerdir. Bireylerin doğrudan cep telefonunu bireysel güvenlik aracı olarak görmedikleri belirlenmiştir. Özellikle yaşlıların cep teflonu kullanımı doğrudan bir güvenlik aracı olarak gördükleri, genç bireylerin ise cep telefonunun öncelikli olarak iletişim aracı olarak gördükleri ve güvenlik boyutunu da iletişim aracı odaklı değerlendirdikleri görülmüştür.

Cep telefonunun güvenlik boyutunun cinsiyet bakımından farklılıkları da literatürle benzer sonuçlar elde dildiği görülmüştür (Burgos, 1999; Katz, 2003; Ling, 2003; Nasar, Hecht ve Wener, 2007). Kadınların erkeklere oranla cep telefonu ve bireysel güvenlikle ilgili olan bütün görüşlere daha fazla katıldığı görülmüştür. Kadınların cep telefonunu erkeklere oranla daha fazla bireysel güvenlik ile ilişkilendirdikleri görülmüştür. Odak grup çalışmasında da benzer biçimde sonuçlar elde edilmiştir. Bu durum, kadınların erkeklere oranla daha fazla suç mağduru olma korkusu hissetme durumları ile ilgilidir. Kadınların aynı biçimde erkeklere oranla daha fazla suç mağduru olmaktan korunmak amacıyla önlemler aldıkları görülmüştür (Stanko, 1995, Ferraro, 1995; Özaşçılar, 2009). Bireylerin suç mağduru olma riskini azaltmak için aldığı önlemler on başlık altında toplanmıştır. Bunlar, ad-soyadın eşyaya kazınması, ek kilit, bekçi köpeği, evde silah bulundurma, ek ışıklandırma, koruma teknikleri, korunmak amaçlı obje taşıma ve güvensiz olduğu düşünülen bölgelerden uzak durmadır (Ferraro, 1995; Kleinman ve David 1973, Liska et. Al. 1988, Skogan ve Maxfield 1981). Kadınların suç mağduru olma korkusu nedeniyle aldıkları koruyucu önemlerden biri olan korunmak amacıyla obje taşıma başlığı altında cep telefonu taşıdıkları görülmektedir.

Cep telefonunun güvenlik boyutunun sosyo-ekonomik durum bakımından yapılan değerlendirmelerde; üst olarak tanımlanan bireyler cep telefonunu diğerlerine oranla daha fazla bireysel güvenlik ile ilişkilendirmektedirler. Özellikle araba kullanırken cep telefonları yanlarındaysa kendilerini daha güvende hissettiklerini bildirdikleri görülmektedirler. Odak grup çalışmasında benzer biçimde kadınların cep telefonlarını araba kullanırken ulaşabilecekleri yerlerde bulundurduklarını ve trafik kazası gibi durumlarda cep telefonu ile yardım istediklerini bildirmişlerdir.

Cep telefonu değiştirme nedenleri sıralamasında ilk sırada çalınması yer almaktadır. İkinci sırada yetersiz kapsama alanı, üçüncü sırada kaybolması yer almaktadır. Bireylerin cep telefonunu dolaylı da olsa güvende hissetme, güvenlik ile ilişkilendirmelere karşın cep

telefonu değiştirme nedenlerinde ilk sırada çalınmanın yer alması bir çelişki durumunu yaratmaktadır. Bireyler hem güvende hissetmek ya da acil durumlarda iletişime geçmek için cep telefonunu kullanmaktalar, diğer yandan, cep telefonu hırsızlığı mağduru olmaktadırlar. Bireyler cep telefonunu acil durumlarda iletişim kurmak için güvenlik amacıyla taşımaktadırlar (Green, 2002). Odak grup çalışmasında da katılımcıların % 41'i cep telefonu ile acil durumlarda ilgili yerlere ulaştığı bildirmiştir. Bireylerin cep telefonlarını sürekli ulaşabilecekleri yerlerde taşımaları durumu onların cep telefonu hırsızlığı suçu mağduru olma risklerini arttırmaktadır.

Odak grup çalışmaları verileri değerlendirildiğinde görüşme formu neticesindeki sonuçlara benzer sonuçlar elde edildiği görülmüştür. Özellikle güvenlik, güvende hissetme ile ilgili verilerde, cep telefonu kullanmaya başlama ile ilgili konularda benzerlikler görülmüştür.

Katılımcıların çoğunluğu tarafından bildirilen cep telefonu kullanmaya başlama nedeni "herkeste olduğu" içindir. Kantitatif verilerde ise özellikle erkeklerin cep telefonunu herkeste olduğu için aldıkları görülmüştür. Katılımcıların arkadaşlarıyla iletişime geçmek için kullanım nedeni ise ikinci sırada en çok bildirilen neden olarak yer almaktadır. Arkadaşlarıyla ileitşime geçme nedeninin gizil nedeni, katılımcıların arkadaşlarının tamamında cep telefonu olmasıdır. Bu nedenle, iletişim amaçlı cep telefonu kullanmaya başlama nedeni herkeste olduğu için cep telefonu kullanmaya başlama nedeniyle ilişkilidir. Aoki ve Downes'in 2003 yılında gerçekleştirdiği Amerika'daki üniversite öğrencilerinin cep telefonu kullanım değerlendirmeleri ile ilgili odak grup çalışmasında da en çok bildirilen cep telefonu kullanmaya başlama nedeni olarak yakınlarıyla, özellikle aileleriyle, iletişim kurmak yer almaktadır (Aoki ve Downes, 2003). Cep telefonu kullanma nedenini "güvenlik amacıyla" bildirenlerin tamamı kadındır. Kadınların cep telefonunu güvenlik aracı olarak görmeleri erkeklere oranla daha yüksektir.

Katılımcılara cep telefonu kullanımına günlük ayırdıkları zaman sorulduğunda katılımcıların büyük çoğunluğu cep telefonlarının 24 saat açık olduğunu bildirmişlerdir. Cep telefonu kullanımını sadece iletişim aracı olarak görmedikleri aynı zamanda mp3 çalar, sabahları alarm olarak kullandıklarını belirtmişlerdir. Cep telefonunu geceleri yanlarında ulaşabilecekleri yerlerde bulundurmalarının nedenleri olarak ise; herhangi bir acil durumda aramak, alarmın sesini duyabilmek ve gece biri aradığında konuşabilmeyi bildirmişlerdir. Aoki ve Downes'in

çalışmasında olduğu çalışmada da katılımcılar cep telefonları almadığı zamanlar kendilerini yalnız ve 'eksik' hissettiklerini bildirmişleridir (Aoki ve Downes, 2003).

Cep telefonunu acil durumlarda kullanma durumları incelendiğinde katılımcıların çoğunlukta trafik kazasında cep telefonu ile hem ambulansa hem de ailelerine haber verdikleri görülmüştür. Cep telefonunun acil durumlarda kullanımında sağlık durumu ile ilgili gelişen beklenmedik ve acil durumlarda – trafik kazası, kalp krizi gibi durumlarda- ambulansı aradıkları görülmüştür.

Cep telefonu hırsızlığı mağduru oma durumu bakımından katılımcıların sadece 4'ünün cep telefonunun çalındığı görülmüştür. Cep telefonlarını çalınmaması için cep telefonlarını taşıdıkları yerler ile ilgili yapılan değerlendirmede, katılımcıların cep telefonlarının çalınmasına karşı bir önlem yerine cep telefonlarının sesini duyabilecekleri ve özellikle ulaşabilecekleri yerde olmasına dikkat ettikleri görülmüştür. Kadınların genelde cep telefonlarını çantalarında ya da ellerinde, erkeklerin ise cep telefonlarını ceplerinde taşıdıkları görülmüştür. Cep telefonlarının çalınması ile ilgili bir endişeleri olmasına karşın cep telefonunun iletişim aracı kullanmaları bakımından kolay ulaşabilecekleri yerlerde taşıdıkları görülmüştür. Sadece 2 katılımcının cep telefonunun maddi değeri yüksek olduğunda rahatsızlık duyduklarını bildirdiği görülmüştür. Daha önceki çalışmalarda da buna benzer bir rahatsızlığın sadece 1 katılımcı tarafından belirtilmiştir (Aoki ve Downes, 2003).

Cep telefonunu alış nedenleri ile cep telefonunu güvenlik aracı olarak gören katılımcıların aynı katılımcılar olduğu görülmüştür. Katılımcıların çoğunluğu cep telefonunu doğrudan güvenlik aracı olarak görmemekte ancak cep telefonu ile herhangi bir durumda yardım alabilecekleri aile üyeleri ya da yakın arkadaş gibi kişilere ulaşabilecekleri bir araç olarak görmektedirler. Katılımcılar cep telefonunu temelde iletişim aracı olarak görmektedirler. Cep telefonunu güvenlik amacıyla kullanırken de kadın katılımcılar tarafından en çok uygulanan yöntem; katılımcılar karanlık bir yoldan geçerken, birilerinin kendilerini takip ettiğini fark ettikleri ve gece vakti yalnız taksiye bindikleri zaman cep telefonuyla konuşurmuş gibi yapmaları ya da yakınlarını aramalarıdır. Daha önce yapılan çalışmalarda da buna benzer yöntemlerin uygulandığı görülmüştür (Aoki ve Downes, 2003).

Katılımcıların cep telefonu kullanımının günlük hayatlarına etkisi bakımından yaptıkları değerlendirmelerde özellikle arkadaşlarıyla yaptıkları organizasyonlara olan etkisini

vurgulamışlardır. Katılımcılar arkadaşlarının son anda program değişikliği yaptıklarını ve günlük hayatlarını yeniden organize etmek zorunda kalmalarından duydukları rahatsızlığı bildirmişlerdir. Katılımcıların çoğunluğu sürekli haberleşir durumda olmaktan duydukları rahatsızlığı bildirmişlerdir. Ling'in çalışmasında da benzer sonuçlar elde edilmiştir (Ling, 2003). Özellikle aileleri ile devamlı ilişkide olmaları ve nerede olduklarının bilinmesinden duydukları rahatsızlıkları belirtmişlerdir. Aoki ve Downes'in çalışmasında da buna benzer sonuçların elde edildiği görülmüştür (Aoki ve Downes, 2003).

Bireylerin cinsiyeti, sosyo-ekonomik statüsü cep telefonu kullanım stillerini, cep telefonunda tercih ettikleri servislere, cep telefonu kullanım nedenleri ve cep telefonunu anlamlandırma biçimlerine etki etmektedir. Kullanımlar ve doyumlar teorisi çerçevesinde katılımcıların çoğunluğunun cep telefonunu acil durumlarda iletişime geçebilecekleri bir araç olarak görmeleri nedeniyle cep telefonunun bireyler için araçsal özelliği önceliklidir.

Cep telefonu kullanım biçiminin kullanıcıların cinisyet ve günlük yaşamları bakımından şekillenmektedir. Özellikle kadınların suç mağduru olma konusunda duydukları korku düzeyi kadınların kısa mesaj içeriklerine ve cep telefonunu anlamlandırma biçimlerine yansımaktadır. Kadınların cep telefonuyla en sık yakın aile üyeleriyle iletişimde olmaları ve en çok nerdesin gibi soruları içeren kısa mesaj servisleri almaları, kadınların cep telefonu ile kendilerini güvende hissettiklerini göstermektedir. Aynı zamanda, kadın kullanıcıların ailelerinin ya da yakınlarının da onlar için daha az endişe etmelerine neden olduğu görülmüştür.

Üniversite öğrencilerinin cep telefonunu doğrudan kendilerini güvende hissetme amacıyla kullandıklarını belirtmedikleri görülmüştür. Buna karşın, cep telefonunu acil durumlarda iletişime geçmek amacıyla kullandıklarını bildirmişlerdir. Üniversite öğrencileri için cep telefonu "iletişim" aracı olması bakımından önem taşımaktadır. Kullanıcılar cep telefonu ve bireysel güvenlik duygularını cep telefonunun iletişim aracı olma özelliği bakımından yapılandırmaktadırlar.

8. Özetler

The study examines issues arising from the popular social use of the cell phone.This dissertation investigates motives behind cellular phone usage and the gratifications obtained by users in Turkey. The data stem from a survey of Turkish University students aged 18-25. It is suggested that the use of cellular phones as a communication tool is more important than the other motives such as security, status, socialisation, and relaxation. The results verify the importance of sociability and security as motives for cellular phone usage. Individuals use their mobile phones to call for help or report various dangers and emergencies. Women are more considered on all statements about improper use of the mobile phone in public spaces. The most perefered services in public spaces is short message service due to information privacy. Specific differences were found as a usage of gender among the motivations and adoption styles. While women are more considered on the mobile phones usage as safety, men use mobile phones as a technological device.

8. Özetler

Çalışma bireylerin cep telefonu kulanımlarının günlük hayatlarındaki yerini ve kullancıların bireysel güvenlik amacıyla cep telefonu kullanım duurmlarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Çalışma Istanbul'da yaşayan 18-25 yaş arası üniversite öğrencileri içermektedir. Cep telefonu kullanım nedenlerinin başında iletişim ve acil durumda gereklilik olduğu görülmüştür. cep telefonunun halka açık alanlarda kullanımından kadınların daha fazla rahatsızlık duyduğu görülmüştür. Halka açık alanlarda konuşmanın gizliliğini sağlamak amacıyla kısa mesaj servisinin tercih edildiği görülmüştür. Kadınlar cep telefonunu erkeklere oranla daha fazla güvenlik amacıyla kullandıklarını bildirmişlerdir. Kadınların güvenlik amaçlı cep telefonu kullanımları kullanım biçimlerini etkilemektedir. Cep telefonu kısa mesaj servis içeriklerinde güvenlik amaçlı kullanım doğrultusunda cinsiyet farklılıkları görülmüştür. Kadınlar cep telefonlarını daha çok güvenlik amacıyla kullandıklarını bildirirken, erkekler ise cep telefonunu teknolojik bir araç olarak görmektedirler. Üniversite öğrencilerinin cep telefonunun iletişim özelliği bakımından güvenlik amacıyla kullandıkları görülmüştür.

9. Ekler

9. 1. Ölçek (Görüşme Formu)

Değerli Katılımcı,
Çalışma kentte yaşayan bireylerin cep telefonu kullanımının günlük hayata etkisini belirlemek amacı ile İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Doktora Tezi çalışması kapsamında hazırlanmaktadır. Çalışma anonim olarak gerçekleştirilmektedir. Lütfen aşağıdaki soruları size en yakın seçenek bakımından yanıtlayınız. Katılımınız için teşekkür ederiz.

Bölüm 1:

1. Cinsiyetiniz : □ Kadın □ Erkek

2. Doğum yılınız : _____

3. Ortalama aylık bireysel gelirinizi belirtiniz. _____ YTL
4. Medeni durumunuz : □ Bekar □ Bekar ama ciddi bir ilişkim var □ Evli
5. Üniversite : □ Vakıf □ Devlet
6. Okuduğunuz bölümü belirtiniz : _____

7. Hanenizin aylık ortalama toplam gelirinin ne kadar olduğunu belirtiniz : _____ YTL

8. Lütfen hanenizdeki kişilerin en son bitirdikleri okulların seviyesinin ne olduğunu belirtiniz.

	Eğitimi Yok	İlkokul	Ortaokul	Lise (Meslek)	Lise (Normal)	Yüksekokul (2 Yıllık)	Üniversite (AÖF)	Üniversite (Normal)	Lisansüstü
Anne	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Baba	1	2	3	4	5	6	7	8	9

9. Lütfen anne ve babanızın mesleğini açık olarak belirtiniz. Emekli iseler emekli olmadan önceki mesleklerini belirtiniz.

	Mesleği (Açık olarak belirtiniz.)	Mesleki eğitimi	
		Var	Yok
Anne			
Baba			

Bölüm 2 :
1. Günde ortalama kaç saat aşağıdaki aktivitelere zaman ayırıyorsunuz?

Televizyon izlemek ____saat
İnternet kullanımı ____saat
Video oyunları oynamak ____saat
Kitap okumak ____saat
Cep telefonu kullanmak ____saat
Ders çalışmak ____ saat
Telefonda konuşmak ____ saat

2. Evinizde bilgisayarınız var mı? □ Evet □ Hayır

3. Okul hayatınızın memnuniyet verici olduğunu düşünüyor musunuz?
□ Her zaman □ Sık sık □ Bazen □ Nadiren □ Hiç bir zaman

4. Evinizde ev telefonunuz var mı? □ Evet □ Hayır

5. Evinizde size ait ev telefonunuz var mı? □ Evet □ Hayır

6. Cep telefonunuz var mı? □ Evet □ Hayır

7. Cep telefonunuz yok ise, nedenlerini öncelik sırasına göre sıralayınız. (En öncelikli nedeninizi 1'den başlayarak numaralandırınız).
__Var olan ev telefonu ve ankesörlü telefonlar iletişim için yeterli
__Kullanımı karmaşık
__Kullanmaya ihtiyaç olmadığı için
__Cep telefonu kullanımının birçok dezavantajı olduğu için
__Diğer belirtiniz_____

8. Ne kadar süredir cep telefonu kullanıyorsunuz? _____ yıl / _____ ay

9. Cep telefonu faturanızı kim ödüyor? □ Ailem □ Kendim □ Diğer belirtiniz_____

10. Günde kaç defa cep telefonunuzu kullanarak telefon görüşmesi gerçekleştiryorsunuz?____defa

11. Her bir görüşme için ortalama kaç dakika ayırıyorsunuz? _____ dakika

12. Günde ortalama kaç arama alıyorsunuz? _____ defa

13. Günde ortalama kaç kısa mesaj gönderiyorsunuz? _____

14. Günde ortalama kaç kısa mesaj alıyorsunuz? _____

15. Kaç adet GSM operatörü kullanıyorsunuz? _____ adet

16. Hangi GSM operatörünü kullanıyorsunuz?(Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.)
□ Turkcell □ Avea □ Telsim □ Vodafone □ Diğer belirtiniz_____

17. Şu ana kadar kaç defa GSM operatörünüzü(GSM Hattı) değiştirdiniz?
□ Hiç □ Bir defa □ İki Defa □ Üçve Üçten Fazla

18. GSM operatörünüzü değiştirdiyseniz; değiştirme nedeninizi öncelik sırasına göre sıralayınız. (En öncelikli nedeninizi 1'den başlayarak numaralandırınız).

__ Daha uygun fiyat
__ Sınırlı kapsama alanı
__ Kötü ses kalitesi
__ Cep telefonu hediyesi
__ Yetersiz müşteri hizmetleri
__ Artık ihtiyaç duyulmaması
__ Diğer belirtiniz_____

Bölüm 3 :
1. En çok cep telefonunuzu kullandığınız alanları kullanım sıklığınız bakımından numaralandırınız. (En sık cep telefonunuzu kullandığınız alanı 1'den başlayarak numaralandırınız.)

__ Sokakta
__ Toplu taşıma araçlarında
__ Alışveriş merkezlerinde
__ Restoranlarda / kafelerde
__ İşte
__ Evde
__ Diğer belirtiniz____

2. Birine cep telefonunuzdan ulaşmak istediğinizde, genelde hangi servisi tercih ediyorsunuz?
□ Aramak □ Kısa Mesaj Servisi □ MultiMedyaMesaj Servisi(Görüntülü Mesaj Servisi) □ Video

3. Dışarıdayken (Okul, toplu taşıma vb.) birine cep telefonunuzdan ulaşmak istediğinizde, genelde hangi servisi tercih ediyorsunuz?
□ Aramak □ Kısa Mesaj Servisi □ MultiMedyaMesaj Servisi(Görüntülü Mesaj Servisi) □ Video

4. Evdeyken birine ulaşmak istediğinizde, genelde hangisini kullanmayı tercih ediyorsunuz?
□ Ev telefonundan arama gerçekleştirmek
□ Cep telefonundan arama gerçekleştirmek
□ Kısa Mesaj Servisini kullanmak
□ MMS(Görüntülü Mesaj Servisi) kullanmak
□ Video
□ Diğer belirtiniz____

5. Aşağıdaki seçeneklerden en çok aradığınız kişi ya da kişileri arama sıklığınız bakımından numaralandırınız. (En sık aradığınız kişiyi 1'den başlayarak numaralandırınız)

__ Yakın aile üyelerini
__ Arkadaşlar
__ Sınıf arkadaşları
__ İş arkadaşları
__ Flörtüm (sevgilim)
__ Bilgi alabileceğim kişiler (bilinmeyen numaralar gibi)
__ Radyo programlarını aramak

6. Genelde cep telefonu kullanma nedenlerinizi öncelik sırasına göre sıralayınız. (En öncelikli nedeninizi 1'den başlayarak numaralandırınız).
__ Cep telefonundan aramak diğer telefonlara göre daha ucuz
__ Kendimi güvende hissetmek için
__ Herhangi bir acil durumda (yangın, suç… gibi) ilgili yerlere haber vermek için
__ Yeni insanlarla tanışmak için
__ Evde ev telefonu bulunmamaktadır
__ Cep telefonu kullanmaya alıştığım için
__ Sosyal aktivitelerden haberdar olmak için
__Yakınlarımla iletişime geçmek için
__ Diğer belirtiniz...

7. Kaç adet cep telefonuna sahipsiniz? _____adet

8. Cep telefonunuzun markası?
 Nokia Sony-Ericcson Samsung Siemens LG Motorola Apple Diğer _____

9. Şu ana kadar cep telefonunuz çalındı mı? Evet ise kaç defa _____
 Hayır
10. Cep telefonunuz çalındı ise; nerede/ nerelerde çalındığını belirtiniz.
 Toplu taşıma araçlarında (otobüs, tren, tramvay, metro gibi.)
 Sokakta
 Sinemada / Tiyatroda
 Restorant / Kafede
 Alışveriş Merkezinde
 Diğer belirtiniz_____

11. Şu ana kadar cep telefonunuzu değiştirdiniz mi? Evet ise kaç defa belirtiniz_____ Hayır

12. Şu ana kadar cep telefonunuzu değiştirdiyseniz; değişiklik nedeninizi öncelik sırasına göre numaralandırınız. (En öncelikli nedeninizi 1'den başlayarak numaralandırınız).
__ Yetersiz kapsama alanı
__ Kötü ses kalitesi
__ Eski model olması
__ Bozulması nedeniyle
__ Kaybolması nedeniyle
__ Kaba dış görünümü ve ağırlığı nedeniyle
__ Çalınması nedeniyle
__ Diğer belirtiniz._____

13. Cep telefonunuz değiştirmeyi düşünürseniz; değişiklik nedenlerinizi öncelik sırasına göre numaralandırınız. (En öncelikli nedeninizi 1'den başlayarak numaralandırınız).
__ Yetersiz kapsama alanı
__ Kötü ses kalitesi
__ Eski model olması
__ Bozulması nedeniyle
__ Kaba dış görünümü ve ağırlığı nedeniyle
__ Diğer belirtiniz_____

Bölüm 4 :
Aşağıda cep telefonu ile ilgili ifadeler yer almaktadır. Lütfen, her bir ifadeye ne oranda katıldığınızı Her zaman, Sık Sık, Bazen, Nadiren, Hiç bir zaman aşağıdaki ölçeği kullanarak numaralandırnız. Lütfen her cümlenin başındaki boşluğa bir sayı gelecek şekilde cevap veriniz.

1	2	3	4	5
Hiç bir zaman	Nadiren	Bazen	Sık sık	Her zaman

__Cep telefonu sahibi olduğum için pişmanlık duyuyorum.
__Cep telefonu kullanmaya başladığımdan beri; sabit telefonu ve ankesörlü telefonu kullanırım.
__Arkadaşlarımı ev telefonları yerine cep telefonlarından ararım.
__Evde iken ev telefonu ile aramak yerine cep telefonunu kullanırım.
__Cep telefonu ile ilgili yenilikleri takip ederim.
__Cep telefonu ile mesajlaşırken tek seferde birden fazla mesaj gönderirim.
__Kısa mesajlarda noktalama işareti kullanırım.
__Kısa mesajlarda ünlem ya da nida işaretleri (gülen surat vb.) kullanırım.
__Kısa mesajlarda kısaltmalar kullanırım.
__Tanımadığım kişilerden cinsel anlamda rahatsız edici mesajlar alırım.
__Tanımadığım kişilerden tanışma amacıyla mesajlar alırım.

Aşağıda cep telefonu servislerini genel olarak kullanım durumunuzu yukarıdaki skalaya göre numarlandırınız.
__ Kısa Mesaj Servisi
__ MMS(Görüntülü Mesaj Servisi)
__ GPRS/ WAP (Cep telefonu ile intenete erişim)
__ Video mesaj
__Aramak
__Oyun oynamak

Herhangi bir bilgilendirme mesaj paket servisine üye misiniz? □ Evet; belirtiniz_____ □ Hayır

En yoğun kısa mesaj yolladığınız günler : □ Hafta içi □ Haftasonu

Bölüm 5 :

Aşağıda, cep telefonu kullanım sitili ile ilgili ifadeler yer almaktadır. Lütfen, her bir ifadeye ne oranda katıldığınızı aşağıdaki ölçeği kullanarak işaretleyiniz. Lütfen her cümlenin başındaki boşluğa bir sayı gelecek şekilde cevap veriniz.

1	2	3	4	5
Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılmıyorum Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum

___Birçok kısa mesaj yollamak, almak ve cep telefonu görüşmesi yapmak benim için önemlidir.
___Her zaman kısa mesaj ya da arama olmuş mu diye cep telefonumu kontrol ederim.
___Çoğu kez belirli bir neden olmadan cep telefonu görüşmesi yaparım.
___Cep telefonum yanımda değilken; kendimi çok rahatsız hissederim.
___Cep telefonum yanımda değilken; kendimi hayattan kopuk hissederim
___Cep telefonum her zaman açıktır.
___Cep telefonumdaki bir aramaya yetişemezsem üzülürüm.
___Cep telefonumu evde unuttuysam mutlaka almak için geri dönerim.
___Çoğu kez cep telefonu faturamı ödemede sıkıntı yaşıyorum.
___Çoğu kez cep telefonumla halka açık alanlarda konuşuyorum (otobüs, tren, kafe vb.).
___Cep telefonumda internet bağlantısının olması benim için önemlidir.
___Cep telefonumun son teknoloji olması ve modaya uygun olması benim için önemlidir.
___Cep telefonumun giyim tarzıma ve dış görünüşüme uyum sağlaması benim için önemlidir.
__ Cep telefonumun markası benim için önemlidir.
__ İleride de cep telefonu kullanmaya devam edeceğimi düşünüyorum.

1	2	3	4	5
Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılmıyorum Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum

__ Üç yıllık cep telefonu modelinin eski model olduğunu düşünüyorum.
__ Cep telefonumun sık sık zil sesini değiştiririm.
__ Cep telefonu satın alırken pahalı olması benim için en önemli unsurdur.
__ En ucuz cep telefonu modeli benim için uygundur.
__ Cep telefonu sadece insanlarla iletişim kurmak için ve günlük hayatı organize etmek için gereklidir.

Aşağıda, cep telefonu kullanım nedenleri ile ilgili ifadeler yer almaktadır. Lütfen, her bir ifadeye ne oranda katıldığınızı yukarıdaki ölçeği kullanarak belirtiniz.
__ Modaya uyum sağlamak için cep telefonu kullanıyorum.
__ Görüşmelerimi organize etmek için cep telefonu kullanıyorum.
__ İnsanlarla iletişim halinde olduğumu hissetmek için cep telefonu kullanıyorum.
__ Nerede olursam olayım insanlara ulaşabileceğim için cep telefonu kullanıyorum.
__ Nerede olursam olayım insanların bana ulaşabilmeleri için cep telefonu kullanıyorum.
__ Cep telefonu kullanmak eğlenceli olduğu için cep telefonu kullanıyorum.
__ Acil bir durumda gerekli olduğu için cep telefonu kullanıyorum.
__ Kendimi güvende hissetmek için cep telefonu kullanıyorum.
__ Herkesin cep telefonu olduğu için cep telefonu kullanıyorum.
__Cep telefonum yanımda olmadığı zaman kendimi yalnız hissediyorum.

Aşağıda, cep telefonu ve güvende hissetme, güvenlik ile ilgili ifadeler yer almaktadır. Lütfen, her bir ifadeye ne oranda katıldığınızı yukarıdaki ölçeği kullanarak belirtiniz.

__Cep telefonum yanımda olduğu için güvenlik nedeniyle normal zamanda gitmeyeceğim yerlere giderim.
__ Cep telefonum gece dışarıda yalnız yürürken kendimi güvende hissetmemi sağlıyor.
__ Cep telefonum yanımdayken kendimi daha güvende hissediyorum.
__ Ailemin benim için endişe etmemeleri için cep telefonu kullanıyorum.
__ Cep telefonum yanımdayken ailem benim için daha az endişe etmektedir.
__ Araba kullanırken cep telefonum yanımdaysa kendimi güvende hissediyorum.
__ Cep telefonum yanımda olduğu takdirde ailem istediğim yerlere gitmeme izin veriyor.
__ Cep telefonum ailemle iletişim halinde olabilmemi sağlıyor.
__ Cep telefonu kullanımı yüzünden işitme yetimi kaybetmekten korkuyorum.
__ Cep telefonum yanımda olmadığı zamanlar kendimi güvende hissetmiyorum.
__Suç bakımından güvensiz olduğunu düşündüğüm bölgelerde kendimi güvende hissetmek için cep telefonu taşırım.

Aşağıda, cep telefonu ve halka açık alanlarda rahatsız edici davranışlar ile ilgili ifadeler yer almaktadır. Lütfen, her bir ifadeye ne oranda katıldığınızı yukarıdaki ölçeği kullanarak belirtiniz.

__ Konser sırasında birinin cep telefonun çalması beni çok rahatsız eder.
__ Toplu taşıma araçlarında cep telefonu melodisi ve yüksek sesle konuşma beni çok rahatsız eder.
__ İnsanların cep telefonu melodileri ile oynamaları beni çok rahatsız eder.
__ İki kişinin görüşmesinde birinin cep telefonunun çalması ve cep telefonu konuşması iki kişi arasındaki iletişimi bozar.
__ Halka açık alanlarda cep telefonuyla yüksek sesle konuşanlar beni çok rahatsız eder.
__ Halka açık alanlarda insanlar cep telefonunu sorumsuzca kullanıyorlar.
__ İnsanların cep telefonu konuşmalarını dinlemek zorunda olmak beni rahatsız eder.
__ Cep telefonumu halka açık alanlarda kullandığımda özelimi paylaştığımı düşünüyorum
__ Karşımdaki kişinin cep telefonu çaldığında kendimi dışlanmış/reddedilmiş hissederim.

Bölüm 7 :

1. Aşağıdaki alanlarda cep telefonu kullanımının (görüşme ve kısa mesaj servisin kullanmak gibi) sizi rahatsız etme durumlarını aşağıdaki skalayı kullanarak numaralandırınız. Lütfen her bir maddenin başındaki boşluğa bir sayı gelecek şekilde cevap veriniz.

1	2	3	4	5
Hiç bir zaman	Nadiren	Bazen	Sık sık	Her zaman

__ Kafede / restoranlarda
__ Sınıfta (ders sırasında)
__ Kütüphanelerde
__ Hastanelerde
__ Camilerde
__ Tiyatroda / konserde
__ Sokaklarda
__ Kendi evinizde
__ Arkadaşınızın evinde
__ Alışveriş merkezlerinde
__ Toplu taşıma araçlarında
__ Görüşmelerde

2. Aşağıdaki konu başlıklarını **yolladığınız** kısa mesajların içeriklerini yukarıdaki skalaya göre numaralandırınız. Her bir başlığın başındaki boşluğa bir sayı gelecek şekilde cevap veriniz.

__ Sorular (neredesin, kiminlesin)
__ Yakın gelecekteki görüşmelerin organize edilmesi ile ilgili (Hatırlatmalar)
__ Günlük aktivitelerinizin organize edilmesi
__ Şakalar
__ Dedikodu
__ Bireysel bilgi vermek (nerede, kiminle olduğunuzu belirtmek)
__ Flörtüz mesajlar
__ Boş mesajlar (iyi geceler gibi)

3. Aşağıdaki konu başlıklarını **aldığınız** kısa mesajların içeriklerini yukarıdaki skalaya göre numaralandırınız. Her bir başlığın başındaki boşluğa bir sayı gelecek şekilde cevap veriniz.

__ Sorular (neredesin, kiminlesin)
__ Yakın gelecekteki görüşmelerin organize edilmesi ile ilgili
__ Günlük aktivitelerinizin organize edilmesi
__ Şakalar
__ Dedikodu
__ Bireysel bilgi vermek (nerede, kiminle olduğunuzu belirtmek)
__ Flörtüz mesajlar
__ Boş mesajlar (iyi geceler gibi)
__ Reklamlar (Çeşitli Banka, Mağaza kampanyaları gibi)
__ Eğlence haberleri
__ Hatırlatmalar (Etkinlik, gösteri, organizasyon vb.)

Teşekküler...

9.2. Bilgilendirilmiş Onay Formu Örneği

BİLGİLENDİRİLMİŞ OLUR FORMU

İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü'nde yürütülen, "Cep Telefonu Kullanımının Sosyolojik Boyutu: Bireysel Güvenlik ve Günlük Hayattaki Yeri" isimli doktora tezi kapsamında uygulanan görüşme formu, bireylerin cep telefonu kullanımı ve bireysel güvenlik hisleri arasındaki ilişkiyi tanımlamak ve cep telefonu kullanım alışkanlıklarını belirlemeyi amaçlamaktadır.

Elde edilecek bilgiler yalnızca kentte yaşayan bireylerin cep telefonu kullanımının günlük hayata etkisini belirlemek amacıyla değerlendirilecektir.

Katılımın tamamıyla isteğe bağlıdır. Katılımcılara ölçeği uyguladıkları takdirde proje yürütücüsü tarafından herhangi bir ödül verilmeyecektir.

Bu uygulamada verilmiş olan cevaplar gizli kalacak, hiç kimse sizin hangi cevabı verdiğinizi bilmeyecektir. Cevaplardan yola çıkılarak sizin kim olduğunuz kesinlikle bulunmaya çalışılmayacaktır.

Altı bölüm, 49 sorudan oluşan bu görüşme formu tek oturumda yapılacaktır. Uygulama için öngörülen süre yaklaşık 15 dakikadır. Görüşme formunu üzerine cevaplar dışında, hiçbir şekilde görüşme formu uygulanan kişiye ait kimlik bilgileri yazılmayacak, hiçbir şekilde sayı, numara vb. işaretler konmayacaktır.

Katkılarınız için çok teşekkür ederiz.
Açıklamaları okudum ve anladım. "Bilgilendirilmiş Olur Formu" nun bir örneğini aldım.

İsim İmza Tarih

Proje Yürütücüsü İletişim Bilgileri:

Mine ÖZAŞÇLILAR
Adres: Çırağan Cad. No: 4 Beşiktaş / İstanbul
Telefon: 0212 381 0346
e-posta: mine.ozascilar@bahcesehir.edu.tr

9.3. Odak Grup Çalışması Soruları

1. Yaşınızı belirtiniz
2. Okuduğunuz bölümü belirtiniz.
3. Medya teknolojilerine günlük ayırdığını zamanı belirtiniz.
4. Cep telefonu kullanmaya ne zaman başladınız ve cep telefonu kullanmaya başalma nedenlerinizi belirtiniz.
5. Cep telefonunun her zaman yanınızda mı?
6. Kısa mesaj servisinde kullandığınız kısaltmaları belirtiniz.
7. Herhangi bir acil durumda cep telefonunuzu kullanma durumlarınız anlatınız
8. Cep telefonu hırsızlığı ve cep telefonu ile ilgili herhangi bir suçun mağduru olma durumlarınızı anlatınız
9. Cep telefonu kullanımı ile kendinizi suç mağduru oma durumuna karşı daha güvende hissediyor musunuz?
10. Aileniz ile ilişkiniz cep telefonu kullanımı sonrası bir değişiklik gösterdi mi?

10. KAYNAKÇA

AFX, Nielsen Media Reserarch, (2006). Hong Kong Mobile Phone Penetration highest in Asia, Chinese overtakes US – Survey. http://en-us.nielsen.com/tab/industries/media

Agar, J. (2003). Constant Touch : A Global History of Mobile Phone. Cambridge. Icon books.

Aoki, Kumiko ve Downes, Edward, J. (2003). An Analysis of Young People's Use of and Attitudes Towrd Cell Phones. Telematics and Informatics. 20 (2003) : 349-364.

Bae, J. H. (2001). Generation effect on gratification obtained from mobile phone use and perception as interpersonal communication medium. Korean Journalism and communication Studies. 45 : 160 -188.

Bae, J. H. (2002). Uses and Gratificationsn and Characteristics of Telephone : a comparative study between telephone and mobile phones face to face channel. Korean Journalism and Communication Studies. 18 : 128- 160.
Mcguigan, Jim. (2005). Towards Sociology of The Mobile Phone. Human Technology. 1(1) : 45-57.

Beckers, J., E. Mante and H.G. Schmidt (2003) 'Communication Anxiety among "Smart" Dutch Computer Users', içinde J. Katz (der) *Machines that Become Us:The Social Context of Communication Technology*, pp. 147–60. New Brunswick, NJ:Transaction Publishers.

Bergvik, S. (2004). Disturbing cell phone bahavior – a pyschological perspective, implications for mobile technology in tourism. Telenor R&D raporu. http://www.telenor.com/rd/. Sayfasında yayınlanmıştır.

Bingham, J. E. ve Piotrowski, C. (1996). On-line sexual addiction : a contemporary enigma. Pyschological Reposrt. 42 : 116-131.

Buckingham, S. (2001). Success 4 SMS. http://gsmworld.com/presentations/whitepapers

Burgos, A. (1999) Student use of cell phone unnecessary, annoying. *UCLA Daily Bruin* online (Aralık) [WWW document]. URT: http://www.dailybruin.ucla.edu/db/issues/99/12.02/view.burgos.html

Briem, V., Hedman, L.R., (1995). Behavioural eVects of mobile telephone use during simulated driving. Ergonomics 38, 2536–2562.

Caronia, L. (2005). Mobile Culture : An Etnography of Cellular Phone Uses in Teenagers' Everyday Life. Convergence. 11 (3) : 96-103.

Caronia, L.ve Caron, A. H. (2004). Constructing a Specific Culture : Young People's Use of the Mobile Phone as a Social Performance. Convergence. 10 (2) : 28 – 61.
Castells, Manuel (1997). An Introduction to the Information Age. City. 7 : 6-16.

Caporael, L.R. and B. Xie (2003) 'Breaking Time and Place: Mobile Technologies and Reconstituted Identities', içinde J. Katz (der) *Machines that Become Us:The Social Context of*

Communication Technology, pp. 219–32. New Brunswick, NJ:Transaction Publishers.
Chapman, S. and W.N. Schofield (1998) Lifesavers and samaritans: emergency use of cellular (mobile) phones in Australia. *Accident Analysis and Prevention*, 30, 6,815–19.

Crabtree, J. (2002). Reality IT – Technology and Everydaylife. London : i Society.

Crane, D. (2000) *Fashion and Its Social Agendas: Class, Gender, and Identity in Clothing.* Chicago, IL: University of Chicago Press.

Campbell, S. W. (2007). A Cross-cultural Comparision of Perceptions and Uses of Mobile Telphony. New Media and Society. 9 (2) : 343-363. Sage Publications.

Chen, Y.L., (2001). A preliminary study of the eVect of cellular phone use on driving behavior of individuals. Mingchi Institute of Technology Journal 33, 169–172.

Cohen, J. T. Ve Graham, J. D. (2003). A Revised Analysis of Restrictions on the use of cell phones while driving. Society for Risk Analysis. 23 (1) : 5-17.

Danese, E. (2003). Soft Machine. Katz, J. E. (der); "Machine Become Us" s. 201-217. New Brunswick. NJ : Transaction.

Davis, F. (1985) Clothing and Fashion as Communication', in M.R. Solomon (ed.) *The Psychology of Fashion*, pp. 15–27. Lexington, MA: Lexington Books.

Davis, F. (1992) *Fashion, Culture, and Identity.* Chicago, IL: University of Chicago Press.

Dahlgren, P. (1995). Television and the Public Sphere : Citizenship, Democracy and the Media. Sage yayınları.Londra, Ingiltere.

Doering, N. (2002). "Have you finished yet? : Communication functions of text messages." www.receiver.vodafone.com/06/articles/inner05-2.html.

Donna L. B. ; A. Green a; C. James (2008). "Globalisation, mobile phones and forbidden romance in Morocco". The Journal of North African Studies. 13 (2) : 227 – 241. Routledge.

du Gay, P. (1996). *Consumption and identity at work*. London: Sage.

Ellwood-clayton, B. (2003). Virtual Strangers : Young Love and texting in the Filipino archipelago of cyberspace. İçinde : Mobile Democracy : essays on Society, Self and Politics. Nyiri, K. (der), Vienna : Passagen Verlag. S. 35-45.

Evans, L., (1991). TraYc Safety and the Driver. Van Nostrand Reinhold, New York.

Faulker, X. ve Culwin, F. (2005). When Fingers do Talking : a study of text messaging. Interacting with computers. 17 (2005) : 167-185. Elsevier.

Featherstone, M. (1991). *Consumer culture & postmodernism*. London: Sage.

Ferraro, K. F. (1995). Fear Of Crime Interpreting Victimization Risk. State University Of New York Pres. Albany.

Ferraro, K.F. (1996) Women's fear of victimization: shadow of sexual assault? *Social Forces* 75, 667–90.

Fortunati, L. (2002). Italy : Streotypes, True and False. Kataz, J.E. (der) Perpetual Contact. S.42-62. Cambridge : Cambridge Universty Press.

Finn, S. (1997). Origins of Media Exposure. Addictive Behaviors. 19 : 545-553.

Gabriel, Y., & Lang, T. (1995). *The unmanageable consumer. Contemporary consumption and its fragmentations*. London: Sage.

Geertz, C. (1983) *Local Knowledge: Further Essays in Interpretive Anthropology.* New York: Basic.

Giddens, A. (1991). *Modernity and self-identity*. Cambridge: Polity.

Green, M. (2001). Do mobile phones are an unaaceptable risk? Adequacy of the evidence. Risk Management. 48 (11) : 40 – 48.

Green, N. (2003). Outwardly Mobile : Young People and Mobile Technologies. İçinde Katz, J. E. (der) Machines That Become Us. syf. 201-217. New Brunswick, NJ : Transaction.

Green, N. (2002). Who's watching whom? Monitoring and accountability in mobile relations. Içinde B. Brown, N. Green, and R. Harper (der.), *Wireless world: social,cultural and interactional issues in mobile technologies*, Springer, London.

Griffiths, M. D. ve Dancaster, I. (1995). The Effect of Type A Personality on Pyschological Arousal while Playing computer games. Adictive Behaviors. 20 : 543-548.

Grinter, R., Eldridge, M., (2003). Wan2tlk?: Everyday Text Messaging. CHI, Florida, pp. 441–448.

Goffman, E. (1963) *Behavior in Public Places: Notes on the Social Organization of Gatherings.*New York: Free Press.

Goffman, E. (1971) *Relations in Public: Microstudies of the Public Order.* New York: Harper & Row.

Gov, A. G. (2005). Information Privacy and Mobile Phones. Convergence. 11 (2) : 76-87.

Grice, H.P. (1972) 'Logic in Conversation', in P. Cole and J. Morgan (der) *Syntax and Semantics*, Vol. 3: Speech Acts, pp. 41–58. New York: Academic Press.

GSM Association (2007). Global Mobile Communication is 20 years old http://gsmworld.com/newsroom/press-releases/2070.htm

GSM Association (2001).GSM Opertors Subscribers Statistics. http://gsmworld.com/newsroom/press-releases/2070.htm

Grimstveit, L. ve Myhre, H. (1995). “A history of mobile communications in Norway”. Telekronikk 91(4) : 15-20.

Hall, E.T. (1959) *The Silent Language.* Greenwich, CT: Fawcett.

Habermas, J. (1997) *Kamusallığın Yapısal Dönüşümü*. İstanbul: İletişim Yayınevi.

Haddon, L. (2001). “Domestication and Mobile Telephony.” Katz, E. (Der.)“Machines that Become Us” (s. 118-123) New Brunswick. NJ : Transaction.

Haddon, L. (2000). Communications on the Move : the experience odf Mobile Telephony in the 1990s. Farsta . Telia.

Haddon, L. (1998) ‘Il Controllo della Comunicazione: Imposizione di Limiti All’uso del Telefono’ [‘The Control of Communication: Imposing Limits on Telephone Use’], içinde L. Fortunati (ed.) *Telecomunicando in Europa,* pp. 195–247. Milan: Franco Angeli.

Harper, R. (2003). Are Mobiles good or bad for society? İçinde Mobile Democracy : essays on Society, Self and Politics. Nyiri, K. (der), Vienna : Passagen Verlag. S.71-94.

Harper, R., (2001). The mobile interface: old technologies and new arguments, İçinde: Brown, B., Green, N., Harper, R. (der), Wireless World. Springer, Berlin.

Hashimoto, Y. (2002). The Spread of Cellular Phones and Their Influence on young people in Japan. İçinde : The Social and Cultural Impact /Meaning of Mobile Communication, Kim, S. D. (der.), Chunchon : Korea : School of Communication, HAlym University. S. 101-112.

Hays, R. B., & Oxley, D. (1986). Social network development and functioning during a life transition. *Journal of Personality and Social Psychology, 50*, 305–313.

Holloway, S. and Valentine G. (2003) *Cyberkids: children in the information age*. RoutledgeFarmer, London.

Hopper, R. (1992) *Telephone Conversation.* Bloomington, IN: Indiana University Press.

Hopper, R. (1981) ‘Taken for Granted’, *Human Communication Research* 7(3): 195–211.

Hjorth, L. (2005). Odours of Mobility : Mobile Phones and Japanese Cute Culture in the Asi-Pacific. Journal of Intercultural Studies. 26 (1) : 39-55. Routledge.

Humprehys, L. (2003). Can you Hear me now? A Field Study of Mobile Phone Usage in Public Space. Pennsylvania Universitesi, Felsefe Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi. (Proquest veri tabanında yayınlanmıştır).

Humprehys, L. (2005). Cell phones in Public : social interactions in a wireless era. New Media and Society. 7 (6) : 810-833. Sage yayınları.

Humprehys, L. (2007). Mobile Sociality and Spatial Practice : A Qualitative Fieldstudy of New Social Networking Technologies. Pennsylvania Universitesi, Felsefe Anabilim Dalı Doktora Tezi. (Proquest veri tabanında yayınlanmıştır).

Igarash,T.; Takai J. ve Yoshida, T. (2005). Gender Differences in Social Network Development via Mobile Phone Text Messages : A longitudinal study. Journal of social and Personal Relationships. 22 (5) : 691 – 713.

Ito, M. ve Daisuke, O. (2001). Mobile Phones, Japanese Youth and The Replacement of Social Contact. http://www.itofisher.com/PEOPLE/ mito/Ito.4S2001.mobile.2001

ITU (2003). "Mobile cellular, subscribers per 100 people." http://www.itu.int/ITUD/ict/statistics

Ishii, K. ve Wu, C. (2006). A Comparative Study of Media Cultures Among Taiwanese and Japanese youth. Telematics and Informatics. 23 (2006) : 95-116.Elsevier.
Japan.internet.com, & Infoplant. (2001). Half of population use mobile phone text messages more than twice a day [in Japanese].http://japaninternet.com/research/20010411/1.html

Jones, O., M. Williams and C. Fleuriot (2003) 'A new sense of place?' The implications of mobile wearable ICT devices for the geographies of urban childhood. *Children's Geographies* 1.2, 165–80.

Kaiser, S. (1997) *The Social Psychology of Clothing* (2nd edn). New York: Macmillan.

Katz, E., Blumler, J. Ve Gurevitch, M. (1974). Utilization of mass communication by the individual. In J. Blumler ve E. Katz (Der.), The uses of mass communication : Current perspectives on gratifications research (syf : 19-34). Beverly Hills, CA : Sage yayınları.

Katz, J. E. ve Sugiyama, S. (2006). Mobile Phones as Fashion statements : evidence from student surveys in the US and Japan. New Media and Society. 8 (2) : 321 – 337. Sage yayınları.

Katz, J. E. ve Aakhus, A. (2002). Perpetual Contact. Cambridge : Cambridge University Press.

Katz, J. and P. Aspden (1998) Theory, data and potential impacts of mobile communications: a longitudinal analysis of U.S. national surveys. *Technological Forecasting and Change* 57, 133–57.

Katz, J. E: (2003). Machines that Become Us. New Brunswick, NJ : Transaction.

Katz, J.E., M.A.Aakhus, H.D. Kim and M.Turner (2003) 'Cross-cultural Comparison of ICTs', in L. Fortunati, J. Katz and R. Riccini (eds) *Mediating the Human Body: Technology, Communication and Fashion,* pp. 75–86. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.

Katz, J.E. and M.A. Aakhus (eds) (2002) *Perpetual Contact: Mobile Communication, Private Talk, Public Performance.* Cambridge: Cambridge University Press.

Kasesniemi, E. L. ve Rautiainen, P. (2002). Mobile culture of children and teenagers in Finland. İçinde : Perpetual Contact : Mobile Communication, Private Talk, Public Performance, Katz, J. E. Ve Aakhus, M. (der) Cambridge, UK : Cambridge University Press. S. 170-192.

Kim, S.D. (2002) 'Korea: Personal Meanings', in J. Katz and M. Aakhus (eds) *Perpetual Contact: Mobile Communication, Private Talk, Public Performance,* pp. 63–79. Cambridge: Cambridge University Press.

Klein, N. (1999). *No logo*. Toronto: Knopf Canada.

Kumar, K.J. ve Thomas, A. O. (2006). Telecommunications and Development : The Cellular Mobile "Revoluiton" in India and China. Journal of Creative Communications. 1(3) : 297-309. Sage Publications.

Keller, S. (1977). The Telephone in new (and old) communities. In I.S. Pool (der.), The Social Impact of the Telephone (s. 281-298). Massachusetts : MIT.

Kleinman, P. H. & David D. S. (1973). Victimization And Perception Of Crime In Ghetto Community. Criminology. 11: 307–339.

Kondo, Hiromi (2004). Gratifications Sought From New Technology: Cellular Phones in the Lives of Japanese Young People. California State University, Fullerton.Yüksek Lisans Tezi.

Kopomaa, T. (2000). The City in your Pocket: Birth of the Information Society. Helsinki : Gaudeamus.

Krueger, RA (1994). Focus Groups : A practical guide for Applied Research. Thousan Oaks, CA : Sage Publications.

Lamble, D., T. Kauranen, M. Laakso and H. Summala (1999) Cognitive load and detection thresholds in car following situations: safety implications for using mobile (cellular) telephones while driving. *Accident Analysis and Prevention* 31.6,617–23.

Lamble, D.; Rajalin, S. Ve Summala, H. (2002). Mobile Phone While Driving : public opinion on restirictions. Transportation. 29 : 223-236. Kluwer Academic Publisher.

Lee, D. J. (2002). College Students Hand Phone Usage Culture Survey. University Culture. 18-25.

Lee, S. K. (2007). A Comparative Study of N-Generations Mobile Phone Use Between The U.S. and Korean society. University of Kansas, İlietşim Fakültesi Yüksek Lisans Tezi. Proquest.

Leung, L. ve Wei, R. (2000). More than just talk on the move : Uses and Gratifications of the Celluler Phone. Journalism and Mass Communication Quarterly, 77 : 308 – 320.

Lever, K.M. ve Katz, J. E. (2006). Cell Phones in campus libraries : An Anaysis of policy responses to an invasive mobile technology. Information Processing and Management. 10 : 1016. Science Direct.

Liska, A. E.; Sanchirico, A.; Reed, M. D. (1988). Fear Of Crime And Constrained Behavior: Specifying And Estimating A Reciprocal Effects Model. Social Forces. 66: 827–837.

Liu, B. Ve Lee, Y. (2006). In-wehicle workload assessment : effects of traffic situations and cellular telephone use. Journal of Safety Research. 37 : 99-105. Pergamon Publishers.

Lien, I.L. ve Haaland, T. (1998). "Vold og gjengatferd : En pilotstudie av et ungdomsmilijo." Oslo : NIBR.

Ling, R. (1997). One can talk common matters : the use of mobile telephone in inappropriate situations." İçinde: Themes in Mobile Telephony Final Report of the COST 248 home and work group, Haddon, L. (der). Stockholm : Telia.

Licoppe, C. ve Heurtin, J. P. (2001). Managind One's availability to the telephoen communication through mobile phones:a French case study of development Dynamics of mobile phone use. Personal and Ubiquuitous Computing. 5 : 99-108.

Ling, Rich (2003). The Mobile Connection : The Cell Phone's Impact on Society. Morgan Kaufmann. Elsevier. San Francisco : CA.

Ling, R. (2003). Fashion and vulgarity in the adoption of he mobile telephone among teens in Norway. L. Fortuanti, Katz, J. E. ve Riccini, R. (der). Medaiting the human Body. S. 93-102. Mahwah, NJ : Lwarence Elrbaum.

Ling, R. and B. Yttri (2002) 'Hyper-coordination Via Mobile Phones in Norway', içinde: J.E. Katz and M. Aakhus (der) *Perpetual Contact*, pp. 139–69. Cambridge: Cambridge University Press.

Ling, R. (2002). "Preliminary findings from the Youngster Project : Context-sensitive mobile services for teens. İçinde: Business Models for Innovative Mobile Services. 15-16 november 2002. Delft University of Technology.

Ling, R. ve Yttri, B. (1999). Nobody Sits and Wait for the Telephone to Ring : micro amd hyper-coordination through the use of the mobile phone. Technical Report 30/99, Telenor Resrach & Development. Norveç.

Ling, C.; Hwang, W. Ve Salvendy, G. (2006). Diversifies Users' Satisfaction With Advanced Mobile Phone Features. Universal Access of Information Society. 10 (1007) : 102-128. Springer – Verlag London.

Ling, R. (2005). The Sociolinguistics of SMS : An Analysis of SMS Use by a Random Sample of Norweigans. İçinde : Mobilen Communications, Re-negotiation of the Social Sphere. Ling R. ve Pederson P. (der). s. 335- 351. Springer

Lipscomb, T.; Totten, J. W.; Cook, R. A. Ve Lesch, W. (2005). Cellular Phone Etiquette among college students. International Journal of Consumer Studies. 10 : 24-56.
Yoon, K. (2003). Retraditionalizing the mobile: Young people's sociality and mobile phone use in Seoul, South Korea. European Journal of Cultural Studies. 6 (3) : 327 – 343. Sage Publications.

Lofland, L. H. (1998). The public Realm : Exploring city's quintessential social territory. New York: Adline de Gyuter.

Macromill. (2002). A questionnaire for online matchmaking in 2002 [in Japanese]. http://www.macromill.com/client/r_data/20020605deai02/

Madell, D., Muncer, S., (2004). Back from the beach but hanging on the telephone? English adolescents' attitudes
and experiences of mobile phones and the internet. CyberPsychology & Behavior 7 (3), 359–367.

Mäenpää, P. (2001). Mobile communication as a way of urban life. Içinde J. Gronow & A. Warde (der.), *Ordinary consumption* (pp. 107–124). London: Routledge.

Mante, E. and J. Heres (2003) 'Face and Place:The Mobile Phone and Internet in the Netherlands', in J. Katz (ed.) *Machines that Become Us:The Social Context of Communication Technology,* pp. 127–46. New Brunswick, NJ:Transaction Publishers.

Mante, E. (2002) 'The Netherlands and the USA Compared', in J. Katz and M. Aakhus (eds) *Perpetual Contact: Mobile Communication, Private Talk, Public Performance,* pp. 110–25. Cambridge: Cambridge University Press.

Mante, M. ve ark. (2001). Checking it out with the people – ICT markets and users in Europe.Heidelberg : EURESCOM.

Maynard, D.W. and D.H. Zimmerman (1984) 'Topical Talk, Ritual and the Social Organization of Relationships', *Social Psychology Quarterly* 47(4): 301–16.

Manning, P.K. (1996). Information technology in the police context : the sailor phone" Information Systems Research. 7 (1) : 52-62.

Maxwell, J. A. (1996). Qualitative Research Design: An interactive Approach. Thousand Oaks, CA : Sage.

McKnight, A.J. and A.S. McKnight (1993) The effect of cellular phone use upon driver attention. *Accident Analysis and Prevention* 25.3, 259–65.

Menduni, E. (2005). Petty Offers of the Political Fleet : The Impact of personal mobile communication Technologies on communicative practices of Italian politicians and th etransformations of the public sphere. The International Journal Of Research into New Technologies. 11 : 88-101. Sage yayınları.

Nakamura, I. (2001). Keitai denwa to henyou suru nettowa-ku [Mobile phones and transfiguration of networks]. Içinde O. Takagi & Y. Kawakami (der), *Jouhou koudou no shakai shinrigaku* [*Social psychology of behavioral informatics*] (pp. 77–87). Tokyo: Kitaoji Shobo, Japonya.

Nasar, J., Hecht, P. Ve Wener, R. (2007). Call If You Have Trouble : mobile phones and safety among college students. Internatinal Journal of Urban and Regional Research. 31 (4) : 863-873. Blackwell Publisihng.

Nurmela, J.(2003). “A Great Migration to the information Society. Patterns of ICT diffusion in Finland in 1996 – 2002. İçinde The good, the bad and the Irrevelant. Koomonen, K. H. (der) Helsinki, Finlandiya.

Rabiee, Fatemeh. (2004). Focus-group Interview and Data Analysis. Nutrition Society. 63 : 655-660.

Oksman, V. ve Rautiainen, P. (2003). “Perhaps it is a body part” : How the mobile phone became an organic part of the everyday lives of Finnish children and teenagers. Katz, J. E. (der); “Machine Become Us” s. 201-217. New Brunswick. NJ : Transaction.

Özaşçılar, Mine ve Ziyalar, N. (2009). “Suç Korkusu: İstanbul’da Yaşayan 18–25 Yaş Grubu üniversite Öğrencilerinin Mağdur Olma Riskleri Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi.” “Fear Of Crime: The Evaluation Of University Students’ Who Live In Istanbul, Aged Between 18 To 25; Perception Of Victimization Risks” Adli Bilimler Dergisi / Turkish Journal of Forensic Sciences, 8 (1): 7 -17, 2009.

Özcan, Y.Z. ve Koçak, A. (2003). Research Note: A Need or a status Symbol? Use of Cellular Telephones in Turkey. European Journal of Communication. 18 (2) : 241-254. Sage Yayınları.

Pain, R., S. Grundy and S. Gill with E.Towner, G. Sparks and K. Hughes (2005) ‘So long as I take my mobile’: mobile phones, urban life, and geographies of young people’s safety. *International Journal of Urban and Regional Research* 29.4, 814–30.

Palen, L.; Salzman, M. Ve Youngs, E. (2001). Discovery and Integration of Mobile Communications in Everyday Life. Personal and Ubiquitous Computing. 5 : 109-122. Springer – Verlag London.

Parkes, A. and V. Hooijmeijer (2000) The influence of the use of mobile phones on driver situation awareness. *Driver Distraction Internet Forum*. URL: http://www-nrd. ntsa.dot.gov/departments/nrd-13driver-distraction/Topics013010002.htm#A2

Pitfield, K. (2004). The Social Shaping of Text Messaging in North American Youth Culture. Concordia Üniversitesi, İletişim Fakültesi Yüksek Lisans Tezi. Proquest veritabanı.

Puro, J. (2002) ‘Finland: A Mobile Culture’, in J. Katz and M. Aakhus (eds) *Perpetual Contact: Mobile Communication, Private Talk, Public Performance,* pp. 19–29. Cambridge: Cambridge University Press.

Rainie, L. ve Keeter. S. (2006). American and Their Cellphones. Washington DC : Pew Internet and American Life.

Rheingold, H. (2002). Smart Mobs : the next social revolution. United Sates : Basic Books.

Rheingold, H.(2002). Smart Mobs. Cambridge: MA.: Persius.

Rice, R. E. and J. E. Katz (2003) Comparing internet and mobile phone usage: digital divides of usage, adoption, and dropouts. *Telecommunications Policy* 27, 597–623.

Rosenbloom, T. (2006). Driving Performance while using cell phones: an observational study. Journal of Safety Research. 26 : 25-37. Pergamon Publishers.

Roy, Sanjit Kumar (2009). Internet usees and gratifications: a survey in the Indiam Context. Computers in Human Behavior. Doi : 10.1016/j.chb.2009.03.002.

Ruggiero, Thomas E. (2000). Uses and Gratifications Theory in the 21st Century. Mass communication and Society. 3(1) : 3-37.

Rubinstein, R.P. (2001) *Dress Codes*. Boulder, CO: Westview Press.

Schejter, A. and A. Cohen (2002) 'Israel: Chutzpah and Chatter in the Holy Land', in J. Katz and M. Aakhus (eds) *Perpetual Contact: Mobile Communication, Private Talk, Public Performance,* pp. 30–41. Cambridge: Cambridge University Press.

Segerstad, Y. H. (2005). Language Use in Swedish Mobile Text Messaging. İçinde : Mobilen Communications, Re-negotiation of the Social Sphere. Ling R. ve Pederson P. (der). s. 313-335. Springer

Silva, A. D. S. (2004). Mobile Networks and Public Spaces : Bringing Multiuser Environments into the Physical Space. The International Journal Of Research into New Technologies. 10 (2) : 15-25. Sage yayınları.

Stanko, E. A. (1995). Women, Crime And Fear. Annals Of The American Association Of Political And Social Science. 539: 46-58.

Steele, V. (1997) *Fifty Years of Fashion*. New Haven, CT: Yale University Press.

Simmel, G. (1950) *The Sociology of George Simmel* (trans. W. Kurt). Glencoe, IL: Free Press.

Shimanoff, S. (1980) *Communication Rules: Theory and Research.* Beverly Hills, CA: Sage.

Sudnow, D. (1972) *Studies of Social Interaction.* New York: Free Press.

Sheller, M. ve Urry, J. (2003). Mobile Transformations of 'Public' and 'Private' Life. Theory, Culture and Society. 20 (3) : 107-125. Sage yayınları.

Sanstrom, M., Wilen, J.; Oftdeal, G. Ve Mild, K. H. (2001). Mobile Phone Use and Subjective Symptoms : Comparasion of Sysmptoms experienced by users of analogue and digital mobile phones. Occupational Medicine. 51 : 25-35.

Skogan, W. & Maxfield, M. (1981). Coping With Crime. Sage publications. Beverly Hills.

Smoreda, Z. ve Thomas, F. (2001). "Use of SMS in Europe". http://www.eurescom.de

Sugiyama, S. (2006). Fashioning the Self : symbolic Meanings of the Mobile Phone for Youths in Japan. Rutgers, The State University of New Jersey. Doktora tezi.

Sun, D. K. ve Choi, Y. K. (2002). The Difference of Using Pattern According to the Mobile Phone User Groups Characters. Korean Journalism and Communication Studies. 46: 153-190.

Sunderland, P.L. (1999). Fieldwork and the phone. *Anthropological Quarterly* 72.3, : 105–17

Svenson, O. ve Patent, C. J. D. (2005). Mobile Phones and Driving : a review of contemporary research. Cognitive Technological Work. 7 : 182-197. Springer- Verlag London.

Tanaka, K. (2002). "Small Talk with Friends and Family : does Text Messaging on the Mobile Phone Help Users Enhance Relationships?". University of Washington, İletişim Fakültesi Doktora Tezi. Proquest veritabanı.

Tarı, (2007).

Taylor, A. S. Ve Harper, R. (2003). The Gift of the Gab? A Design Oriented Sociology of Young People's Use of Mobiles. Computer Supppoted Cooperative Work. 12 : 276-296.

Thulin, E. Ve Vilhemson, B. (2007). Mobile everywhere : youth, the mobile phone and changes in everyday practice. Young : Nordic Journal of Youth Resarch. 15 (3) : 235 – 253.

Tutt, D. (2005). Mobile Performances of a Teenager : A study of Situated mobile Phone Activity in the Living Room. Convergence. 11 (2) : 58-75.

Taylor, A. ve Harper, R. (2001). "Talking Activity : Young People and Mobile Phones" Mobile Communications: Understanding User, Adoption and Design, Seattle, WA.

TUBITAK-BILTEN (2001) Bilgi Teknolojileri Yaygınlık ve Kullanım Araştırması - 2000, Bilgi Teknolojileri ve Elektronik Araştırma Enstitüsü. Ankara: TÜBİTAK-BİLTEN.

Townsend, A. M. (2000). Life in the Real Time City : mobile telephones and urban metabolism. Journal of Urban Technology. 7 : 85-104.

Urry, John (2000). Sociology Beyond Societies. Mobilities fort he Twenty First Century. London : Routledge.

Quart, A. (2003). *Branded. The buying and selling of teenagers*. Cambridge, MA: Perseus Publishing.

Wei, R. Ve Leung, L. (1999). Blurring public and private behaviors in public space : policy challenges in the use and improper use of the cell phone. Telematics and Informatics. 16 (1999) : 11-26. Elsevier yayınları.

Wikle, T: A. (2001). Amerca's Cellular Telephone Obsession : new geographies or personal communication. Journal of American and Comparative Cultures. 24 (12) : 123-128.

Wooldridge, A. (1999). "The downside of the Mobile." The Economist. 353 (1999) : 29 -35.

Wilska, T. A. (2003). Mobile Phone Use as Part of Young People's Consumption Styles. Journal of Consumer Policy. 26 : 441-463. Kluwer Academic Publisher.

Weale, S. (2002) Would you microchip your child? *The Guardian* 4 September.

Varbanov,V. (2002) 'Bulgaria: Mobile Phones as Post-communist Cultural Icons', içinde J. Katz and M. Aakhus (der) *Perpetual Contact: Mobile Communication, Private Talk, Public Performance,* pp. 126–36. Cambridge: Cambridge University Press.

Vershinskaya,O. (2003) 'Information and Communication Technology in Russian Families', içinde J. Katz (der) *Machines that Become Us:The Social Context of Communication Technology,* pp. 117–26. New Brunswick, NJ:Transaction Publishers.

Violanti, J.M. (1997) Cellular phones and traffic accidents. *Public Health* 111. 6, 423–28.

Violanti, J.M. (1998) Cellular phones and fatal traffic collisions. *Accident Analysis and Prevention* 30.4, 519–24.

Valentine G.and S. Holloway (2001) On-line dangers? Geographies of parents' fears for children's safety in cyberspace. *Professional Geographer* 53.1, 71–83.

Yu, L. ve Tng, T. H. (2003). Culture and Designs for Mobile Phones for China. İçinde : Katz, J. E. (der) Machines That Become Us. syf. 201-217. New Brunswick, NJ : Transaction.

11. Özgeçmiş

1. Adı Soyadı: Mine Özaşçılar

2. Doğum Tarihi: 12 Haziran 1981

3. Ünvanı: Öğretim Görevlisi

4. Öğrenim Durumu:

Derece	Alan	Üniversite	Yıl
Lisans	Sosyoloji	Mimar Sinan Üniversitesi	1999-2003
Y. Lisans	Adli Bilimler	İstanbul Üniversitesi	2004-2006
Doktora	Adli Bilimler	İstanbul Üniversitesi	2006-2009

5. Akademik Unvanlar

2007- 2009 Araştırma görevlisi, Bahçeşehir Üniversitesi, Fen – Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü.

2009 - Öğretim Görevlisi, Bahçeşehir Üniversitesi, Fen – Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü.

6. Yönetilen Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri

7. Yayınlar

7.1. Uluslararası hakemli dergilerde yayınlanan makaleler

7.2. Uluslarası bilimsel toplantılarda sunulan bildiri ve bildiri kitabında basılan bildiriler

1. "Alcohol and Other Drug Use Among University Students in Istanbul: the Perception of Its Risks Regarding Crime Victimization". 9th Annual Conference of the European Society of Criminology (ESC), 9-12 September 2009, Ljubljana, Slovenia.

2. "Fear of Crime Among University Students in Istanbul". Ozascilar, M., Ziyalar, N. 9th Annual Conference of the European Society of Criminology (ESC), 9-12 September 2009, Ljubljana, Slovenia.

3. “Online News Coverage of the Homicide in Istanbul”. 9th Annual Conference of the European Society of Criminology (ESC), 9-12 September 2009, Ljubljana, Slovenia.
4. “The Socio-Demographical Situation of Police Vocational School Students and The Examination of Their Psychological Needs”. Yukseloglu M, Yukseloglu E.H, Ozcan S.S **Ozascilar M**, Ziyalar N, Abaci-Kalfoglu E., III Mediterranean Academy of Forensic Sciences (MAFS) Congress, 21-23 June 2007, Porto, Portugal.
5. “Behaviour and Environment”, Kalfoglu, E., İyigün, A., Petridis, G., Koçer, N., **Özaşçılar, M.**. “3 rd International Conference On Ecological Protection Of The Planet Earth With An International Exhibition Of Innovations, Invents and New Techonologies” Under the Auspieces Of The Europian Commission, DG Environment, DG Enlargement. 10-11 Haziran 2005. İstanbul, Türkiye.

7.3. Yazılan uluslararası kitaplar veya kitaplarda bölümler

7. 4. Ulusal Hakemli dergilerde yayınlanan makaleler
1. Gök, M.; **Özaşçılar, M.**; Ziyalar, N. "İstanbul'da 1997-2002 Yılları Arasında Polis İntiharları". Polis Bilimleri Dergisi. 6(3-4):31-45, 2005.
2. Tekin, S.; **Özaşçılar,** M.; Ziyalar, N. “Görgü Tanıklılığının Güvenilirliği”. Güncel Hukuk, 9: 2007.
3. Özaşçılar, Mine; Fidan, M., Yutseven, S., Ziyalar, N. “Mobbing : İşyerinde Duygusal Taciz”(“Mobbing”), Güncel Hukuk, Mayıs 2008, 05 : 50-54.
4. Özaşçılar, Mine & Ziyalar, N. “Istanbul’da Elektronik Basında Yer Alan Adam Öldürme Haberleri” (“Online Crime News in Istanbul”). ToplumBilim. 23: 47-59.
5. Özaşçılar, Mine & Ziyalar, N. “Suç Korkusu: İstanbul’da Yaşayan 18–25 Yaş Grubu üniversite Öğrencilerinin Mağdur Olma Riskleri Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi.” “Fear Of Crime: The Evaluation Of University Students’ Who Live In Istanbul, Aged Between 18 To 25; Perception Of Victimization Risks” Adli Bilimler Dergisi / Turkish Journal of Forensic Sciences, 8 (1): 7 -17, 2009.

7.5. Ulusal bilimsel toplantılarda sunulan bildiri ve bildiri kitabında basılan bildiriler
1. “Aile İçi Şiddet ve Uzlaşma”. “Uzlaşma ve Çapraz Sorgu Semineri”. Gaziantep Barosu ve Bahçeşehir Üniversitesi. 11–12 Mart 2006.
2. “İletişim Ortamları Olarak Kuaför Salonları”. “1.Genç Gazeteciler Öğrenci Sempozyumu”. İstanbul Üniversitesi, İletişim Fakültesi. 7–8 Haziran 2007.

3. "Yazılı Basında Eroin Kullanımına İlişkin Haberler: 1997-2007 Hürriyet Gazetesi Örneği", IV. Ulusal Bağımlılık Kongresi ve Etkinlik Haftası, s. İzmir,2007.

4. "Yeni Doğmuş Çocuğun Öldürülmesinin Sosyolojik Boyutu". "8. Adli Bilimler Kongresi". 16-18 Mayıs 2008, Kocaeli, Turkey

5. "Suç Korksu" "8. Adli Bilimler Kongresi". 16-18 Mayıs 2008, Kocaeli, Turkey.

7.6. Diğer Yayınlar

7.6.1. Ulusal kitaplarda editörlük

1. "Mukayeseli Hukukta Arama, İfade Alma ve Hukuka Aykırı Deliller", Ed. Prof.Dr. Feridun Yenisey, Yrd. Doç. Dr. Neylan Ziyalar, Arş. Gör. Olcay Bağcı, Sosyolog Mine Özaşçılar. Bahçeşehir Üniversitesi Yayınları, Global Hukuk Eğitimi Programları Direktörlüğü, Yayın No:10. Mega Basım. Ocak, 2006. İstanbul.

7.6.2. Ulusal Hakemsiz dergilerde yayınlanan makaleler

1. Ziyalar, N. ve **Özaşçılar, M.** "Televizyon, Şiddet ve Çocuk". Güncel Hukuk, Nisan, 16:26-29, 2005.

2. Özaşçılar, M. ; Ziyalar, N. "Suç Korkusu". Güncel Hukuk, Temmuz, 07: 10-11, 2006.

3. Özaşçılar, M. ; Ziyalar, N. "2005 Yılında İstanbul'da Üniversite Öğrencilerinin Suç Mağduru Olma Deneyimleri". Güncel Hukuk, Eylül, 09: 34-36, 2006.